

**แผนพัฒนาการเกษตรและ
สหกรณ์ของจังหวัด
สมุทรปราการ (พ.ศ. ๒๕๖๖ - ๒๕๗๐)**
ปีงบประมาณ พ.ศ.๒๕๖๔

สำนักงานเกษตรและสหกรณ์จังหวัดสมุทรปราการ
สำนักงานปลัดกระทรวงเกษตรและสหกรณ์
เอกสารเลขที่ ๑/๒๕๖๔

คำนำ

ด้วยกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ ได้มอบหมายให้สำนักงานเกษตรและสหกรณ์จังหวัดสมุทรปราการ ร่วมกับส่วนราชการในสังกัดกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ และหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง จัดทำแผนพัฒนาการเกษตรและสหกรณ์ ของจังหวัด ให้สอดคล้องกับยุทธศาสตร์ชาติ ๒๐ ปี (พ.ศ. ๒๕๖๑ – ๒๕๘๐) แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ ๑๒ ซึ่งเป็นแผนแม่บทในการพัฒนาประเทศในช่วงปี พ.ศ. ๒๕๖๐ – ๒๕๖๔ และยุทธศาสตร์เกษตรและสหกรณ์ ระยะ ๒๐ ปี (พ.ศ. ๒๕๖๐ – ๒๕๗๙) มีวัตถุประสงค์เพื่อให้ส่วนราชการในสังกัดกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ นำมาใช้เป็นแผนหลักในการจัดทำยุทธศาสตร์การพัฒนาตามภารกิจที่เกี่ยวข้อง พร้อมทั้งได้กำหนดให้มีการปรับปรุง แผนพัฒนาการเกษตรและสหกรณ์ของจังหวัดเป็นประจำทุกปี

สำหรับในปีงบประมาณ ๒๕๖๔ สำนักงานเกษตรและสหกรณ์จังหวัดสมุทรปราการ และส่วนราชการ ในสังกัดกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ได้ร่วมกันจัดทำแผนพัฒนาการเกษตรและสหกรณ์ของจังหวัดสมุทรปราการ (พ.ศ. ๒๕๖๖ – ๒๕๗๐) ปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๔ โดยได้เพิ่มเติมนโยบายสำคัญที่เกี่ยวข้อง และร่วมกัน ปรับปรุงข้อมูลการวิเคราะห์สภาพแวดล้อมด้านการเกษตรและสหกรณ์ของจังหวัดให้สอดคล้องกับสถานการณ์ ที่เปลี่ยนแปลงไป รวมทั้งเพิ่มเติมแผนงาน/โครงการที่ขอรับการจัดสรรงบประมาณของจังหวัด ซึ่งต้องขอขอบคุณ ทุกส่วนราชการ และผู้แทนเกษตรกรที่ให้ข้อมูล จนทำให้เอกสารฉบับนี้สำเร็จลุล่วงไปด้วยดี และหวังว่าข้อมูล ตามเอกสารฉบับนี้ หน่วยงานต่างๆ จะได้นำไปใช้เป็นกรอบแนวทางการจัดทำรายละเอียดในการเสนอขอรับการสนับสนุน งบประมาณเพื่อพัฒนาภาคการเกษตรของจังหวัดสมุทรปราการต่อไป

สิงหาคม ๒๕๖๔

สารบัญ

		หน้า
คำนำ		
ส่วนที่ ๑	บทนำ	๑
ส่วนที่ ๒	ข้อมูลทั่วไป และข้อมูลด้านการเกษตรที่สำคัญของจังหวัดสมุทรปราการ	๓๖
ส่วนที่ ๓	การวิเคราะห์สภาพแวดล้อมด้านการเกษตรและสหกรณ์ของจังหวัดสมุทรปราการ	๖๐
ส่วนที่ ๔	แผนพัฒนาการเกษตรและสหกรณ์ของจังหวัดสมุทรปราการ	๖๔
ส่วนที่ ๕	โครงการภายใต้ประเด็นยุทธศาสตร์ตามแผนพัฒนาการเกษตรและสหกรณ์ของ จังหวัดสมุทรปราการ (พ.ศ. ๒๕๖๖ – ๒๕๗๐)	๗๐
ส่วนที่ ๖	แบบสรุปโครงการแบบย่อ (Project Idea)	๘๓

สารบัญตาราง

	หน้า
ตารางที่ ๑	ปริมาณน้ำฝน ปี ๒๕๕๔ – ๒๕๖๓ ๓๘
ตารางที่ ๒	อุณหภูมิและความชื้นสัมพัทธ์สูงสุด – ต่ำสุด ปี ๒๕๕๔ – ๒๕๖๓ ๓๙
ตารางที่ ๓	การแบ่งเขตการปกครองของจังหวัดสมุทรปราการ ๔๐
ตารางที่ ๔	จำนวนประชากรของจังหวัดสมุทรปราการ ๔๐
ตารางที่ ๕	สถิติผู้ใช้ไฟฟ้า และการจำหน่ายพลังงานไฟฟ้าของการไฟฟ้านครหลวง จำแนกตามประเภทผู้ใช้จังหวัดสมุทรปราการ พ.ศ. ๒๕๕๙ – ๒๕๖๓ ๔๕
ตารางที่ ๖	สถิติการประปา เป็นรายอำเภอ พ.ศ. ๒๕๖๓ ๔๕
ตารางที่ ๗	แสดงมูลค่าผลิตภัณฑ์มวลรวมจังหวัด ปี พ.ศ. ๒๕๖๒ เรียงตามมูลค่า GPP สูงสุด ๑๐ อันดับแรก ๔๖
ตารางที่ ๘	แสดงมูลค่าผลิตภัณฑ์มวลรวมจังหวัดเฉลี่ยต่อคน ปี ๒๕๖๒ (GPP per capita) สูงสุด ๑๐ อันดับแรก ๔๗
ตารางที่ ๙	แสดงผลิตภัณฑ์มวลรวมจังหวัด ณ ราคาประจำปี จำแนกตามสาขาการผลิต จังหวัดสมุทรปราการ พ.ศ. ๒๕๕๙ – ๒๕๖๒ ๔๗
ตารางที่ ๑๐	จำนวนครุว์เรือนเกษตรกรและจำนวนแรงงานภาคการเกษตร ของจังหวัดสมุทรปราการ ปี ๒๕๖๓ ๔๘
ตารางที่ ๑๑	การใช้ที่ดินเพื่อการเกษตรแยกตามรายอำเภอของจังหวัดสมุทรปราการ ปี ๒๕๖๓ ๔๘
ตารางที่ ๑๒	การปลูกพืชเศรษฐกิจของจังหวัดสมุทรปราการ ปีการผลิต ๒๕๖๓ ๕๑
ตารางที่ ๑๓	การเลี้ยงสัตว์ของจังหวัดสมุทรปราการ ปีการผลิต ๒๕๖๓ ๕๒
ตารางที่ ๑๔	แสดงข้อมูลพื้นที่เพาะเลี้ยงสัตว์น้ำจืด ๕๒
ตารางที่ ๑๕	แสดงข้อมูลจำนวนรายและเนื้อที่เพาะเลี้ยงปลานิลร่วมกับกุ้งขาวแวนนาไม ของจังหวัดสมุทรปราการ ปีการผลิต ๒๕๖๔ ๕๓
ตารางที่ ๑๖	แสดงข้อมูลพื้นที่เพาะเลี้ยงสัตว์น้ำชายฝั่ง ๑ ๕๓
ตารางที่ ๑๗	แสดงข้อมูลพื้นที่เพาะเลี้ยงสัตว์น้ำชายฝั่ง ๒ ๕๔
ตารางที่ ๑๘	ข้อมูลสินค้าเกษตรที่ได้รับรองสิ่งบ่งชี้ทางภูมิศาสตร์ (GI) ด้านพืช ๕๔
ตารางที่ ๑๙	ข้อมูลมาตรฐานสินค้าเกษตร ปี ๒๕๖๓ ๕๔
ตารางที่ ๒๐	ข้อมูลสินค้า OTOP ของจังหวัดสมุทรปราการ ๕๕

สารบัญตาราง (ต่อ)

	หน้า
ตารางที่ ๒๑ ข้อมูลการเพาะปลูกและผลผลิตเก็บเกี่ยวรายเดือนของสินค้าเกษตรของจังหวัดสมุทรปราการ	๕๕ - ๕๖
ตารางที่ ๒๒ ประเภทสหกรณ์และจำนวนสมาชิก ปี ๒๕๖๓	๕๖
ตารางที่ ๒๓ จำนวนและสมาชิกสถาบันเกษตรกรจังหวัดสมุทรปราการ ปี ๒๕๖๓	๕๗
ตารางที่ ๒๔ จำนวนอาสาสมัครเกษตรกรของจังหวัดสมุทรปราการ ปี ๒๕๖๓	๕๗
ตารางที่ ๒๕ ศูนย์เรียนรู้เครือข่ายปราชญ์ชาวบ้านของจังหวัดสมุทรปราการ ปี ๒๕๖๔	๕๗
ตารางที่ ๒๖ จำนวนเกษตรกร Smart farmer ในจังหวัดสมุทรปราการ ปี ๒๕๖๓	๕๘
ตารางที่ ๒๗ จำนวนเกษตรกร Young Smart Farmer ในจังหวัดสมุทรปราการ ปี ๒๕๖๓	๕๘
ตารางที่ ๒๘ ข้อมูลแหล่งรับซื้อผลผลิตข้าวเปลือกในจังหวัด/นอกจังหวัดสมุทรปราการ ปี ๒๕๖๓	๕๘
ตารางที่ ๒๙ ข้อมูลโรงสีข้าวของเกษตรกร องค์กรเกษตรกรในชุมชน ปี ๒๕๖๓	๕๘
ตารางที่ ๓๐ ข้อมูลศูนย์เรียนรู้การเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตสินค้าเกษตรของจังหวัดสมุทรปราการ ปี ๒๕๖๓	๕๙
ตารางที่ ๓๑ การวิเคราะห์สภาพแวดล้อมด้านการเกษตรและสหกรณ์ของจังหวัดสมุทรปราการ	๖๒
ตารางที่ ๓๒ การจัดทำ TOWS MATRIX เพื่อกำหนดกลยุทธ์	๖๓

ส่วนที่ ๑ บทนำ

๑. ที่มา

๑.๑ รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พ.ศ. ๒๕๕๐ มาตรา ๗๘ (๒) กำหนดให้รัฐต้องดำเนินการสนับสนุนให้จังหวัดมีแผนและงบประมาณเพื่อพัฒนาจังหวัด เพื่อประโยชน์ของประชาชนในพื้นที่ ประกอบกับมาตรา ๘๔ (๘) กำหนดให้รัฐต้องดำเนินการตามแนวนโยบายด้านเศรษฐกิจ คือ ค้ำครองและรักษาผลประโยชน์ของเกษตรกรในการผลิตและการตลาด ส่งเสริมให้สินค้าเกษตรได้รับผลตอบแทนสูงสุด รวมทั้งส่งเสริมการรวมกลุ่มของเกษตรกรในรูปของสภาเกษตรกร เพื่อวางแผนการเกษตรและรักษาผลประโยชน์ร่วมกันของเกษตรกร และมาตรา ๘๔ (๑๔) รัฐต้องส่งเสริมอุตสาหกรรมแปรรูปผลผลิตทางการเกษตรเพื่อให้เกิดมูลค่าเพิ่มในทางเศรษฐกิจ รวมทั้งมาตรา ๘๕ (๒) กำหนดให้รัฐดำเนินการกระจายการถือครองที่ดินอย่างเป็นธรรม และดำเนินการให้เกษตรกรมีกรรมสิทธิ์หรือสิทธิในที่ดิน เพื่อประกอบเกษตรกรรมอย่างทั่วถึงโดยการปฏิรูปที่ดินหรือวิธีอื่น รวมทั้งจัดหาแหล่งน้ำเพื่อให้เกษตรกรมีน้ำใช้อย่างพอเพียงและเหมาะสมแก่การเกษตร

๑.๒ ยุทธศาสตร์เกษตรและสหกรณ์ ระยะ ๒๐ ปี (พ.ศ. ๒๕๖๐ - ๒๕๗๙) มุ่งในการแก้ไขจุดอ่อนและเสริมจุดแข็งให้เอื้อต่อการพัฒนาภาคการเกษตรในระยะยาว เพื่อบรรลุวิสัยทัศน์ “เกษตรกรรมมั่นคง ภาคการเกษตรมั่งคั่ง ทรัพยากรการเกษตรยั่งยืน” โดยมีแนวทางไปสู่เป้าหมาย คือ ยุทธศาสตร์ที่ ๑ สร้างความเข้มแข็งให้กับเกษตรกรและสถาบันเกษตรกร ยุทธศาสตร์ที่ ๒ เพิ่มประสิทธิภาพการผลิตและยกระดับมาตรฐานสินค้า ยุทธศาสตร์ที่ ๓ เพิ่มความสามารถในการแข่งขันภาคการเกษตรด้วยเทคโนโลยีและนวัตกรรม ยุทธศาสตร์ที่ ๔ บริหารจัดการทรัพยากรการเกษตรและสิ่งแวดล้อมอย่างสมดุลและยั่งยืน และยุทธศาสตร์ที่ ๕ พัฒนาระบบบริหารจัดการภาครัฐ

๑.๓ แผนพัฒนาการเกษตรในช่วงแผนพัฒนาฯ ฉบับที่ ๑๒ (พ.ศ. ๒๕๖๐ - ๒๕๖๔) เป็นส่วนหนึ่งของแผนยุทธศาสตร์เกษตรและสหกรณ์ ระยะ ๒๐ ปี (พ.ศ. ๒๕๖๐ - ๒๕๗๙) ถือเป็นกรอบแนวทางสำคัญในการขับเคลื่อนการพัฒนาภาคการเกษตรในระยะ ๕ ปีแรก (พ.ศ. ๒๕๖๐ - ๒๕๖๔) ที่สอดคล้องกับยุทธศาสตร์ชาติ ๒๐ ปี แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ ๑๒ (พ.ศ. ๒๕๖๐ - ๒๕๖๔) และนโยบายรัฐบาลภายใต้วิสัยทัศน์ “ภาคเกษตรก้าวไกลด้วยเทคโนโลยีและนวัตกรรม ตลาดนำการผลิต ชีวิตเกษตรกรมีคุณภาพ ทรัพยากรการเกษตรมีความสมดุลและยั่งยืน” ครอบคลุมการพัฒนาภาคการเกษตรใน ๕ ด้าน ประกอบด้วย การสร้างความเข้มแข็งให้เกษตรกรและสถาบันเกษตรกร การเพิ่มประสิทธิภาพการบริหารจัดการสินค้าเกษตรตลอดโซ่อุปทาน การเพิ่มความสามารถในการแข่งขันด้วยเทคโนโลยีและนวัตกรรม การบริหารจัดการทรัพยากรการเกษตรและสิ่งแวดล้อมอย่างสมดุลและยั่งยืน และการพัฒนาระบบบริหารจัดการภาครัฐ โดยมีกระบวนการขับเคลื่อนแผนไปสู่การปฏิบัติผ่านกลไกขับเคลื่อนในระดับนโยบาย ยุทธศาสตร์ และหน่วยปฏิบัติที่จะช่วยกำกับให้ทุกหน่วยงานจัดทำแผนงาน/โครงการสำคัญที่สอดคล้องกับแนวทางการพัฒนา ภายใต้แผนพัฒนาการเกษตร ในช่วงแผนพัฒนาฯ ฉบับที่ ๑๒ (พ.ศ. ๒๕๖๐ - ๒๕๖๔) รวมทั้งติดตามประเมินผลการปฏิบัติงานตามแผนงาน/โครงการสำคัญดังกล่าวให้บรรลุผลสัมฤทธิ์ ซึ่งจะเป็นส่วนหนึ่งที่ช่วยขับเคลื่อนการพัฒนาประเทศสู่ความมั่นคง มั่งคั่ง ยั่งยืน ได้อย่างยั่งยืนที่สุด

๒. ทิศทาง นโยบาย และยุทธศาสตร์ที่เกี่ยวข้องกับการจัดทำแผนพัฒนาการเกษตรและสหกรณ์

เพื่อให้การจัดทำแผนพัฒนาการเกษตรและสหกรณ์ของจังหวัดเป็นไปตามกรอบยุทธศาสตร์ชาติ ระยะ ๒๐ ปี แผนแม่บทภายใต้ยุทธศาสตร์ชาติด้านการเกษตร ยุทธศาสตร์เกษตรและสหกรณ์ ระยะ ๒๐ ปี นโยบายรัฐบาล นโยบายของกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ แผนพัฒนาการเกษตร ในช่วงแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ ๑๒ (พ.ศ. ๒๕๖๐ - ๒๕๖๔) จึงกำหนดกรอบแนวคิดหลักในการจัดทำแผนพัฒนาการเกษตรและสหกรณ์ของจังหวัด โดยมุ่งเน้นให้มีความเชื่อมโยงสอดคล้องกับนโยบาย ยุทธศาสตร์และแผนพัฒนาในระดับต่างๆ ที่เกี่ยวข้องกับการเกษตรและสหกรณ์ดังนี้

๒.๑ ยุทธศาสตร์ชาติ (พ.ศ. ๒๕๖๑ - ๒๕๘๐)^๑ มีเป้าหมายการพัฒนาประเทศ คือ “ประเทศชาติมั่นคง ประชาชนมีความสุข เศรษฐกิจพัฒนาอย่างต่อเนื่อง สังคมเป็นธรรม ฐานทรัพยากรธรรมชาติยั่งยืน” โดยยกระดับศักยภาพของประเทศในหลากหลายมิติ พัฒนาคนในทุกมิติและในทุกช่วงวัยให้เป็นคนดี เก่ง และมีคุณภาพ สร้างโอกาสและความเสมอภาคทางสังคม สร้างการเติบโตบนคุณภาพชีวิตที่เป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อม และมีภาครัฐของประชาชนเพื่อประชาชนและประโยชน์ส่วนรวม โดยการประเมินผลการพัฒนาตามยุทธศาสตร์ชาติ ประกอบด้วย

- ๑) ความอยู่ดีมีสุขของคนไทยและสังคมไทย
- ๒) ชีตความสามารถในการแข่งขัน การพัฒนาเศรษฐกิจ และการกระจายรายได้
- ๓) การพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ของประเทศ
- ๔) ความเท่าเทียมและความเสมอภาคของสังคม
- ๕) ความหลากหลายทางชีวภาพ คุณภาพสิ่งแวดล้อม และความยั่งยืนของทรัพยากรธรรมชาติ
- ๖) ประสิทธิภาพการบริหารจัดการและการเข้าถึงการให้บริการของภาครัฐ

๒.๒ แผนแม่บทภายใต้ยุทธศาสตร์ชาติ (๓) ประเด็นการเกษตร (พ.ศ. ๒๕๖๑ - ๒๕๘๐)^๒ โดยในแผนแม่บทภายใต้ยุทธศาสตร์ชาติประเด็นการเกษตรจะให้ความสำคัญกับการยกระดับการผลิตให้เข้าสู่คุณภาพมาตรฐาน ความปลอดภัย การใช้ประโยชน์จากความโดดเด่นและเอกลักษณ์ของสินค้าเกษตร รวมถึงความหลากหลายทางชีวภาพในแต่ละพื้นที่ การพัฒนาสินค้าเกษตรและการแปรรูปสินค้าเกษตร เพื่อสร้างมูลค่าและคุณค่าให้กับสินค้าเกษตร การประยุกต์ใช้เทคโนโลยีและนวัตกรรมสมัยใหม่ในการผลิตและการจัดทำฟาร์ม นอกจากนี้ ยังมีการสนับสนุนและส่งเสริมการพัฒนาระบบนิเวศของภาคเกษตร เพื่อเสริมสร้างให้การพัฒนามีการเติบโตอย่างต่อเนื่องและเข้มแข็ง ประกอบด้วย ๖ แผนย่อย โดยสรุปดังนี้

๒.๒.๑ แผนย่อยเกษตรอัตลักษณ์พื้นถิ่น ประกอบด้วยแนวทางการพัฒนาดังนี้

- ๑) ส่งเสริมและพัฒนาผลิตภัณฑ์เกษตรอัตลักษณ์พื้นถิ่น ด้วยการประยุกต์ใช้ภูมิปัญญา นวัตกรรม และเทคโนโลยีการพัฒนาระบบการผลิตและบรรจุภัณฑ์ ส่งเสริมการพัฒนาคุณภาพมาตรฐานที่ตอบสนองต่อความต้องการของผู้บริโภคที่หลากหลาย
- ๒) ส่งเสริมการพัฒนาและยกระดับความสามารถของเกษตรกรและชุมชนในการพัฒนาสินค้าเกษตรอัตลักษณ์พื้นถิ่น
- ๓) สร้างอัตลักษณ์หรือนำเสนอเรื่องราวเกี่ยวกับแหล่งกำเนิดให้กับสินค้า รวมทั้งการสร้าง ความแตกต่างและโดดเด่นของสินค้าในแต่ละท้องถิ่น และสร้างตราสินค้าของเกษตรอัตลักษณ์พื้นถิ่น ตลอดจนเชื่อมโยงไปสู่ภาคการผลิตอื่น

เป้าหมาย สินค้าเกษตรอัตลักษณ์พื้นถิ่นมีมูลค่าเพิ่มขึ้น

ตัวชี้วัด อัตราการขยายตัวของมูลค่าของสินค้าเกษตรอัตลักษณ์พื้นถิ่น (เฉลี่ยร้อยละ)

๒.๒.๒ แผนย่อยเกษตรปลอดภัย ประกอบด้วยแนวทางการพัฒนาดังนี้

- ๑) สนับสนุนการบริหารจัดการฐานทรัพยากรทางเกษตรและระบบการผลิตที่เป็นมิตรต่อ สิ่งแวดล้อม และส่งเสริมการผลิตในระบบเกษตรกรรมยั่งยืน
- ๒) พัฒนาระบบคุณภาพมาตรฐานความปลอดภัยและระบบการตรวจรับรองคุณภาพจากสถาบัน ที่มีความน่าเชื่อถือในระดับต่างๆ พัฒนาคุณค่าทางโภชนาการของสินค้าเกษตรและอาหาร และพัฒนาระบบ การตรวจสอบย้อนกลับให้เป็นที่ยอมรับกับความต้องการของตลาดทั้งในประเทศและต่างประเทศ
- ๓) ส่งเสริมและสนับสนุนเกษตรกร ชุมชน ท้องถิ่น รวมถึงผู้ประกอบการให้สามารถ ผลิตสินค้าเกษตรและอาหารที่มีคุณภาพมาตรฐาน และส่งเสริมการวิจัยพัฒนาสินค้า

^๑ สำนักงานสภาพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ. (๒๕๖๑, ตุลาคม). ยุทธศาสตร์ชาติ (พ.ศ. ๒๕๖๑ - ๒๕๘๐)

^๒ สำนักงานสภาพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ. (๒๕๖๒, เมษายน). แผนแม่บทภายใต้ยุทธศาสตร์ชาติ (พ.ศ. ๒๕๖๑ - ๒๕๘๐)

๔) สร้างความตระหนักรู้ของผู้ผลิตและผู้บริโภคถึงความสำคัญของความปลอดภัย และการส่งเสริมด้านการขยายตลาดการบริโภคสินค้าเกษตรและอาหารปลอดภัย

๕) สนับสนุนการทำเกษตรอินทรีย์วิถีชาวบ้านควบคู่การขยายตลาดเกษตรอินทรีย์ทั้งในและต่างประเทศ

เป้าหมายที่ ๑ สินค้าเกษตรปลอดภัยมีมูลค่าเพิ่มขึ้น

ตัวชี้วัด อัตราการขยายตัวของมูลค่าของสินค้าเกษตรปลอดภัย (เฉลี่ยร้อยละ)

เป้าหมายที่ ๒ ผลผลิตภัณฑ์เกษตรปลอดภัยของไทยได้รับการยอมรับด้านคุณภาพความปลอดภัย และคุณค่าทางโภชนาการสูงขึ้น

ตัวชี้วัด ดัชนีความเชื่อมั่นผู้บริโภคด้านคุณภาพและความปลอดภัยอาหาร

๒.๒.๓ แผนย่อยเกษตรชีวภาพ ประกอบด้วยแนวทางการพัฒนาดังนี้

๑) สนับสนุนการใช้ประโยชน์จากการอนุรักษ์ทรัพยากรชีวภาพ พันธุ์พืช พันธุ์สัตว์ และเชื้อจุลินทรีย์

๒) ส่งเสริมและสนับสนุนการผลิต การแปรรูป และการพัฒนาสินค้าเกษตรและผลิตภัณฑ์จากฐานเกษตรกรรมและฐานทรัพยากรชีวภาพ ยกย่องให้เกษตรกรเป็นผู้ประกอบการวิสาหกิจการเกษตรขนาดกลางและเล็ก และสนับสนุนให้มีการนำวัตถุดิบเหลือทิ้งทางการเกษตรมาใช้ในอุตสาหกรรมและพลังงานที่เกี่ยวข้องกับชีวภาพได้อย่างมีประสิทธิภาพ

๓) ส่งเสริมการปลูกพืชสมุนไพรให้เป็นพืชเศรษฐกิจตามความเหมาะสมของสภาพแวดล้อมในแต่ละพื้นที่ มุ่งแปรรูปเพื่อป้อนในตลาดอุตสาหกรรมผลิตภัณฑ์เสริมอาหาร สินค้าประเภทโภชนาเภสัช ผลิตภัณฑ์ประเภทเวชสำอางและผลิตภัณฑ์กลุ่มเครื่องสำอาง

๔) ส่งเสริมการทำตลาดผ่านการสร้างความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับผลิตภัณฑ์จากเกษตรชีวภาพ ตลอดจนประโยชน์และสรรพคุณของสมุนไพรไทย

เป้าหมายที่ ๑ สินค้าเกษตรชีวภาพมีมูลค่าเพิ่มขึ้น

ตัวชี้วัด อัตราการขยายตัวของมูลค่าของสินค้าเกษตรชีวภาพ (เฉลี่ยร้อยละ)

เป้าหมายที่ ๒ วิสาหกิจการเกษตรจากฐานชีวภาพและภูมิปัญญาท้องถิ่นมีการจัดตั้งทุกตำบลเพิ่มขึ้น

ตัวชี้วัด จำนวนวิสาหกิจการเกษตรขนาดกลางและเล็ก และผลิตภัณฑ์จากฐานชีวภาพ

๒.๒.๔ แผนย่อยเกษตรแปรรูป ประกอบด้วยแนวทางการพัฒนาดังนี้

๑) ส่งเสริมการพัฒนาและใช้วัตถุดิบและผลิตผลทางการเกษตรที่เชื่อมโยงไปสู่กระบวนการแปรรูปในอุตสาหกรรมต่อเนื่องที่เกี่ยวข้อง

๒) ส่งเสริมการแปรรูปโดยประยุกต์ใช้เทคโนโลยีและนวัตกรรม รวมถึงองค์ความรู้และภูมิปัญญาที่ทันสมัย มีประสิทธิภาพในการแปรรูป สร้างความแตกต่าง และเพิ่มมูลค่าในผลิตภัณฑ์และสินค้าเกษตร

๓) สนับสนุนการนำเทคโนโลยี นวัตกรรมสมัยใหม่มาใช้ในการกระบวนการผลิตหลังการเก็บเกี่ยว และการแปรรูป

๔) ส่งเสริมการสร้างตราสินค้าและขยายช่องทางการตลาดด้วยระบบเทคโนโลยีสารสนเทศ และการสร้างเครื่องหมายทางการค้าและการปกป้องสิทธิในทรัพย์สินทางปัญญา

เป้าหมาย สินค้าเกษตรแปรรูปและผลิตภัณฑ์มีมูลค่าเพิ่มขึ้น

ตัวชี้วัด อัตราการขยายตัวของมูลค่าสินค้าเกษตรแปรรูปและผลิตภัณฑ์ (เฉลี่ยร้อยละ)

๒.๒.๕ แผนย่อยเกษตรอัจฉริยะ ประกอบด้วยแนวทางการพัฒนาดังนี้

๑) ส่งเสริมการพัฒนาพันธุ์พืช พันธุ์สัตว์ ปัจจัยการผลิต เครื่องจักรกลและอุปกรณ์การเกษตร รวมทั้งเทคโนโลยีและนวัตกรรมการเกษตรแห่งอนาคต

๒) พัฒนาศักยภาพเกษตรกรในการเข้าถึงและใช้ประโยชน์จากเทคโนโลยีและนวัตกรรมทางการเกษตร การจัดการภาคเกษตรที่เป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อม องค์ความรู้ด้านการผลิตและการตลาด การใช้ประโยชน์จากเทคโนโลยีสื่อสารและภูมิสารสนเทศ เทคโนโลยีดิจิทัล ฐานข้อมูลสารสนเทศทางการเกษตรต่างๆ

๓) สนับสนุนและส่งเสริมการทำระบบฟาร์มอัจฉริยะ ควบคู่กับการใช้เทคโนโลยีดิจิทัล และการใช้ประโยชน์จากข้อมูลในการวางแผนการปรับเปลี่ยนกระบวนการผลิตสินค้าที่สอดคล้องกับความต้องการของตลาด

เป้าหมายที่ ๑ สินค้าที่ได้จากเทคโนโลยีสมัยใหม่/อัจฉริยะมีมูลค่าเพิ่มขึ้น

ตัวชี้วัด มูลค่าสินค้าที่มีการใช้เทคโนโลยีสมัยใหม่/อัจฉริยะ (เฉลี่ยร้อยละ)

เป้าหมายที่ ๒ ผลผลิตต่อหน่วยของฟาร์มหรือแปลงที่มีการใช้เทคโนโลยีสมัยใหม่/อัจฉริยะเพิ่มขึ้น

ตัวชี้วัด ผลผลิตต่อหน่วยของฟาร์มหรือแปลงที่มีการใช้เทคโนโลยีสมัยใหม่/อัจฉริยะ (เฉลี่ยร้อยละ)

๒.๒.๖ แผนย่อยการพัฒนาระบบนิเวศการเกษตร ประกอบด้วยแนวทางการพัฒนาดังนี้

๑) เพิ่มประสิทธิภาพและการจัดการฐานทรัพยากรทางการเกษตร อนุรักษ์และรักษาฐานทรัพยากรทางการเกษตรที่สำคัญ การคุ้มครองที่ดินการเกษตร การจัดการน้ำเพื่อการเกษตรและชุมชนอย่างมีประสิทธิภาพ ตลอดจนใช้ประโยชน์จากฐานข้อมูลทรัพยากรทางการเกษตร และการบริหารจัดการพื้นที่เกษตรกรรมอย่างเหมาะสม

๒) สร้างความมั่นคงอาหารให้กับครัวเรือนเกษตรกรและชุมชน สนับสนุนให้ชุมชนทางการเกษตรของท้องถิ่น ส่งเสริมการทำเกษตรตามหลักการปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง สนับสนุนให้หน่วยงานของรัฐหรือท้องถิ่นในพื้นที่มีบทบาทดำเนินการให้เกิดความมั่นคงด้านอาหารในมิติต่างๆ รวมถึงการดูแลโภชนาการของประชาชนในทุกช่วงวัย สร้างเสถียรภาพด้านรายได้ของเกษตรกรและประชาชน การมีมาตรการรองรับสำหรับผู้มีรายได้น้อยให้สามารถเข้าถึงสินค้าเกษตรและอาหารได้อย่างทั่วถึง และการติดตามการเปลี่ยนแปลงของราคาอาหารและผลกระทบ

๓) พัฒนาระบบข้อมูลสารสนเทศและการเฝ้าระวังและเตือนภัยสินค้าเกษตร ส่งเสริมให้มีการพัฒนาระบบฐานข้อมูลสารสนเทศการเกษตรที่มีมาตรฐานและครบวงจร ทั้งเรื่องเกษตรกร ข้อมูล อุปสงค์และอุปทานสินค้าเกษตรที่มุ่งเน้นการตลาดนำการผลิต ข้อมูลพื้นที่เกษตรกรรม ข้อมูลมูลค่าสินค้าเกษตร การพัฒนาระบบติดตามเฝ้าระวังและวางระบบเตือนภัย กลไกการจัดการปัญหาที่อาจเกิดขึ้นกับสินค้าเกษตร และผลิตภัณฑ์ในมิติต่างๆ ทั้งในด้านอุปสงค์และอุปทาน รวมทั้งให้เกษตรกรและผู้ใช้ประโยชน์สามารถเข้าถึงข้อมูลได้ง่าย ตลอดจนเชื่อมโยงข้อมูลระหว่างหน่วยงานที่มีประสิทธิภาพ วิเคราะห์แนวโน้มการผลิตสินค้าเกษตร

๔) ส่งเสริมการรวมกลุ่มเกษตรกรเชื่อมโยงไปถึงผู้ประกอบการ ภาคเอกชน และหน่วยงานที่เกี่ยวข้องในการพัฒนาด้านการผลิตและด้านการตลาดของสินค้าเกษตรและผลิตภัณฑ์ สนับสนุนการขยายเครือข่ายธุรกิจของวิสาหกิจชุมชนและสหกรณ์ สนับสนุนให้มีโอกาสในการเข้าถึงแหล่งทุนภายใต้เงื่อนไขที่ผ่อนปรนมากขึ้น และมีกลไกในการดูแลให้เกษตรกรได้รับประโยชน์จากการรวมกลุ่มและการเพิ่มมูลค่าสินค้าเกษตรอย่างแท้จริง

๕) วิจัยพัฒนาเทคโนโลยีและนวัตกรรมสนับสนุนภาคเกษตร สนับสนุนและส่งเสริมการวิจัยพื้นฐาน รวมถึงการวิจัยเชิงประยุกต์ในด้านต่างๆ พัฒนาศักยภาพเกษตรกรในการเข้าถึงองค์ความรู้และเทคโนโลยีด้านการผลิตและการตลาด เทคโนโลยีดิจิทัล และข้อมูลสารสนเทศ

๖) พัฒนาคูณภาพมาตรฐานสินค้าและผลิตภัณฑ์ ยกระดับการผลิตสินค้าและผลิตภัณฑ์ให้มีคุณภาพมาตรฐาน สอดคล้องกับความต้องการของตลาดหรือกลุ่มผู้บริโภค จัดให้มีระบบการตรวจรับรองคุณภาพมาตรฐานสินค้าเกษตรอย่างเพียงพอ มีขั้นตอนการตรวจสอบที่รวดเร็วและมีราคาเหมาะสม รวมถึงการวางระบบตรวจสอบย้อนกลับ

๗) ส่งเสริมด้านการตลาดสินค้าเกษตรและผลิตภัณฑ์การเกษตร โดยใช้เทคโนโลยีและเครื่องมือต่างๆ ในการส่งเสริมและขยายตลาดสินค้าเกษตรและผลิตภัณฑ์เกษตรในรูปแบบต่างๆ

๘) อำนวยความสะดวกทางการค้าและพัฒนาระบบโลจิสติกส์การเกษตร เพื่อประสิทธิภาพการให้บริการทางการค้าและอำนวยความสะดวกแก่ผู้ประกอบการให้มีความรวดเร็วและไม่เป็นภาระค่าใช้จ่าย

ในการทำธุรกรรมทางการค้า และเตรียมความพร้อมของสถานที่เก็บรวบรวม/รักษาคุณภาพสินค้าและผลิตภัณฑ์เกษตรที่ได้คุณภาพและมาตรฐาน

เป้าหมายที่ ๑ ประสิทธิภาพการผลิตสินค้าเกษตรต่อหน่วยมีการปรับตัวเพิ่มขึ้น

ตัวชี้วัด มูลค่าผลผลิตสินค้าเกษตรต่อหน่วย (เฉลี่ยร้อยละ)

เป้าหมายที่ ๒ สถาบันเกษตรกร (สหกรณ์ วิสาหกิจชุมชน และกลุ่มเป้าหมาย) ที่ขึ้นทะเบียนกับกระทรวงเกษตรและสหกรณ์มีความเข้มแข็งในระดับมาตรฐานเพิ่มขึ้น

ตัวชี้วัด สถาบันเกษตรกร (สหกรณ์ วิสาหกิจชุมชน และกลุ่มเกษตรกร) ที่ขึ้นทะเบียนกับกระทรวงเกษตรและสหกรณ์มีความเข้มแข็งในระดับมาตรฐาน (เฉลี่ยร้อยละ)

๒.๓ ยุทธศาสตร์เกษตรและสหกรณ์ ระยะ ๒๐ ปี (พ.ศ. ๒๕๖๐ - ๒๕๗๙)^๓ กระทรวงเกษตรและสหกรณ์ได้จัดทำยุทธศาสตร์เกษตรและสหกรณ์ ระยะ ๒๐ ปี (พ.ศ. ๒๕๖๐ - ๒๕๗๙) เพื่อเป็นกรอบการดำเนินงานในการพัฒนาภาคการเกษตรให้สามารถดำเนินการได้อย่างต่อเนื่องและมีประสิทธิภาพ ซึ่งสอดคล้องกับยุทธศาสตร์และแผนพัฒนาที่สำคัญ ได้แก่ ยุทธศาสตร์ชาติ (พ.ศ. ๒๕๖๑ - ๒๕๘๐) ทั้ง ๖ ยุทธศาสตร์ แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ ๑๒ แผนปฏิรูปของสภาขับเคลื่อนการปฏิรูปประเทศ (สปท.) และยังสอดคล้องกับเป้าหมายการพัฒนาที่ยั่งยืน (SDGs) ซึ่งเป็นเป้าหมายการพัฒนาในระดับโลกขององค์การสหประชาชาติ โดยยุทธศาสตร์เกษตรและสหกรณ์ ระยะ ๒๐ ปี (พ.ศ. ๒๕๖๐ - ๒๕๗๙) มุ่งในการแก้ไขจุดอ่อนและเสริมจุดแข็งให้เอื้อต่อการพัฒนาภาคการเกษตรในระยะยาว เพื่อบรรลุวิสัยทัศน์ “เกษตรกรรมมั่นคง ภาคการเกษตรมั่งคั่ง ทรัพยากรการเกษตรยั่งยืน” โดยมีแนวทางไปสู่เป้าหมาย คือ

ยุทธศาสตร์ที่ ๑ สร้างความเข้มแข็งให้กับเกษตรกรและสถาบันเกษตรกร

ยุทธศาสตร์ที่ ๒ เพิ่มประสิทธิภาพการผลิตและยกระดับมาตรฐานสินค้า

ยุทธศาสตร์ที่ ๓ เพิ่มความสามารถในการแข่งขันภาคการเกษตรด้วยเทคโนโลยีและนวัตกรรม

ยุทธศาสตร์ที่ ๔ บริหารจัดการทรัพยากรการเกษตรและสิ่งแวดล้อมอย่างสมดุลและยั่งยืน

ยุทธศาสตร์ที่ ๕ พัฒนาระบบบริหารจัดการภาครัฐ

๒.๔ แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ ๑๒ (พ.ศ. ๒๕๖๐ - ๒๕๖๔)^๔ การพัฒนาประเทศในระยะแผนพัฒนาฯ ฉบับที่ ๑๒ เป็นจุดเปลี่ยนที่สำคัญในการเชื่อมต่อกับยุทธศาสตร์ชาติ ๒๐ ปี ในลักษณะการแปลงยุทธศาสตร์ระยะยาวสู่การปฏิบัติ โดยในแต่ละยุทธศาสตร์ของแผนพัฒนาฯ ฉบับที่ ๑๒ ได้กำหนดประเด็นการพัฒนาพร้อมทั้งแผนงาน/โครงการสำคัญที่ต้องดำเนินการให้เห็นผลเป็นรูปธรรมในช่วง ๕ ปีแรกของการขับเคลื่อนยุทธศาสตร์ชาติ เพื่อเตรียมความพร้อมคน สังคม และระบบเศรษฐกิจของประเทศให้สามารถปรับตัวรองรับผลกระทบจากการเปลี่ยนแปลงได้อย่างเหมาะสม ซึ่งยุทธศาสตร์ที่เกี่ยวข้องกับภาคการเกษตร ได้แก่ ยุทธศาสตร์การสร้างเสริมความเข้มแข็งทางเศรษฐกิจและแข่งขันได้อย่างยั่งยืน โดยมีแนวทางการพัฒนาที่มีความสำคัญสูงและสามารถผลักดันสู่การปฏิบัติ ดังนี้

๒.๔.๑ เสริมสร้างฐานการผลิตภาคเกษตรให้เข้มแข็งและยั่งยืน โดยพัฒนาและบำรุงรักษาแหล่งน้ำเพื่อการเกษตร จัดระบบการปลูกพืชให้สอดคล้องปริมาณน้ำที่ทำได้คุ้มครองพื้นที่เกษตรกรรมที่มีศักยภาพและขยายโอกาสในการเข้าถึงพื้นที่ทำกินของเกษตรกรให้มากขึ้น และส่งเสริมให้เกษตรกรมีความรู้ในการรวบรวม คัดเลือกและปรับปรุงพันธุ์กรรมพืช สัตว์ สัตว์น้ำ และจุลินทรีย์ของท้องถิ่น

๒.๔.๒ สร้างและถ่ายทอดองค์ความรู้ทางวิชาการ วิทยาศาสตร์ เทคโนโลยีและนวัตกรรม และภูมิปัญญาท้องถิ่นด้านการเกษตรแบบมีส่วนร่วม โดยส่งเสริมการวิจัยพัฒนาปัจจัยการผลิต วิจัยและพัฒนาเทคโนโลยีการผลิตและรูปแบบผลิตภัณฑ์เกษตรแปรรูปใหม่ๆ เพื่อสร้างมูลค่าเพิ่มและความหลากหลายของสินค้า และพัฒนารูปแบบและกระบวนการถ่ายทอดความรู้ เพื่อปรับระบบการผลิตที่เหมาะสมกับสภาพพื้นที่และการเปลี่ยนแปลงของสภาพภูมิอากาศ

๒.๔.๓ ยกระดับการผลิตสินค้าเกษตรและอาหารเข้าสู่ระบบมาตรฐานและสอดคล้องกับความต้องการของตลาดและการบริโภคอาหารเพื่อสุขภาพ โดยพัฒนาระบบมาตรฐานสินค้าเกษตรและอาหารให้เป็นที่ยอมรับในระดับสากล

^๓ สำนักงานเศรษฐกิจการเกษตร. (๒๕๕๙, ธันวาคม). ยุทธศาสตร์เกษตรและสหกรณ์ ระยะ ๒๐ ปี (พ.ศ. ๒๕๖๐ - ๒๕๗๙)

^๔ สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ. (๒๕๕๙). แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ ๑๒

ส่งเสริมการผลิตสินค้าเกษตรและอาหารให้ได้คุณภาพมาตรฐานและความปลอดภัยและการบริโภคอาหารเพื่อสุขภาพ และขับเคลื่อนการผลิตสินค้าเกษตรอินทรีย์อย่างจริงจัง

๒.๔.๔ เสริมสร้างขีดความสามารถการผลิตในห่วงโซ่อุตสาหกรรมเกษตร โดยเสริมสร้างศักยภาพของสถาบันเกษตรกรและการรวมกลุ่ม ส่งเสริมให้เกษตรกรผลิตพืช ปศุสัตว์ และการทำประมงให้สอดคล้องกับศักยภาพพื้นที่และความต้องการของตลาด (Zoning) วิจัยพัฒนาและใช้เทคโนโลยีและเครื่องจักรสมัยใหม่ในกระบวนการผลิต สนับสนุนการสร้างมูลค่าเพิ่มสินค้าเกษตรและการใช้ประโยชน์จากฐานทรัพยากรชีวภาพ เพื่อยกระดับองค์ความรู้และพัฒนาผลิตภัณฑ์มูลค่าสูง บริหารจัดการผลผลิตอย่างเป็นระบบครบวงจร พัฒนากลไกจัดการความเสี่ยงที่กระทบต่อสินค้าเกษตรและสร้างความร่วมมือด้านการเกษตรกับประเทศเพื่อนบ้าน

๒.๔.๕ ส่งเสริมและเร่งขยายผลแนวคิดการทำการเกษตรตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง โดยส่งเสริมให้เกษตรกรมีส่วนร่วมในการกำหนดนโยบายการเกษตร ส่งเสริมขยายผลและพัฒนาการผลิตในระบบเกษตรกรรมยั่งยืน และควบคุมการใช้สารเคมีการเกษตรที่เป็นอันตรายต่อสุขภาพและสิ่งแวดล้อมอย่างเคร่งครัด

๒.๔.๖ พัฒนาปัจจัยสนับสนุนในการบริหารจัดการภาคเกษตรและสนับสนุนเกษตรกรรุ่นใหม่ โดยพัฒนาฐานข้อมูลด้านอุปสงค์และอุปทานด้านการเกษตร สร้างบุคลากรด้านการเกษตรและปรับปรุงกฎหมายที่เกี่ยวข้องกับการเกษตรให้ทันสมัย

๒.๕ นโยบายรัฐบาลที่เกี่ยวข้องกับกระทรวงเกษตรและสหกรณ์^๔

๒.๕.๑ นโยบายหลัก ๑๒ ด้าน

๑. การพัฒนาเศรษฐกิจและความสามารถในการแข่งขันของไทย

๑.๑ การพัฒนาภาคอุตสาหกรรม

พัฒนาอุตสาหกรรมเศรษฐกิจชีวภาพ เศรษฐกิจหมุนเวียน และเศรษฐกิจสีเขียว (Bio-Circular-Green (BCG) Economy) โดยนำความก้าวหน้าทางเทคโนโลยีและนวัตกรรมมาพัฒนาต่อยอดและสร้างมูลค่าเพิ่มจากทรัพยากรความหลากหลายทางชีวภาพและวัฒนธรรมในการผลิตสินค้าเกษตร อุตสาหกรรมและบริการของท้องถิ่น ปรับระบบการบริหารจัดการการผลิตและระบบโลจิสติกส์ ส่งเสริมการใช้พลังงานทดแทน การใช้ประโยชน์จากวัสดุเหลือใช้ทางการเกษตรมาเพิ่มมูลค่า การบริหารจัดการของเสียอุตสาหกรรม และขยายแบบคลัสเตอร์ระหว่างอุตสาหกรรมและชุมชนในแต่ละพื้นที่ของจังหวัด กลุ่มจังหวัด เพื่อลดผลกระทบทางสิ่งแวดล้อมและสุขภาพ พร้อมทั้งให้ความสำคัญกับกฎระเบียบทางด้านสิ่งแวดล้อมในระดับประเทศ และระหว่างประเทศ

๑.๒ พัฒนาภาคเกษตร

๑) รักษาเสถียรภาพราคาสินค้าเกษตรและรายได้ให้กับเกษตรกรในสินค้าเกษตรสำคัญ อาทิ ข้าว ยางพารา มันสำปะหลัง ปาล์ม อ้อย และข้าวโพด โดยผ่านเครื่องมือและมาตรการที่เหมาะสม มีประสิทธิภาพไม่เป็นภาระกับงบประมาณแผ่นดินเกินสมควร จัดให้มีระบบประกันภัยสินค้าเกษตร การพัฒนาระบบตลาดที่เชื่อมโยงผลผลิตของเกษตรกรถึงผู้ประกอบการแปรรูปและผู้บริโภคอย่างเป็นธรรม การใช้เทคโนโลยีและเครื่องมือในการขยายและเข้าถึงตลาดในรูปแบบต่างๆ การอำนวยความสะดวกทางการค้าและการพัฒนาระบบโลจิสติกส์การเกษตรที่มีประสิทธิภาพ

๒) ลดต้นทุนและเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตที่เหมาะสมและไม่ก่อให้เกิดภาระทางการเงิน การคลังของภาครัฐ โดยจัดให้มีมาตรการที่เกี่ยวข้องกับการเพิ่มรายได้และลดต้นทุนการเกษตรครบวงจร ตั้งแต่การปรับโครงสร้างต้นทุนการผลิต อาทิ เมล็ดพันธุ์ พื้นที่เพาะปลูก ปุ๋ย เครื่องจักรกลและอุปกรณ์การเกษตร แหล่งน้ำ และระบบไฟฟ้าเพื่อการเกษตร การลดภาระหนี้สินโดยให้เกษตรกรเข้าถึงแหล่งเงินทุนในระบบที่มีต้นทุนต่ำ การลดความเสี่ยงจากราคาพืชผลทางการเกษตร การพัฒนาทักษะอาชีพเสริมรายได้ รวมทั้งการวิจัยพัฒนาเทคโนโลยีการเกษตรเพื่อเพิ่มผลผลิต และการปรับเปลี่ยนการผลิตให้เหมาะสมกับฐานทรัพยากรในพื้นที่และความต้องการของตลาด นำระบบข้อมูลสารสนเทศการเกษตร ระบบแผนที่เกษตรเพื่อการจัดเขตพื้นที่เกษตรกรรม (Zoning)

^๔ สำนักเลขาธิการคณะรัฐมนตรี. (๒๕๖๒, กรกฎาคม). คำแถลงนโยบายของคณะรัฐมนตรี พลเอก ประยุทธ์ จันทร์โอชา

และส่งเสริมกลไกอาสาสมัครเกษตรกรหมู่บ้าน รวมทั้งระบบการบริหารจัดการเชิงรุกมาใช้ในการบริหารจัดการการผลิตสินค้าเกษตรให้เหมาะสมกับพื้นที่

๓) พัฒนาการองค์กรเกษตรกรและเกษตรกรรุ่นใหม่ โดยเพิ่มทักษะการประกอบการและพัฒนาความเชื่อมโยงของกลุ่มเกษตรกร วิสาหกิจชุมชน และสหกรณ์ในทุกระดับ โดยเฉพาะด้านการตลาด การค้าออนไลน์ ระบบบัญชี เพื่อขยายฐานการผลิตและฐานการตลาดของสถาบันเกษตรกรให้เข้มแข็ง มีความสามารถในการแข่งขัน รวมทั้งการพัฒนาเกษตรกรรุ่นใหม่ไปสู่เกษตรกรอัจฉริยะ เพื่อการพัฒนาภาคเกษตรได้อย่างมั่นคงต่อไปในอนาคต

๔) ส่งเสริมการสร้างมูลค่าเพิ่มให้กับสินค้าเกษตร เพื่อยกระดับรายได้และคุณภาพชีวิตให้กับเกษตรกร โดยใช้ประโยชน์จากฐานความหลากหลายทางชีวภาพ การลด ละ เลิกใช้ยาปราบศัตรูพืชโดยเร็ว โดยต้องจัดหาสารทดแทนที่มีประสิทธิภาพเพียงพอและเป็นที่ยอมรับของเกษตรกร การส่งเสริมการผลิตสินค้าเกษตรที่มีมูลค่าเพิ่มและโอกาสทางเศรษฐกิจ อาทิ เกษตรอินทรีย์ เกษตรอัตลักษณ์พื้นถิ่น เกษตรปลอดภัย เกษตรชีวภาพ และเกษตรแปรรูปเพื่อต่อยอดไปสู่เกษตรอุตสาหกรรม ส่งเสริมการวิจัยพัฒนาและถ่ายทอดเทคโนโลยีในการพัฒนาสินค้าเกษตรและผลิตภัณฑ์ รวมทั้งส่งเสริมการผลิตสินค้าเกษตรให้ได้คุณภาพมาตรฐานและความปลอดภัย

๕) ดูแลเกษตรกรผู้มีรายได้น้อยให้สามารถเข้าถึงและใช้ประโยชน์ในที่ดินทำกิน แหล่งเงินทุน โครงสร้างพื้นฐานและปัจจัยการผลิตต่างๆ รวมทั้งดูแลและลดความเสียหายจากการทำการเกษตรในพื้นที่ประสบภัยทางธรรมชาติซ้ำซาก โดยกำหนดเขตพื้นที่เกษตรกรรม (Zoning)

๖) ส่งเสริมการปลูกไม้มีค่าเป็นพืชเศรษฐกิจ โดยการสนับสนุนพันธุ์กล้าไม้และให้ความรู้ในการบริหารจัดการเชิงพาณิชย์อย่างเหมาะสม ทั้งในด้านการปลูก บำรุงรักษา ดูแล และการแปรรูปเพื่อสร้างมูลค่าเพิ่ม ซึ่งจะช่วยให้เกษตรกรมีรายได้ให้แก่เกษตรกรอีกทางหนึ่ง

๗) ส่งเสริมการทำปศุสัตว์ให้เกษตรกรมีรายได้เพิ่มขึ้น โดยส่งเสริมการตลาด วิจัยและพัฒนาพันธุ์สัตว์เศรษฐกิจและสัตว์พื้นบ้าน อาทิ โคเนื้อ แพะ และแกะ เพื่อสร้างมูลค่าเพิ่ม พัฒนามาตรฐานการผลิตและคุณภาพของผลิตภัณฑ์ให้เป็นที่ยอมรับในระดับสากล และสอดคล้องกับความต้องการของผู้บริโภคทั้งภายในประเทศและต่างประเทศ รวมทั้งสนับสนุนการส่งออกผลิตภัณฑ์ดังกล่าวไปสู่ตลาดโลก

๘) พัฒนาและสนับสนุนอาชีพการทำประมงให้เกิดความยั่งยืนบนพื้นฐานของการรักษาทรัพยากรทางการประมงและทรัพยากรทางทะเลให้มีความสมบูรณ์อย่างต่อเนื่อง โดยเพิ่มขีดความสามารถในการทำประมงอย่างถูกต้องในกลุ่มประมงพื้นบ้านและเชิงพาณิชย์ การเข้าถึงแหล่งทุนเพื่อเพิ่มศักยภาพในการสร้างรายได้ และลดต้นทุนการทำประมง ลดอุปสรรคในการประกอบอาชีพ ส่งเสริมการรวมกลุ่มประมงชายฝั่งและประมงพื้นบ้านเพื่อสร้างพลังในการประกอบอาชีพควบคู่ไปกับการอนุรักษ์ในพื้นที่ และเร่งพัฒนาการเพาะเลี้ยงในทะเลที่สอดคล้องกับแผนการใช้ประโยชน์เชิงพื้นที่ รวมถึงการนำเทคโนโลยีและนวัตกรรมจากภูมิปัญญาในการแปรรูปมาเพิ่มมูลค่าผลิตภัณฑ์และสินค้าประมง

๒. การพัฒนาสร้างความเข้มแข็งจากฐานราก

ส่งเสริมวิสาหกิจชุมชนและผลิตภัณฑ์ชุมชน สร้างมูลค่าเพิ่มธุรกิจชุมชนผ่านอัตลักษณ์ของพื้นที่ โดยส่งเสริมให้ผู้ประกอบการขนาดกลางและขนาดย่อมยุคใหม่ของไทย ผู้ประกอบการหนึ่งตำบลหนึ่งผลิตภัณฑ์ และสหกรณ์ในชุมชนให้สามารถใช้ประโยชน์และต่อยอดจากสิ่งบ่งชี้ทางภูมิศาสตร์ ภูมิปัญญา วัฒนธรรม และทรัพยากรในพื้นที่ รวมทั้งเทคโนโลยีและนวัตกรรม เพื่อสร้างสรรค์คุณค่าผลิตภัณฑ์และบริการของชุมชนที่มีอัตลักษณ์และมีมาตรฐานการผลิตตามหลักสากล ซึ่งจะช่วยให้สร้างรายได้สู่ชุมชนอย่างทั่วถึง นำไปสู่การสร้างเศรษฐกิจชุมชนที่สามารถพึ่งพาตนเองได้อย่างยั่งยืนและมีบทบาทต่อระบบเศรษฐกิจของจังหวัดมากขึ้น

๓. การฟื้นฟูทรัพยากรธรรมชาติและการรักษาสิ่งแวดล้อมเพื่อสร้างการเติบโตอย่างยั่งยืน

๓.๑ ปรับปรุงระบบที่ดินทำกินและลดความเหลื่อมล้ำด้านการถือครองที่ดิน โดยจัดสรรที่ดินทำกินและที่อยู่อาศัยให้แก่ราษฎรที่ยากไร้และเกษตรกรตามหลักการของคณะกรรมการนโยบายที่ดินแห่งชาติ การกระจายสิทธิการถือครองให้แก่ผู้ที่อยู่ในพื้นที่ที่ไม่ได้รกร้าง และมีมาตรการป้องกันการเปลี่ยนมือไปอยู่ในครอบครอง

ของผู้ที่มีใช้เกษตรกรและผู้ยากจน จัดทำระบบฐานข้อมูลเพื่อการบริหารจัดการที่ดิน จัดทำหลักฐานการถือครองที่ดินของรัฐทุกประเภท จัดทำแผนที่แสดงแนวเขตที่ดินของรัฐให้ชัดเจน และเร่งแก้ไขปัญหาเขตที่ดินทับซ้อนและแนวเขตพื้นที่ป่าที่ไม่ชัดเจน เพื่อลดข้อขัดแย้งระหว่างประชาชนกับเจ้าหน้าที่รัฐ

๓.๒ ส่งเสริมการบริหารจัดการน้ำทั้งระบบแหล่งน้ำชุมชนและทะเล โดยเชื่อมโยงกับแผนบริหารจัดการน้ำ ๒๐ ปีของประเทศ เพิ่มผลผลิตในการจัดการและการใช้น้ำทุกภาคส่วน จัดให้มีน้ำสะอาดใช้ทุกครัวเรือนในชุมชนชนบทในปริมาณ คุณภาพ และราคาที่เข้าถึงได้ มีระบบการจัดการน้ำชุมชนที่เหมาะสม พร้อมทั้งส่งเสริม พันธุ์ อนุรักษ์พื้นที่ต้นน้ำ พื้นที่ชุ่มน้ำ พื้นที่พักน้ำ แหล่งน้ำธรรมชาติ แอ่งน้ำบาดาล การระบายน้ำชายฝั่ง เพิ่มผลผลิตของน้ำทั้งระบบ และสร้างมูลค่าเพิ่มจากการใช้น้ำให้ทัดเทียมระดับสากล ดูแลภัยพิบัติจากน้ำ พัฒนาการจัดการน้ำเชิงลุ่มน้ำทั้งระบบ และเพิ่มพื้นที่ชลประทาน เพื่อลดความเหลื่อมล้ำและสร้างระบบจัดสรรน้ำที่เป็นธรรม รวมทั้งส่งเสริมให้ชุมชนมีส่วนร่วมบริหารจัดการน้ำในชุมชนตามแนวพระราชดำริ

๓.๓ แก้ไขปัญหาก๊าซเรือนกระจกและผลกระทบจากการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศ โดยมุ่งเน้นการลดการปล่อยก๊าซเรือนกระจก สร้างสังคมคาร์บอนต่ำและปลอดฝุ่นละอองขนาดไม่เกิน ๒.๕ ไมครอน กำหนดมาตรการควบคุมการเผาพื้นที่เพื่อทำการเพาะปลูก ปรับปรุงการบริหารจัดการภัยพิบัติทั้งระบบ และการสร้างความรู้ความเข้าใจของประชาชนในการรับมือและปรับตัว เพื่อลดความเสียหายจากภัยธรรมชาติและผลกระทบที่เกี่ยวข้องกับการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศ สนับสนุนการลงทุนในโครงสร้างพื้นฐานของภาครัฐและภาคเอกชนที่เป็นมิตรต่อสภาพภูมิอากาศ ส่งเสริมให้ทุกภาคส่วนมีส่วนร่วมในการพัฒนาปรับปรุงระบบบริหารจัดการต่างๆ ให้มีประสิทธิภาพ พร้อมทั้งปรับปรุงกฎหมายที่เกี่ยวข้อง เพื่อมุ่งสู่เป้าหมายตามพันธกรณีระหว่างประเทศที่ไทยเข้าร่วมและให้สัตยาบันไว้

๓.๔ พัฒนากลไกแก้ไขปัญหาความขัดแย้งด้านทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม โดยให้ความสำคัญกับการจัดทำระบบการประเมินสิ่งแวดล้อมระดับยุทธศาสตร์มาใช้เป็นเครื่องมือเชิงนโยบายในการเพิ่มขีดความสามารถในการกำหนดยุทธศาสตร์การพัฒนาร่วมกันของภาคส่วนต่างๆ ในสังคม และบูรณาการทำงานระหว่างหน่วยงานภาครัฐทั้งระดับประเทศรายสาขาและเชิงพื้นที่ เพื่อนำไปสู่การพัฒนาอย่างยั่งยืน ลดความขัดแย้งระหว่างยุทธศาสตร์ต่างๆ โดยเฉพาะระหว่างยุทธศาสตร์รายสาขากับยุทธศาสตร์เชิงพื้นที่

๒.๕.๒ นโยบายเร่งด่วน ๑๒ เรื่อง

๑. การแก้ไขปัญหาในการดำรงชีวิตของประชาชน โดยลดข้อจำกัดในการประกอบอาชีพของคนไทย การจัดการระบบการขนส่งสาธารณะผ่านเทคโนโลยีดิจิทัล ทบทุนรูปแบบและมาตรฐานหาบเร่แผงลอยในกรุงเทพมหานครและปริมณฑล เพื่อยังคงเอกลักษณ์ของเมืองหลวงแห่งร้านอาหารริมถนน ทำให้บ้านเมืองเป็นระเบียบเรียบร้อยและสวยงาม แก้ไขปัญหาหนี้สินและลดภาระหนี้สินของประชาชนในกองทุนหมู่บ้าน กองทุนเงินให้กู้ยืมเพื่อการศึกษาหนี้สินนอกระบบ การฉ้อโกงหลอกลวงประชาชนโดยครอบคลุมไปถึงการฉ้อโกงหลอกลวงผ่านระบบออนไลน์ ปรับปรุงระบบภาษีและการให้สินเชื่อที่เอื้อให้ประชาชนสามารถมีที่อยู่อาศัยเป็นของตนเองได้ตามความพร้อม ปรับปรุงระบบที่ดินทำกินให้เกษตรกรสามารถเข้าถึงได้ จัดทำแนวทางการกำหนดสิทธิและการจัดการสิทธิในที่ดินของเกษตรกรที่เหมาะสม ลดอุปสรรคในธุรกิจประมงพาณิชย์และประมงชายฝั่ง รวมทั้งช่วยเหลือดูแลประมงพื้นที่โดยยังต้องสอดคล้องกับมาตรฐานด้านการประมงขององค์การระหว่างประเทศ

๒. การให้ความช่วยเหลือเกษตรกรและพัฒนานวัตกรรม โดยจัดพื้นที่การเกษตรให้สอดคล้องกับระบบบริหารจัดการน้ำและคุณภาพของดินตาม Agri-Map กำหนดเป้าหมายรายได้เกษตรกรให้สามารถมีรายได้จากผลผลิตทางการเกษตรที่มีคุณภาพในสินค้าเกษตรสำคัญ อาทิ ข้าว ยางพารา มันสำปะหลัง ปาล์ม อ้อย และข้าวโพด ด้วยการชดเชยการประกันรายได้ ส่งเสริมระบบประกันภัยสินค้าเกษตร หรือเครื่องมือทางการเงินสมัยใหม่ที่ไม่ก่อให้เกิดผลกระทบทางวินัยการเงินการคลังของภาครัฐในระยะยาว ส่งเสริมเกษตรกรพันธสัญญาและศึกษารูปแบบระบบแบ่งปันผลกำไรสินค้าเกษตรที่เป็นธรรมให้แก่เกษตรกร แก้ไขปัญหาข้าวครบวงจร ส่งเสริมการใช้ยางพาราในภาคอุตสาหกรรมและการพัฒนาโครงสร้างพื้นฐานของประเทศ ส่งเสริมการใช้ผลผลิตทางการเกษตรในอุตสาหกรรมพลังงาน สร้างนวัตกรรมและเครื่องมือทางการเกษตรในราคาที่เข้าถึงได้เพื่อลดต้นทุนการผลิต ควบคุมมาตรฐาน

การใช้สารเคมีหรือปุ๋ยเคมีในการเกษตร เพื่อนำไปสู่การลด ละ เลิกการใช้สารเคมีหรือปุ๋ยเคมี โดยจัดหาสิ่งทดแทนที่มีประสิทธิภาพและเป็นที่ยอมรับของเกษตรกร ต่อยอดภูมิปัญญาและความรู้ของปราชญ์ชาวบ้านในการสร้างนวัตกรรมผลิตภัณฑ์เกษตรแปรรูป รวมทั้งเร่งศึกษาวิจัยและพัฒนาเทคโนโลยีการใช้กัญชา กัญชง และพืชสมุนไพร ในทางการแพทย์ อุตสาหกรรมทางการแพทย์ และผลิตภัณฑ์อื่นๆ เพื่อสร้างโอกาสทางเศรษฐกิจและการสร้างรายได้ของประชาชน โดยกำหนดกลไกการดำเนินงานที่รัดกุม เพื่อมิให้เกิดผลกระทบทางสังคมตามที่กฎหมายบัญญัติไว้อย่างเคร่งครัด

๓. การวางรากฐานระบบเศรษฐกิจของประเทศสู่อนาคต โดยต่อยอดอุตสาหกรรมเป้าหมาย และวางรากฐานการพัฒนาภายใต้แนวคิดเศรษฐกิจชีวภาพ เศรษฐกิจหมุนเวียน และเศรษฐกิจสีเขียว ดึงดูดการลงทุนของภาคเอกชนในเขตพัฒนาพิเศษภาคตะวันออกเขตเศรษฐกิจพิเศษ เมืองอัจฉริยะ และการลงทุนในโครงสร้างพื้นฐานที่ทันสมัย รวมทั้งวางรากฐานการพัฒนาเทคโนโลยีสื่อสารไร้สายในระบบ ๕G ควบคู่ไปกับการพัฒนาทักษะของผู้ประกอบการขนาดกลางและขนาดย่อม และชุมชนในการเข้าถึงตลาดในประเทศและตลาดโลกผ่านแพลตฟอร์มพาณิชย์อิเล็กทรอนิกส์ และการใช้ประโยชน์ของเทคโนโลยีสื่อสารสมัยใหม่ในการให้บริการสาธารณสุข และการศึกษาทางไกล การสร้างผู้ประกอบการอัจฉริยะทั้งในส่วนผู้ประกอบการขนาดกลางและขนาดย่อม เกษตรกร รวมถึงผู้ประกอบการยุคใหม่ พร้อมทั้งส่งเสริมการใช้ปัญญาประดิษฐ์เพื่อเป็นฐานในการขับเคลื่อนประเทศด้วยปัญญาประดิษฐ์ในอนาคต

๔. การจัดเตรียมมาตรการรองรับภัยแล้งและอุทกภัย ตั้งแต่การป้องกันก่อนเกิดภัย การให้ความช่วยเหลือระหว่างเกิดภัย และการแก้ไขปัญหาในระยะยาว โดยจัดระบบติดตามสถานการณ์อย่างต่อเนื่อง และกำหนดมาตรการที่เหมาะสม เพื่อให้สามารถบรรเทาความเดือดร้อนของประชาชนให้ได้มากที่สุดและทันท่วงที รวมทั้งพัฒนาการปฏิบัติการฝนหลวงให้มีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น

๒.๖ การพัฒนาการเกษตรในช่วงแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ ๑๒ (พ.ศ. ๒๕๖๐ - ๒๕๖๔)^๖

๒.๖.๑ กรอบแนวคิดการพัฒนา

๑) เศรษฐกิจพอเพียงกับการพัฒนาการเกษตร แม้ว่าจะมีการนำปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงมาปรับใช้กับการพัฒนาการเกษตรของประเทศอย่างต่อเนื่อง แต่ปัญหาของเกษตรกรยังคงมีอยู่ในสังคมไทย เป็นเพราะเกษตรกรไทยส่วนใหญ่เป็นรายย่อย การทำการเกษตรหลายพื้นที่ยังเป็นไปในลักษณะต่างคนต่างทำ สิ่งต่างๆ เหล่านี้ควรได้รับการแก้ไข โดยยึดหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงมาปรับใช้ในการดำรงชีวิตประจำวัน เพื่อให้เกษตรกรพัฒนาระบบการผลิตให้สามารถเลี้ยงตัวเองได้ตามหลักความพอประมาณ

๒) แรงงานภาคการเกษตรมีแนวโน้มลดลงและการก้าวเข้าสู่สังคมผู้สูงอายุ แรงงานในภาคการเกษตรลดลงเนื่องมาจากเคลื่อนย้ายไปทำงานในภาคการผลิตอื่น การก้าวเข้าสู่สังคมผู้สูงอายุ การเจริญเติบโตทางเศรษฐกิจ การขยายตัวของภาคการผลิตอื่น และทัศนคติของเกษตรกรส่วนใหญ่คิดว่าการทำการเกษตรเป็นงานที่หนักและลำบาก ไม่คุ้มค่า ทำให้เยาวชนรุ่นใหม่ไม่สนใจทำอาชีพการเกษตร ส่งผลให้แรงงานภาคการเกษตรมีแนวโน้มลดลง ซึ่งปัญหาดังกล่าวจำเป็นต้องได้รับการแก้ไขอย่างเป็นระบบ

๓) การปรับตัวของเกษตรกรสู่เกษตรกรมืออาชีพ (Smart Farmer) เกษตรกรจำนวนมากยังมีข้อจำกัดในการพัฒนาองค์ความรู้ด้านการผลิตเชื่อมโยงไปจนถึงการแปรรูปและการตลาด การขาดความรู้ความเข้าใจเรื่องการใช้ปัจจัยการผลิตทำให้ปัจจัยการผลิตดังกล่าวมากเกินความจำเป็น การปรับตัวของเกษตรกรจึงเป็นปัจจัยสำคัญอย่างยิ่งที่จะทำให้เป้าหมายการพัฒนาการเกษตรของประเทศบรรลุผลสำเร็จได้

๔) การส่งเสริมการทำเกษตรในรูปแบบของการพัฒนาเครือข่ายเกษตรกร องค์กรเกษตรกร และสถาบันเกษตรกร

๕) การบริหารจัดการสินค้าเกษตร ภาคการเกษตรมีความอ่อนไหวและเปราะบางมากกว่าภาคการผลิตอื่นๆ จึงควรเน้นในเรื่องการวางแผนความต้องการและการผลิตสินค้าเกษตร (Demand & Supply) ในระดับจังหวัด เพื่อเป็นข้อมูลให้กับส่วนกลางในการบริหารจัดการสินค้าเกษตรในภาพรวมการขึ้นทะเบียนเกษตรกรทั่วประเทศ เพื่อรู้ปริมาณการผลิตสินค้าเกษตรที่สำคัญ

^๖ สำนักงานเศรษฐกิจการเกษตร. (๒๕๕๙, กันยายน). แผนพัฒนาการเกษตรในช่วงแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ

ฉบับที่ ๑๒ (พ.ศ. ๒๕๖๐-๒๕๖๔)

๖) มาตรฐานสินค้าเกษตร ประเทศไทยได้มีการพัฒนาด้านมาตรฐานสินค้าเกษตรไปมากเมื่อเทียบกับประเทศเพื่อนบ้าน แต่ยังคงมีปัญหาในเรื่องของการพัฒนาให้ทั่วถึง ทั้งด้านองค์ความรู้ การสร้างความเข้าใจเกี่ยวกับมาตรฐานสินค้าเกษตร การพัฒนาผลิตภัณฑ์และบรรจุภัณฑ์ เพื่อยืดอายุของสินค้าเกษตรและเพิ่มมูลค่าให้กับสินค้าเกษตรดึงดูดความสนใจและตอบสนองต่อความต้องการที่หลากหลายของผู้บริโภคได้เป็นอย่างดี

๗) โลจิสติกส์และการพัฒนาโครงสร้างพื้นฐานการเกษตรเป็นการดำเนินการต่อเนื่องจากแผนพัฒนาการเกษตรในช่วงแผนพัฒนาฯ ฉบับที่ ๑๑ (พ.ศ. ๒๕๕๕ - ๒๕๕๙) โดยยกระดับบุคลากรภาครัฐ เกษตรกร/สถาบันเกษตรกร เพื่อเพิ่มความสามารถในการแข่งขัน พัฒนาทักษะการบริหารจัดการโลจิสติกส์ระดับฟาร์ม ส่งเสริมและพัฒนากิจกรรรมในโซ่คุณค่าของสินค้าเกษตร สนับสนุนให้เกิดเครือข่ายเกษตรกรและสถาบันเกษตรกร

๘) ความมั่นคงทางอาหารและพลังงาน การใช้พลังงานของโลกมีแนวโน้มเพิ่มขึ้น ส่งผลให้หลายประเทศรวมถึงประเทศไทยหันมาพึ่งพาการใช้พลังงานทดแทนเพิ่มขึ้นอย่างต่อเนื่อง ความต้องการพืชพลังงานมีแนวโน้มเพิ่มขึ้น

๙) การเกษตรที่เป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อม การวางมาตรการและแนวทางเพื่อเตรียมความพร้อมรับมือและสนับสนุนการผลิตที่เป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อมมีความสำคัญอย่างมากในการพัฒนาภาคการเกษตรของไทย

๑๐) การวิจัยและพัฒนาด้านการเกษตร รวมถึงนวัตกรรมและเทคโนโลยีการเกษตร

๑๑) กฎระเบียบและกฎหมายที่เกี่ยวข้องกับการพัฒนาการเกษตร

๑๒) ความร่วมมือและข้อตกลงระหว่างประเทศ ประเด็นสำคัญที่ควรพัฒนา คือ การศึกษา กฎระเบียบและกฎหมายของประเทศคู่ค้าที่จะมีผลกระทบต่อการค้าสินค้าเกษตร มาตรการนำเข้า-ส่งออกสินค้า

๑๓) การบริหารจัดการสินค้าเกษตรเพื่อรองรับการค้าชายแดนและเขตเศรษฐกิจพิเศษ

๒.๖.๒ ทิศทางการพัฒนา

๑) วิสัยทัศน์ “ภาคเกษตรก้าวไกลด้วยเทคโนโลยีและนวัตกรรม ตลาดนำการผลิต ชีวิตเกษตรกรมีคุณภาพ ทรัพยากรการเกษตรมีคุณสมบัติและยั่งยืน”

๒) พันธกิจ

(๑) พัฒนาคุณภาพชีวิตเกษตรกรให้มีความมั่นคง

(๒) พัฒนาเศรษฐกิจการเกษตรให้เติบโตอย่างมีเสถียรภาพ

(๓) ส่งเสริมการผลิตสินค้าเกษตรที่มีคุณภาพตลอดโซ่อุปทานให้สอดคล้องกับความต้องการของตลาด และส่งเสริมงานวิจัย เทคโนโลยี และนวัตกรรมเพื่อนำมาใช้ประโยชน์

(๔) ส่งเสริมให้มีการบริหารจัดการทรัพยากรการเกษตรและสิ่งแวดล้อมอย่างสมดุลและยั่งยืน

๓) วัตถุประสงค์ เป้าหมาย และตัวชี้วัด

(๑) วัตถุประสงค์

- เพื่อสร้างความภาคภูมิใจในอาชีพเกษตรกร สามารถพึ่งพาตนเองได้ มีการถ่ายทอดความรู้อย่างต่อเนื่อง เกิดการรวมกลุ่มเกษตรกรและเชื่อมโยงเครือข่ายกับภายนอกอย่างเข้มแข็ง และลดความเหลื่อมล้ำทางรายได้

- เพื่อส่งเสริมให้เกษตรกรและสถาบันเกษตรกรยกระดับผลิตภาพ ประสิทธิภาพ คุณภาพ มาตรฐาน รวมทั้งสร้างมูลค่าเพิ่มสินค้าเกษตรให้ตอบสนองความต้องการของตลาด

- เพื่อสร้างความสามารถในการแข่งขันของสินค้าเกษตร รวมทั้งพัฒนางานวิจัย เทคโนโลยี และนวัตกรรมมาใช้ประโยชน์

- เพื่อให้เกิดการบริหารจัดการทรัพยากรการเกษตรอย่างมีประสิทธิภาพ สามารถปรับตัวและสร้างภูมิคุ้มกันรองรับต่อการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศได้

(๒) เป้าหมาย

- ความผูกพันของเกษตรกรเพิ่มขึ้นอยู่ที่ระดับ ๘๕ ในปี ๒๕๖๔

ในปี ๒๕๖๔

- เกษตรกรมีรายได้เงินสดสุทธิทางการเกษตรเพิ่มขึ้นเป็น ๕๙,๔๖๐ บาทต่อครัวเรือน
- เศรษฐกิจภาคเกษตรเติบโตเฉลี่ยร้อยละ ๓ ต่อปี
- จำนวนงานวิจัย เทคโนโลยี และนวัตกรรมด้านการเกษตรถูกนำไปใช้ประโยชน์เพิ่มขึ้นอย่างน้อยร้อยละ ๕ ต่อปี

- ทรัพยากรการเกษตรได้รับการฟื้นฟูและใช้ประโยชน์อย่างสมดุลและยั่งยืนเพิ่มขึ้น

(๓) ตัวชี้วัด

- ดัชนีชี้วัดความผาสุกของเกษตรกร
- รายได้เงินสดสุทธิทางการเกษตร
- GDP ภาคเกษตร
- จำนวนงานวิจัย เทคโนโลยี และนวัตกรรมที่นำไปใช้ประโยชน์
- ทรัพยากรการเกษตรที่มีการบริหารจัดการอย่างมีประสิทธิภาพ

๔) ยุทธศาสตร์และแนวทางการพัฒนาการเกษตร

ยุทธศาสตร์ที่ ๑ สร้างความเข้มแข็งให้กับเกษตรกรและสถาบันเกษตรกร

- ขยายผลการทำการเกษตรตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง
- เสริมสร้างความภาคภูมิใจและความมั่นคงในการประกอบอาชีพเกษตรกรรม
- ส่งเสริมการทำเกษตรกรรมยั่งยืนให้เห็นผลในทางปฏิบัติ
- พัฒนาองค์ความรู้ของเกษตรกรสู่เกษตรกรมืออาชีพ
- สร้างความเข้มแข็งและเชื่อมโยงเครือข่ายของเกษตรกร และสถาบันเกษตรกร

ยุทธศาสตร์ที่ ๒ เพิ่มประสิทธิภาพการบริหารจัดการสินค้าเกษตรตลอดโซ่อุปทาน

- ส่งเสริมการผลิตสินค้าเกษตรให้ได้มาตรฐานรองรับความต้องการของตลาด
- ส่งเสริมการบริหารจัดการโซ่อุปทานสินค้าเกษตร
- เพิ่มมูลค่าสินค้าเกษตร
- จัดตั้งศูนย์กลางและพัฒนาระบบตลาดสินค้าเกษตร
- เสริมสร้างความมั่นคงทางอาหารอย่างยั่งยืน
- สนับสนุนความร่วมมือระหว่างภาครัฐและเอกชน
- สนับสนุนการจัดการความเสี่ยงที่จะกระทบต่อพืชผลทางการเกษตร
- ส่งเสริมการค้าชายแดน การพัฒนาเขตเศรษฐกิจพิเศษ และความร่วมมือระหว่างประเทศ

ยุทธศาสตร์ที่ ๓ เพิ่มความสามารถในการแข่งขันภาคการเกษตรด้วยเทคโนโลยีและนวัตกรรม

- ส่งเสริมและสนับสนุนการวิจัย เทคโนโลยี และนวัตกรรมด้านการเกษตร
- พัฒนาเทคโนโลยีสารสนเทศการเกษตรและเชื่อมโยงข้อมูลอย่างเป็นระบบ
- ส่งเสริมการนำงานวิจัย เทคโนโลยี และนวัตกรรมไปใช้ประโยชน์

ยุทธศาสตร์ที่ ๔ บริหารจัดการทรัพยากรการเกษตรและสิ่งแวดล้อมอย่างสมดุลและยั่งยืน

- ฟื้นฟูและอนุรักษ์ทรัพยากรการเกษตร
- ส่งเสริมการเกษตรที่เป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อม
- บริหารจัดการทรัพยากรน้ำ
- บริหารจัดการพื้นที่ทำกินทางการเกษตร
- สร้างภูมิคุ้มกันการเกษตรต่อการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศ

ยุทธศาสตร์ที่ ๕ พัฒนาระบบบริหารจัดการภาครัฐ

- พัฒนาบุคลากรการเกษตรภาครัฐ ปรับปรุงโครงสร้างส่วนราชการ และกระบวนการทำงาน
- ปรับปรุงแก้ไขกฎหมาย และกฎระเบียบที่เกี่ยวข้องกับการเกษตร

๒.๗ นโยบายสำคัญของกระทรวงเกษตรและสหกรณ์

๑. ยุทธศาสตร์และนโยบายของรัฐมนตรีกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ รัฐมนตรีว่าการกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ (ดร.เฉลิมชัย ศรีอ่อน) ได้กำหนดยุทธศาสตร์และแนวทางนโยบายหลักสำหรับการขับเคลื่อนงานภาคเกษตรให้ประสบผลสำเร็จ ดังนี้

๑.๑ ยุทธศาสตร์ ๕ ประเด็น ประกอบด้วย

๑) ยุทธศาสตร์ตลาดนำการผลิต เป็นยุทธศาสตร์หลักเพื่อปฏิรูปภาคเกษตรทั้งในรูปแบบตลาดออนไลน์ (แพลตฟอร์มรายสินค้าเพื่อรองรับ New Normal) ตลาดออฟไลน์ Modern Trade รถโมบาย ตลาดสด कारวานสินค้า เกษตรพันธสัญญา และเคาน์เตอร์เทรด จัดกิจกรรมจับคู่ธุรกิจผู้ซื้อกับผู้ขาย เพื่อสร้างเครือข่ายธุรกิจ

๒) ยุทธศาสตร์เทคโนโลยี ๔.๐ เพื่อการบริหารราชการแผ่นดิน การบริการประชาชน และการพัฒนาภาคเกษตรกรรม โดยใช้เทคโนโลยีตลอดห่วงโซ่อุปทานและมูลค่า (Supply - Value Chain) ตั้งแต่การผลิต การแปรรูป จนถึงการตลาด

๓) ยุทธศาสตร์ ๓'S (Safety - Security - Sustainability - เกษตรปลอดภัย - เกษตรมั่นคง และเกษตรยั่งยืน)

๔) ยุทธศาสตร์การบริหารเชิงรุกแบบบูรณาการกับทุกภาคส่วน โดยเฉพาะโมเดล “เกษตร - พาณิชย์ทันสมัย”

๕) ยุทธศาสตร์เกษตรกรรมยั่งยืนตามแนวทางศาสตร์พระราชา

๑.๒ แนวทางนโยบายหลัก ๑๕ ด้าน ประกอบด้วย

๑) นโยบาย “ตลาดนำการผลิต” เป็นนโยบายหลักโดยเพิ่มช่องทางตลาดให้หลากหลายทั้งในรูปแบบตลาดออนไลน์ (แพลตฟอร์มรายสินค้าเพื่อรองรับ New Normal) ตลาดออฟไลน์ โมเดิร์นเทรด (Modern Trade) รถโมบาย ตลาดสด ตลาดชุมชน कारวานสินค้า เกษตรพันธสัญญา และเคาน์เตอร์เทรด จัดกิจกรรมจับคู่ธุรกิจผู้ซื้อกับผู้ขายเพื่อสร้างเครือข่ายธุรกิจ โดยร่วมมืออย่างเข้มข้นกับกระทรวงพาณิชย์ภายใต้โมเดล “เกษตร - พาณิชย์ทันสมัย”

๒) การสร้างความเข้มแข็งให้สถาบันเกษตรกรและเศรษฐกิจฐานราก โดยส่งเสริมให้เกษตรกรมีการแลกเปลี่ยนความรู้ ช่วยเหลือซึ่งกันและกัน สามารถเชื่อมโยงเครือข่ายเกษตรกรและสถาบันเกษตรกรได้อย่างมีประสิทธิภาพ ทำให้มีอำนาจต่อรองในการซื้อขายผลผลิต ส่งเสริมการแปรรูปสินค้าเกษตรเพื่อเป็นผลิตภัณฑ์เกษตร ชุมชน เชื่อมโยงกับตลาดชุมชน/ตลาดเกษตรกร ตลาดสีเขียว (Green Market) และการท่องเที่ยวเชิงเกษตรสร้างเศรษฐกิจหมุนเวียนภายในชุมชน รวมทั้งพัฒนาบุคลากรให้มีความรู้ สามารถช่วยเหลือสมาชิกเกษตรกร เอื้อให้เกิดการพัฒนาในพื้นที่ ทั้งสังคม ชุมชน วัฒนธรรม สิ่งแวดล้อมและทรัพยากรธรรมชาติให้เข้มแข็งและยั่งยืน

๓) การส่งเสริมสถาบันเกษตรกร ผู้ประกอบการและ Start Up เป็นหน่วยธุรกิจให้บริการทางการเกษตร (Agricultural Service Providers : ASP) เพื่อยกระดับสู่การให้บริการทางการเกษตร เช่น เทคโนโลยีในการดูแลรักษา รถจักรกลในการเตรียมดินและการเก็บเกี่ยว สำหรับให้บริการแก่พี่น้องเกษตรกรแบบครบวงจร

๔) การส่งเสริมเกษตรพันธสัญญา (Contract Farming) เพื่อสร้างความไว้วางใจและความร่วมมือในการพัฒนาศักยภาพการผลิตอย่างยั่งยืน ระหว่างเกษตรกรกับผู้ประกอบการ และร่วมกันยกระดับคุณภาพผลผลิตและแก้ปัญหาผลผลิตล้นตลาด

๕) การพัฒนาศูนย์เทคโนโลยีเกษตรและนวัตกรรม (AIC) เป็นแหล่งรวบรวมองค์ความรู้ด้านเทคโนโลยีทางการเกษตร สนับสนุนและส่งเสริมเทคโนโลยีเกษตร โดยเชื่อมโยงการทำงานกับ ศพก. เพื่อยกระดับสู่การทำเกษตรสมัยใหม่ และเกษตรแบบแม่นยำ (Precision Agriculture)

๖) การพัฒนาระบบโลจิสติกส์ด้านการเกษตร เพื่อตอบสนองต่อโซ่อุปทานที่เปลี่ยนแปลงไป โดยเฉพาะการค้าสินค้าเกษตรออนไลน์ที่ขยายตัวต่อเนื่อง เพื่อรักษาคุณภาพสินค้าเกษตรให้มีความสดใหม่ และถึงมือผู้บริโภคอย่างรวดเร็ว รวมถึงพัฒนาระบบเชื่อมโยงทางอิเล็กทรอนิกส์ เพื่ออำนวยความสะดวกในการส่งออกและนำเข้าสินค้าเกษตร

๗) การบริหารจัดการน้ำอย่างเป็นระบบ มีการกระจายน้ำอย่างเหมาะสมและทั่วถึง รวมทั้งพัฒนาแหล่งน้ำในไร่นาของเกษตรกรและชุมชน เพื่อให้เกษตรกรมีน้ำเพียงพอสำหรับการอุปโภคบริโภค และทำการเกษตร ตลอดจนป้องกันและบรรเทาปัญหาอุทกภัย

๘) การบริหารจัดการพื้นที่เกษตรกรรม เพื่อให้เกษตรกรสามารถใช้ประโยชน์จากที่ดินได้ตรงตามศักยภาพของที่ดินและสอดคล้องกับความต้องการของตลาดมากที่สุด โดยกำหนดเขตความเหมาะสมในการทำการเกษตรในแต่ละพื้นที่ให้เกิดประสิทธิภาพในการผลิตสูงสุดผ่านข้อมูล Agri - Map

๙) การส่งเสริมศูนย์เรียนรู้การเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตสินค้าเกษตร (ศพก.) เพื่อบ่มเพาะเกษตรกรให้เป็น Smart Farmer ผ่านการถ่ายทอดเทคโนโลยีการผลิต การบริหารจัดการและการตลาดแก่เกษตรกร รวมทั้งให้บริการทางวิชาการและเผยแพร่ข้อมูลข่าวสารในพื้นที่ โดยมีเกษตรกรต้นแบบเป็นผู้ถ่ายทอดความรู้ และเป็นกลไกในการบูรณาการการทำงานของหน่วยงานต่างๆ ในการแก้ปัญหาและพัฒนาการเกษตรในระดับพื้นที่

๑๐) การประกันภัยพืชผล ให้ความคุ้มครองความเสียหายหรือความสูญเสียต่อพืชผลที่เอาประกันภัยซึ่งเกิดจากภัยต่างๆ เช่น น้ำท่วม ภัยแล้ง ลมพายุ ลูกเห็บตก เป็นต้น ซึ่งจะช่วยสร้างเสถียรภาพทางรายได้และความมั่นคงในอาชีพให้แก่เกษตรกร รวมถึงการให้ความช่วยเหลือเยียวยาเกษตรกรที่ประสบภัยพิบัติทางธรรมชาติอย่างทันท่วงที

๑๑) การส่งเสริมเกษตรกรรายย่อย ให้เป็นภูมิคุ้มกันและสร้างความมั่นคงแก่เกษตรกร ได้แก่ เกษตรทฤษฎีใหม่ เกษตรผสมผสาน เกษตรอินทรีย์ เกษตรธรรมชาติ และวนเกษตรด้วยการลด ละ เลิก การใช้สารเคมี ประชาสัมพันธ์ให้เกษตรกรรับรู้เกี่ยวกับการใช้สารเคมีอย่างถูกต้อง และมีการพัฒนาอาหารของไทยให้เป็นรูปแบบอาหารที่ปลอดภัยและมีกระบวนการผลิตที่เป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อม เพื่อตอบสนองต่อความต้องการสินค้าเกษตรปลอดภัยใน ๕ร ได้แก่ โรงเรียน โรงแรม โรงพยาบาล เรือนจำ และร้านอาหาร

๑๒) การยกระดับขีดความสามารถในการแข่งขัน โดยการส่งเสริมผลิตภัณฑ์ที่มีเอกลักษณ์เฉพาะถิ่น สร้างแบรนด์ให้กับสินค้าเกษตรอัตลักษณ์ ส่งเสริมการแปรรูปสินค้าจากความหลากหลายทางชีวภาพ เช่น สมุนไพร แมลงเศรษฐกิจ ส่งเสริมสินค้าเกษตรที่มีศักยภาพทางด้านการตลาดในอนาคต ทั้งสินค้าอาหารอนาคต (Future Food) และสินค้าเกษตรที่ตอบสนองผู้บริโภคเฉพาะกลุ่ม (Functional Food) รวมทั้งสินค้าเกษตรเพื่อพลังงานและอุตสาหกรรมแห่งอนาคต

๑๓) การวิจัยและพัฒนา เพื่อตอบสนองการพัฒนาภาคเกษตรของประเทศไทยบนพื้นฐานด้านวิทยาศาสตร์ เทคโนโลยี และนวัตกรรม เพื่อนำมาประยุกต์ใช้ให้เกิดประโยชน์สูงสุดต่อเกษตรกรและผู้บริโภค

๑๔) การพัฒนาฐานข้อมูล Big Data ในการใช้ประโยชน์และเชื่อมโยงแลกเปลี่ยนกับหน่วยงานต่างๆ เพื่อการบริหารและช่วยให้เกษตรกรมีข้อมูลที่ดีและเพียงพอต่อการตัดสินใจที่ถูกต้องและเหมาะสม เพื่อการผลิตและการจำหน่ายผ่านแพลตฟอร์มออนไลน์

๑๕) การประกันรายได้ของเกษตรกรผู้ปลูกข้าว ยางพารา มันสำปะหลัง ปาล์มน้ำมัน และข้าวโพดเลี้ยงสัตว์

๒. แนวทางการขับเคลื่อนกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ของปลัดกระทรวงเกษตรและสหกรณ์
เมื่อวันที่ ๑ ธันวาคม ๒๕๖๓ ปลัดกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ได้มอบแนวทางการขับเคลื่อนกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ให้กับผู้บริหารและบุคลากรของส่วนราชการ/หน่วยงานในสังกัดกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ทั้งในส่วนกลางและส่วนภูมิภาค โดยสรุปเป็นแนวทางดำเนินงานหลักใน ๓ ด้าน ดังนี้

๒.๑ การกิจเร่งด่วนเพื่อขับเคลื่อนยุทธศาสตร์และนโยบายให้บรรลุเป้าหมาย
ประกอบด้วย

- ๑) เร่งรัดงานโครงการอันเนื่องมาจากพระราชดำริของกระทรวง
- ๒) ขยายพื้นที่เกษตรทฤษฎีใหม่สร้างความเข้มแข็งให้เกษตรกรฐานราก
- ๓) ยกระดับศักยภาพแปลงใหญ่ด้วยเกษตรสมัยใหม่
- ๔) ผลักดันการสร้างเกษตรมูลค่าสูง
- ๕) พัฒนาช่องทางเชื่อมโยงตลาดสินค้าเกษตรทั้งในและต่างประเทศ
- ๖) ผลักดันการพัฒนา Big Data อย่างเป็นรูปธรรม
- ๗) ยกระดับ ศพก. ศูนย์พัฒนา Smart Farmer ครบวงจร
- ๘) ปรับปรุงกลไกและคณะทำงานขับเคลื่อนระดับพื้นที่
- ๙) มอบหมายรองปลัดกระทรวงดูแลการขับเคลื่อนระดับพื้นที่
- ๑๐) ปรับปรุงระบบประชาสัมพันธ์ทุกรูปแบบให้ทันสมัยเข้าถึงเกษตรกร

๒.๒ ขับเคลื่อนการแก้ไขปัญหาเฉพาะหน้าให้เกษตรกร ประกอบด้วย

- ๑) การแก้ไขปัญหาให้เกษตรกรที่ได้รับผลกระทบจากโควิด - ๑๙
- ๒) เพิ่มประสิทธิภาพการบริหารจัดการและแก้ไขปัญหาภัยพิบัติด้านการเกษตร
- ๓) การรับเรื่องราวร้องทุกข์และการเยี่ยมเยียนพี่น้องเกษตรกร
- ๔) การแก้ไขปัญหาหนี้สินให้เกษตรกร

๒.๓ วางรากฐานการทำงานของกระทรวงรองรับความปกติใหม่ (New Normal) ประกอบด้วย

- ๑) สร้างเส้นทางความก้าวหน้าในอาชีพที่ชัดเจนและพัฒนา Smart Officer ให้พร้อมรับการเปลี่ยนแปลง
- ๒) สร้างความตระหนักในวัฒนธรรมองค์กร ค่านิยมร่วม และสร้างอัตลักษณ์ของกระทรวง รวมทั้งยกระดับสวัสดิการเพื่อคนกระทรวง
- ๓) กำหนดตัวชี้วัดร่วมเพื่อสร้างพลังการขับเคลื่อนบูรณาการทั้งส่วนกลางและส่วนภูมิภาค
- ๔) ปรับปรุงโครงสร้าง อำนาจหน้าที่และบทบาทของหน่วยงานในสังกัดกระทรวงให้สอดคล้องกับเป้าหมายระยะยาวและแนวทางการพัฒนาด้านการเกษตรของประเทศ
- ๕) สร้างเอกภาพในการขับเคลื่อนภารกิจของกระทรวง
- ๖) สร้างหอบังคับการ (Control Tower) เพื่อตรวจสอบ ติดตาม การบริหารแผนงาน และงบประมาณของกระทรวง
- ๗) ทบทวนแผนพัฒนาการเกษตรและสหกรณ์ระดับจังหวัดให้เป็นแผนหลักด้านการเกษตรของกระทรวงในจังหวัด เพื่อบูรณาการงบประมาณและสร้างแนวร่วมการพัฒนา
- ๘) ให้ผู้ตรวจราชการกระทรวงและผู้ตรวจราชการกรมเป็นผู้นำการเพิ่มประสิทธิภาพการปฏิบัติราชการในพื้นที่
- ๙) ผลักดันการศึกษาวิจัย เทคโนโลยีและนวัตกรรมทางการเกษตรทุกด้าน

๒.๘ แผนพัฒนาภาค พ.ศ. ๒๕๖๐ - ๒๕๖๕ (ฉบับทบทวน)^๗

ภาคเหนือ

“ฐานเศรษฐกิจสร้างสรรค์มูลค่าสูงเชื่อมโยงเศรษฐกิจกับประเทศในกลุ่มอนุภูมิภาคลุ่มแม่น้ำโขง” ประกอบด้วยยุทธศาสตร์การพัฒนาดังนี้

๑. พัฒนาการท่องเที่ยวและธุรกิจบริการต่อเนื่องให้มีคุณภาพ สามารถสร้างมูลค่าเพิ่มอย่างยั่งยืน และกระจายประโยชน์อย่างทั่วถึง รวมทั้งต่อยอดการผลิตสินค้าและบริการที่มีศักยภาพสูงด้วยภูมิปัญญาและนวัตกรรม
๒. ใช้โอกาสจากเขตเศรษฐกิจพิเศษ และการเชื่อมโยงกับอนุภูมิภาค GMS BIMSTEC และ AEC เพื่อขยายฐานเศรษฐกิจของภาค

^๗ สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ. (๒๕๖๓, พฤษภาคม). แผนพัฒนาภาค พ.ศ. ๒๕๖๐ - ๒๕๖๕ (ฉบับทบทวน)

๓. ยกกระต๊อบเป็นฐานการผลิตเกษตรอินทรีย์และเกษตรปลอดภัยเชื่อมโยงสู่อุตสาหกรรมเกษตรแปรรูปที่สร้างมูลค่าเพิ่มสูง

๔. พัฒนาคุณภาพชีวิตและแก้ไขปัญหาความยากจน พัฒนาระบบดูแลผู้สูงอายุอย่างมีส่วนร่วมของครอบครัวและชุมชน ยกกระต๊อบทักษะฝีมือแรงงานภาคบริการ

๕. อนุรักษ์และฟื้นฟูป่าต้นน้ำให้คงความสมบูรณ์ จัดระบบบริหารจัดการน้ำอย่างเหมาะสมและเชื่อมโยงพื้นที่เกษตรให้ทั่วถึง ป้องกันและแก้ไขปัญหาลพิษหมอกควันอย่างยั่งยืน

สภาพเศรษฐกิจสาขาเกษตรของภาคเหนือ

๑. ภาคเกษตรมีบทบาทสำคัญต่อเศรษฐกิจภาคเหนือ ทั้งในด้านเป็นฐานรายได้หลักของประชากรส่วนใหญ่และการจ้างงานในปี ๒๕๖๑ ผลิตภัณฑ์ภาคเกษตรมีมูลค่า ๓๓๒,๔๘๑ ล้านบาท คิดเป็นสัดส่วนร้อยละ ๒๖.๒ ของผลิตภัณฑ์ภาคผลผลิตเกษตรของภาคเหนือส่วนใหญ่เป็นผลิตภัณฑ์จากพืชที่สำคัญ ได้แก่ ข้าว ข้าวโพดเลี้ยงสัตว์ และอ้อยโรงงานในพื้นที่ภาคเหนือตอนล่าง ซึ่งเป็นการทำเกษตรแปลงใหญ่ที่ยังมีการใช้สารเคมีสูงสำหรับการผลิตพืชผักและผลไม้ส่วนใหญ่อยู่ในภาคเหนือตอนบน โดยระบบการผลิตปรับสู่เกษตรอินทรีย์มากขึ้นซึ่งอยู่ในระดับเกษตรอินทรีย์ตามวิถีพื้นบ้าน แต่มีแนวโน้มขยายสู่เชิงพาณิชย์ พืชอินทรีย์สำคัญ ได้แก่ กาแฟและชาอินทรีย์ ในพื้นที่จังหวัดเชียงใหม่ เชียงราย ลำปาง และแม่ฮ่องสอน ข้าวอินทรีย์และข้าวหอมมะลิอินทรีย์ในจังหวัดเชียงราย พะเยา และเชียงใหม่ รวมทั้งพืชผักและผลไม้เมืองหนาว

๒. พื้นที่ใช้ประโยชน์ทางการเกษตร ในปี ๒๕๖๐ มีพื้นที่ใช้ประโยชน์ทางการเกษตรรวม ๓๒.๕ ล้านไร่ คิดเป็นร้อยละ ๒๑.๘ ของพื้นที่ใช้ประโยชน์ทางการเกษตรทั่วประเทศ โดยพื้นที่เกษตรของภาคเหนือส่วนใหญ่อยู่ในจังหวัดภาคเหนือตอนล่าง ซึ่งลักษณะภูมิประเทศส่วนใหญ่เป็นพื้นที่ค่อนข้างราบเหมาะสำหรับปลูกข้าวและพืชไร่มีความเหมาะสมในการทำเกษตรแปลงใหญ่ ขณะที่จังหวัดในภาคเหนือตอนบนมีพื้นที่เกษตรไม่มากนักเนื่องจากเป็นภูเขาสูงสลับที่ราบเชิงเขาและมีขนาดฟาร์มเล็กมากประมาณ ๑๐ ไร่ต่อครัวเรือนจึงเหมาะกับเกษตรแบบประณีตหรือเกษตรอินทรีย์

๓. พื้นที่ชลประทานต่อพื้นที่เกษตรของภาคเหนือสูงกว่าค่าเฉลี่ยประเทศ โดยในปี ๒๕๕๙ มีสัดส่วนร้อยละ ๒๗.๘ ซึ่งสูงกว่าค่าเฉลี่ยของประเทศที่มีสัดส่วนร้อยละ ๒๑.๙ ครอบคลุมพื้นที่ประมาณ ๙.๐๒ ล้านไร่ คิดเป็นร้อยละ ๒๗.๖ ของพื้นที่ชลประทานทั่วประเทศ พื้นที่โครงการชลประทานของภาคเกือบร้อยละ ๗๐ อยู่ในจังหวัดภาคเหนือตอนล่าง แต่ยังมีสัดส่วนพื้นที่ชลประทานต่อพื้นที่เกษตรค่อนข้างต่ำเพียงร้อยละ ๒๗.๓ จึงเป็นข้อจำกัดในการบริหารจัดการน้ำเพื่อการเกษตร ทั้งการเก็บกักน้ำในฤดูแล้งและชะลอน้ำในฤดูฝนไม่ให้ท่วมพืชผลเสียหาย

ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ

“ศูนย์กลางเศรษฐกิจของอนุภูมิภาคลุ่มแม่น้ำโขง”

ประกอบด้วยยุทธศาสตร์การพัฒนาดังนี้

๑. บริหารจัดการน้ำให้เพียงพอต่อการพัฒนาเศรษฐกิจและคุณภาพชีวิตอย่างยั่งยืน
๒. แก้ไขปัญหาความยากจนและพัฒนาคุณภาพชีวิตผู้มีรายได้น้อยเพื่อลดความเหลื่อมล้ำทางสังคม
๓. สร้างความเข้มแข็งของฐานเศรษฐกิจภายในควบคู่กับการแก้ปัญหาทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม
๔. พัฒนาการท่องเที่ยวเชิงบูรณาการ
๕. ใช้โอกาสจากการพัฒนาโครงข่ายคมนาคมขนส่งที่เชื่อมโยงพื้นที่เศรษฐกิจหลักภาคกลางและพื้นที่เขตพัฒนาพิเศษภาคตะวันออก (EEC) เพื่อพัฒนาเมืองและพื้นที่เศรษฐกิจใหม่ๆ ของภาค
๖. พัฒนาความร่วมมือและใช้ประโยชน์จากข้อตกลงกับประเทศเพื่อนบ้านในการสร้างความเข้มแข็งทางเศรษฐกิจตามแนวชายแดนและแนวระเบียงเศรษฐกิจ

สภาพเศรษฐกิจสาขาเกษตรของภาคตะวันออกเฉียงเหนือ

๑. เป็นแหล่งผลิตพืชเศรษฐกิจหลักของประเทศ แต่รูปแบบการผลิตยังอาศัยน้ำฝนเป็นหลัก

จึงมีผลผลิตภาพต่ำ โดยในปี ๒๕๖๑ ผลผลิตภาคเกษตรมีมูลค่า ๓๐๙,๕๔๗ ล้านบาท พืชหลักของภาค ได้แก่ ข้าว อ้อยโรงงาน และมันสำปะหลัง โดยมีพื้นที่ปลูกข้าวมากที่สุดของประเทศ ส่วนใหญ่ปลูกข้าวหอมมะลิ ๑๐๕ ในพื้นที่ตอนกลางและตอนล่างของภาค โดยเฉพาะพื้นที่ทุ่งกุลาร้องไห้ให้ครอบคลุมพื้นที่จังหวัดยโสธร ศรีสะเกษ สุรินทร์ มหาสารคาม ร้อยเอ็ด และทุ่งสัมฤทธิ์ครอบคลุมพื้นที่จังหวัดนครราชสีมาและบุรีรัมย์ โดยผลผลิตเฉลี่ยต่อไร่ ในภาพรวมต่ำกว่าระดับประเทศ เนื่องจากทำการเกษตรแบบดั้งเดิม ใช้สารเคมีสูง ซึ่งในแต่ละปีมีการนำเข้าวัตถุดิบราย ทางเกษตร เฉลี่ยไม่ต่ำกว่า ๓ พันล้านบาทต่อปี เป็นภาคที่มีพื้นที่ปลูกอ้อยและมันสำปะหลังมากที่สุดของประเทศ โดยอ้อยส่วนใหญ่ปลูกในพื้นที่จังหวัดนครราชสีมา ชัยภูมิ ขอนแก่น กาฬสินธุ์ และอุดรธานี และมันสำปะหลัง ในพื้นที่จังหวัดนครราชสีมา ชัยภูมิ และอุดรธานี

สำหรับพื้นที่ปลูกข้าวอินทรีย์ มีแนวโน้มขยายพื้นที่มากขึ้น ปัจจุบันแหล่งปลูกข้าวอินทรีย์ในประเทศไทย ร้อยละ ๘๐ อยู่ในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ โดยเฉพาะในพื้นที่ทุ่งกุลาร้องไห้ (ยโสธร สุรินทร์ มหาสารคาม ศรีสะเกษ ร้อยเอ็ด) และอุบลราชธานี ส่วนอีกร้อยละ ๒๐ อยู่ในภาคเหนือตอนบน ตลาดข้าวอินทรีย์ส่วนใหญ่ ส่งออกต่างประเทศ โดยเฉพาะสหภาพยุโรป

๒. มีพื้นที่ใช้ประโยชน์ทางการเกษตรมากที่สุด แต่ขนาดฟาร์มที่ถือครองต่อครัวเรือนเกือบท่ำสุด ของประเทศ ในปี ๒๕๖๐ มีพื้นที่ใช้ประโยชน์ทางการเกษตร ๖๓.๘๕ ล้านไร่ คิดเป็นร้อยละ ๔๒.๘ ของประเทศ โดยพบว่าพื้นที่ที่มีการใช้ประโยชน์ที่ดินสูงสุด คือ จังหวัดในบริเวณตอนล่างของภาคมีพื้นที่ใช้ประโยชน์ทางการเกษตร มากที่สุด ๓๒.๙๑ ล้านไร่ คิดเป็นร้อยละ ๕๑.๕ ของภาค สำหรับขนาดฟาร์มที่ถือครองต่อครัวเรือนมีเพียง ๒๓.๔ ไร่ต่อครัวเรือน ต่ำกว่าระดับประเทศที่มีขนาดฟาร์มถือครองต่อครัวเรือน ๒๕.๒ ไร่ต่อครัวเรือน จังหวัดที่มี เนื้อที่ถือครองทำการเกษตรต่อครัวเรือนมากที่สุด ได้แก่ จังหวัดนครราชสีมา บึงกาฬ หนองบัวลำภู และเลย มีเนื้อที่ถือครอง ๓๒.๑๔ ๓๑.๑๒ ๓๐.๑๙ และ ๒๘.๘๓ ไร่ต่อครัวเรือนตามลำดับ จังหวัดที่มีเนื้อที่ถือครอง ทำการเกษตรต่ำสุดของภาค ได้แก่ จังหวัดสกลนคร นครพนม และร้อยเอ็ด โดยมีเนื้อที่ถือครอง ๑๗.๗๙ ๑๘.๒๙ และ ๒๐.๑๐ ไร่ต่อครัวเรือนตามลำดับ

๓. พื้นที่ชลประทานน้อยกว่าทุกภาค โดยมีเพียง ๗.๒ ล้านไร่ คิดเป็นร้อยละ ๑๑.๓ ของพื้นที่เกษตร ซึ่งต่ำกว่าระดับประเทศที่มีพื้นที่ชลประทานต่อพื้นที่เกษตรร้อยละ ๒๒.๕ ผลผลิตการเกษตรของภาคขึ้นอยู่กับ สภาพดินฟ้าอากาศเป็นหลัก ประกอบกับความเสี่ยงจากการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศที่ทวีความรุนแรงมากขึ้น ส่งผลกระทบต่อความมั่นคงด้านอาหารในพื้นที่ตอนกลางของภาคมีสัดส่วนพื้นที่ชลประทานต่อพื้นที่เกษตรมากที่สุด ร้อยละ ๑๖.๗ ได้แก่ จังหวัดกาฬสินธุ์ มีสัดส่วนร้อยละ ๒๐.๖ ของพื้นที่เกษตรของจังหวัด รองลงมาพื้นที่ ตอนล่างของภาคมีสัดส่วนพื้นที่ชลประทานต่อพื้นที่เกษตรร้อยละ ๑๑.๒ ได้แก่ จังหวัดยโสธร และสุรินทร์ มีสัดส่วน ร้อยละ ๑๗.๓ และ ๑๒.๐ ของพื้นที่เกษตรของจังหวัดตามลำดับ

ภาคกลางและพื้นที่กรุงเทพมหานคร

“พัฒนากรุงเทพฯ สู่มหานครทันสมัย และภาคกลางเป็นฐานการผลิตสินค้าและบริการที่มีมูลค่าสูง”
ประกอบด้วยยุทธศาสตร์การพัฒนาดังนี้

๑. พัฒนากรุงเทพฯ เป็นมหานครทันสมัยระดับโลกควบคู่กับการพัฒนาคุณภาพชีวิตและแก้ไขปัญหา สิ่งแวดล้อมเมือง

๒. พัฒนาคุณภาพแหล่งท่องเที่ยวที่มีชื่อเสียงระดับนานาชาติและสร้างความเชื่อมโยงเพื่อกระจาย การท่องเที่ยวทั่วทั้งภาค

๓. ยกระดับการผลิตสินค้าเกษตรและอุตสาหกรรมโดยใช้นวัตกรรม เทคโนโลยี และความคิด สร้างสรรค์ เพื่อให้สามารถแข่งขันได้อย่างยั่งยืน

๔. บริหารจัดการน้ำและทรัพยากรธรรมชาติเพื่อแก้ไขปัญหา น้ำท่วม ภัยแล้ง และคงความสมดุล ของระบบนิเวศอย่างยั่งยืน

๕. เปิดประตูการค้า การลงทุน และการท่องเที่ยวเชื่อมโยงเขตเศรษฐกิจพิเศษทวาย-ภาคกลาง-เขตพัฒนาพิเศษ ภาคตะวันออก

๖. พัฒนาความเชื่อมโยงเศรษฐกิจและสังคมกับทุกภาค เพื่อเสริมสร้างเสถียรภาพและลดความเหลื่อมล้ำภายในประเทศ

สภาพเศรษฐกิจสาขาเกษตรของภาคกลางและพื้นที่กรุงเทพมหานคร

๑. ภาคกลางมีศักยภาพในการพัฒนาด้านการเกษตรตั้งแต่ต้นน้ำ กลางน้ำ และปลายน้ำ โดยมีดินและน้ำอุดมสมบูรณ์ และมีระบบชลประทานที่ดี มีลักษณะภูมิประเทศที่เอื้ออำนวย ทำให้เป็นแหล่งผลิตสินค้าเกษตรหลากหลายประเภท ทั้งพืชผัก ผลไม้ ปศุสัตว์ และประมง รวมทั้งเป็นแหล่งอุตสาหกรรมแปรรูปการเกษตรที่เชื่อมโยงแหล่งผลิตสินค้าเกษตรทั้งในภาคกลางและภาคอื่นๆ มีสถาบันวิทยาศาสตร์ข้าวแห่งชาติตั้งอยู่ที่จังหวัดสุพรรณบุรี มีศูนย์วิจัยข้าวตั้งอยู่ในพื้นที่หลายจังหวัด ได้แก่ จังหวัดชัยนาท สุพรรณบุรี ลพบุรี ราชบุรี ปทุมธานี และพระนครศรีอยุธยา นอกจากนี้ยังมีตลาดค้าส่งค้าปลีกสินค้าเกษตรที่สำคัญในพื้นที่ เช่น ตลาดไท จังหวัดปทุมธานี ตลาดศรีเมือง จังหวัดราชบุรี ตลาดปลาสุพรรณ จังหวัดอ่างทอง และตลาดมหาชัย จังหวัดสมุทรสาคร เป็นต้น

๒. ภาคกลางมีมูลค่าผลิตภัณฑ์ภาคเกษตร ณ ราคาประจำปี พ.ศ. ๒๕๖๑ ประมาณ ๒๒๔,๕๔๖ ล้านบาท ลดลงจาก ๒๑๖,๙๕๗ ล้านบาท ในปี ๒๕๕๗ ภาคเกษตรของภาคกลางมีส่วนมูลค่าผลิตภัณฑ์คิดเป็นร้อยละ ๖.๐ ของมูลค่าผลิตภัณฑ์ภาค และร้อยละ ๑๖.๙ ของมูลค่าผลิตภัณฑ์ภาคเกษตรของประเทศ เมื่อพิจารณาอัตราการเติบโตเฉลี่ยในช่วง ๕ ปี (พ.ศ. ๒๕๕๗ - ๒๕๖๑) ของภาคเกษตรพบว่า ขยายตัวเฉลี่ยร้อยละ ๐.๓ เนื่องจากรูปแบบการผลิตเป็นเกษตรเชิงพาณิชย์ที่ใช้สารเคมีจำนวนมาก มีปัญหาดินเสื่อมโทรม และหลายพื้นที่มักประสบปัญหาอุทกภัยและภัยแล้ง

๓. ภาคกลางเป็นแหล่งเกษตรกรรมที่สำคัญของประเทศและมีแนวโน้มการพัฒนาคุณภาพการผลิตมากขึ้น แหล่งการทำเกษตรฯ (เกษตรและประมง) ที่สำคัญของภาคกลาง คือ จังหวัดราชบุรีมีส่วนการผลิตร้อยละ ๑๒.๕ รองลงมา คือ สุพรรณบุรี ร้อยละ ๑๒.๓ กาญจนบุรี ร้อยละ ๑๑.๑ และนครปฐม ร้อยละ ๙.๔ ภาคกลางเป็นพื้นที่ที่มีที่ราบลุ่มแม่น้ำที่อุดมสมบูรณ์เหมาะสมในการทำเกษตร แม้ว่าปัจจุบันมีแรงผลักดันทางเศรษฐกิจ ทำให้พื้นที่เกษตรกรรมของภาคกลางลดลงไปมาก โดยแปรเปลี่ยนไปเป็นพื้นที่อุตสาหกรรมและที่อยู่อาศัยมากขึ้น แต่ภาคกลางยังถือได้ว่าเป็นแหล่งผลิตสินค้าเกษตรที่สำคัญของประเทศแห่งหนึ่ง ทั้งทางด้านการเพาะปลูก การทำปศุสัตว์ และประมง สินค้าเกษตรที่สำคัญของภาคกลางมีดังนี้

๓.๑ ข้าวและพืชไร่ ผลผลิตที่สำคัญ ได้แก่ ข้าว จังหวัดที่มีพื้นที่ปลูกข้าวทั้งนาปีและนาปรังมาก คือ จังหวัดสุพรรณบุรี พระนครศรีอยุธยา และชัยนาท มันสำปะหลัง จังหวัดที่มีพื้นที่ปลูกมันสำปะหลังมาก คือ จังหวัดกาญจนบุรี และลพบุรี อ้อยโรงงาน ปลูกมากในจังหวัดกาญจนบุรี ลพบุรี และสุพรรณบุรี สับปะรดโรงงาน ปลูกมากในจังหวัดประจวบคีรีขันธ์ ข้าวโพดเลี้ยงสัตว์ ปลูกมากในจังหวัดลพบุรี และสระบุรี

๓.๒ ถั่วเขียว เป็นพืชส่งออกสำคัญที่ทำรายได้และสร้างชื่อเสียงให้กับประเทศ โดยแหล่งผลิตถั่วเขียวที่สำคัญของประเทศอยู่ในพื้นที่ภาคกลาง ซึ่งจังหวัดที่มีพื้นที่เก็บเกี่ยวและผลผลิตมากที่สุดของภาคและของประเทศ คือ จังหวัดนครปฐม รองลงมา คือ จังหวัดสมุทรสาคร

๓.๓ ปศุสัตว์ ได้แก่ โคเนื้อ เลี้ยงมากที่สุดที่จังหวัดสระบุรี รองลงมา คือ ลพบุรี ราชบุรี กาญจนบุรี ประจวบคีรีขันธ์ และนครปฐม ไก่เนื้อ เลี้ยงมากที่สุดที่จังหวัดกาญจนบุรี รองลงมา คือ สุพรรณบุรี ราชบุรี เพชรบุรี และประจวบคีรีขันธ์ สุกร เลี้ยงมากที่สุดที่จังหวัดราชบุรี รองลงมา คือ นครปฐม ลพบุรี สุพรรณบุรี และสระบุรี เป็ดเนื้อ เลี้ยงมากที่สุดที่จังหวัดสระบุรี รองลงมา คือ นครปฐม ลพบุรี กาญจนบุรี และราชบุรี เป็ดไข่ เลี้ยงมากที่สุดที่จังหวัดสุพรรณบุรี รองลงมา คือ อ่างทอง นครปฐม ลพบุรี และพระนครศรีอยุธยา ไก่ไข่ เลี้ยงมากที่สุดที่จังหวัดลพบุรี รองลงมา คือ กาญจนบุรี สระบุรี สุพรรณบุรี ราชบุรี และนครปฐม และไข่ เลี้ยงมากที่สุดที่จังหวัดพระนครศรีอยุธยา รองลงมา คือ สุพรรณบุรี นครปฐม อ่างทอง และสระบุรี

๓.๔ ประมง ภาคกลางมีศักยภาพการทำประมงทั้งน้ำจืดและน้ำเค็ม โดยจังหวัดที่มีมูลค่าผลิตภัณฑ์ สาขาประมงและเพาะเลี้ยงสัตว์น้ำสูงที่สุดของภาค คือ ประจวบคีรีขันธ์ รองลงมา คือ สมุทรสาคร สมุทรปราการ และสมุทรสงคราม

๔. พื้นที่ชลประทานต่อพื้นที่เกษตรของภาคกลางสูงกว่าประเทศ โดยมีสัดส่วนร้อยละ ๕๖.๐ ซึ่งสูงกว่าของประเทศที่มีสัดส่วนร้อยละ ๒๒.๕ พื้นที่ชลประทานของภาคกลางในปี ๒๕๖๑ ครอบคลุมพื้นที่ ประมาณ ๑๐.๑ ล้านไร่ คิดเป็นร้อยละ ๓๐.๑ ของพื้นที่ชลประทานทั่วประเทศ

๕. เกษตรปลอดภัย/เกษตรอินทรีย์ในพื้นที่ยังมีไม่มากนัก จากข้อมูลการตรวจรับรองเกษตรปลอดภัย และเกษตรอินทรีย์ของกรมวิชาการเกษตร ณ วันที่ ๕ พฤศจิกายน ๒๕๖๑ พบว่าภาคกลางมีพื้นที่ที่ได้รับการรับรอง เกษตรปลอดภัยรวมทั้งสิ้น ๑๐๑,๘๙๓.๕๘ ไร่ แบ่งออกเป็นที่ยังไม่หมดอายุ ๙๘,๔๘๐.๖๕ ไร่ และที่หมดอายุ ๓,๔๑๒.๙๓ ไร่ และเกษตรอินทรีย์ ๑,๔๖๙.๙๙ ไร่ แบ่งออกเป็นที่ยังไม่หมดอายุ ๑,๔๔๗.๗๔ ไร่ และที่หมดอายุ ๒๒.๒๕ ไร่ โดยจังหวัดในภาคกลางที่มีพื้นที่ที่ได้รับการรับรองแหล่งผลิตสินค้าเกษตรปลอดภัยมากที่สุด คือ จังหวัดประจวบคีรีขันธ์ รองลงมา คือ จังหวัดปทุมธานี ราชบุรี และสุพรรณบุรี ส่วนจังหวัดที่มีพื้นที่ที่ได้รับการรับรอง แหล่งผลิตสินค้าเกษตรอินทรีย์มากที่สุด คือ จังหวัดลพบุรี รองลงมา คือ จังหวัดสุพรรณบุรี สระบุรี ประจวบคีรีขันธ์ และราชบุรี

ภาคตะวันออก

“ฐานเศรษฐกิจชั้นนำของอาเซียน”

ประกอบด้วยยุทธศาสตร์การพัฒนาดังนี้

๑. พัฒนาพื้นที่เขตพัฒนาพิเศษภาคตะวันออกให้เป็นเขตเศรษฐกิจพิเศษที่มีความทันสมัยที่สุดในภูมิภาคอาเซียน
๒. พัฒนาภาคตะวันออกให้เป็นแหล่งผลิตอาหารที่มีคุณภาพและได้มาตรฐานสากล
๓. ปรับปรุงมาตรฐานสินค้าและธุรกิจบริการด้านการท่องเที่ยว
๔. พัฒนาพื้นที่เศรษฐกิจชายแดนให้เป็นประตูเศรษฐกิจเชื่อมโยงกับประเทศเพื่อนบ้านให้เจริญเติบโตอย่างยั่งยืน

๕. แก้ไขปัญหาทรัพยากรธรรมชาติและจัดระบบการบริหารจัดการมลพิษให้มีประสิทธิภาพเพิ่มขึ้น
สภาพเศรษฐกิจสาขาเกษตรของภาคตะวันออก

๑. ภาคตะวันออกมีมูลค่าผลิตภัณฑ์ภาคเกษตร ณ ราคาประจำปี พ.ศ. ๒๕๖๑ ประมาณ ๑๗๐,๕๗๘ ล้านบาท เพิ่มขึ้นจาก ๑๕๙,๔๕๒ ล้านบาท ในปี ๒๕๕๗ ในช่วง ๕ ปี (๒๕๕๗ - ๒๕๖๑) ที่ผ่านมา ภาคเกษตรของภาคตะวันออกมีอัตราการหดตัวเฉลี่ยร้อยละ ๐.๗ ในขณะที่ภาคเกษตรของประเทศมีอัตราการขยายตัวเฉลี่ยร้อยละ ๐.๕ ภาคเกษตรของภาคตะวันออกมีปัญหาค่าสำคัญที่ต้องเร่งแก้ไขหลายประการ เช่น ปัญหาคุณภาพดินเสื่อมจากการใช้สารเคมีและสารเคมีตกค้างในผลผลิต เป็นต้น ภาคเกษตรมีสัดส่วนมูลค่าผลิตภัณฑ์ คิดเป็นร้อยละ ๕.๖ ต่อมูลค่าผลิตภัณฑ์ภาคตะวันออก และร้อยละ ๑๒.๘ ของมูลค่าผลิตภัณฑ์ภาคเกษตรของประเทศ

๒. แหล่งการทำเกษตรฯ ที่สำคัญของภาคตะวันออก คือ จังหวัดจันทบุรีมีส่วนการผลิตร้อยละ ๓๘.๒ รองลงมา คือ ชลบุรี ร้อยละ ๑๑.๖ ระยอง ร้อยละ ๑๑.๑ และตราด ร้อยละ ๑๑.๐ ปัจจุบันพื้นที่เกษตรกรรมของภาคตะวันออกได้แปรเปลี่ยนไปเป็นพื้นที่อุตสาหกรรมและที่อยู่อาศัยมากขึ้น แต่ภาคตะวันออกก็ยังถือได้ว่าเป็นแหล่งผลิตสินค้าเกษตรที่สำคัญของประเทศแห่งหนึ่ง ทั้งทางด้านการเพาะปลูก การทำปศุสัตว์ และประมง โดยสินค้าเกษตรที่สำคัญของภาคตะวันออกมีดังนี้

๒.๑ ข้าวและพืชไร่ ผลผลิตที่สำคัญ ได้แก่ ข้าวและมันสำปะหลัง จังหวัดที่มีพื้นที่ปลูกข้าวมากของภาค คือ จังหวัดสระแก้ว ฉะเชิงเทรา ปราจีนบุรี และนครนายก ส่วนจังหวัดที่มีพื้นที่ปลูกมันสำปะหลังมาก คือ จังหวัดสระแก้ว ฉะเชิงเทรา และชลบุรี

๒.๒ ผลไม้ ที่สำคัญ ได้แก่ ทุเรียน จังหวัดที่เป็นแหล่งปลูกทุเรียนในภาคที่สำคัญ คือ จังหวัดจันทบุรี ระยอง และตราด มังคุด แหล่งปลูกที่สำคัญ คือ จังหวัดจันทบุรี ตราด และระยอง ลำไย

แหล่งปลูกลำไยที่สำคัญ คือ จังหวัดจันทบุรี เงาะ แหล่งปลูกที่สำคัญ คือ จังหวัดจันทบุรี และตราด ลองกอง แหล่งปลูกลองกองที่สำคัญ คือ จังหวัดจันทบุรี

๒.๓ ปศุสัตว์ ได้แก่ ไก่เนื้อ แหล่งเลี้ยงที่สำคัญ คือ จังหวัดชลบุรี ปราจีนบุรี ฉะเชิงเทรา และระยอง ไก่ไข่ แหล่งเลี้ยงที่สำคัญ คือ จังหวัดฉะเชิงเทรา ชลบุรี และนครนายก เป็ดเนื้อ แหล่งเลี้ยงที่สำคัญ คือ จังหวัดฉะเชิงเทรา ระยอง และปราจีนบุรี เป็ดไข่ แหล่งเลี้ยงที่สำคัญ คือ จังหวัดฉะเชิงเทรา และชลบุรี และสุกร แหล่งเลี้ยงที่สำคัญ คือ จังหวัดฉะเชิงเทรา และชลบุรี

๒.๔ ประมง ภาคตะวันออกมีศักยภาพในการทำประมงและเพาะเลี้ยงสัตว์น้ำ โดยจังหวัดที่มีมูลค่าผลิตภัณฑ์ประมงและการเพาะเลี้ยงสัตว์น้ำสูงที่สุดของภาค คือ ชลบุรี รองลงมา คือ ตราด ระยอง และจันทบุรี

๓. พื้นที่ชลประทานต่อพื้นที่เกษตรของภาคตะวันออกต่ำกว่าค่าเฉลี่ยประเทศ โดยมีสัดส่วนร้อยละ ๒๑.๖ ซึ่งต่ำกว่าของประเทศที่มีสัดส่วนร้อยละ ๒๒.๕ พื้นที่ชลประทานของภาคตะวันออกในปี ๒๕๖๑ ครอบคลุมพื้นที่ประมาณ ๒.๗๘ ล้านไร่ คิดเป็นร้อยละ ๘.๓ ของพื้นที่ชลประทานทั้งประเทศ

๔. เกษตรปลอดภัยและเกษตรอินทรีย์ในพื้นที่ยังมีไม่มากนัก จากข้อมูลการตรวจรับรองเกษตรปลอดภัย และเกษตรอินทรีย์ของกรมวิชาการเกษตร ณ วันที่ ๕ พฤศจิกายน ๒๕๖๑ พบว่าภาคตะวันออกมีพื้นที่ที่ได้รับการรับรองแหล่งผลิตสินค้าเกษตรปลอดภัยรวมทั้งสิ้น ๒๔๒,๖๘๘.๔๔ ไร่ โดยจังหวัดในภาคตะวันออกที่มีพื้นที่ที่ได้รับการรับรองแหล่งผลิตสินค้าเกษตรปลอดภัยมากที่สุด คือ จังหวัดจันทบุรี รองลงมา คือ จังหวัดตราด และระยอง และเกษตรอินทรีย์ ๑,๑๓๙.๐๔ ไร่ โดยจังหวัดที่มีพื้นที่ที่ได้รับการรับรองแหล่งผลิตสินค้าเกษตรอินทรีย์มากที่สุด คือ จังหวัดระยอง รองลงมา คือ จังหวัดจันทบุรี และตราด

ภาคใต้

“ภาคใต้เป็นเมืองท่องเที่ยวพักผ่อนตากอากาศระดับโลก เป็นศูนย์กลางผลิตภัณฑ์ยางพาราและปาล์มน้ำมันของประเทศ และเมืองเศรษฐกิจเชื่อมโยงการค้าการลงทุนกับภูมิภาคอื่นของโลก”

ประกอบด้วยยุทธศาสตร์การพัฒนาดังนี้

๑. พัฒนาการท่องเที่ยวของภาคให้เป็นแหล่งท่องเที่ยวคุณภาพชั้นนำของโลก
๒. พัฒนาอุตสาหกรรมการแปรรูปยางพาราและปาล์มน้ำมันแห่งใหม่ของประเทศ
๓. พัฒนาการผลิตสินค้าเกษตรหลักของภาคและสร้างความเข้มแข็งสถาบันเกษตรกร
๔. พัฒนาโครงสร้างพื้นฐานสนับสนุนการท่องเที่ยว การพัฒนาเขตอุตสาหกรรม และการเชื่อมโยงการค้าโลก

๕. อนุรักษ์ ป่าไม้ และบริหารจัดการทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมอย่างเป็นระบบ เพื่อเป็นฐานการพัฒนาที่ยั่งยืน

๖. พัฒนาพื้นที่ระเบียงเศรษฐกิจภาคใต้อย่างยั่งยืน

สภาพเศรษฐกิจสาขาเกษตรของภาคใต้

๑. เป็นแหล่งผลิตพืชเศรษฐกิจหลักของประเทศ แต่มูลค่าผลิตภัณฑ์ภาคเกษตรของภาคมีแนวโน้มลดลง ปี ๒๕๖๑ ผลิตภัณฑ์ภาคเกษตรมีมูลค่า ๒๕๐,๙๑๗ ล้านบาท คิดเป็นสัดส่วนร้อยละ ๑๙.๘ ของมูลค่าผลิตภัณฑ์ภาคลดลงเมื่อเทียบกับปี ๒๕๕๗ ที่มีมูลค่า ๒๕๖,๗๔๔ ล้านบาท และการขยายตัวร้อยละ ๘.๗ เมื่อเทียบกับปีที่ผ่านมา และมีอัตราการขยายตัวเฉลี่ยในช่วง ๕ ปี (พ.ศ. ๒๕๕๗ - ๒๕๖๑) ของภาคเกษตรฯ ขยายตัวร้อยละ ๐.๒ ต่ำกว่าระดับประเทศที่ขยายตัวเฉลี่ยร้อยละ ๐.๖ กิจกรรมการผลิตภาคเกษตรที่สำคัญของภาคใต้ คือ ยางพารา ประมงและการเพาะเลี้ยงสัตว์น้ำ ปาล์มน้ำมัน และไม้ผลตามลำดับ

๒. ยางพารา เป็นพืชเศรษฐกิจหลักของภาคใต้ ในปี ๒๕๖๑ มีพื้นที่ปลูกยางพารา ๑๐.๙๘ ล้านไร่ หรือร้อยละ ๔๘.๕ ของพื้นที่ปลูกยางพาราทั้งประเทศลดลงเมื่อเทียบกับปี ๒๕๕๗ ที่มีพื้นที่ปลูก ๑๒.๐๔ ล้านไร่ จังหวัดสุราษฎร์ธานีมีพื้นที่ปลูกมากที่สุดของประเทศ ๒.๓๙ ล้านไร่ รองลงมา ได้แก่ จังหวัดสงขลา ๑.๙๖ ล้านไร่

และจังหวัดนครศรีธรรมราช ๑.๗๘ ล้านไร่ ส่วนผลผลิตยางพาราของภาคใต้มีแนวโน้มลดลงตามพื้นที่ปลูก และผลผลิตเฉลี่ยต่อไร่ที่ลดลงในปี ๒๕๖๑ มีปริมาณผลผลิต ๒.๕๖ ล้านตัน หรือร้อยละ ๕๓.๑ ของผลผลิตทั้งประเทศ ลดลงเมื่อเทียบกับปี ๒๕๕๗ ที่มีผลผลิต ๒.๗๗ ล้านตัน และผลผลิตเฉลี่ยต่อไร่มีแนวโน้มลดลงเช่นเดียวกันจาก ๒๖๗ กิโลกรัมต่อไร่ในปี ๒๕๕๗ ลดลงเหลือ ๒๖๔ กิโลกรัมต่อไร่ในปี ๒๕๖๑

๓. **ปาล์มน้ำมัน** ปี ๒๕๖๑ ภาคใต้มีพื้นที่ปลูกปาล์มน้ำมัน ๔.๙๘ ล้านไร่ คิดเป็นร้อยละ ๘๔.๗ ของพื้นที่ปลูกปาล์มน้ำมันทั้งประเทศเพิ่มขึ้นเมื่อเทียบกับปี ๒๕๕๗ ที่มีพื้นที่ปลูก ๓.๘๗ ล้านไร่ จังหวัดสุราษฎร์ธานี มีพื้นที่ปลูกมากที่สุดของประเทศ ๑.๓๑ ล้านไร่ รองลงมา ได้แก่ จังหวัดกระบี่ ๑.๑๔ ล้านไร่ และจังหวัดชุมพร ๑.๐๓ ล้านไร่ ตามลำดับ ส่วนผลผลิตปาล์มน้ำมันของภาคใต้มีแนวโน้มเพิ่มขึ้น โดยในปี ๒๕๖๑ มีปริมาณผลผลิต ๑๓.๘๐ ล้านตัน หรือร้อยละ ๘๘.๘ ของผลผลิตทั้งประเทศเพิ่มขึ้นจาก ๑๑.๒๖ ล้านตัน ในปี ๒๕๕๗ ส่วนผลผลิตปาล์มน้ำมันเฉลี่ยต่อไร่ลดลงเมื่อเทียบกับปี ๒๕๕๗ จาก ๓,๒๑๔ กิโลกรัมต่อไร่ เหลือ ๓,๐๓๗ กิโลกรัมต่อไร่ ในปี ๒๕๖๑ แต่ยังสูงกว่าระดับประเทศที่ ๒,๙๐๒ กิโลกรัม

๔. **ภาคใต้เป็นแหล่งประมงและเพาะเลี้ยงสัตว์น้ำชายฝั่งที่สำคัญ** ภาคใต้มีท่าเทียบเรือประมงในจังหวัดสงขลา ชุมพร สุราษฎร์ธานี นครศรีธรรมราช ระนอง และภูเก็ต โดยในปี ๒๕๖๑ มีปริมาณสัตว์น้ำที่จับได้ ๑๐๘,๕๙๘ ตัน มูลค่า ๔,๐๖๖ ล้านบาท คิดเป็นร้อยละ ๓๖.๙ ของปริมาณสัตว์น้ำของประเทศ และร้อยละ ๓๔.๗ ของมูลค่าสัตว์น้ำของประเทศ ทั้งนี้ ปริมาณและมูลค่าสัตว์น้ำที่จับได้ลดลงเมื่อเทียบกับปี ๒๕๕๗ ที่มีปริมาณ ๑๕๔,๖๙๑ ตัน มูลค่า ๕,๖๑๗ ล้านบาท โดยปริมาณลดลงร้อยละ ๒๙.๘ และมูลค่าลดลงร้อยละ ๒๗.๖ ปริมาณสัตว์น้ำจับได้มากในจังหวัดภูเก็ต ชุมพร สงขลา และระนอง ในขณะที่การเพาะเลี้ยงสัตว์น้ำของภาคใต้ ในปี ๒๕๖๑ ส่วนใหญ่เป็นการเพาะเลี้ยงกุ้ง มีพื้นที่เพาะเลี้ยง ๘๐,๖๖๖ ไร่ ปริมาณผลผลิต ๑๕๕,๔๔๑ ตัน มีพื้นที่เพาะเลี้ยงกุ้งที่สำคัญในจังหวัดสุราษฎร์ธานี ตรัง สงขลา และนครศรีธรรมราช

๕. **พื้นที่ใช้ประโยชน์ทางการเกษตร** ปี ๒๕๖๑ ภาคใต้มีพื้นที่ใช้ประโยชน์ทางการเกษตร ๑๘.๓๐ ล้านไร่ ขนาดฟาร์ม ๑๙.๔๕ ไร่ต่อครัวเรือน ซึ่งต่ำกว่าระดับประเทศที่ ๒๐.๕๒ ไร่ต่อครัวเรือน จังหวัดสุราษฎร์ธานี มีเนื้อที่ถือครองทำการเกษตรมากที่สุด ๓.๖๗ ล้านไร่ รองลงมา คือ จังหวัดนครศรีธรรมราช ๒.๙๐ ล้านไร่ และจังหวัดภูเก็ตมีเนื้อที่ถือครองทำการเกษตรน้อยที่สุดของภาค ๐.๑๑ ล้านไร่

๖. **พื้นที่ชลประทานต่อพื้นที่ทางการเกษตรของภาคใต้ต่ำกว่าค่าเฉลี่ยประเทศ** ในปี ๒๕๖๑ ภาคใต้มีพื้นที่ชลประทานคิดเป็นสัดส่วนร้อยละ ๑๑.๖ ของพื้นที่ใช้ประโยชน์ทางการเกษตร ซึ่งสัดส่วนดังกล่าวต่ำกว่าค่าเฉลี่ยประเทศที่มีสัดส่วนร้อยละ ๑๖.๗ โดยภาคใต้มีพื้นที่ชลประทาน ๒.๑๒ ล้านไร่ หรือร้อยละ ๘.๕ ของพื้นที่ชลประทานทั้งประเทศ จังหวัดพัทลุงมีสัดส่วนพื้นที่ชลประทานต่อพื้นที่เกษตรสูงสุด ร้อยละ ๓๔.๔ รองลงมา คือ นครศรีธรรมราช และสงขลา มีสัดส่วนร้อยละ ๒๗.๕ และ ๒๕.๔ ตามลำดับ

ภาคใต้ชายแดน

“เป็นแหล่งผลิตภาคเกษตรและอุตสาหกรรมเกษตรแปรรูปที่สำคัญของประเทศ และเป็นเมืองชายแดนเชื่อมโยงการค้า และการท่องเที่ยวกับพื้นที่ภาคใต้และการพัฒนาเศรษฐกิจของประเทศมาเลเซียและสิงคโปร์

ชุมชนมีความเข้มแข็งอยู่ร่วมกันอย่างสันติสุขภายใต้สังคมพหุวัฒนธรรม”

ประกอบด้วยยุทธศาสตร์การพัฒนาดังนี้

๑. พัฒนาอุตสาหกรรมเกษตรและอุตสาหกรรมแปรรูปการเกษตรเพื่อสร้างความมั่นคงให้กับภาคการผลิต
๒. พัฒนาเมืองสู่ไฮเก-ลก และเมืองเบตงให้เป็นเมืองการค้าและเมืองท่องเที่ยวชายแดน และพัฒนาเมืองยะลาให้เป็นเมืองน่าอยู่และศูนย์กลางเศรษฐกิจของภาคใต้ชายแดน
๓. เสริมสร้างความเข้มแข็งให้กับชุมชน

สภาพเศรษฐกิจสาขาเกษตรของภาคใต้ชายแดน

๑. **การผลิตภาคเกษตรของภาคใต้ชายแดนยังเป็นแบบเดิมที่มีการแปรรูป เพื่อสร้างมูลค่าเพิ่มน้อย** ปี ๒๕๖๑ ผลิตภัณฑ์ภาคเกษตรมีมูลค่า ๓๙,๓๓๘ ล้านบาท คิดเป็นสัดส่วนร้อยละ ๒๘.๙ ของมูลค่าผลิตภัณฑ์ภาค ลดลงเมื่อเทียบกับปี ๒๕๕๗ ที่มีมูลค่า ๔๘,๕๖๑ ล้านบาท ภาคเกษตรขยายตัวร้อยละ ๒๗.๙ เมื่อเทียบกับ

ปีที่ผ่านมาอัตราการขยายตัวของภาคเกษตรเฉลี่ยในช่วง ๕ ปี (พ.ศ. ๒๕๕๗ - ๒๕๖๑) หดตัวร้อยละ ๐.๔ เนื่องจากสถานการณ์ราคายางพาราและความต้องการยางพาราของตลาดโลกมีแนวโน้มลดลงจากภาวะเศรษฐกิจที่ชะลอตัว รวมทั้งมีการแปรรูปเพื่อเพิ่มมูลค่าน้อยและขาดแคลนแรงงานภาคเกษตร กิจกรรมการผลิตภาคเกษตรที่สำคัญของภาค ประกอบด้วย ยางพารา ปาล์มน้ำมัน ประมงทะเลและชายฝั่ง ปศุสัตว์ และไม้ผล ดังนี้

๑.๑ ยางพารามีแนวโน้มผลผลิตลดลง ภาคได้ขยายแดนมีพื้นที่ปลูกยางพารา ๒.๖๒ ล้านไร่ คิดเป็นร้อยละ ๑๑.๕ ของพื้นที่ปลูกยางพาราทั้งประเทศลดลงเมื่อเทียบกับปี ๒๕๕๗ ที่มีพื้นที่ปลูก ๒.๗๐ ล้านไร่ โดยจังหวัดยะลาที่มีพื้นที่ปลูกมากที่สุด ๑.๒๔ ล้านไร่ และจังหวัดปัตตานีน้อยที่สุด ๐.๓๗ ล้านไร่ ปริมาณผลผลิตและผลผลิตเฉลี่ยต่อไร่มีแนวโน้มลดลง โดยปี ๒๕๖๑ มีผลผลิต ๐.๕๗ ล้านตัน และมีผลผลิตเฉลี่ยต่อไร่ ๒๔๗ กิโลกรัม ลดลงเล็กน้อยเมื่อเทียบกับปี ๒๕๕๗ ที่มีจำนวน ๐.๕๖ ล้านตัน และการทำสวนยางพารายังมีปัญหาประสิทธิภาพการผลิต เนื่องจากการปลูกในพื้นที่ที่ไม่เหมาะสม เช่น พื้นที่นา การใช้สายพันธุ์ดั้งเดิมและเทคโนโลยีการผลิต (การกรีดยาง) ที่ไม่เหมาะสม และบางส่วนขาดการบำรุงรักษาสวนยาง

๑.๒ ปาล์มน้ำมันมีประสิทธิภาพการผลิตในระดับต่ำ ในปี ๒๕๖๑ ภาคได้ขยายแดนมีพื้นที่ปลูกปาล์มน้ำมัน ๐.๐๙ ล้านไร่ เพิ่มขึ้นเมื่อเทียบกับปี ๒๕๕๗ ที่ ๐.๐๘ ล้านไร่ หรือร้อยละ ๑.๕ ของพื้นที่ปลูกปาล์มน้ำมันทั้งประเทศ โดยจังหวัดนราธิวาสมีพื้นที่ปลูกมากที่สุด ๐.๐๖ ล้านไร่ รองลงมา คือ จังหวัดปัตตานี ๐.๐๒ ล้านไร่ ผลผลิตเฉลี่ยต่อไร่อยู่ในระดับต่ำที่ ๒,๐๙๗ กิโลกรัมต่อไร่ เพิ่มขึ้นเมื่อเทียบกับปี ๒๕๕๗ ที่มีผลผลิตเฉลี่ย ๑,๙๕๐ กิโลกรัมต่อไร่ ซึ่งต่ำกว่าระดับประเทศที่ ๒,๙๐๒ กิโลกรัมต่อไร่

๑.๓ ประมง ภาคได้ขยายแดนเป็นแหล่งประมงที่สำคัญของภาคได้ ปี ๒๕๖๑ สามารถจับสัตว์น้ำได้ ๑๑๐,๙๓๔ ตัน หรือร้อยละ ๓๗.๗ ของปริมาณสัตว์น้ำของประเทศ เป็นมูลค่า ๕,๐๑๐ ล้านบาท ลดลงเมื่อเทียบกับปี ๒๕๕๗ ที่มีปริมาณ ๑๓๒,๖๘๔ ตัน โดยทำเทียบเรือประมงปัตตานีมีปริมาณสัตว์น้ำขึ้นทำสูงสุดของประเทศ อย่างไรก็ตามการทำประมงในพื้นที่ประสบปัญหาปริมาณสัตว์น้ำลดลงจากความอุดมสมบูรณ์ของทรัพยากรที่ลดลง และปัญหาการทำประมงนอกน่านน้ำจากมาตรการทางกฎหมายของประเทศอินโดนีเซีย รวมทั้งผลจากการใช้มาตรการการแก้ไขปัญหาการประมงผิดกฎหมาย (Illegal Unreported and Unregulated fishing หรือ IUU Fishing) ส่วนการเพาะเลี้ยงสัตว์น้ำชายฝั่ง ซึ่งส่วนใหญ่เป็นการเลี้ยงกุ้งขาวแวนนาไมและกุ้งกุลาดำมีพื้นที่เพาะเลี้ยงรวม ๑,๗๐๙ ไร่ มีผลผลิต ๓,๒๑๔ ตัน เพิ่มขึ้นเมื่อเทียบกับปี ๒๕๕๗ ที่มีพื้นที่ ๑,๔๒๑ ไร่ ผลผลิต ๒,๒๕๓ ตัน จังหวัดปัตตานีมีพื้นที่เพาะเลี้ยงมากที่สุด ทั้งนี้ การเพาะเลี้ยงยังคงประสบปัญหาการระบาดของโรคตายด่วน (Shrimp Early Mortality Syndrome : EMS) และความแปรปรวนของสภาพอากาศส่งผลกระทบต่อปริมาณผลผลิตกุ้งในพื้นที่

๑.๔ ปศุสัตว์ ภาคได้ขยายแดนมีการเลี้ยงปศุสัตว์ (แพะ และโค) เพื่อบริโภคในครัวเรือน และใช้ในพิธีกรรมทางศาสนา โดยภาครัฐได้ดำเนินโครงการส่งเสริมการเลี้ยงปศุสัตว์ในพื้นที่มาอย่างต่อเนื่อง ปี ๒๕๖๑ มีการเลี้ยงแพะ จำนวน ๑๔๘,๘๖๐ ตัว เลี้ยงมากที่สุดในจังหวัดยะลา ส่วนโคนี้อมีจำนวน ๓๓,๖๕๕ ตัว โดยเลี้ยงมากที่สุดในจังหวัดนราธิวาส อย่างไรก็ตามปริมาณปศุสัตว์ยังไม่เพียงพอต่อการบริโภคในพื้นที่เนื่องจากปัญหาการขาดแคลนสายพันธุ์ดี ปัญหาโรคติดต่อ อาทิ ปากเท้าเปื่อย และการขาดความรู้ในการจัดการฟาร์ม นอกจากนี้ยังมีการเลี้ยงไก่เบตงในพื้นที่จังหวัดยะลา ซึ่งเป็นไก่พื้นเมืองที่เป็นเอกลักษณ์และมีชื่อเสียง แต่ยังมีข้อจำกัดในการขยายพันธุ์ และควบคุมพันธุ์คุณภาพ เพื่อเพิ่มปริมาณผลผลิตให้เพียงพอับความต้องการของตลาด

๒. พื้นที่ใช้ประโยชน์ทางการเกษตร ในปี ๒๕๖๑ ภาคได้ขยายแดนมีพื้นที่ใช้ประโยชน์ทางการเกษตร ๓.๔๕ ล้านไร่ คิดเป็นร้อยละ ๒.๓๑ ของประเทศ และมีขนาดฟาร์ม ๑๕.๓๕ ไร่ต่อครัวเรือน ซึ่งต่ำกว่าระดับประเทศที่มีขนาดฟาร์ม ๒๐.๕๒ ไร่ต่อครัวเรือน โดยจังหวัดนราธิวาสมีพื้นที่ใช้ประโยชน์ทางการเกษตรมากที่สุด ๑.๔๑ ล้านไร่ และมีขนาดฟาร์ม ๑๙.๔๖ ไร่ต่อครัวเรือน และจังหวัดปัตตานีมีพื้นที่ใช้ประโยชน์ทางการเกษตรน้อยที่สุด ๐.๗๕ ล้านไร่ และมีขนาดฟาร์ม ๘.๑๔ ไร่ต่อครัวเรือน

๓. พื้นที่ชลประทานต่อพื้นที่ทางการเกษตร ในปี ๒๕๖๑ ภาคใต้ชายแดนมีพื้นที่ชลประทาน ๐.๖๑ ล้านไร่ คิดเป็นสัดส่วนต่อพื้นที่การเกษตรร้อยละ ๑๗.๖ โดยพื้นที่ชลประทานส่วนใหญ่อยู่ในบริเวณลุ่มน้ำปาดตานี ซึ่งเป็นแหล่งเพาะปลูกข้าวที่สำคัญของภาค จังหวัดปัตตานีมีพื้นที่ชลประทานมากที่สุด ๐.๓๘ ล้านไร่ คิดเป็นร้อยละ ๕๐.๖๗ ของพื้นที่เกษตรของจังหวัด และจังหวัดยะลา มีพื้นที่ชลประทานน้อยที่สุดที่ ๐.๐๑ ล้านไร่

๒.๙ แผนพัฒนาการเกษตรภาคภายใต้กรอบแผนพัฒนาภาค พ.ศ. ๒๕๖๐ - ๒๕๖๕

แผนพัฒนาการเกษตรภาคเหนือ พ.ศ. ๒๕๖๔ - ๒๕๖๕^๔

กระทรวงเกษตรและสหกรณ์เกี่ยวข้องกับประเด็นยุทธศาสตร์ในแผนพัฒนาภาคเหนือ ๒ ยุทธศาสตร์ ได้แก่

ยุทธศาสตร์ที่ ๓ ยกระดับเป็นฐานการผลิตเกษตรอินทรีย์และเกษตรปลอดภัยเชื่อมโยงสู่อุตสาหกรรมแปรรูปที่สร้างมูลค่าเพิ่มสูง

แนวทางการพัฒนา

๑. พัฒนาระบบการผลิตสินค้าเกษตรอินทรีย์ในพื้นที่ภาคเหนือตอนบน และเกษตรปลอดภัยในพื้นที่ภาคเหนือตอนล่าง โดยสนับสนุนการทำเกษตรกรรมยั่งยืนอย่างครบวงจร เกษตรปลอดภัย เกษตรอินทรีย์ สนับสนุนการรวมกลุ่มและสร้างเครือข่ายเกษตรกร เพื่อพัฒนาทั้งด้านการผลิตและการตลาดอย่างมีประสิทธิภาพ ให้ความรู้กับเกษตรกรในการใช้สารอินทรีย์แทนสารเคมี เฝ้าระวังผลกระทบจากการใช้สารเคมีที่มีต่อดินและน้ำ ส่งเสริมช่องทางการกระจายผลผลิต สร้างพฤติกรรมและค่านิยมการบริโภคอาหารเพื่อสุขภาพ สนับสนุนการตรวจสอบคุณภาพผลผลิต และการตรวจสอบย้อนกลับอย่างเป็นระบบเพื่อสร้างความมั่นใจให้ผู้บริโภค

๒. สนับสนุนการเชื่อมโยงผลผลิตเกษตรสู่อุตสาหกรรมเกษตรแปรรูปที่มีศักยภาพ ได้แก่ (๑) การแปรรูปพืชผัก ผลไม้ สมุนไพร (โพล คาวตอง ยอ มะขามป้อม คาฝอย) ในจังหวัดเชียงใหม่ เชียงราย ลำปาง ลำพูน (๒) การแปรรูปข้าว พืชไร่ พืชพลังงานในจังหวัดพิจิตร กำแพงเพชร นครสวรรค์ โดยสนับสนุนการพัฒนาสินค้าเกษตรตลอดห่วงโซ่มูลค่า ส่งเสริมการนำนวัตกรรมและเทคโนโลยีมาใช้ในการเพิ่มประสิทธิภาพการผลิต พัฒนาผลิตภัณฑ์ใหม่ที่ตอบสนองความต้องการของตลาดเฉพาะ และสนับสนุนการนำผลผลิตและวัสดุเหลือใช้ทางการเกษตรจากพืชและสัตว์มาผลิตพลังงานทดแทน

๓. พัฒนาอุตสาหกรรมชีวภาพอย่างบูรณาการตลอดห่วงโซ่มูลค่า และเชื่อมโยงกับอุตสาหกรรมเกษตรชีวภาพ อุตสาหกรรมแปรรูปอาหาร และแปรรูปชีวมวลในจังหวัดนครสวรรค์และกำแพงเพชร โดยสนับสนุนการนำผลผลิตและวัสดุเหลือใช้ทางการเกษตรจากพืชและสัตว์พัฒนาเป็นพลังงานทดแทน สนับสนุนการพัฒนาและเผยแพร่องค์ความรู้ในการนำพืช/วัสดุชีวภาพมาใช้ประโยชน์ตลอดห่วงโซ่มูลค่า อาทิ ใช้ประโยชน์ในการเป็นอาหารสัตว์ แปรรูปเพื่อเป็นสินค้า นำกากมาใช้ในการผลิตพลังงานชีวมวล เป็นการเพิ่มมูลค่าผลผลิต การเกษตรที่ได้ประโยชน์สูงสุดและช่วยลดปัญหาสิ่งแวดล้อม ส่งเสริมการวิจัยและพัฒนา ตลอดจนพัฒนาคลัสเตอร์อุตสาหกรรมชีวภาพในพื้นที่ที่เหมาะสม

๔. สนับสนุนการวิจัยและพัฒนาทางการเกษตรทั้งระบบ ส่งเสริมการใช้ปัจจัยการผลิตและเทคโนโลยีที่เหมาะสมกับสภาพพื้นที่ รวมทั้งเสริมสร้างความรู้ การให้ข้อมูลเพื่อการตัดสินใจการผลิตแก่เกษตรกร เช่น การโซนนิ่งพื้นที่ปลูกพืช การเกษตรแปลงใหญ่ ซึ่งเป็นการบริหารจัดการที่ดินให้เกิดประโยชน์ สอดคล้องกับศักยภาพและให้ผลตอบแทนที่เหมาะสม เพื่อเพิ่มประสิทธิภาพและลดต้นทุนการผลิต

๕. สร้างและพัฒนาเกษตรกรรุ่นใหม่ให้เป็นเกษตรกรอัจฉริยะ (Smart Farmer) ที่มีขีดความสามารถในการแข่งขัน โดยยกระดับให้เกษตรกรเป็นผู้ประกอบการเกษตรบนฐานทรัพยากรชีวภาพ และภูมิปัญญา ท้องถิ่น รวมทั้งพัฒนาศักยภาพเกษตรกรในการเข้าถึงองค์ความรู้ด้านการผลิตและการตลาด การใช้ประโยชน์จากข้อมูลแหล่งเงินทุนและเทคโนโลยี

๖. พัฒนาช่องทางตลาดออนไลน์และระบบโลจิสติกส์สำหรับสินค้าเกษตรจากชุมชน พัฒนานวัตกรรมสำหรับการสร้างระบบโลจิสติกส์สินค้าเกษตรจากชุมชน เพื่อส่งเสริมการขายสินค้าเกษตรออนไลน์โดยเกษตรกร

^๔ คณะทำงานขับเคลื่อนแผนงานบูรณาการพัฒนาพื้นที่ระดับภาค กระทรวงเกษตรและสหกรณ์ (ภาคเหนือ). (๒๕๖๒, กันยายน)

๗. พัฒนาแหล่งน้ำเพื่อการเกษตรอย่างเป็นระบบเครือข่ายที่เชื่อมโยง เพื่อใช้ประโยชน์ได้อย่างเหมาะสมและเต็มประสิทธิภาพ รวมถึงการพัฒนาแหล่งเก็บกักน้ำนอกเขตพื้นที่ชลประทาน เพื่อเพิ่มประสิทธิภาพการกักเก็บน้ำไว้ในพื้นที่เกษตรกรรม แก้ไขปัญหาการขาดแคลนน้ำของเกษตรกรในพื้นที่นอกเขตชลประทาน

ยุทธศาสตร์ที่ ๕ อนุรักษ์และฟื้นฟูป่าต้นน้ำให้คงความสมบูรณ์ จัดระบบบริหารจัดการน้ำอย่างเหมาะสมและเชื่อมโยงพื้นที่เกษตรให้ทั่วถึง ป้องกันและแก้ไขปัญหาหมอกควันอย่างยั่งยืน

แนวทางการพัฒนา

๑. พัฒนาการจัดการน้ำเชิงลุ่มน้ำทั้งระบบในลุ่มน้ำหลักของภาค ได้แก่ ลุ่มน้ำปิง วัง ยม และน่าน และพัฒนาแหล่งกักเก็บน้ำธรรมชาติขนาดใหญ่ที่สำคัญ ได้แก่ บึงบอระเพ็ด จังหวัดนครสวรรค์ บึงสีไฟ จังหวัดพิจิตร และกว๊านพะเยา จังหวัดพะเยา เพื่อให้เกิดความสมดุลทั้งในด้านการจัดหา การใช้ และอนุรักษ์

๒. แก้ไขปัญหาหมอกควันในพื้นที่ภาคเหนือตอนบนและจังหวัดตาก โดยส่งเสริมการปรับเปลี่ยนการทำการเกษตรจากการปลูกพืชเชิงเดี่ยวไปสู่การปลูกพืชในระบบวนเกษตร สนับสนุนการวิจัยและพัฒนาเทคโนโลยี และระบบจัดการพื้นที่เกษตรที่เหมาะสม ส่งเสริมให้นำเศษวัสดุทางการเกษตรไปใช้ประโยชน์เพื่อลดการเผาวัสดุทางการเกษตร และส่งเสริมกระบวนการมีส่วนร่วมของภาครัฐ ภาคเอกชน ประชาชน และองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในการป้องกันแก้ไขปัญหาหมอกควัน

แผนพัฒนาการเกษตรภาคตะวันออกเฉียงเหนือ พ.ศ. ๒๕๖๐ - ๒๕๖๕^๙

กระทรวงเกษตรและสหกรณ์เกี่ยวข้องกับประเด็นยุทธศาสตร์ในแผนพัฒนาภาคตะวันออกเฉียงเหนือ ๓ ยุทธศาสตร์ ได้แก่

ยุทธศาสตร์ที่ ๑ บริหารจัดการน้ำให้เพียงพอต่อการพัฒนาเศรษฐกิจและคุณภาพชีวิตอย่างยั่งยืน

แนวทางการพัฒนา

๑. พัฒนาแหล่งน้ำเดิมและแหล่งธรรมชาติเพื่อเพิ่มประสิทธิภาพการกักเก็บน้ำ โดยการปรับปรุงอ่างเก็บน้ำ หนอง ฝาย และพื้นที่ชุ่มน้ำที่มีอยู่เดิม และพัฒนาแหล่งธรรมชาติให้สามารถเพิ่มปริมาณการกักเก็บรวมทั้งพัฒนาแหล่งน้ำใต้ดินตามความเหมาะสมของพื้นที่โดยไม่ให้เกิดผลกระทบจากดินเค็ม สร้างแหล่งกักเก็บ (แก้มลิง) อ่างเก็บน้ำ ฝาย และแหล่งน้ำขนาดเล็กในพื้นที่ที่เหมาะสมในพื้นที่การเกษตร

๒. พัฒนาแหล่งน้ำใหม่ในพื้นที่ลุ่มน้ำโขง ชี มูล โดยศึกษา สำรวจ และจัดหาพื้นที่เพื่อพัฒนาแหล่งน้ำ ตลอดจนการผันน้ำระหว่างลุ่มน้ำ แม่น้ำ ในภาคและระหว่างภาค

๓. พัฒนาระบบส่งน้ำและกระจายน้ำ เช่น ระบบสูบน้ำ อาคารบังคับน้ำ คลองส่งน้ำ เป็นต้น

๔. บริหารจัดการน้ำแบบบูรณาการเชิงลุ่มน้ำทั้งระบบ โดยดำเนินการในระดับลุ่มน้ำให้มีความสมดุลระหว่างการใช้น้ำทุกกิจกรรมกับปริมาณน้ำต้นทุน ส่งเสริมการมีส่วนร่วมของผู้เกี่ยวข้องทุกภาคส่วน และมีการจัดทำแผนบริหารจัดการน้ำทั้งในระยะเร่งด่วนและระยะยาว เพื่อป้องกันความเสียหายจากอุทกภัยและภัยแล้ง

ยุทธศาสตร์ที่ ๓ สร้างความเข้มแข็งของฐานเศรษฐกิจภายในควบคู่กับการแก้ไขปัญหาทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม

แนวทางการพัฒนา

๑. พัฒนาอาชีพและรายได้ของเกษตรกรโดยสร้างความมั่นคงของเกษตรกรรายย่อย โดยยึดหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง เกษตรทฤษฎีใหม่ เกษตรทางเลือก เกษตรกรรมยั่งยืน เกษตรแปลงใหญ่ เกษตรอัตลักษณ์พื้นที่ เกษตรปลอดภัย เกษตรชีวภาพ เกษตรแปรรูป เกษตรอัจฉริยะ และระบบนิเวศ การพัฒนาการเกษตร สนับสนุนการรวมกลุ่มเกษตรกร พัฒนาความเข้มแข็งขององค์กรและสถาบันเกษตรกร พัฒนาเครือข่ายวิสาหกิจชุมชนหรือสหกรณ์การเกษตร พัฒนาเกษตรกรรุ่นใหม่ให้เป็นมืออาชีพ สนับสนุนการเข้าถึงแหล่งเงินทุนที่เป็นธรรม

๒. พัฒนาพื้นที่ทุ่งกุลาร้องไห้ให้เป็นแหล่งผลิตข้าวหอมมะลิคุณภาพสูงในพื้นที่จังหวัดยโสธร สุรินทร์ ร้อยเอ็ด มหาสารคาม และศรีสะเกษ รวมทั้งพื้นที่ที่มีศักยภาพอื่นๆ โดยปรับกระบวนการผลิตให้อยู่

^๙ คณะทำงานขับเคลื่อนแผนงานบูรณาการพัฒนาพื้นที่ระดับภาค กระทรวงเกษตรและสหกรณ์ (ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ)

ภายใต้มาตรฐานเกษตรปลอดภัย พัฒนาห่วงโซ่เกษตรอินทรีย์ให้ครอบคลุมทุกขั้นตอนการผลิต พร้อมทั้งขยายพื้นที่เกษตรอินทรีย์ โดยส่งเสริมการผลิตและแปรรูปโดยใช้นวัตกรรม การยกระดับราคาสินค้าเกษตรอินทรีย์ให้แตกต่างจากสินค้าเกษตรที่ใช้สารเคมี และการพัฒนาระบบการรับรองมาตรฐานเกษตรอินทรีย์ การส่งเสริมกระบวนการตรวจรับรองแบบมีส่วนร่วมในการตรวจสอบกันเองของสมาชิกกลุ่มผู้ผลิตและชุมชน รวมทั้งการจัดทำโซนนิ่งระบบเกษตรอินทรีย์อย่างเป็นรูปธรรม โดยนำร่องในพื้นที่ที่มีความพร้อมและเหมาะสมและเชื่อมโยงไปสู่การท่องเที่ยวเชิงเกษตรหรือการท่องเที่ยววิถีไทยเพื่อขยายฐานรายได้ พร้อมทั้งจัดทำฐานข้อมูลเกษตรอินทรีย์เพื่อเป็นข้อมูลในการวางแผนการผลิตที่เหมาะสม สนับสนุนการวิจัยและพัฒนานวัตกรรมใหม่ๆ ให้ตอบสนองตลาดสินค้าเพื่อสุขภาพ และการส่งออก จัดตั้งกองทุนเกษตรอินทรีย์ ตลอดจนมาตรการส่งเสริมตลาดสีเขียวในชุมชนและท้องถิ่น ส่งเสริมเกษตรกรและกลุ่มเกษตรกรจำหน่ายสินค้าผ่านช่องทางพาณิชย์อิเล็กทรอนิกส์ (E-Commerce) ทั้งภายในประเทศและต่างประเทศ

๓. ส่งเสริมการปรับเปลี่ยนไปสู่สินค้าเกษตรชนิดใหม่ตามศักยภาพของพื้นที่ (Zoning) และความต้องการของตลาด โดยส่งเสริมการปลูกพืชผัก ผลไม้ และไม้ดอกในพื้นที่จังหวัดเลย หนองคาย บึงกาฬ นครพนม ศรีสะเกษ และอุบลราชธานี โดยสนับสนุนการปรับปรุงพัฒนาพันธุ์ การตรวจรับรองมาตรฐานสินค้าเกษตร การประชาสัมพันธ์ และการจัดตั้งตลาดกลาง รวมทั้งส่งเสริมการปลูกพืชสมุนไพรสำคัญที่เป็นสารตั้งต้นในการแปรรูปผลิตสินค้าในพื้นที่จังหวัดสกลนคร มหาสารคาม เลย อ่างทอง และอุบลราชธานี ให้มีปริมาณมากพอและมีคุณภาพตามระบบมาตรฐานการเกษตรตามความต้องการของตลาดทั้งในและต่างประเทศ และจัดทำฐานข้อมูลพื้นที่ปลูกพืชสมุนไพรเพื่อการบริหารจัดการ และส่งเสริมการเลี้ยงโคเนื้อคุณภาพสูงในพื้นที่จังหวัดสกลนคร มุกดาหาร นครพนม นครราชสีมา สุรินทร์ ชัยภูมิ บุรีรัมย์ และอุบลราชธานี และโคนมในพื้นที่จังหวัดนครราชสีมา ขอนแก่น โดยสนับสนุนการปรับปรุงพันธุ์ ส่งเสริมการปลูกแปลงหญ้าและปรับปรุงคุณภาพอาหารสัตว์ พัฒนาเทคโนโลยีการเลี้ยงและทักษะเกษตรกร รวมทั้งการจัดระบบมาตรฐานโรงฆ่าสัตว์ให้ได้มาตรฐานอุตสาหกรรม (GMP) และเพิ่มช่องทางการจำหน่ายและขยายตลาดไปสู่อาเซียน

๔. ส่งเสริมและพัฒนาเศรษฐกิจฐานชีวภาพ (Bio Economy) ให้เป็นฐานรายได้ใหม่ที่สำคัญของภาค โดยมุ่งลงทุนสร้างเศรษฐกิจฐานชีวภาพของการวิจัยและนวัตกรรมระดับสูงในลักษณะสหวิทยาการที่ใช้ทรัพยากรฐานชีวภาพ (พืช สัตว์ จุลินทรีย์) รวมถึงวัสดุเหลือทิ้งทางการเกษตรและของเสียจากโรงงานอุตสาหกรรม ฟาร์มปศุสัตว์และชุมชน พัฒนาต่อยอดเป็นผลิตภัณฑ์ชีวภาพที่มีมูลค่าสูง ก่อให้เกิดความก้าวหน้าและนวัตกรรมในมิติใหม่ๆ ที่ส่งผลต่อการปฏิรูปภาคเกษตร อาหาร สาธารณสุขและการแพทย์ พลังงาน อุตสาหกรรมเคมี และภาคสังคม โดยพัฒนาให้นครราชสีมา ขอนแก่น อุบลราชธานี และสกลนคร เป็นศูนย์กลางอุตสาหกรรมเกษตรแปรรูป และอาหารแบบครบวงจร ส่งเสริมการแปรรูปสมุนไพรในพื้นที่จังหวัดสกลนคร มหาสารคาม สุรินทร์ อ่างทอง และอุดรธานี โดยพัฒนาเทคโนโลยีการผลิตให้ได้มาตรฐาน GMP พัฒนาระบบรับรองผลิตภัณฑ์สมุนไพรและสร้างแบรนด์ เพื่อเพิ่มขีดความสามารถในการแข่งขันและส่งออก ส่งเสริมอุตสาหกรรมใหม่และธุรกิจแนวใหม่ในพื้นที่กลุ่มจังหวัดภาคตะวันออกเฉียงเหนือตอนกลาง กลุ่มจังหวัดภาคตะวันออกเฉียงเหนือตอนล่าง ๑ และตอนล่าง ๒ ด้วยการพัฒนาต่อยอดจากวัตถุดิบและของเหลือทิ้งทางการเกษตร/อุตสาหกรรม และฐานความหลากหลายทางชีวภาพไปสู่ผลิตภัณฑ์มูลค่าสูง เช่น ชีวเภสัชภัณฑ์ อาหาร อาหารสัตว์ในอนาคต โปรตีนทางเลือก ผลิตภัณฑ์อินทรีย์ พลาสติกชีวภาพ (bio - plastic) สารสกัดจากพืชมูลค่าสูง เอนไซม์หรืออาหารเสริมสุขภาพจากจุลินทรีย์ เป็นต้น รวมทั้งสร้างความมั่นคงทางพลังงานระดับชุมชนจากการนำวัตถุดิบในชุมชน ของเหลือทิ้งทางการเกษตร ขยะครัวเรือน มาผลิตเป็นพลังงานเพื่อใช้ภายในครัวเรือนหรือชุมชน และส่งเสริมการใช้พลังงานหมุนเวียนในระดับชุมชน

๕. ยกระดับมาตรฐานสินค้ากลุ่มผ้าไหม ผ้าฝ้าย ผ้าย้อมคราม และส่งเสริมพื้นที่ที่มีศักยภาพให้ก้าวไปสู่การเป็นศูนย์กลางแฟชั่นในระดับภูมิภาค อาทิ กาฬสินธุ์ ขอนแก่น ชัยภูมิ นครราชสีมา สุรินทร์ และสกลนคร เป็นต้น โดยส่งเสริมการพัฒนาคุณภาพสินค้า การออกแบบและตราสัญลักษณ์ พัฒนาเทคโนโลยี และงานศึกษาวิจัย สร้างนวัตกรรมเพิ่มมูลค่า พร้อมทั้งพัฒนาและยกระดับผลิตภัณฑ์ชุมชนอื่นๆ ยกระดับผู้ประกอบการและนักออกแบบรุ่นใหม่ให้มีทักษะความรู้ความสามารถทั้งการออกแบบและการจัดการ เพื่อให้สินค้า

มีความหลากหลายและทันสมัย สร้างความเชื่อมโยงระหว่างวิสาหกิจชุมชนและวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมกับภาคอุตสาหกรรม และส่งเสริมการจับคู่ธุรกิจเพื่อสร้างโอกาสทางธุรกิจ

ยุทธศาสตร์ที่ ๔ พัฒนาการท่องเที่ยวเชิงบูรณาการ

แนวทางการพัฒนา

๑. พัฒนาและส่งเสริมการท่องเที่ยวเชิงประเพณีวัฒนธรรมในทุกพื้นที่ โดยส่งเสริมชุมชนในการสร้างสรรค์กิจกรรมหรือเทศกาลประจำปีในแต่ละเดือนในพื้นที่ต่างๆ โฆษณาประชาสัมพันธ์แก่นักท่องเที่ยวทั้งชาวไทยและต่างประเทศ เพื่อสร้างการรับรู้สินค้า บริการ แหล่งท่องเที่ยวที่สะท้อนอัตลักษณ์ของชุมชนและเมืองเก่า ได้แก่ เมืองเก่าบุรีรัมย์ เมืองเก่าพิมาย เมืองเก่าสุรินทร์ เมืองเก่านครราชสีมา และเมืองเก่าสกลนคร พัฒนาแบรนด์และสื่อสารความแตกต่างของชุมชนต่างๆ ในรูปแบบการเล่าเรื่อง (Storytelling) ส่งเสริมการขายแพ็คเกจการท่องเที่ยวเพื่อกระตุ้นการท่องเที่ยวนอกฤดูกาล ส่งเสริมการตลาดแบบมีเป้าหมายเฉพาะกลุ่ม เช่น กลุ่มผู้สูงอายุ กลุ่มนักเรียนนักศึกษา กลุ่มผู้ประกอบการ กลุ่มสุขภาพสตรี เป็นต้น

๒. พัฒนาและส่งเสริมการท่องเที่ยวอารยธรรมอีสานใต้ในพื้นที่จังหวัดนครราชสีมา บุรีรัมย์ สุรินทร์ ศรีสะเกษ และอุบลราชธานี โดยบูรณาการจัดการแผนท่องเที่ยวในแต่ละจังหวัดที่ดึงดูดเด่นหรืออัตลักษณ์ของแต่ละพื้นที่มาสร้างเส้นทางท่องเที่ยวเชื่อมโยงแหล่งท่องเที่ยวในเขตอารยธรรมอีสานใต้ และเชื่อมโยงสู่ประเทศลาว กัมพูชา และเวียดนาม เพื่อเพิ่มระยะเวลาพำนักและค่าใช้จ่ายเฉลี่ยต่อหัวของกลุ่มนักท่องเที่ยวคุณภาพทั้งชาวไทยและต่างประเทศ พัฒนาสินค้าและบริการที่มีจุดเด่นหรืออัตลักษณ์ที่สร้างจากทุนทางวัฒนธรรม เพื่อให้เกิดความจดจำและสร้างความโดดเด่นลอกเลียนได้ยาก พัฒนาบุคลากรและผู้ประกอบการการท่องเที่ยวให้เป็นมืออาชีพ รักษามาตรฐานการให้บริการ จัดทำแผนที่ท่องเที่ยวให้ท่องเที่ยวได้ตลอดทั้งปี พัฒนาระบบโลจิสติกส์ขนถ่ายนักท่องเที่ยวอย่างเป็นระบบไปสู่แหล่งท่องเที่ยว ดูแลความปลอดภัยและสุขลักษณะให้นักท่องเที่ยว

๓. พัฒนาและส่งเสริมการท่องเที่ยววิถีชีวิตลุ่มน้ำโขงในพื้นที่จังหวัดเลย หนองคาย บึงกาฬ นครพนม มุกดาหาร อำนาจเจริญ อุบลราชธานี และสกลนคร และพัฒนาเส้นทางเชื่อมโยงแหล่งท่องเที่ยวกับประเทศเพื่อนบ้าน อาทิ สี่เหลี่ยมวัฒนธรรมล้านช้าง เลย-อุดรธานี-หนองบัวลำภู-หนองคาย-สปป.ลาว โดยพัฒนาแหล่งท่องเที่ยว สินค้าและบริการ ให้สอดคล้องกับกระแสนิยมการท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรมของสองฝั่งโขง พัฒนากิจกรรมการท่องเที่ยวให้มีความหลากหลาย อาทิ การท่องเที่ยว/พักผ่อนชมทัศนียภาพและวิถีชีวิตลุ่มน้ำโขง (Leisure/Lifestyle) การท่องเที่ยวด้วยจักรยานและการเดินทางแบบคาราวาน (Cycling/Caravan Tours) การท่องเที่ยวเชิงมหกรรม (Festivals/Events) เป็นต้น พัฒนาลานเชื่อมโยงระหว่างแหล่งท่องเที่ยว พัฒนาท่าเรือและการท่องเที่ยวทางน้ำให้ได้มาตรฐานความปลอดภัย ส่งเสริมการบริหารจัดการที่เกิดจากชุมชนเพื่อสร้างงานและรายได้ เน้นพัฒนาผู้ประกอบการด้านการจัดการและทักษะทางภาษาเพื่อรองรับนักท่องเที่ยวต่างชาติที่เพิ่มขึ้น

๔. พัฒนาและส่งเสริมการท่องเที่ยวยุคก่อนประวัติศาสตร์ในจังหวัดขอนแก่น กาฬสินธุ์ อุดรธานี หนองบัวลำภู และชัยภูมิ โดยพัฒนาแหล่งท่องเที่ยวและพิพิธภัณฑ์ให้เป็นแหล่งเรียนรู้เชิงสร้างสรรค์และมีชีวิต ออกแบบการจัดแสดง จัดนิทรรศการ มัลติมีเดีย หรือกิจกรรมต่างๆ ให้ผู้ชมมีส่วนร่วม มีความสนุกสนาน รื่นรมย์เสมอ (Play and Learn) ทั้งภาษาไทยและต่างประเทศ เพื่อขยายฐานนักท่องเที่ยวที่สนใจศึกษาวิวัฒนาการของภาคตั้งแต่ยุคก่อนประวัติศาสตร์จนถึงปัจจุบัน ปลุกฝังให้เด็กเข้าพิพิธภัณฑ์ผ่านกิจกรรมทัศนศึกษาของโรงเรียนและนันทนาการของครอบครัว พัฒนาสินค้า/บริการ/ของที่ระลึก ปรับปรุงสิ่งอำนวยความสะดวกในแหล่งท่องเที่ยวให้ได้มาตรฐาน โฆษณาประชาสัมพันธ์อย่างต่อเนื่อง พัฒนาระบบขนส่งสาธารณะเข้าสู่แหล่งท่องเที่ยวเพื่อให้เข้าถึงได้ง่ายและกลับมาได้บ่อยครั้ง

๕. พัฒนาและส่งเสริมการท่องเที่ยวเชิงกีฬาในพื้นที่จังหวัดบุรีรัมย์ ศรีสะเกษ นครราชสีมา โดยส่งเสริมและสนับสนุนอุตสาหกรรมกีฬาให้ครอบคลุมทุกมิติ เพื่อสร้างมูลค่าเพิ่มทั้งจากการกีฬาและธุรกิจที่เกี่ยวข้อง อาทิ ธุรกิจการแข่งขันต่างๆ การผลิตอุปกรณ์/ชุดกีฬา/ของที่ระลึก สนามแข่งขัน อาหารเสริมและเครื่องดื่ม โรงแรม ร้านอาหาร การเดินทางและขนส่ง ประกันภัย สถาบันพัฒนากีฬาอาชีพทุกระดับ เป็นต้น ส่งเสริมการศึกษา

ในด้านเวชศาสตร์การกีฬา วิทยาศาสตร์การกีฬา และการบริหารจัดการธุรกิจกีฬา เพื่อผลิตบุคลากรรองรับการขยายตัวของอุตสาหกรรมกีฬา สนับสนุนการจัดมหกรรมกีฬานานาชาติ รวมทั้งส่งเสริมกิจกรรมทางการตลาด และการประชาสัมพันธ์ เพื่อสร้างการรับรู้ให้กับนักท่องเที่ยว

๖. พัฒนาและส่งเสริมการท่องเที่ยวธรรมชาติในจังหวัดชัยภูมิ เลย์ นครราชสีมา อุบลราชธานี โดยส่งเสริมการท่องเที่ยวที่คำนึงถึงขีดความสามารถในการรองรับของระบบนิเวศ เพื่อให้เกิดความสมดุลและยั่งยืน มุ่งเน้นนักท่องเที่ยวคุณภาพเพื่อให้สอดคล้องกับกิจกรรมการท่องเที่ยวที่มุ่งเน้นให้เกิดความคุ้มค่าต่อประสบการณ์ มากกว่าการท่องเที่ยวที่คุ้มค่าเงิน สนับสนุนให้คนไทยเดินทางมาท่องเที่ยวในพื้นที่มากขึ้น รวมทั้งให้ความรู้ นักท่องเที่ยวในการอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติ

๗. พัฒนาแหล่งท่องเที่ยวและสิ่งอำนวยความสะดวกให้ได้มาตรฐาน ดูแลความปลอดภัยให้นักท่องเที่ยว ประชาสัมพันธ์การท่องเที่ยว และพัฒนาเส้นทางการท่องเที่ยวที่เชื่อมโยงในลักษณะเครือข่าย เพื่อกระจายนักท่องเที่ยวจากเมืองหลักไปสู่ชุมชนและท้องถิ่นเชื่อมโยงกิจกรรมการท่องเที่ยวระหว่างภาคเอกชน กับชุมชนและท้องถิ่นทั้งในประเทศและกับประเทศเพื่อนบ้านที่สอดคล้องกับความต้องการของนักท่องเที่ยว รวมทั้งพัฒนาทักษะฝีมือบุคลากรในภาคบริการและการท่องเที่ยว จัดฝึกอบรมมัคคุเทศก์ด้านภาษาต่างประเทศ นอกจากนั้นพัฒนาสินค้า OTOP สินค้าวิสาหกิจชุมชน ของที่ระลึก ร้านอาหาร ที่พักให้มีคุณภาพดี ส่งเสริมการท่องเที่ยวเฉพาะกลุ่มตามความสนใจของนักท่องเที่ยว รวมถึงระบบการจัดการสิ่งแวดล้อมในแหล่งท่องเที่ยว

แผนพัฒนาการเกษตรภาคกลางและพื้นที่กรุงเทพมหานคร พ.ศ. ๒๕๖๔ - ๒๕๖๕^{๑๐}

กระทรวงเกษตรและสหกรณ์เกี่ยวข้องกับประเด็นยุทธศาสตร์ในแผนพัฒนาภาคกลางและพื้นที่ กรุงเทพมหานคร ๔ ยุทธศาสตร์ ได้แก่

ยุทธศาสตร์ที่ ๒ พัฒนาคูณภาพแหล่งท่องเที่ยวที่มีชื่อเสียงระดับนานาชาติและสร้างความเชื่อมโยงเพื่อกระจายการท่องเที่ยวทั่วทั้งภาค

แนวทางการพัฒนา

๑. พัฒนาคูณภาพแหล่งท่องเที่ยวระดับนานาชาติ อาทิ วัดพระศรีรัตนศาสดาราม ขยายหาดชะอำ-หัวหิน สนามกอล์ฟระดับโลกที่เพชรบุรี กาญจนบุรี และพระนครศรีอยุธยา ให้เป็นฐานการกระจายรายได้ และการสร้างงาน โดยยกระดับคุณภาพของธุรกิจบริการด้านการท่องเที่ยวให้ได้มาตรฐานระดับนานาชาติ และเป็นที่ประทับใจของนักท่องเที่ยว รวมทั้งพัฒนาการท่องเที่ยวเชื่อมโยงแหล่งท่องเที่ยวชายฝั่งทะเลตะวันตกของภาคกลาง ได้แก่ จังหวัดเพชรบุรี และประจวบคีรีขันธ์ เชื่อมกับจังหวัดชุมพร และระนองของภาคใต้

๒. พัฒนาแหล่งท่องเที่ยวมรดกโลกพระนครศรีอยุธยาอย่างยั่งยืน โดยฟื้นฟูบูรณะโบราณสถาน และเตรียมความพร้อมของเมืองให้สามารถรองรับภัยพิบัติ โดยเฉพาะอุทกภัยได้อย่างมีประสิทธิภาพ

๓. อนุรักษ์และพัฒนากรุงรัตนโกสินทร์และเมืองเก่า เพื่อรักษาสถิติลักษณ์ของเมืองให้เป็นมรดกทางวัฒนธรรมที่สืบทอดความเจริญรุ่งเรืองด้านศิลปวัฒนธรรมอันยิ่งใหญ่ของชาติตลอดไป อาทิ พื้นที่เกาะรัตนโกสินทร์ ในเขตกรุงเทพมหานคร เมืองเก่าเพชรบุรี เมืองเก่ากาญจนบุรี เมืองเก่าราชบุรี เมืองเก่าสุพรรณบุรีและเมืองเก่าลพบุรี

๔. พัฒนาแหล่งท่องเที่ยวที่มีศักยภาพ เช่น กลุ่มประวัติศาสตร์และศาสนา กาญจนบุรี-สุพรรณบุรี-พระนครศรีอยุธยา-อ่างทอง-สิงห์บุรี-ชัยนาท-ลพบุรี-สระบุรี-นครปฐม-ราชบุรี-เพชรบุรี กลุ่มดูแลสุขภาพด้วยแพทย์แผนไทย อาทิ นนทบุรี-สมุทรสาคร-นครปฐม-เพชรบุรี และกลุ่มท่องเที่ยวทางน้ำ อาทิ พระนครศรีอยุธยา-นนทบุรี-ปทุมธานี-อ่างทอง-สิงห์บุรี โดยปรับปรุงและพัฒนาแหล่งท่องเที่ยว และกิจกรรมการท่องเที่ยวให้มีคุณค่าและมูลค่าเพิ่ม มีความหลากหลายและเชื่อมโยงการท่องเที่ยวระหว่างจังหวัด อย่างยั่งยืน รวมทั้งบริหารการท่องเที่ยวโดยคำนึงถึงขีดความสามารถในการรองรับ

๕. เพิ่มมาตรฐานแหล่งท่องเที่ยวท้องถิ่นและแหล่งท่องเที่ยวโดยชุมชน เช่น ตลาดสามชุก ตลาดน้ำอัมพวา ตลาดน้ำดำเนินสะดวก เกาะเกร็ด ท่องเที่ยวธรรมชาติสวนผึ้ง อุทยานแห่งชาติแก่งกระจาน ฯลฯ โดยปรับปรุงสิ่งอำนวยความสะดวก กิจกรรมการท่องเที่ยว สินค้าและบริการด้านการท่องเที่ยวให้ได้มาตรฐานสากล

^{๑๐} คณะทำงานขับเคลื่อนแผนงานบูรณาการพัฒนาพื้นที่ระดับภาค กระทรวงเกษตรและสหกรณ์ (ภาคกลาง). (๒๕๖๒, กันยายน)

๖. พัฒนาการเข้าถึงแหล่งท่องเที่ยวชุมชน แหล่งผลิตสินค้า OTOP และแหล่งท่องเที่ยวเชิงเกษตร เพื่อให้มีเส้นทางหรือเครือข่ายการคมนาคมที่สามารถเดินทางเข้าไปยังแหล่งท่องเที่ยวได้อย่างสะดวก และปลอดภัยเป็นการขยายเส้นทางการท่องเที่ยวและกระจายรายได้สู่ชุมชน

ยุทธศาสตร์ที่ ๓ ยกระดับการผลิตสินค้าเกษตรและอุตสาหกรรมโดยใช้นวัตกรรมเทคโนโลยี และสร้างสรรค์ เพื่อให้สามารถแข่งขันได้อย่างยั่งยืน

แนวทางการพัฒนา

๑. นำผลการวิจัยและพัฒนาด้านการเกษตรและอุตสาหกรรมการเกษตรมาใช้ประโยชน์ในเชิงพาณิชย์ เช่น นำผลการวิจัยและพัฒนาของสถาบันวิทยาศาสตร์ข้าวแห่งชาติมาใช้ในการพัฒนาการผลิตข้าวในพื้นที่ เพื่อเพิ่มผลผลิตต่อไร่ เพิ่มศักยภาพและยกระดับคุณภาพข้าว ซึ่งเป็นสินค้าส่งออกที่สำคัญของประเทศ ให้มีคุณภาพตรงตามความต้องการของตลาด เป็นต้น

๒. พัฒนามาตรฐานฟาร์มเพิ่มผลผลิตอาหารปลอดภัย (Food Safety) จากสินค้าเกษตรหลักของภาค ได้แก่ ข้าว พืชผัก มะพร้าว โคนม โคเนื้อ สุกร ไก่ เป็ด กุ้ง ปลา โดยเฉพาะในพื้นที่ที่เป็นแหล่งผลิตสำคัญ ได้แก่ จังหวัดชัยนาท สิงห์บุรี อ่างทอง ลพบุรี สระบุรี พระนครศรีอยุธยา สุพรรณบุรี ราชบุรี นครปฐม และประจวบคีรีขันธ์ เพื่อการส่งออกสินค้าเกษตรคุณภาพสูงที่สอดคล้องกับความต้องการของผู้บริโภคในตลาดเฉพาะและตลาดระดับบน

๓. ส่งเสริมการใช้เทคโนโลยีการเกษตรเพื่อยกระดับสู่ Smart Farmer และ Smart Farming โดยส่งเสริมให้เกษตรกรมีความรู้ความสามารถในการใช้เทคโนโลยีการผลิตที่ทันสมัยและพันธุ์ที่เหมาะสม รวมทั้งปรับปรุงระบบการบริหารจัดการตลาดให้มีประสิทธิภาพ

๔. พัฒนาความอุดมสมบูรณ์ทรัพยากรประมงทะเล โดยเร่งรัดการอนุรักษ์ พันธุ์ และการจัดการใช้ประโยชน์ทรัพยากรประมงและสิ่งแวดล้อมให้เป็นระบบเหมาะสมควบคู่ไปกับการส่งเสริมและพัฒนาอาชีพ เช่น การส่งเสริมการวิจัยและถ่ายทอดเทคโนโลยีการจัดการและวิธีการเพาะเลี้ยงสัตว์น้ำ เพื่อเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตและสร้างมูลค่าเพิ่ม การส่งเสริมและพัฒนาการประมงพื้นบ้าน รวมทั้งการส่งเสริมและพัฒนาธุรกิจการประมง เป็นต้น ในพื้นที่ที่มีศักยภาพด้านการประมงและเพาะเลี้ยงสัตว์น้ำบริเวณชายฝั่งรอบอ่าวไทย ได้แก่ จังหวัดประจวบคีรีขันธ์ เพชรบุรี สมุทรสงคราม สมุทรสาคร และสมุทรปราการ

๕. เพิ่มความสามารถการแข่งขันอุตสาหกรรมประมง (สมุทรสาคร) อุตสาหกรรมก่อสร้าง (สระบุรี) อุตสาหกรรมยานยนต์และอิเล็กทรอนิกส์ (พระนครศรีอยุธยา ปทุมธานี สมุทรปราการ) สู่การใช้เทคโนโลยีที่สูงขึ้นและเป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อม

๖. พัฒนาทักษะแรงงานให้มีความรู้ขั้นสูง เพื่อยกระดับและปรับเปลี่ยนทักษะแรงงานให้ก้าวทันการเปลี่ยนแปลงทางเทคโนโลยีและนวัตกรรม สามารถรองรับอุตสาหกรรมและบริการแห่งอนาคต

๗. พัฒนากาญจนบุรี ราชบุรี เพชรบุรีตอนบน ให้เป็นแหล่งอุตสาหกรรมแปรรูปผลผลิตทางการเกษตรและปศุสัตว์ และกลุ่มอุตสาหกรรมสิ่งทอและเครื่องนุ่งห่มเชื่อมโยงกับแหล่งผลิตในเมียนมาร์ โดยเพิ่มประสิทธิภาพระบบโลจิสติกส์เพื่อลดต้นทุนในการขนส่งสินค้า รวมทั้งยกระดับคุณภาพสินค้าอุตสาหกรรมในพื้นที่ให้มีความทันสมัยและให้ได้มาตรฐานสากลไปสู่ตลาดอาเซียน

๘. ส่งเสริมและสนับสนุนธุรกิจ SME และ Start Up โดยให้ความสำคัญกับการเสริมสร้างองค์ความรู้ให้แก่ผู้ประกอบการในการดำเนินธุรกิจ อาทิ การนำงานวิจัยนวัตกรรมและเทคโนโลยีมาใช้ในการเพิ่มประสิทธิภาพการผลิต และการใช้กลยุทธ์การตลาด ฯลฯ เพื่อให้สามารถเริ่มต้นธุรกิจและเติบโตได้อย่างมีประสิทธิภาพ

ยุทธศาสตร์ที่ ๔ บริหารจัดการน้ำและทรัพยากรธรรมชาติเพื่อแก้ไขปัญหาหน้าท่วม ภัยแล้ง และคงความสมดุลของระบบนิเวศอย่างยั่งยืน

แนวทางการพัฒนา

พัฒนาแหล่งน้ำและระบบกระจายน้ำในพื้นที่แล้งซ้ำซาก อาทิ จังหวัดกาญจนบุรี ประจวบคีรีขันธ์ ราชบุรี เพชรบุรี เพิ่มประสิทธิภาพระบบบริหารจัดการน้ำ โดยปรับปรุงและบำรุงรักษาแหล่งน้ำเดิม

วางแผนจัดสรรน้ำเพื่อรองรับความต้องการใช้น้ำที่เพิ่มขึ้นจากการขยายตัวของกิจกรรมทางเศรษฐกิจและชุมชนได้อย่างพอเพียงและมีเสถียรภาพ รวมทั้งจัดทำแหล่งกักเก็บน้ำขนาดเล็กกระจายในพื้นที่การเกษตรเพื่อบรรเทาและแก้ไขปัญหาขาดแคลนน้ำในช่วงฤดูแล้ง

ยุทธศาสตร์ที่ ๕ เปิดประตูการค้า การลงทุน และการท่องเที่ยวเชื่อมโยงเขตเศรษฐกิจพิเศษทวาย-ภาคกลาง-ระเบียงเศรษฐกิจพิเศษภาคตะวันออก

แนวทางการพัฒนา

๑. พัฒนาทางหลวงพิเศษระหว่างเมืองและรถไฟเชื่อมกรุงเทพ-กาญจนบุรี เพื่อเชื่อมโยงพื้นที่เศรษฐกิจชายแดนของภาคกับพื้นที่เศรษฐกิจหลักของประเทศ ให้สามารถเกื้อหนุนและติดต่อทางการพัฒนาระหว่างพื้นที่ได้โดยสะดวกและรวดเร็ว

๒. เร่งพัฒนาพื้นที่เขตพัฒนาเศรษฐกิจพิเศษชายแดนบ้านพุน้ำร้อน อำเภอเมืองกาญจนบุรี จังหวัดกาญจนบุรี ให้เป็นประตูเชื่อม Southern Economic Corridor จากท่าเรือทวาย-ท่าเรือแหลมฉบัง-ท่าเรือสีหนุวิลล์ ประเทศกัมพูชา-ท่าเรือวังเตา ประเทศเวียดนาม โดยพัฒนาโครงสร้างพื้นฐานและสิ่งอำนวยความสะดวกด้านการเดินทาง และขนส่งเชื่อมโยงกับประเทศเพื่อนบ้าน

๓. พัฒนามาตรฐานด้านชายแดนไทย-เมียนมา บ้านพุน้ำร้อน ด่านเจดีย์สามองค์ และด่านสิงขร เพื่อเชื่อมโยงการค้า การลงทุน และการท่องเที่ยวกับเมียนมา โดยจัดระเบียบการใช้ประโยชน์ที่ดินให้สอดคล้องกับการพัฒนาในอนาคต พร้อมทั้งปรับปรุงและพัฒนาระบบโลจิสติกส์ ระบบสาธารณูปโภคและสาธารณูปการ จุดบริการ และสิ่งอำนวยความสะดวกบริเวณจุดผ่านแดน ตลอดจนระเบียบและกฎเกณฑ์ที่เกี่ยวข้อง

๔. พัฒนาเมืองและพื้นที่เศรษฐกิจของภาคกลางตามแนวแกนหลักการเชื่อมโยงเขตเศรษฐกิจพิเศษทวายกับ EEC โดยจัดเตรียมระบบสาธารณูปโภคและสาธารณูปการ รองรับการพัฒนากิจกรรมทางเศรษฐกิจเพื่อให้เอื้อต่อการพัฒนาการค้า การลงทุน และการท่องเที่ยวเชื่อมโยงระหว่างไทยกับเมียนมา

แผนพัฒนาการเกษตรภาคตะวันออก พ.ศ. ๒๕๖๔ - ๒๕๖๕^{๑๑}

กระทรวงเกษตรและสหกรณ์เกี่ยวข้องกับประเด็นยุทธศาสตร์ในแผนพัฒนาภาคตะวันออก

๓ ยุทธศาสตร์ ได้แก่

ยุทธศาสตร์ที่ ๒ พัฒนาภาคตะวันออกให้เป็นแหล่งผลิตอาหารที่มีคุณภาพและได้มาตรฐานสากล

แนวทางการพัฒนา

๑. พัฒนาการผลิตและการค้าผลไม้ภาคตะวันออกให้เป็นศูนย์ผลไม้เมืองร้อนแห่งเอเชีย โดยปรับปรุงประสิทธิภาพการผลิตควบคู่ไปกับการรักษาคุณภาพสินค้า ตั้งแต่ขั้นตอนการผลิต การบรรจุหีบห่อ การแปรรูปและการจัดจำหน่าย

๒. ส่งเสริมการเลี้ยงปศุสัตว์ ได้แก่ สุกร ไก่ และโค ในจังหวัดชลบุรี ฉะเชิงเทรา และสระแก้ว ให้ผลผลิตมีคุณภาพและได้มาตรฐานความปลอดภัยสอดคล้องกับความต้องการของผู้บริโภคทั้งในประเทศและต่างประเทศ โดยส่งเสริมให้เกษตรกรมีความรู้ความสามารถในการใช้เทคโนโลยีการผลิตที่ทันสมัยและพันธุ์ที่เหมาะสม รวมทั้งปรับปรุงระบบการบริหารจัดการตลาดให้มีประสิทธิภาพ

๓. พัฒนาพื้นที่ที่มีศักยภาพด้านประมงและเพาะเลี้ยงสัตว์บริเวณชายฝั่งอ่าวไทย ได้แก่ ชลบุรี ระยอง จันทบุรี และตราดให้คงความอุดมสมบูรณ์ของทรัพยากรชายฝั่งอย่างยั่งยืนต่อไป โดยเร่งรัดการอนุรักษ์พันธุ์ และการจัดการใช้ประโยชน์ทรัพยากรประมงและสิ่งแวดล้อมให้เป็นระบบเหมาะสมควบคู่ไปกับการส่งเสริมและพัฒนาอาชีพ เช่น การส่งเสริมการวิจัยและถ่ายทอดเทคโนโลยีการจัดการและวิธีการเพาะเลี้ยงสัตว์เพื่อเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตและสร้างมูลค่าเพิ่ม การส่งเสริมและพัฒนาการประมงพื้นบ้าน รวมทั้งการส่งเสริมและพัฒนาธุรกิจการประมง เป็นต้น

ยุทธศาสตร์ที่ ๔ พัฒนาพื้นที่เศรษฐกิจชายแดนให้เป็นประตูเศรษฐกิจเชื่อมโยงกับประเทศเพื่อนบ้านและเจริญเติบโตอย่างยั่งยืน

^{๑๑} คณะทำงานขับเคลื่อนแผนงานบูรณาการพัฒนาพื้นที่ระดับภาค กระทรวงเกษตรและสหกรณ์ (ภาคตะวันออก). (๒๕๖๒, กันยายน)

แนวทางการพัฒนา

พัฒนาพื้นที่เศรษฐกิจชายแดนบ้านแหลมและบ้านผักกาด อำเภอโป่งน้ำร้อน จังหวัดจันทบุรี ให้เป็นศูนย์กลางการค้าชายแดนเชื่อมโยงกับจังหวัดพระตะบองและโพนินของกัมพูชา

ยุทธศาสตร์ที่ ๕ แก้ปัญหาทรัพยากรธรรมชาติและจัดระบบการบริหารจัดการมลพิษ ให้มีประสิทธิภาพเพิ่มขึ้น

แนวทางการพัฒนา

บริหารจัดการน้ำเพื่อบรรเทาภาวะภัยแล้งและน้ำท่วมจันทบุรี トラด และสระแก้ว โดยปรับปรุง และบำรุงรักษาแหล่งน้ำเดิม จัดสรรน้ำและพัฒนาแหล่งน้ำเพิ่มเติม รองรับความต้องการใช้น้ำที่เพิ่มขึ้นจากการขยายตัวของกิจกรรมทางเศรษฐกิจและชุมชนได้อย่างพอเพียงและมีเสถียรภาพ รวมทั้งส่งเสริมการทำแหล่งเก็บกักน้ำขนาดเล็ก กระจายในพื้นที่การเกษตรเพื่อแก้ไขปัญหาภัยแล้ง

แผนพัฒนาการเกษตรภาคใต้ พ.ศ. ๒๕๖๐ - ๒๕๖๕^๒

กระทรวงเกษตรและสหกรณ์เกี่ยวข้องกับประเด็นยุทธศาสตร์ในแผนพัฒนาภาคใต้ ๓ ยุทธศาสตร์ ได้แก่

ยุทธศาสตร์ที่ ๒ พัฒนาอุตสาหกรรมการแปรรูปยางพาราและปาล์มน้ำมันแห่งใหม่ ของประเทศ

แนวทางการพัฒนา

๑. พัฒนาเขตอุตสาหกรรมแปรรูปยางพารา หาดใหญ่-สะเดา ที่ครบวงจรและเป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อม โดยเชื่อมโยงกับการพัฒนาเขตเศรษฐกิจพิเศษชายแดนและนิคมอุตสาหกรรมยาง (Rubber City) โดยการส่งเสริม การลงทุนอุตสาหกรรมยางพารา การขยายผลงานวิจัยด้านเทคโนโลยีและนวัตกรรมสู่การผลิตผลิตภัณฑ์ ยางพาราปลายน้ำที่มีมูลค่าสูง เช่น การใช้ยางพาราเป็นวัตถุดิบสำหรับผลิตภัณฑ์ที่ใช้ในงานวิศวกรรมหรือใช้ในอุตสาหกรรม (แผ่นยางปูพื้น แผ่นปูคอกสัตว์ ยางรองหมอนรองรถไฟ ยางรองคอสพาน และผสมยางมะตอยสำหรับลาดถนนใหม่) และวัสดุเครื่องมือทางการแพทย์ (วัสดุจัดฟัน อุปกรณ์เพื่อการเรียนการสอนทางการแพทย์ และสายน้ำเกลือ) ตลอดจนส่งเสริมการผลิตเฟอร์นิเจอร์จากไม้ยางที่มีการออกแบบที่ทันสมัย เพื่อสร้างมูลค่าเพิ่มให้กับอุตสาหกรรม ของภาคและเป็นฐานเศรษฐกิจที่สร้างรายได้อย่างยั่งยืน พัฒนาระบบตลาดยางพารา (ตลาดท้องถิ่น ตลาดกลางยางพารา และตลาดซื้อขายล่วงหน้า) ให้มีความเข้มแข็งและมีระบบการบริหารจัดการได้อย่างมีประสิทธิภาพ เพื่อสามารถใช้ เป็นตลาดอ้างอิงที่น่าเชื่อถือของผู้ซื้อ-ขายยางของประเทศและตลาดโลก

๒. พัฒนาเขตอุตสาหกรรมโอเลโอเคมีคอลแบบครบวงจรในจังหวัดกระบี่ สุราษฎร์ธานี และชุมพร เพื่อให้เป็นอุตสาหกรรมใหม่ของภาคและสร้างมูลค่าเพิ่มให้กับน้ำมันปาล์ม รวมทั้งส่งเสริมการผลิต และจัดจำหน่ายผลิตภัณฑ์จากอุตสาหกรรมโอเลโอเคมีคอลในตลาดต่างประเทศ และพัฒนาความร่วมมือ ในการกำหนดมาตรฐานกลาง คุณภาพผลผลิตปาล์มน้ำมันของอาเซียน และกลไกความร่วมมือระหว่างประเทศเพื่อนบ้าน (มาเลเซีย อินโดนีเซีย ไทย) ในฐานะผู้ผลิตน้ำมันปาล์มรายใหญ่ของโลกในการกำหนดมาตรฐานราคาน้ำมันปาล์ม เพื่อเพิ่มอำนาจการต่อรองในตลาดโลกและสร้างเสถียรภาพด้านราคา รวมทั้งสนับสนุนการวิจัยและพัฒนาเทคโนโลยีชีวภาพด้านปาล์มน้ำมันและพัฒนาผลิตภัณฑ์ที่มีมูลค่าสูงและการพัฒนาสู่โรงงานต้นแบบ

๓. พัฒนาและสนับสนุนการใช้เทคโนโลยีชีวภาพและนวัตกรรมในการผลิตภาคเกษตร เพื่อเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตและพัฒนาคุณภาพผลผลิตให้กับยางพาราและปาล์มน้ำมัน รองรับการพัฒนา อุตสาหกรรมแปรรูปการเกษตรในอนาคต รวมทั้งส่งเสริมการเชื่อมโยงการพัฒนาเครือข่ายนวัตกรรมและเทคโนโลยี ร่วมกับสถาบันการศึกษา เพื่อวิจัยพัฒนาการออกแบบ พัฒนาและแปรรูปผลิตภัณฑ์ใหม่ๆ อาทิ เครื่องสำอาง และผลิตภัณฑ์อาหาร เป็นต้น การประชาสัมพันธ์และทำการตลาดผลิตภัณฑ์ใหม่ เพื่อเพิ่มช่องทางในการจำหน่าย ยางพาราได้มากขึ้น

^๒ คณะทำงานขับเคลื่อนแผนงานบูรณาการพัฒนาพื้นที่ระดับภาค กระทรวงเกษตรและสหกรณ์ (ภาคใต้). (๒๕๖๒, กันยายน) แผนพัฒนาภาคใต้ ด้านการเกษตรในช่วงแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติฉบับที่ ๑๒ (พ.ศ. ๒๕๖๐ - ๒๕๖๕).

ยุทธศาสตร์ที่ ๓ พัฒนาการผลิตสินค้าเกษตรหลักของภาคและสร้างความเข้มแข็งสถาบันเกษตรกร

แนวทางการพัฒนา

๑. ยกระดับการผลิตสินค้าเกษตรที่เป็นอัตลักษณ์ที่เหมาะสมกับศักยภาพพื้นที่ของภาค เช่น ข้าว (ข้าวสังข์หยด ข้าวหอมกระดังงา ข้าวเล็บนก) ไม้ผล (กล้วยหอมทอง มะพร้าว ทุเรียน มังคุด ส้มโอ) กาแฟ (กาแฟโรบัสตา) พืชสมุนไพร และปศุสัตว์ (โคขุนศรีวิชัย) เพื่อให้เป็นสินค้ามูลค่าสูง มีคุณภาพ ปลอดภัย และได้มาตรฐานส่งออก อาทิ เวชสำอาง ยาสมุนไพร เป็นต้น โดยการส่งเสริมความรู้ด้านกระบวนการผลิตที่ปลอดภัย และสนับสนุนการใช้ภูมิปัญญา นวัตกรรม และเทคโนโลยีเข้ามาช่วยในการปรับปรุงการปลูก การบำรุงรักษา การเก็บเกี่ยว และการแปรรูปเพื่อสร้างมูลค่าเพิ่มและสร้างความหลากหลายของสินค้าและบรรจุภัณฑ์ การพัฒนาระบบตรวจรับรองคุณภาพมาตรฐานสินค้าที่มีประสิทธิภาพสามารถตรวจสอบย้อนกลับได้ พัฒนาระบบขนถ่ายสินค้าและห้องเย็น เพื่อรักษาคุณภาพผลผลิต การต่อยอดการพัฒนาระบบการผลิตสู่ระบบเกษตรมาตรฐานต่างๆ อาทิ เกษตรปลอดภัย และเกษตรอินทรีย์ เป็นต้น ส่งเสริมการสร้างตราสินค้าอัตลักษณ์เชื่อมโยงไปสู่ภาคการผลิตอื่น อาทิ การท่องเที่ยว การทำเกษตรแปลงใหญ่ในพื้นที่ที่เหมาะสม (Zoning) ส่งเสริมการรวมกลุ่มในรูปแบบสถาบันเกษตรกร/สหกรณ์ เพื่อยกระดับความสามารถในการผลิต การดำเนินการรวบรวมผลผลิต คัดแยก บรรจุ และประกอบธุรกิจออนไลน์ ผ่านเครือข่ายการสื่อสารสาธารณะ และเพิ่มช่องทางตลาดในกลุ่มตลาดเฉพาะ (Niche Market)

๒. ยกระดับอุตสาหกรรมการเพาะเลี้ยงกุ้งและสัตว์น้ำชายฝั่ง และการทำอุตสาหกรรมประมงทะเลที่ได้มาตรฐานสากล โดยส่งเสริมให้มีการเพาะเลี้ยงที่เป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อม การพัฒนาระบบการผลิตที่มีประสิทธิภาพและมีการบริหารจัดการที่ได้มาตรฐานสุขอนามัยและเป็นไปตามกฎกติกาสากล การส่งเสริมการจัดระเบียบเรือประมงเข้าสู่ระบบการควบคุมได้อย่างถูกต้อง มีมาตรการควบคุมและเฝ้าระวังการประมง (IUU) ที่มีประสิทธิภาพขึ้นไปถึงการพัฒนาระบบการตรวจสอบย้อนกลับ (Traceability) ของสินค้าประมง รวมทั้งส่งเสริมการแปรรูปผลิตภัณฑ์อาหารทะเลที่หลากหลายในพื้นที่จังหวัดสุราษฎร์ธานี นครศรีธรรมราช สงขลา และชุมพร

๓. ส่งเสริมการทำเกษตรแบบผสมผสาน เพื่อสร้างความสามารถในการพึ่งพาตนเองและความมั่นคงทางด้านรายได้ให้กับเกษตรกรรายย่อย สามารถใช้ทรัพยากรและปัจจัยการผลิตอย่างคุ้มค่า โดยเฉพาะการทำเกษตรและเลี้ยงสัตว์ผสมผสานร่วมกับการปลูกยางพารา ปาล์มน้ำมัน และไม้ผล หรือในพื้นที่ปลูกยางพาราและปาล์มน้ำมันที่ไม่เหมาะสม ส่งเสริมการปลูกพืชพันธุ์ดี (ไม้ผล และพืชผัก รวมทั้งพืชเศรษฐกิจอื่น) ที่คำนึงถึงความสอดคล้องกับความต้องการของตลาด โดยสนับสนุนความรู้ด้านเทคโนโลยีและนวัตกรรมใหม่ๆ เพื่อสนับสนุนการทำเกษตรอินทรีย์วิถีชาวบ้าน และยกระดับคุณภาพการผลิตให้ได้มาตรฐาน โดยเฉพาะมาตรฐานเกษตรอินทรีย์การเพิ่มช่องทางการตลาดโดยการเชื่อมโยงเครือข่าย รวมทั้งการพัฒนาคุณภาพดินและแหล่งน้ำ เพื่อสนับสนุนการทำเกษตร

๔. ส่งเสริมให้มีการใช้เทคโนโลยีและนวัตกรรมในการผลิตและบริหารจัดการฟาร์มอย่างเป็นระบบ โดยเฉพาะในกลุ่มเกษตรกรรุ่นใหม่ เพื่อพัฒนาไปสู่การเป็นเกษตรกรมืออาชีพ/เกษตรกรอัจฉริยะ (Smart Farmer) โดยสนับสนุนการรวมกลุ่มเกษตรกร การสร้างและพัฒนาความเข้มแข็งขององค์กร/สถาบันเกษตรกร และพัฒนาเครือข่ายวิสาหกิจชุมชนหรือสหกรณ์การเกษตร เพื่อร่วมกันจัดหาปัจจัยการผลิตเครื่องมือและอุปกรณ์การเกษตรสมัยใหม่ รวมทั้งส่งเสริมการวิจัยและพัฒนาเทคโนโลยีและนวัตกรรมการเกษตร เทคโนโลยีดิจิทัลควบคู่กับส่งเสริมให้เกษตรกรใช้ประโยชน์ในการวางแผนการผลิตและบริหารจัดการฟาร์มอย่างเป็นระบบ เพื่อให้ได้ผลผลิตที่มีคุณภาพตามความต้องการของตลาด และมีการผลิตที่เป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อม ตลอดจนสนับสนุนการเข้าถึงแหล่งเงินทุนที่เป็นธรรมและทั่วถึง พัฒนาผู้ประกอบการและ SMEs รวมทั้งสนับสนุนการพัฒนาธุรกิจ Start up และการพัฒนาการเชื่อมโยงธุรกิจตามแนวทางประชารัฐ เพื่อเพิ่มประสิทธิภาพและยกระดับสินค้าเกษตรให้ได้มาตรฐานสากล สามารถสร้างแบรนด์ที่เป็นอัตลักษณ์และแข่งขันในตลาดโลกได้

๕. สร้างความเข้มแข็งให้กับกลุ่มเกษตรกรและชุมชน โดยสนับสนุนการเข้าถึงข้อมูลข่าวสาร และช่องทางการตลาดทั้งในและต่างประเทศ สร้างโอกาสในการเรียนรู้ระบบและตามอัธยาศัย ด้านวิทยาศาสตร์ เทคโนโลยี ส่งเสริมให้ชุมชนได้มีโอกาสเรียนรู้ด้านอาชีวศึกษาที่ได้มาตรฐานและสอดคล้องกับความต้องการแรงงานในภาค เพื่อเสริมสร้างรายได้และเตรียมความพร้อมสำหรับการประกอบอาชีพที่สอดคล้องกับความต้องการของตลาดในอนาคต รวมทั้งสนับสนุนชุมชนให้สามารถเข้าถึงแหล่งเรียนรู้ได้ทุกที่ ทุกเวลา โดยใช้ประโยชน์จากการพัฒนาระบบเครือข่ายเทคโนโลยีดิจิทัลและดิจิทัลแพลตฟอร์ม สื่อดิจิทัล เพื่อการศึกษาในทุกระดับทุกประเภทอย่างทั่วถึงและมีประสิทธิภาพ รวมทั้งสร้างโอกาสในการเข้าถึงระบบบริการสาธารณสุข ตลอดจนพัฒนาความสามารถในการพึ่งพาตนเองและการจัดการตนเอง เพื่อสร้างภูมิคุ้มกันด้านสังคม

ยุทธศาสตร์ที่ ๕ อนุรักษ์ ปันฟู และบริหารจัดการทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมอย่างเป็นระบบ เพื่อเป็นฐานการพัฒนาที่ยั่งยืน

แนวทางการพัฒนา

๑. เพิ่มประสิทธิภาพการจัดการฐานทรัพยากรให้มีความอุดมสมบูรณ์ โดยเฉพาะทรัพยากรดิน น้ำ ป่าไม้ ประมง และชายฝั่ง เพื่อเป็นปัจจัยการผลิตที่มีประสิทธิภาพ โดยการอนุรักษ์และฟื้นฟูทรัพยากรโดยอาศัยความร่วมมือของชุมชน ส่งเสริมการปลูกป่าชุมชน ป่าชายเลน การปลูกไม้เศรษฐกิจ การรักษาระบบนิเวศทางทะเล อนุรักษ์พันธุ์สัตว์น้ำบริเวณป่าชายเลน และการป้องกันการกัดเซาะชายฝั่ง โดยใช้เทคโนโลยีและรูปแบบที่เหมาะสมกับแต่ละสภาพพื้นที่ และการจัดระเบียบและกำหนดกิจกรรมทางเศรษฐกิจและสิ่งปลูกสร้างบริเวณพื้นที่ชายฝั่งทะเล เพื่อลดผลกระทบต่อการกัดเซาะบริเวณชายฝั่ง รวมทั้งจัดการฐานข้อมูลเพื่อการวางแผนทางการเกษตรที่เหมาะสมและระบบข้อมูลสารสนเทศ เพื่อเฝ้าระวังและติดตามสถานการณ์ด้านทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม

๒. วางระบบป้องกันและแก้ไขปัญหาการบริหารจัดการน้ำอย่างเป็นระบบ โดยนำเทคโนโลยีมาใช้ในการจัดทำระบบการจัดการน้ำเชิงลุ่มน้ำที่ทันสมัย จัดทำข้อมูลสารสนเทศด้านน้ำเพื่อแก้ไขปัญหาภัยแล้งและอุทกภัยในพื้นที่ที่เกิดน้ำท่วมซ้ำซาก อาทิ พัทลุง และนครศรีธรรมราช รวมทั้งจัดหาน้ำเพื่อชุมชนชนบทและน้ำเพื่อการบริโภค อุปโภค และการเกษตรที่เพียงพอ ตลอดจนการพัฒนาระบบสำรองและกักเก็บน้ำและระบบส่งน้ำดิบ โดยการพัฒนาโครงข่ายท่อส่งน้ำ ระบบจำหน่ายน้ำ และการเพิ่มประสิทธิภาพระบบส่งน้ำให้เพียงพอเพื่อสนับสนุนปริมาณความต้องการใช้น้ำที่เพิ่มขึ้นในเขตเมือง เพื่อการอยู่อาศัย พาณิชยกรรม และบริการ และลดผลกระทบจากปัญหาขาดแคลนน้ำในช่วงฤดูแล้ง

๓. ส่งเสริมการใช้พลังงานทดแทนและเพิ่มประสิทธิภาพการใช้พลังงานเพื่อสร้างความมั่นคงด้านพลังงาน โดยส่งเสริมการใช้พลังงานจากธรรมชาติ อาทิ ลม แสงแดด ชีวมวล (จากวัสดุเหลือใช้ทางการเกษตร) และส่งเสริมให้เอกชนเข้ามาร่วมลงทุนในสาขาพลังงาน โดยใช้รูปแบบการร่วมลงทุนระหว่างภาครัฐและเอกชน (Public Private Partnership : PPP) รวมทั้งส่งเสริมให้ภาคประชาชนเข้ามามีส่วนร่วมในการดำเนินงาน และส่งเสริมการใช้เทคโนโลยีการผลิตที่ประหยัดพลังงานให้กับผู้ประกอบการ การให้ความรู้กับประชาชนในการใช้พลังงานอย่างมีประสิทธิภาพ

๔. บริหารจัดการและแก้ไขปัญหาสิ่งแวดล้อมอย่างเป็นระบบ โดยการลงทุนในโครงสร้างพื้นฐานด้านการจัดการมลพิษ อาทิ ระบบรวบรวมและบำบัดน้ำเสียและระบบกำจัดขยะมูลฝอยที่เหมาะสม การให้ความรู้การจัดการขยะตั้งแต่ต้นทางจนถึงปลายทางควบคู่กับการสร้างจิตสำนึกให้กับประชาชนทุกวัยทั้งในและนอกระบบการศึกษารณรงค์การบริโภคที่เป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อมเพื่อลดปริมาณการเกิดของเสีย ส่งเสริมและเข้มงวดการดำเนินมาตรการ ๓R (Reduce Reuse Recycle) ทั้งในระดับท้องถิ่นและชุมชน ส่งเสริมระบบบริหารจัดการสิ่งแวดล้อมที่ปลายทางอย่างเหมาะสม เช่น การใช้ระบบฝังกลบที่ถูกหลักวิชาการ การแปลงขยะเป็นพลังงาน เป็นต้น สนับสนุนการนำเทคโนโลยีมาใช้ในการควบคุมและแก้ไขปัญหาสิ่งแวดล้อม และสนับสนุนท้องถิ่นและชุมชนในการจัดการสิ่งแวดล้อมด้วยมาตรการจูงใจ ทั้งมาตรการทางภาษีและมาตรการสนับสนุนงบประมาณ

แผนพัฒนาการเกษตรภาคใต้ชายแดน พ.ศ. ๒๕๖๓ - ๒๕๖๕^๓

กระทรวงเกษตรและสหกรณ์เกี่ยวข้องกับประเด็นยุทธศาสตร์ในแผนพัฒนาภาคใต้ชายแดน

๑ ยุทธศาสตร์ ได้แก่

ยุทธศาสตร์ที่ ๑ พัฒนาอุตสาหกรรมเกษตรและอุตสาหกรรมแปรรูปการเกษตรเพื่อสร้างความมั่นคงให้กับภาคการผลิต

แนวทางการพัฒนา**๑. พัฒนาศักยภาพการผลิตภาคเกษตร**

๑.๑ เพิ่มประสิทธิภาพการผลิตสินค้าเกษตร โดยการสนับสนุนการใช้นวัตกรรมและเทคโนโลยีในการปลูก การบำรุงรักษา พัฒนารายพันธุ์ที่เหมาะสม เพื่อเพิ่มผลผลิตเฉลี่ยต่อไร่และลดต้นทุนการผลิตสินค้าเกษตรที่สำคัญ ประกอบด้วย ยางพารา ปาล์มน้ำมัน มะพร้าว ข้าว และไม้ผล

๑.๒ พัฒนาระบบตลาดสินค้าเกษตร พัฒนาลาดกลางสินค้าเกษตร โดยเฉพาะยางพารา ปาล์มน้ำมัน เพื่อเป็นแหล่งอ้างอิงราคาและศูนย์กลางการซื้อขายในพื้นที่ โดยพัฒนาระบบเทคโนโลยีสารสนเทศให้สามารถเชื่อมโยงแหล่งซื้อขายทั้งในและต่างประเทศ ส่งเสริมการจำหน่ายสินค้าทั้งระบบ Online และ Offline

๑.๓ ส่งเสริมให้เกษตรกรรายย่อยปรับระบบการผลิตให้สามารถพึ่งพาตนเองได้ ส่งเสริมการทำเกษตรยั่งยืน อาทิ เกษตรทฤษฎีใหม่ เกษตรผสมผสาน และเกษตรปลอดภัย โดยการปลูกพืชที่สอดคล้องกับศักยภาพของพื้นที่และความต้องการของตลาด และการทำปุ๋ยสัตว์ การสร้างเครือข่ายความร่วมมือด้านการผลิต การแปรรูป และการตลาด เพื่อเพิ่มรายได้และลดความเสี่ยงจากความผันผวนด้านราคา รวมทั้งเสริมสร้างความรู้ในการวางแผนการผลิตและบริหารจัดการฟาร์มอย่างเป็นระบบ

๒. ส่งเสริมการเพาะเลี้ยงกุ้งและสัตว์น้ำชายฝั่งเพื่อการส่งออกและเป็นมิตรต่อสิ่งแวดล้อมในพื้นที่จังหวัดปัตตานี และนราธิวาส โดยพัฒนาเพื่อยกระดับศูนย์วิจัยและเพาะเลี้ยงสัตว์น้ำให้เป็นศูนย์กระจายพันธุ์สัตว์น้ำที่มีคุณภาพ ส่งเสริมให้มีการพัฒนาระบบมาตรฐานการจัดการฟาร์มรวมทั้งกระบวนการผลิตเพื่อเพิ่มประสิทธิภาพมีสุขอนามัยที่ได้มาตรฐานและเป็นไปตามกฎและกติกาสากล ตลอดจนการพัฒนาระบบตลาดรวมทั้งส่งเสริมการแปรรูปผลิตภัณฑ์อาหารทะเลที่หลากหลายและได้มาตรฐาน สามารถสร้างมูลค่าเพิ่มทางการตลาดและเป็นแหล่งรายได้ที่สำคัญให้กับภาคใต้ได้อย่างยั่งยืน ส่งเสริมผลิตภัณฑ์ที่ตอบสนองต่อตลาดเฉพาะ (Niche Market)

๓. ส่งเสริมการเลี้ยงปศุสัตว์ เพื่อเพิ่มความมั่นคงด้านอาหาร สร้างอาชีพและเพิ่มรายได้ในจังหวัดยะลา ปัตตานี นราธิวาส โดยการวิจัยพัฒนาปรับปรุงพันธุ์ เพื่อเพิ่มปริมาณสัตว์ที่มีพันธุ์กรรมดี และกระจายสัตว์พันธุ์ดีไปยังเกษตรกร การส่งเสริมและขยายการเลี้ยงไก่เบตง โคเนื้อ และแพะ ให้เพียงพอต่อการบริโภคในพื้นที่ สนับสนุนโรงฆ่าและที่ได้มาตรฐาน ถูกหลักสุขอนามัย และส่งเสริมการแปรรูปผลิตภัณฑ์เพื่อสร้างมูลค่าเพิ่ม อาทิ นมแพะพาสเจอร์ไรส์ ไอศกรีม และเครื่องสำอาง รวมทั้งสนับสนุนการเลี้ยงปศุสัตว์ที่สอดคล้องกับวิถีชีวิตมุสลิมให้เป็นวัดถุดิบสำหรับแปรรูปที่ได้มาตรฐานฮาลาล

๔. ส่งเสริมให้มีการใช้เทคโนโลยีและนวัตกรรมในการผลิตและบริหารจัดการฟาร์มอย่างเป็นระบบ โดยเฉพาะในกลุ่มเกษตรกรรุ่นใหม่ เพื่อพัฒนาไปสู่การเป็นเกษตรกรมืออาชีพ/เกษตรกรอัจฉริยะ (Smart Farmer) และการส่งเสริมการทำธุรกิจการเกษตรแบบครบวงจร มีการเชื่อมโยงเครือข่ายในรูปแบบคลัสเตอร์และบริหารจัดการร่วมกันในรูปเกษตรแปลงใหญ่ เพื่อลดต้นทุนการผลิตและร่วมกันจัดหาปัจจัยการผลิต เครื่องจักรและอุปกรณ์การเกษตรสมัยใหม่ สนับสนุนสร้างและพัฒนางานองค์กรสถาบันเกษตรกรและเครือข่ายวิสาหกิจชุมชนหรือสหกรณ์การเกษตรให้มีความเข้มแข็ง ส่งเสริมการวิจัยและพัฒนาเทคโนโลยีและนวัตกรรมการเกษตรแห่งอนาคตและเทคโนโลยีดิจิทัล อาทิ เกษตรแม่นยำ เพื่อลดความเสียหายจากภัยพิบัติและความเสียหายกรณีเกิดโรคระบาด เพื่อเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตในการวางแผนการผลิต และบริหารจัดการฟาร์มอย่างเป็นระบบเพื่อให้ได้ผลผลิตที่มีคุณภาพตามความต้องการของตลาดและมีการผลิตที่เป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อมควบคู่กับสนับสนุนการเข้าถึงแหล่งความรู้และแหล่งเงินทุนที่เป็นธรรมและทั่วถึง เพื่อให้มีเงินทุนหมุนเวียนในระบบเศรษฐกิจฐานราก

^๓ คณะทำงานขับเคลื่อนแผนงานบูรณาการพัฒนาพื้นที่ระดับภาค กระทรวงเกษตรและสหกรณ์ แผนพัฒนาการเกษตรภาคใต้ชายแดน

รวมทั้งพัฒนาผู้ประกอบการและ SMEs ตลอดจนส่งเสริมการพัฒนาธุรกิจ Startup และการพัฒนาความเชื่อมโยงธุรกิจตามแนวพระราชรัฐ เพื่อเพิ่มประสิทธิภาพและยกระดับสินค้าเกษตรให้ได้มาตรฐานสากลและสามารถแข่งขันในตลาดโลกได้

๕. ส่งเสริมการใช้ประโยชน์จากเทคโนโลยีฐานชีวภาพและนวัตกรรม เพื่อเพิ่มมูลค่าผลผลิตภาคการเกษตร โดยการส่งเสริมการนำผลการวิจัยด้านเทคโนโลยีชีวภาพเพื่อเพิ่มประสิทธิภาพการผลิต การแปรรูป และการเก็บรักษา อาทิ การใช้เทคโนโลยีฐานชีวภาพในการผลิตภาคเกษตร การใช้เทคโนโลยีฐานชีวภาพในอุตสาหกรรมแปรรูปอาหาร และส่งเสริมการเชื่อมโยงการพัฒนาเครือข่ายนวัตกรรมและเทคโนโลยีร่วมกับสถาบันการศึกษา เพื่อวิจัยพัฒนาการออกแบบ พัฒนาและแปรรูปสินค้าเกษตร โดยการใช้เทคโนโลยีชีวภาพเพื่อรักษาคุณภาพสินค้า รวมทั้งการสร้างผลิตภัณฑ์รูปแบบใหม่ที่หลากหลาย

๖. ส่งเสริมการสร้างตราสินค้า (Brand) ผลผลิตทางการเกษตร โดยเฉพาะสินค้าที่ใช้วัตถุดิบทางการเกษตรที่เป็นอัตลักษณ์ประจำถิ่น และประยุกต์ใช้ภูมิปัญญาท้องถิ่น นวัตกรรมในการผลิตบรรจุภัณฑ์ การขึ้นทะเบียนและคุ้มครองสิทธิให้กับสินค้า เพื่อจำหน่ายสินค้าเกษตรที่มีมูลค่าเพิ่มสูง รวมทั้งนำเสนอเรื่องราวเกี่ยวกับแหล่งกำเนิดให้กับสินค้า สร้างตราสินค้าอัตลักษณ์พื้นถิ่น ตลอดจนใช้ประโยชน์จากเอกลักษณ์แต่ละพื้นที่ในการเชื่อมโยงไปสู่ภาคการผลิตอื่น เช่น การท่องเที่ยวและบริการ อาทิ โกเบตง และปลาทุเลา รองรับการท่องเที่ยวเชิงอาหาร เป็นต้น และส่งเสริมการบริโภคสินค้าเกษตรอัตลักษณ์พื้นถิ่นในระดับประเทศ และส่งออกไปยังตลาดโลก

๗. พัฒนาพื้นที่อำเภอนองจิกต่อเนื่องอำเภอมืองปัดตานีให้เป็นเขตอุตสาหกรรมเกษตรแปรรูป ปาล์มน้ำมัน ยางพารา มะพร้าว และการเพาะเลี้ยงชายฝั่ง และอุตสาหกรรมแปรรูปประมงที่เป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อม โดยการพัฒนาโครงสร้างพื้นฐาน ระบบสาธารณูปโภคและสาธารณูปการในพื้นที่นิคมอุตสาหกรรมหนองจิก และนิคมอุตสาหกรรมบานา ส่งเสริมการทำประมงและการแปรรูปที่เป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อม รวมทั้งสนับสนุนผู้ประกอบการให้มาลงทุนในพื้นที่ โดยการให้สิทธิพิเศษมาตรการทางการเงินและการคลัง

๘. พัฒนาระบบบริหารจัดการน้ำลุ่มน้ำ เพื่อป้องกันความเสียหายพื้นที่เศรษฐกิจและสร้างความมั่นคงด้านทรัพยากรน้ำ โดยใช้เทคโนโลยีสมัยใหม่ในการออกแบบระบบน้ำในลุ่มน้ำหลัก และพัฒนาระบบโครงข่ายน้ำของภาค (ลุ่มน้ำปัดตานี แม่น้ำสายบุรี และลุ่มน้ำบางนรา) พัฒนาปรับปรุงประสิทธิภาพระบบกักเก็บน้ำ และระบบกระจายน้ำ เพื่อป้องกันและแก้ไขปัญหาอุทกภัย รวมทั้งจัดการคุณภาพน้ำในแหล่งน้ำตามธรรมชาติให้มีความสะอาดและเหมาะสำหรับการนำน้ำกลับมาใช้ใหม่ เพื่อการอุปโภค บริโภค อุตสาหกรรม และการเกษตร รวมทั้งส่งเสริมการมีส่วนร่วมของชุมชนในการบริหารจัดการน้ำเพื่อกระจายประโยชน์ที่เป็นธรรมกับทุกภาคส่วน

๙. สนับสนุนการปรับปรุงท่าเทียบเรือปัดตานีให้มีมาตรฐาน สามารถรองรับการขนส่งสินค้า Feeder ไปยังท่าเรือของมาเลเซียและอินโดนีเซียได้ ปรับปรุงร่องน้ำเพื่อรองรับเรือขนาดใหญ่สำหรับท่าเรือปัดตานี และท่าเรือจังหวัดนราธิวาส การก่อสร้างคันกันคลื่น พัฒนาระบบการให้บริการด้านการขนส่งทางเรือและระบบโลจิสติกส์ที่ได้มาตรฐาน และส่งเสริมการใช้ท่าเรือในเชิงพาณิชย์ รวมทั้งการบริหารจัดการท่าเรือแบบมีส่วนร่วมจากชุมชนโดยรอบในพื้นที่ เพื่อให้การพัฒนาการเดินเรือสินค้าตามแนวชายฝั่งมีการเติบโตอย่างยั่งยืนและเป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อม

๑๐. ส่งเสริมการใช้ประโยชน์จากความหลากหลายทางชีวภาพ สร้างมูลค่าเพิ่มให้กับภาคการผลิตและบริการในพื้นที่ และเพิ่มประสิทธิภาพการจัดการฐานทรัพยากรธรรมชาติให้มีความอุดมสมบูรณ์ โดยส่งเสริมและสนับสนุนการผลิต การแปรรูป และพัฒนาสินค้าเกษตร ผลิตภัณฑ์จากฐานทรัพยากรการเกษตร และทรัพยากรชีวภาพ รวมทั้งการจัดการทรัพยากรให้มีความอุดมสมบูรณ์ โดยเฉพาะทรัพยากร ดิน น้ำ ป่าไม้ ประมง และชายฝั่ง เพื่อเป็นปัจจัยการผลิตที่มีประสิทธิภาพ โดยการอนุรักษ์และฟื้นฟูทรัพยากรธรรมชาติโดยชุมชนมีส่วนร่วมเพื่อให้เกิดความมั่นคงและยั่งยืน และการป้องกันการกัดเซาะชายฝั่งโดยใช้เทคโนโลยีและรูปแบบที่เหมาะสมกับสภาพพื้นที่ และการจัดระเบียบกิจกรรมทางเศรษฐกิจและสิ่งปลูกสร้างบริเวณพื้นที่ชายฝั่งทะเลเพื่อลดผลกระทบต่อการกัดเซาะบริเวณชายฝั่ง รวมทั้งจัดการฐานข้อมูลเพื่อการวางแผนทางการเกษตรที่เหมาะสมและระบบข้อมูลสารสนเทศเพื่อเฝ้าระวังและติดตามสถานการณ์ด้านทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม

๒.๑๐ ยุทธศาสตร์ตามแผนพัฒนาจังหวัด/กลุ่มจังหวัด

๒.๑๐.๑ ยุทธศาสตร์จังหวัดสมุทรปราการ

จังหวัดสมุทรปราการ มีฐานเศรษฐกิจส่วนใหญ่อยู่ในภาคอุตสาหกรรม และภาคพาณิชยกรรม เป็นจังหวัดที่อยู่ในเขตปริมณฑล จึงเป็นพื้นที่รองรับการขยายตัวของกรุงเทพมหานคร และภาคตะวันออก ส่งผลต่อการเจริญเติบโตของจังหวัดด้านการพัฒนาเมือง อย่างไรก็ตาม แนวทางการพัฒนายังคงส่งเสริม สนับสนุน การดำเนินงานในทุกภาคส่วน ทั้งด้านอุตสาหกรรม เกษตร การท่องเที่ยวเชิงนิเวศน์ สาธารณสุข การศึกษา ศาสนา และศิลปวัฒนธรรม โดยได้กำหนดแนวทางการพัฒนาไว้ดังนี้

- ๑) วิสัยทัศน์ “เมืองอุตสาหกรรมสะอาด ปลอดภัย น่ายุ” ภายใต้ วิสัยทัศน์ในการพัฒนาพื้นที่ (Area Vision)
“เมืองอุตสาหกรรมเชิงนิเวศ เกษตรปลอดภัย แหล่งท่องเที่ยวเชิงประวัติศาสตร์ และศิลปวัฒนธรรม ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมมีความสมดุลกับการพัฒนาเมือง ประชาชนมีคุณภาพชีวิตที่ดี สังคมมั่นคงปลอดภัย”
- ๒) แนวทางการพัฒนาประกอบด้วย ๕ ประเด็นยุทธศาสตร์ ดังนี้
 - ประเด็นยุทธศาสตร์ที่ ๑ ส่งเสริมอุตสาหกรรมและเกษตรกรรมให้มีศักยภาพ เพื่อการแข่งขันในภูมิภาคเขตเศรษฐกิจอาเซียน และประเทศคู่เจรจาการค้ากับเขตเศรษฐกิจอาเซียน โดยพัฒนากระบวนการผลิตที่เป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อม รวมทั้งอนุรักษ์และฟื้นฟูทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม
 - ประเด็นยุทธศาสตร์ที่ ๒ พัฒนาคุณภาพชีวิตประชาชน โดยยกระดับรายได้และการจัดการด้านการศึกษา สาธารณสุข ศาสนา ศิลปวัฒนธรรม และสาธารณสุขโรคสาธารณสุขการให้เพียงพอเท่าเทียม และทั่วถึง
 - ประเด็นยุทธศาสตร์ที่ ๓ ส่งเสริมระบบ Logistics เชื่อมโยงเขตเศรษฐกิจอาเซียน และประเทศคู่เจรจาการค้ากับเขตเศรษฐกิจอาเซียน โดยพัฒนาการบริหารจัดการ และปรับปรุงโครงข่ายการคมนาคมขนส่งให้สมบูรณ์ยิ่งขึ้น เพื่อลดต้นทุนและเพิ่มขีดความสามารถการแข่งขัน
 - ประเด็นยุทธศาสตร์ที่ ๔ ส่งเสริมกิจกรรมการท่องเที่ยวเชิงนิเวศในประวัติศาสตร์ และศิลปวัฒนธรรม โดยการพัฒนาแหล่งท่องเที่ยว สินค้า การบริการและประชาสัมพันธ์ให้เป็นที่ยอมรับและประทับใจของนักท่องเที่ยว
 - ประเด็นยุทธศาสตร์ที่ ๕ เสริมสร้างความปลอดภัยในชีวิต และทรัพย์สินของประชาชน โดยพัฒนาระบบป้องกัน และแก้ไขปัญหาภัยคุกคามความมั่นคง พร้อมทั้งพัฒนาวิถีชีวิตประชาธิปไตยแก่ประชาชน

๒.๑๐.๒ ยุทธศาสตร์กลุ่มจังหวัดภาคกลางปริมณฑล

กลุ่มจังหวัดภาคกลางปริมณฑล ประกอบด้วย จังหวัดนนทบุรี ปทุมธานี นครปฐม และสมุทรปราการมีจังหวัดนครปฐมเป็นเจ้าภาพหลักในการประสานและขับเคลื่อนการจัดทำยุทธศาสตร์ และแผนงาน/โครงการ กลุ่มจังหวัดภาคกลางปริมณฑลได้กำหนดแนวทางการพัฒนาไว้ดังนี้

- ๑) วิสัยทัศน์ “กลุ่มจังหวัดอัจฉริยะที่ยั่งยืน (Smart and Sustainability Cluster)”
คำนิยาม “กลุ่มจังหวัดของเรามุ่งเป้าหมายการพัฒนาให้ประชาชนอยู่อย่างสุขสบายและยั่งยืน โดยการนำเอาเทคโนโลยีมาผสมผสานกับการใช้ชีวิตของประชาชน ส่งเสริมการทำการเกษตรอัจฉริยะ เพื่อผลิตสินค้าเกษตรมูลค่าสูง โดยเน้นที่ Smart Farmer และส่งเสริมธุรกิจเชิงพาณิชย์ e-Commerce เศรษฐกิจอัจฉริยะ Smart Economy เน้นกระบวนการผลิต

ภายใต้โครงสร้างพื้นฐานที่เราได้พัฒนาและสนับสนุนโครงข่ายคมนาคมและระบบโลจิสติกส์ เพื่อเพิ่มประสิทธิภาพในการสัญจร Smart Mobility รวมถึงความมั่นคงและปลอดภัย Smart Safety กับการใช้ชีวิตประจำวัน ตลอดจนทำให้ผู้สูงอายุใช้ชีวิตได้สุขสบายแม้จะอยู่ที่บ้าน สู่อารมณ์คุณภาพชีวิตที่ดี Smart Healthy”

๒) แนวทางการพัฒนา ประกอบด้วย ๔ ประเด็นยุทธศาสตร์ ดังนี้

ประเด็นยุทธศาสตร์ที่ ๑ พัฒนาระบบการผลิตภาคการเกษตร อุตสาหกรรม และพาณิชยกรรมด้วยระบบอัจฉริยะ

ประเด็นยุทธศาสตร์ที่ ๒ พัฒนาโครงสร้างพื้นฐานระบบโลจิสติกส์ และระบบป้องกันบรรเทาพิบัติภัย

ประเด็นยุทธศาสตร์ที่ ๓ พัฒนาคุณภาพสู่สังคมน่าอยู่

ประเด็นยุทธศาสตร์ที่ ๔ พัฒนาและส่งเสริมการท่องเที่ยวเชื่อมโยงวัฒนธรรมที่หลากหลาย

ข้อมูลทั่วไปและข้อมูลด้านการเกษตรที่สำคัญของจังหวัดสมุทรปราการ

๑. ข้อมูลทั่วไปของจังหวัด

๑.๑ ข้อมูลด้านกายภาพของจังหวัด

๑.๑.๑ ลักษณะทางภูมิศาสตร์

๑) ที่ตั้ง ขนาดพื้นที่

จังหวัดสมุทรปราการตั้งอยู่ริมฝั่งแม่น้ำเจ้าพระยาตอนปลายสุดของแม่น้ำเจ้าพระยา และเหนืออ่าวไทย มีเนื้อที่ประมาณ ๑,๐๐๔ ตารางกิโลเมตร หรือประมาณ ๖๒๗,๕๕๗ ไร่ ตั้งอยู่ภาคกลาง ของประเทศไทย ห่างจากกรุงเทพมหานครไปทางทิศตะวันออกเฉียงใต้ ประมาณ ๒๙ กิโลเมตร

๒) อาณาเขต ติดต่อกับจังหวัดใกล้เคียง ดังนี้

- ทิศเหนือติดต่อกับกรุงเทพมหานคร (เขตลาดกระบัง และพระโขนง)

ระยะทาง ๕๕ กิโลเมตร

- ทิศใต้ติดต่อกับอ่าวไทย (พื้นที่ชายฝั่งทะเล) ระยะทาง ๔๗.๒๐ กิโลเมตร

- ทิศตะวันออกติดต่อกับจังหวัดฉะเชิงเทรา ระยะทาง ๔๒.๖๐ กิโลเมตร

- ทิศตะวันตกติดต่อกับกรุงเทพมหานคร (เขตบางขุนเทียน)

ระยะทาง ๓๔.๒๐ กิโลเมตร

๓) สภาพพื้นที่

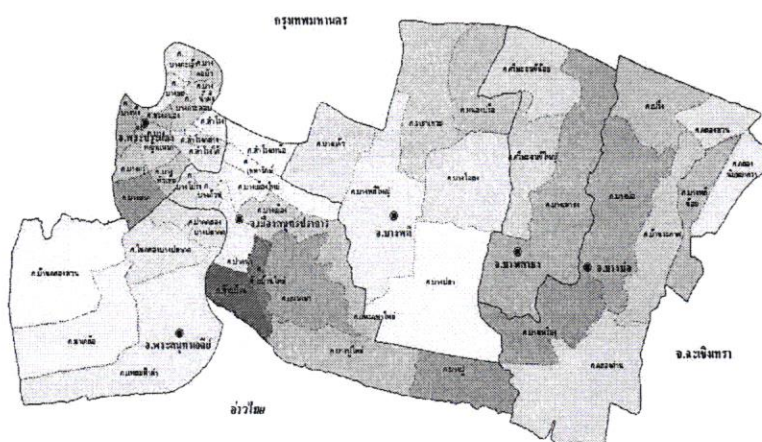
ลักษณะภูมิประเทศ ส่วนใหญ่เป็นที่ราบลุ่ม มีแม่น้ำเจ้าพระยาไหลผ่านกลาง แยกพื้นที่ออกเป็นด้านตะวันตก และด้านตะวันออก และมีลำคลองมากมาย ลักษณะภูมิประเทศโดยทั่วไป สามารถแบ่งพื้นที่ออกได้เป็น ๓ ส่วน คือ

๑. บริเวณริมแม่น้ำเจ้าพระยาทั้งสองฝั่ง ซึ่งที่ราบลุ่มทั้งหมด ปัจจุบันได้เปลี่ยนไปตามสภาพซึ่งเกิดจากสถานะเศรษฐกิจโดยเฉพาะการใช้ประโยชน์ที่ดินเพื่ออุตสาหกรรม และการขยายตัวของชุมชนเมือง ทำให้มีพื้นที่เกษตรกรรมลดลงมาก

๒. บริเวณตอนใต้ใกล้ชายฝั่งทะเล เป็นพื้นที่น้ำทะเลท่วมถึง และพื้นดินจะเค็มจัดในฤดูแล้ง ลักษณะทางกายภาพของดินเป็นเลนไหลลุ่มลึก เหมาะแก่การทำปาล์ม ป่าชายเลน และการเพาะเลี้ยงสัตว์น้ำชายฝั่ง

๓. บริเวณที่ราบกว้างใหญ่ทางตอนเหนือ และทางตะวันออก ซึ่งเป็นที่ราบลุ่มขนาดใหญ่ ติดต่อกันตลอด มีคลองชลประทาน และประตูน้ำชลประทานหลายแห่ง สำหรับกักกั้นน้ำเค็มและระบายน้ำจืด ซึ่งมีความเหมาะสมต่อการเกษตรกรรม เช่น การทำนา และการเพาะเลี้ยงสัตว์น้ำ

ภาพแผนที่จังหวัดสมุทรปราการ

ที่มา : ที่ทำการปกครองจังหวัดสมุทรปราการ

๔) ลักษณะดิน

จังหวัดสมุทรปราการ แบ่งออกเป็น ๖ กลุ่มชุดดิน (หน่วยที่ดิน) ดังนี้

๑. กลุ่มชุดดินที่ ๒ เป็นกลุ่มชุดดินเหนียว ที่เกิดจากวัตถุต้นกำเนิดดินพวกตะกอนผสมระหว่างตะกอนลำน้ำและตะกอนทะเล บริเวณที่ราบลุ่มที่เป็นน้ำกร่อย อยู่ห่างจากทะเลไม่มากนัก มีน้ำแช่ขังในช่วงฤดูฝน ดินลึกมาก การระบายน้ำไม่ดี เมื่อดินแห้งจะแตกกระแหงเป็นร่องลึก โดยเฉพาะในช่วงฤดูแล้ง และมีรอยอุ้กละในดิน สีดินส่วนใหญ่จะเป็นสีเทาหรือสีเทาแกดตลอด มีจุดประสีน้ำตาล สีเหลือง หรือแดงปะปนตลอดชั้นดิน อาจพบผลึกยิปซัมเล็กน้อย ดินเป็นกรดจัด ค่าพีเอช (pH) ๔.๕ - ๕.๐ พบชั้นดินเหนียวสีเทาที่มีจุดประสีเหลืองของสารจาโรไซด์ หรือชั้นดินกรดกำมะถันที่เป็นกรดรุนแรง ลึกกว่า ๑๐๐ เซนติเมตร ทับถมอยู่บนชั้นดินเลนตะกอนน้ำทะเลที่มีสีเทาปนเขียว ดินเป็นกรดรุนแรงมาก ค่าพีเอช (pH) ต่ำกว่า ๔.๐ ดินมีความอุดมสมบูรณ์ตามธรรมชาติปานกลาง

ปัจจุบันพื้นที่ส่วนใหญ่ใช้ทำนา บางแห่งยกทรงปลูกไม้ยืนต้นและไม้ผลบางชนิด นอกฤดูทำนา บางบริเวณอาจใช้ปลูกพืชไร่ เช่น พืชตระกูลถั่วต่างๆ บางแห่งถูกปล่อยทิ้งร้าง

ปัญหาหลักในการใช้ประโยชน์ดิน ได้แก่ ดินเป็นกรดรุนแรง ทำให้ผลผลิตต่ำ จำเป็นต้องใส่วัสดุปูนเพื่อลดความเป็นกรดลง

๒. กลุ่มชุดดินที่ ๓ เป็นกลุ่มชุดดินเหนียว ที่เกิดจากวัตถุต้นกำเนิดดินพวกตะกอนผสมระหว่างลำน้ำและตะกอนทะเล บริเวณที่ราบลุ่มที่เป็นน้ำกร่อย อยู่ห่างจากทะเลไม่มากนัก มีน้ำแช่ขังในช่วงฤดูฝน ดินลึกมาก การระบายน้ำไม่ดี เมื่อดินแห้งจะแตกกระแหงเป็นร่องลึก โดยเฉพาะในช่วงฤดูแล้ง และมีรอยอุ้กละในดิน ดินบนมีสีน้ำตาลส่วนดินล่างมีสีเทาหรือน้ำตาลอ่อน มีจุดประสีเหลืองและสีน้ำตาล อาจพบจุดประสีแดงปะปน หรือพบผลึกยิปซัม ดินเป็นกลางถึงด่างปานกลาง ค่าพีเอช (pH) ๗.๐ - ๘.๕ ทับถมอยู่บนตะกอนทะเลสีเขียวมะกอกที่ความลึกประมาณ ๑๐๐ ถึง ๑๕๐ เซนติเมตรจากผิวดิน และพบเปลือกหอยปน ดินมีความอุดมสมบูรณ์ตามธรรมชาติปานกลางถึงสูง

ปัจจุบันพื้นที่ส่วนใหญ่ใช้ทำนา หรือยกทรงปลูกพืชผักหรือผลไม้ ซึ่งไม่ค่อยจะมีปัญหาในการใช้ประโยชน์ที่ดิน แต่ถ้าเป็นที่ลุ่มมากๆ จะมีปัญหาเรื่องน้ำท่วมในฤดูฝน หรือถ้าหากอยู่ในบริเวณที่มีอิทธิพลของน้ำทะเลขึ้นลงอยู่ในรอบปี อาจพบปัญหาดินเค็มบ้าง

๓. กลุ่มชุดดินที่ ๔ เป็นกลุ่มชุดดินที่ถูกยกทรง มีลักษณะของดินตอนบนทับถมเป็นชั้นๆ จากการขุดดินในร่องขึ้นมาถมบนคันดิน เพื่อใช้ปลูกพืชและไม้ให้น้ำท่วมถึง ส่วนใหญ่พบบริเวณที่ราบลุ่มที่มีน้ำท่วมสูงหรือที่ลุ่มใกล้ทะเล การระบายน้ำดีปานกลาง เนื้อดินเป็นกลุ่มดินเหนียว การระบายน้ำดีปานกลาง ดินล่างมีสีเทา บางแห่งมีเปลือกหอยปะปนอยู่ด้วย ส่วนใหญ่ เกษตรกรได้ทำการขุดยกทรงเพื่อทำการปลูกพืชผลต่างๆ มาเป็นเวลานาน ทำให้สภาพผิวดินเดิมเปลี่ยนแปลงไปมาก มีการปรับปรุงดินอยู่เสมอ ดินเป็นกรดปานกลางถึงเป็นกลาง ค่าพีเอช (pH) ๖.๐ - ๗.๐ ดินมีความอุดมสมบูรณ์ตามธรรมชาติปานกลางถึงสูง

ดินในกลุ่มนี้ส่วนใหญ่ได้รับการปรับปรุงบำรุงดินเป็นอย่างดี จึงถือว่าไม่มีปัญหาแต่ประการใดในเรื่องคุณภาพของดิน ยกเว้นดินตามชายทะเลบางแห่ง ซึ่งยกทรงใหม่ อาจมีปัญหาเรื่องความเค็ม รวมถึงดินบริเวณที่ลุ่มในกลุ่มอื่นๆ ที่เริ่มพัฒนาพื้นที่โดยการยกทรงและทำคันดิน อาจจะมีการปรับปรุงบำรุงดินไม่ดีพอ

๔. กลุ่มชุดดินที่ ๕ เป็นกลุ่มชุดดินเปรี้ยวจัดและเป็นดินเค็ม ที่เกิดจากวัตถุต้นกำเนิดดินพวกตะกอนผสมระหว่างตะกอนลำน้ำและตะกอนทะเล บริเวณที่ราบลุ่มที่เป็นน้ำกร่อยหรือน้ำทะเล ซึ่งจะมีน้ำทะเลท่วมเป็นครั้งคราว ดินลึกมาก การระบายน้ำไม่ดี เนื้อดินบนเป็นดินเหนียว สีเทา มีจุดประสีเหลืองหรือสีแดงปะปน และพบชั้นดินที่เป็นกรดรุนแรงมาก ค่าพีเอช ๔.๐ หรือต่ำกว่า ซึ่งมีจุดประสีเหลืองฟางข้าวของสารจาโรไซด์อยู่ในระดับตื้นกว่า ๕๐ เซนติเมตร จากผิวดิน ดินล่างเป็นดินเลน สีเทาหรือสีเทาปนเขียว และมีเศษพืชที่กำลังเน่าเปื่อยปะปนอยู่ด้วย ดินเป็นกลางถึงด่างปานกลาง ค่าพีเอช ๗.๘-๘.๕ แต่มีศักยภาพเป็นกรดรุนแรง หากขุดเอาดินเลนขึ้นมาถมทับดินบน จะทำให้ดินเลนมีความเป็นกรดรุนแรงมากขึ้น ดินมีความอุดมสมบูรณ์ตามธรรมชาติต่ำ

ปัญหาสำคัญในการใช้ประโยชน์ที่ดิน ได้แก่ ดินเป็นกรดรุนแรงมากและเป็นดินเค็ม ต้องการการแก้ปัญหาทั้งความเป็นกรดและความเค็ม จึงจะนำมาใช้ปลูกพืชได้ ซึ่งต้องลงทุนสูงมาก ควรฟื้นฟูสภาพป่าชายเลนเพื่อเป็นแหล่งอาศัยของสัตว์น้ำและป้องกันการกัดเซาะชายฝั่ง

๕. กลุ่มชุดดินที่ ๑๒ เนื่องจากกลุ่มชุดดินนี้เป็นกลุ่มชุดดินเลนเค็ม ที่เกิดจากวัตถุต้นกำเนิดดินพวกตะกอนทะเล บริเวณที่ราบน้ำทะเลท่วมถึงและบริเวณชะวากทะเล ดินลึกมากการระบายน้ำไม่ดี มีน้ำทะเลแช่ขังเป็นดินเลนละเอียด เป็นดินเหนียวหรือดินร่วนเหนียวปนทรายแป้ง พบเศษซากพืชปะปนจำนวนมาก ดินบนมีสีดำปนเทา มีจุดประสีน้ำตาลเล็กน้อย ส่วนดินล่างเป็นดินเลนสีเทาปนเขียว ดินเป็นกลางถึงด่างปานกลาง มีค่าพีเอช (pH) ๗.๐ - ๘.๕ มีความอุดมสมบูรณ์ ตามธรรมชาติปานกลางถึงสูง

ปัจจุบันพื้นที่ส่วนใหญ่เป็นป่าชายเลน มีทั้งที่เป็นป่าเสื่อมโทรมและป่าสมบูรณ์ บางแห่งเปลี่ยนสภาพมาเป็นบ่อเลี้ยงปลา เลี้ยงกุ้งหรือทำนาเกลือ

ปัญหาสำคัญในการใช้ประโยชน์ที่ดิน ได้แก่ เป็นดินเลนไม่มีโครงสร้าง และเป็นดินเค็ม มีน้ำทะเลท่วมถึง จึงไม่เหมาะที่จะใช้ปลูกพืช ควรรักษาหรือฟื้นฟูสภาพป่าชายเลน

๖. กลุ่มชุดดินที่ ๑๓ เป็นกลุ่มชุดดินเลนเค็มที่มีกรดกำมะถันแฝง เกิดจากวัตถุต้นกำเนิดดินพวกตะกอนทะเล บริเวณที่ราบน้ำทะเลท่วมถึงและบริเวณชะวากทะเล ดินลึกมาก การระบายน้ำไม่ดี มีน้ำทะเลแช่ขัง เป็นดินเลนละเอียด เป็นดินเหนียวหรือดินร่วนเหนียว ปนทรายแป้ง ดินบนมีสีดำปนเทา มีจุดประสีน้ำตาลเล็กน้อย ส่วนดินล่างเป็นดินเลนสีเทาแก่หรือสีเทาปนเขียว พบเศษซากพืชปะปนเป็นจำนวนมาก เป็นดินที่มีสารประกอบกำมะถันปะปนอยู่มาก ในสภาวะปกติที่ดินมีน้ำแช่แข็ง ดินจะเป็นกลางหรือเป็นด่างปานกลาง ค่าพีเอช (pH) ๗.๐-๘.๕ เมื่อระบายน้ำออกไปหรือชุดดินล่างชั้นมาถมตอบน สารประกอบกำมะถันจะแปรสภาพปลดปล่อยกรดกำมะถันออกมา ทำให้ดินเป็นกรดจัดมากหรือกรดรุนแรง ค่าพีเอช (pH) ต่ำกว่า ๔.๕

พื้นที่ส่วนใหญ่ของดินนี้ เป็นพื้นที่ป่าชายเลน แต่ปัจจุบันมีพื้นที่จำนวนมาก ที่ตัดแปลงมาใช้ทำนาเกลือ เลี้ยงปลา หรือทำนาเกลือ การทำนาเกลือหรือเลี้ยงปลา ถ้าไม่มีการจัดการที่เหมาะสม ผลผลิตมักลดลงอย่างรวดเร็ว เนื่องจากการเกิดกรดและเกิดสารพิษบางอย่าง เช่น ก๊าซไข่เน่า เป็นต้น

ที่มา : สถานีพัฒนาที่ดินสมุทรปราการ

๑.๑.๒ ลักษณะภูมิอากาศ

๑) ฤดูกาล

จังหวัดสมุทรปราการมีอากาศแบบชายทะเล เนื่องจากมีพื้นที่บางส่วนอยู่ติดกับอ่าวไทย จึงได้รับอิทธิพลของลมทะเลและลมมรสุมตะวันตกเฉียงใต้ อากาศเย็นสบายตลอดปี ไม่ร้อนจัดและไม่หนาวเย็นจนเกินไป ฤดูร้อนเริ่มเดือนมีนาคม - พฤษภาคม ฤดูฝนเริ่มเดือนมิถุนายน - ตุลาคม ฤดูหนาวเริ่มเดือนพฤศจิกายน - กุมภาพันธ์

๒) ปริมาณน้ำฝน (ข้อมูล ๑๐ ปี)

ตารางที่ ๑ ปริมาณน้ำฝน ปี ๒๕๕๔ - ๒๕๖๓

ปี	ปริมาณน้ำฝน (มม.)
๒๕๖๓	๑,๕๓๔.๓
๒๕๖๒	๙๖๒.๖
๒๕๖๑	๑,๕๒๔.๒
๒๕๖๐	๑,๖๕๐.๙
๒๕๕๙	๒,๐๘๒.๗
๒๕๕๘	๑,๖๔๘.๔
๒๕๕๗	๑,๒๑๕.๘
๒๕๕๖	๑,๗๐๗.๐
๒๕๕๕	๑,๑๓๙.๗
๒๕๕๔	๑,๙๙๓.๕๐

ที่มา : สถานีอุตุนิยมวิทยาสมุทรปราการ ณ วันที่ ๑๖ กุมภาพันธ์ ๒๕๖๔

๓) อุณหภูมิและความชื้นสัมพัทธ์ (ข้อมูล ๑๐ ปี)

ตารางที่ ๒ อุณหภูมิและความชื้นสัมพัทธ์สูงสุด - ต่ำสุด ปี ๒๕๕๔ - ๒๕๖๓

ปี	อุณหภูมิ (c)			ความชื้นสัมพัทธ์ (%)		
	สูงสุด	ต่ำสุด	เฉลี่ยทั้งปี	สูงสุด	ต่ำสุด	เฉลี่ยทั้งปี
๒๕๖๓	๓๖.๐	๑๙.๑	๒๙.๐๙	๙๘	๓๔	๗๕.๒๙
๒๕๖๒	๓๖.๕	๑๘.๔	๒๙.๑๓	๙๙	๓๐	๗๔.๓๒
๒๕๖๑	๓๖.๐	๑๘.๙	๒๘.๗๕	๙๙	๔๐	๗๖.๓๙
๒๕๖๐	๓๖.๐	๑๖.๖	๒๘.๗๕	๙๙	๓๓	๗๕.๔๒
๒๕๕๙	๓๕.๘	๑๖.๐	๒๘.๙๖	๙๗	๓๖	๗๕.๗๔
๒๕๕๘	๓๖.๘	๑๗.๓	๒๘.๘๙	๙๘	๓๐	๗๕.๕๔
๒๕๕๗	๓๔.๙	๑๕.๑	๒๘.๔๕	๙๗	๒๘	๗๖.๑๔
๒๕๕๖	๓๕.๘	๑๖.๙	๒๘.๓๙	๙๗	๓๗	๗๖.๙๑
๒๕๕๕	๓๘.๔๐	๒๐.๗๐	๒๙.๕๙	๙๕.๐๐	๓๓.๐๐	๖๗.๕
๒๕๕๔	๓๖.๗๐	๑๘.๐๐	๒๘.๕๓	๙๓.๐๐	๓๓.๐๐	๖๖.๒๕

ที่มา : สถานีอุตุนิยมวิทยาสมุทรปราการ ณ วันที่ ๑๖ กุมภาพันธ์ ๒๕๖๔

๑.๑.๓ แหล่งน้ำธรรมชาติ

จังหวัดสมุทรปราการตั้งอยู่ในเขตพื้นที่ลุ่มแม่น้ำเจ้าพระยาและบางปะกง (ตามการแบ่งลุ่มน้ำหลักของประเทศไทยโดยคณะกรรมการอุทกวิทยาแห่งชาติ) มีแม่น้ำเจ้าพระยาไหลผ่านจังหวัด โดยไหลผ่านอำเภอพระประแดง อำเภอพระสมุทรเจดีย์ และอำเภอมืองสมุทรปราการ ระยะทางรวมกันประมาณ ๓๐ กิโลเมตร คลองธรรมชาติและคลองชลประทาน รวม ๕๔๘ คลอง ความยาวคลองรวมทั้งสิ้น ๑,๕๕๓ กิโลเมตร ประกอบด้วย คลองธรรมชาติฝั่งตะวันออก จำนวน ๓๔๘ คลอง ความยาวรวม ๑,๑๖๘ กิโลเมตร มีความจุรวม ประมาณ ๑๘๐ ล้านลูกบาศก์เมตร และคลองธรรมชาติฝั่งตะวันตกของแม่น้ำเจ้าพระยา จำนวน ๒๐๐ คลอง ความยาวรวม ๓๘๕ กิโลเมตร มีความจุคลองรวมประมาณ ๑๕ ล้านลูกบาศก์เมตร

นอกจากแม่น้ำเจ้าพระยาเป็นแม่น้ำสายหลักแล้ว ยังมีคลองระบายน้ำ ซึ่งส่วนใหญ่เป็นคลองธรรมชาติที่สำคัญ จำนวน ๑๔ คลอง ได้แก่ คลองหัวเกลือ คลองบางกระเทียม คลองสนามพลี คลองตันไทร คลองบางน้ำจืด คลองบางแก้วใหญ่ คลองบางปลาไร่ คลองบางเทียน้อย คลองบางกระบือ คลองอ้อมบางปลา คลองบางขวางใหญ่ คลองกระแชงเตย คลองหม้อข้าวหม้อแกง และคลองบางคา

คลองชลประทานที่ได้มีการขุดขึ้นเพื่อระบายน้ำที่สำคัญมีจำนวน ๑๓ คลอง ได้แก่ คลองบางปลา คลองสำโรง คลองเจริญราษฎร์ คลองบางเสาธง คลองพระยาเพชร คลองหนองงูเห่า คลองบางโฉลง คลองบางนางเพ็ง คลองพระองค์ไชยนาชิต คลองกัลยา คลองด่าน คลองชายทะเล และคลองศิริชะจรเข้

ที่มา : โครงการชลประทานสมุทรปราการ

๑.๑.๔ ทรัพยากรธรรมชาติที่สำคัญ

ป่าไม้

พื้นที่ป่าไม้ของจังหวัดสมุทรปราการ ๓๓.๗๔ ตารางกิโลเมตร คิดเป็นร้อยละ ๓.๓๕ ของพื้นที่ทั้งหมด มีสภาพเป็นป่าชายเลนตามสภาพพื้นที่ชายฝั่งที่น้ำทะเลท่วมถึง และบางส่วนขึ้นอยู่บนที่ดินที่มีกรรมสิทธิ์ตามประมวลกฎหมายที่ดิน ซึ่งสภาพพื้นที่ป่าไม้ดังกล่าวตามกฎหมายป่าไม้ ไม่ปรากฏว่าเป็นพื้นที่ป่าไม้ตามพระราชบัญญัติป่าไม้ พุทธศักราช ๒๔๘๔ และไม่ได้จัดอยู่ในประเภทป่าสงวนแห่งชาติ อุทยานแห่งชาติ พื้นที่รักษาพันธุ์สัตว์ป่าและพันธุ์พืช และพื้นที่ป่าไม้ถาวรตามมติคณะรัฐมนตรีแต่อย่างใด

ที่มา : สำนักงานทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมจังหวัดสมุทรปราการ ณ วันที่ ๑๙ กุมภาพันธ์ ๒๕๖๔

คิดจากพื้นที่ป่าชายเลนคงสภาพ เนื้อที่จำนวน ๒๑,๐๘๗.๐๘ ไร่ (กรมทรัพยากรทางทะเลและชายฝั่ง, ๒๕๖๓)

๑.๒ ข้อมูลด้านการปกครองของจังหวัด

๑.๒.๑ การแบ่งเขตการปกครอง

จังหวัดสมุทรปราการ แบ่งเขตการปกครองเป็น ๖ อำเภอ ๕๐ ตำบล ๓๙๙ หมู่บ้าน โดยองค์การบริหารส่วนจังหวัด ๑ แห่ง เทศบาล ๒๒ แห่ง (๑ เทศบาลนคร ๗ เทศบาลเมือง และ ๑๔ เทศบาลตำบล) และองค์การบริหารส่วนตำบล จำนวน ๒๖ แห่ง

ตารางที่ ๓ การแบ่งเขตการปกครองของจังหวัดสมุทรปราการ

อำเภอ	พื้นที่ ตร.กม.	ร้อยละ	ที่ว่าการอำเภอห่างจาก ศาลากลางจังหวัด (กม.)	จำนวน						
				ตำบล	หมู่บ้าน	อบจ	เทศบาล นคร	เทศบาล เมือง	เทศบาล ตำบล	อบต.
เมืองสมุทรปราการ	๑๙๐.๕๕	๑๘.๙๘	-	๑๓	๙๕	๑	๑	๓	๖	๒
บางบ่อ	๒๔๕.๐๑	๒๔.๔๐	๓๘	๘	๗๔	-	-	-	๔	๖
บางพลี	๒๔๓.๘๙	๒๔.๒๙	๑๗	๖	๘๓	-	-	๑	๑	๕
พระประแดง	๗๓.๓๗	๗.๓๑	๑๒	๑๕	๖๗	-	-	๓	-	๖
พระสมุทรเจดีย์	๑๒๐.๓๘	๑๑.๙๙	๒๑	๕	๔๒	-	-	-	๒	๔
บางเสาธง	๑๓๐.๘๙	๑๓.๐๓	๓๒	๓	๓๘	-	-	-	๑	๓
รวม	๑,๐๐๔.๐๙	๑๐๐.๐๐	๑๒๐	๕๐	๓๙๙	๑	๑	๗	๑๔	๒๖

ที่มา : กรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น ข้อมูล ณ ๓๑ ธันวาคม ๒๕๖๓

๑.๒.๒ ข้อมูลประชากร

ตารางที่ ๔ จำนวนประชากรของจังหวัดสมุทรปราการ

อำเภอ	ชาย (คน)	หญิง (คน)	รวม ประชากร	จำนวนครัวเรือน
เมืองสมุทรปราการ	๒๕๗,๖๖๑	๒๘๖,๔๖๒	๕๔๔,๑๒๓	๒๗๔,๗๐๘
บางบ่อ	๕๕,๑๓๒	๕๘,๒๕๑	๑๑๓,๓๘๓	๕๑,๔๑๐
บางพลี	๑๒๙,๕๓๙	๑๔๕,๒๒๔	๒๗๔,๗๖๓	๑๖๘,๑๘๖
พระประแดง	๙๑,๖๘๔	๙๘,๗๓๐	๑๙๐,๔๑๔	๘๘,๖๗๗
พระสมุทรเจดีย์	๗๑,๕๑๓	๗๖,๔๘๖	๑๔๗,๙๙๙	๖๗,๙๓๒
บางเสาธง	๓๘,๙๘๗	๔๑,๘๑๐	๘๐,๗๙๗	๖๐,๘๙๑
รวม	๖๕๔,๕๑๖	๗๐๖,๙๖๓	๑,๓๖๑,๔๗๙	๗๑๑,๘๐๔

ที่มา : ประกาศสำนักทะเบียนกลาง ข้อมูล ณ ๓๑ ธันวาคม ๒๕๖๓

๑.๓ ข้อมูลด้านสังคมและวัฒนธรรม

เนื่องจากจังหวัดสมุทรปราการเป็นจังหวัดที่ตั้งอยู่ในเขตปริมณฑลจึงมีลักษณะทางการพัฒนาที่ได้รับอิทธิพลจากการขยายตัวของกรุงเทพมหานครโดยตรง ในลักษณะการกระจายตัวออกจากชุมชนดั้งเดิมในพื้นที่ชั้นในไปสู่พื้นที่ชานเมืองและอาณาเขตรอบนอก พื้นที่เกษตรกรรม ถูกพัฒนาเป็นแหล่งรองรับการขยายตัวของธุรกิจการค้าโรงงานอุตสาหกรรม ที่อยู่อาศัย และกิจกรรมทางเศรษฐกิจอื่นๆ เชื่อมโยงกับกรุงเทพฯ จนกลายเป็นเขตเศรษฐกิจเดียวกัน โครงสร้างบริการพื้นฐานของภาครัฐและเอกชนได้รับการพัฒนาจนได้มาตรฐานในระดับเดียวกันหรือใกล้เคียงกับกรุงเทพฯ ทั้งด้านระบบสาธารณสุข โภชนา ที่อยู่อาศัย โรงเรียน มหาวิทยาลัย สถาบันเพื่อการวิจัยและพัฒนาโรงพยาบาล ตลอดจนข้อมูลข่าวสารหลากหลายประเภทที่เป็นประโยชน์ต่อการตัดสินใจลงทุนเป็นแหล่งสร้างรายได้และการจ้างงานที่สำคัญของจังหวัดและของประเทศ อุตสาหกรรมที่สำคัญ ได้แก่ อุตสาหกรรมไฟฟ้าและอิเล็กทรอนิกส์ อุตสาหกรรมเครื่องจักรกล และการประกอบรถยนต์ อุตสาหกรรมสิ่งทอและเครื่องนุ่งห่ม อุตสาหกรรมแปรรูปอาหาร ฯลฯ ภาคเกษตรกรรมที่สำคัญ ได้แก่ การทำประมง

จากสภาวะความเจริญทางด้านเทคโนโลยีในยุคโลกาภิวัตน์ทำให้การพัฒนาหลายด้านเป็นการพัฒนาแบบก้าวกระโดดส่งผลกระทบต่อสภาพของสังคมหลายด้านโดยเฉพาะวิถีชีวิตดั้งเดิม ที่ต้องปรับเปลี่ยนไปตามความเจริญของวัตถุ จังหวัดสมุทรปราการ ประกอบด้วย ๖ อำเภอ ได้แก่ อำเภอเมืองสมุทรปราการ อำเภอพระประแดง อำเภอบางพลี อำเภอบางบ่อ อำเภอพระสมุทรเจดีย์ และอำเภอบางเสาธง ซึ่งมีประชากรหลายหลากชาติพันธุ์ เริ่มตั้งแต่ชาวไทย กลุ่มชาวมอญดั้งเดิม ชาวจีน และชาวไทยภาคอีสาน ชาวไทยภาคใต้ และชาวต่างชาติที่มาค้าแรงงานในปัจจุบัน ซึ่งมีบทบาทสำคัญในการปฏิบัติกิจกรรมที่สืบทอดวัฒนธรรม ประเพณีดั้งเดิม ที่เกี่ยวข้องกับศาสนา ศิลปะ และวัฒนธรรม โดยเฉพาะอย่างยิ่งวัฒนธรรมของชาวมอญ ซึ่งมอญเป็นกลุ่มเชื้อชาติที่มีวัฒนธรรมเด่นด้านพิธีกรรมเกี่ยวกับพุทธศาสนา และพิธีกรรมต่างๆ เช่น ศิลปะพื้นบ้าน ภาษา วรรณกรรม การแต่งกาย อาหาร อาชีพ ขนบธรรมเนียมประเพณี และความเชื่อ ซึ่งยังคงถือปฏิบัติสืบทอดเป็นระยะเวลาที่ยาวนาน นับได้ว่าเป็นวัฒนธรรมตามท้องถิ่นที่มีคุณค่า เป็นเอกลักษณ์เด่นของจังหวัดสมุทรปราการ ในส่วนของวัฒนธรรมท้องถิ่นที่ยังคงมีอยู่ และมีการปฏิบัติยังไม่เป็นที่รู้จัก หรือกำลังจะสูญหายไป ดังเช่น อัตลักษณ์การเล่นพื้นบ้านที่ถือว่าเป็นวัฒนธรรมท้องถิ่น คือ การเล่นกังหันเมลิ็ดมะม่วงที่สูญหายไปแล้วจากชุมชน แต่มีการรื้อฟื้นกลับมาให้คงอยู่ภายในชุมชน และมีการปรับเปลี่ยนเพื่อให้เข้ากับสภาพสังคมที่เปลี่ยนไปโดยนำมาอยู่ในรูปแบบของการจัดกิจกรรมต่างๆ

จังหวัดสมุทรปราการ ยังมีวัฒนธรรมท้องถิ่นที่ยังคงมีการสืบทอดอยู่ในอำเภอต่างๆ ซึ่งมีความหลากหลายทางวัฒนธรรม มีสถานที่ทางวัฒนธรรมที่น่าสนใจ ดังนี้

อำเภอเมืองสมุทรปราการ ได้แก่ งานแห่เจ้าพ่อท้าวและพิธีลอยกระทงศาลเจ้า ประเพณีแห่ผ้าห่มองค์พระสมุทรเจดีย์ การละเล่นหมากรุกคนของชุมชนคลองเตาเจีย

อำเภอพระประแดง มีคนไทยเชื้อสายมอญอาศัยอยู่มาก โดยเฉพาะที่อพยพมาจากจังหวัดปทุมธานี ตั้งแต่รัชสมัยพระบาทสมเด็จพระพุทธเลิศหล้านภาลัย ชาวมอญในไทยส่วนใหญ่พูดภาษามอญได้ แต่อ่านเขียนภาษามอญไม่ได้ ในอำเภอพระประแดงมีการเปิดโรงเรียนสอนภาษามอญขึ้น ประกอบกับอำเภอพระประแดงมีวัฒนธรรมประเพณีท้องถิ่นของชาวไทยเชื้อสายมอญ และชาวไทยพุทธ ได้แก่ ภาษามอญ การแต่งกายชาวไทยเชื้อสายมอญ อาหารคาว - หวานของชาวไทยเชื้อสายมอญ วรรณกรรมของชาวไทยเชื้อสายมอญ ประเพณีสงกรานต์ ประเพณีตักบาตรน้ำผึ้ง ประเพณีส่งข้าวสงกรานต์ ประเพณีการหุงข้าวแช่ (เป็งซงกราน) ประเพณีกวนกาละแม (กวันฮะกอ) การละเล่นสะบ้าทอย สะบ้าบ่อน การเล่นทะเล่ - มอญ ประเพณีแห่นก - แห่ปลาพระประแดง ประเพณีแห่หงส์ธงตะขาบ ประเพณีสงกรานต์ รับประทานข้าวเหนียว ประเพณีสารทเดือนสาม ประเพณีขึ้นบ้านใหม่ ประเพณีการเกิด งานบุญบวชนาคแบบชาวมอญ ประเพณีแต่งงาน (จีเรียงเจียะ) ประเพณีงานศพ เผาศพ แยกศพแบบมอญ ประเพณีรำเจ้าพ่อของหมู่บ้านเว้กระวาว ประเพณีเติมน้ำมันตะเกียง พิธีรำผีของชาวมอญพระประแดง ประเพณีไหว้ศาลเจ้าพ่อหลักเมือง เป็นต้น

อำเภอบางพลี ก็เป็นอำเภอหนึ่งที่มีวัฒนธรรม ประเพณีหลากหลายที่น่าสนใจ ได้แก่ ประเพณีรับบัว ประเพณีการตักบาตรพระร้อยทางเรือ ประเพณีตักบาตรดอกไม้ และสถานที่ทางวัฒนธรรมที่น่าสนใจ ได้แก่ ตลาดโบราณ ๑๐๐ ปี บางพลี

อำเภอบางบ่อ มีความหลากหลายทางวัฒนธรรมที่น่าสนใจ ได้แก่ ประเพณีแห่หลวงพ่อบาน และสถานที่ทางวัฒนธรรมเก่าแก่อีกที่น่าสนใจ ดังนี้ วัดมงคลโคธาวาส วัดโคธาราม วัดคอตลาด วัดเป็รงราษฎร์บำรุง

อำเภอพระสมุทรเจดีย์ ได้แก่ งานนมัสการองค์พระสมุทรเจดีย์ งานแห่หลวงพ่อดำ ประเพณีก่อพระเจดีย์ทราย และผ้าห่มพระปรารค์เอนวัดสาขลา วัดสาขลา ตลาดโบราณวัดสาขลา งานแห่เจ้าพ่อปากอ่าว

อำเภอบางเสาธง ได้แก่ งานแห่ผ้าห่มองค์หลวงพ่อเขียว วัดหัวคู้ ประเพณีทอดกฐินทางเรือ

แนวทางการพัฒนาการดำรงรักษามรดกทางวัฒนธรรมของชุมชนในจังหวัดสมุทรปราการ และที่เกี่ยวข้องกับกลุ่มชาติพันธุ์ชาวมอญ ชาวจีนจังหวัดสมุทรปราการนั้น จำเป็นต้องอาศัยความร่วมมือของคนในชุมชนเอง โดยการลดการพึ่งพาจากภายนอก ส่งเสริมให้ชุมชนมีความเข้มแข็ง และสามารถพึ่งตนเองได้มากที่สุด โดยอยู่บนพื้นฐานของวัฒนธรรม และขนบธรรมเนียมประเพณีที่ดีงามที่ได้ปฏิบัติสืบทอดกันมาตั้งแต่สมัยบรรพบุรุษจนกลายเป็นมรดกทางวัฒนธรรมของชุมชน ควรใช้อัตลักษณ์ของชุมชนต่อการส่งเสริมการมีส่วนร่วม การเรียนรู้ และสร้างสำนึกความเป็นพลเมืองของชุมชน ได้แก่ จัดทำแหล่งเรียนรู้ชุมชน จัดทำรายวิชา "อัตลักษณ์ของเรา" จัดทำ

ประวัติศาสตร์ชุมชน และควรมีการนำประเพณีวัฒนธรรมดั้งเดิมของชุมชนที่แฝงไปด้วยบรรยากาศของความเก่าแก่ และความเป็นโบราณอย่างแท้จริง หรืออาจมีการนำอัตลักษณ์มาพัฒนาชุมชนด้านสังคม เพื่อส่งเสริมการมีส่วนร่วม การเรียนรู้ และการสร้างสำนึกความเป็นพลเมืองของชุมชน อันจะทำให้ชาวชุมชนได้รู้จักชุมชนของตนเองมากขึ้น รู้จักรากเหง้าของตนเอง รู้ถึงคุณค่าของชุมชน จนนำไปสู่การเกิดจิตสำนึกสาธารณะที่จะเข้ามามีส่วนร่วมในการ พัฒนาชุมชนร่วมกันมากขึ้น และมีความรู้สึกของการเป็นเจ้าของ มีความหวงแหนในชุมชนของตนเอง ทั้งหมดนี้ เป็นการต่อยอด เพื่อนำไปสู่การเป็นชุมชนเข้มแข็งที่มีศักยภาพ และสามารถพึ่งตนเองได้ต่อไปบนพื้นฐานความสงบ สุขของชุมชน

๑.๔ ข้อมูลโครงสร้างพื้นฐานและสาธารณูปโภค

๑.๔.๑ การคมนาคมขนส่ง

๑) การคมนาคมทางบก จังหวัดสมุทรปราการ เป็นจังหวัดที่มีความได้เปรียบด้านภูมิศาสตร์ ที่ตั้งอยู่ใกล้ศูนย์กลางการขนส่งทางบก ทางน้ำ และทางอากาศ นอกจากนี้ยังมีทางหลวงพิเศษสายมอเตอร์เวย์ และทางด่วนเชื่อมต่อสายบางพลี - สุขสวัสดิ์ (ถนนกาญจนาภิเษก) ทางพิเศษบูรพาวิถี ถนนวงแหวนอุตสาหกรรม ถนนทางหลวงชนบทรวมทั้งที่ถ่ายโอนให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นแล้ว นอกจากนี้ยังมีการสร้างสะพานแขวนข้ามแม่น้ำเจ้าพระยา จำนวน ๒ แห่ง คือ สะพานกาญจนาภิเษก และสะพานภูมิพล ๑ และ ๒ ปัจจุบัน จังหวัดสมุทรปราการมีถนนสายหลัก ๑๗ สาย และถนนสายรอง ๑๓ สาย

๒) การคมนาคมทางอากาศ จังหวัดสมุทรปราการ มีท่าอากาศยานสุวรรณภูมิ (Suwanabhumi International Airport) ตั้งอยู่ถนนบางนา - ตราด ประมาณกิโลเมตรที่ ๑๕ ตำบลราชาเทวะ อำเภอบางพลี ห่างจากใจกลางกรุงเทพมหานคร ๒๕ กิโลเมตร เปิดใช้งานเมื่อวันที่ ๒๘ กันยายน ๒๕๔๙ นับเป็นท่าอากาศยานที่มีพื้นที่ ๒๐,๐๐๐ ไร่ ขนาดใหญ่ที่สุด เนื้อที่ (๘,๐๐๐ เอเคอร์) มีศักยภาพในระยะแรก รองรับผู้โดยสารได้ ๔๕ ล้านคนต่อปี รองรับเที่ยวบินได้ ๗๖ เที่ยวบินต่อชั่วโมง รองรับการขนส่งสินค้าได้ ๓ ล้านตันต่อปี เป็นอาคารเดี่ยวขนาดใหญ่ให้บริการผู้โดยสารทั้งภายในประเทศและระหว่างประเทศในอาคารเดียวกัน มีเนื้อที่ใช้สอย ประมาณ ๕๖๓,๐๐๐ ตารางเมตร

๓) การคมนาคมทางน้ำ สำหรับท่าเรือในจังหวัดสมุทรปราการ เป็นท่าเทียบเรือที่ขนส่งสินค้าหลายประเภท เช่น สินค้าเกษตร, สินค้าเคมี อุปกรณ์เครื่องจักรกล, อุตสาหกรรมจอตเรือเพื่อซ่อมแซมหรือต่อเรือสินค้า, ตู้คอนเทนเนอร์ ฯลฯ ซึ่งเป็นท่าเทียบเรือที่มีขนาดเกิน ๕๐๐ ตันกรอส จำนวน ๕๔ แห่ง ไม่เกิน ๕๐๐ ตันกรอส จำนวน ๕ แห่ง และมีท่าเทียบเรือโดยสารจำนวน ๑๑ แห่ง

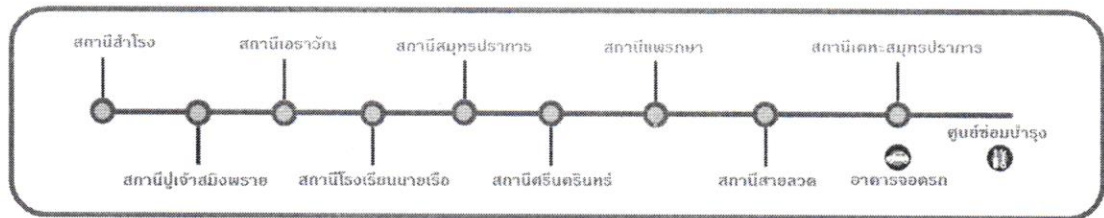
๔) การคมนาคมระบบราง

- โครงการรถไฟฟ้าสายสีเขียว ช่วงแบริ้ง - สมุทรปราการ

คณะรัฐมนตรีในคราวประชุมเมื่อวันที่ ๒๗ พฤศจิกายน ๒๕๕๑ ได้มีมติเห็นชอบให้ รฟม. ดำเนินการก่อสร้างโครงการรถไฟฟ้าสายสีเขียว ช่วงหมอชิต - สะพานใหม่ และช่วงแบริ้ง - สมุทรปราการ รวมเป็นระยะทางประมาณ ๒๕ กิโลเมตร โดยแนวเส้นทางโครงการระบบขนส่งกรุงเทพมหานคร ช่วงแบริ้ง - สมุทรปราการ มีโครงสร้างรถไฟฟ้าแบบยกระดับตลอดเส้นทาง ระยะทาง ๑๓ กิโลเมตร เป็นระบบรถไฟฟ้าขนาดใหญ่ (Heavy Rail Transit System) แนวเส้นทางเริ่มต้นเนื่องจากแนวเส้นทางของโครงการระบบขนส่งมวลชน กรุงเทพมหานคร (BTS) ส่วนต่อขยายสายสุขุมวิท ตอนที่ ๑ ช่วงอ่อนนุช - แบริ้ง บริเวณซอยสุขุมวิท ๑๐๗ (แบริ้ง) ไปตามแนวเกาะกลางของถนนสุขุมวิท ผ่านคลองสำโรง ผ่านแยกเทพารักษ์ แยกปู่เจ้าสมิงพราย เมื่อถึงบริเวณจุดตัดกับโครงการถนนวงแหวนรอบนอกด้านใต้แนวจะเบี่ยงจากเกาะกลางไปทางทิศตะวันตกของถนนสุขุมวิท เพื่อข้ามทางต่างระดับสุขุมวิท จากนั้นจึงเบี่ยงกลับมาอยู่ในแนวเกาะกลางถนนสุขุมวิท ผ่านแยกศาลากลาง แยกการไฟฟ้า แยกแพรงษา แยกสายลวด จนถึงจุดสิ้นสุดโครงการบริเวณหน้าสถานีไฟฟ้าย่อยบางปิ้ง โดยแนวเส้นทางจะเบี่ยงออกทางด้านทิศตะวันตก และลดระดับเพื่อเข้าสู่ศูนย์ซ่อมบำรุง

สถานีรถไฟฟ้าสายสีเขียว ช่วงแบริ้ง - สมุทรปราการประกอบด้วยสถานีทั้งหมด ๙ สถานี ได้แก่ สถานีสำโรง สถานีปู่เจ้าสมิงพราย สถานีเอร์วีน สถานีโรงเรียนนายเรือ สถานีสมุทรปราการ สถานีศรีนครินทร์

สถานีแพรงษา สถานีสายลวด และสถานีเคหะสมุทรปราการ โดยบางสถานีจะเชื่อมต่อกับระบบขนส่งมวลชนสายอื่นๆ เพื่อให้ผู้โดยสารสามารถเดินทางได้อย่างสะดวก นอกจากนี้ยังมีบันไดเลื่อน ลิฟต์ ห้องน้ำ ป้ายประชาสัมพันธ์ และสิ่งอำนวยความสะดวกต่างๆ เพื่อผู้พิการอีกด้วย

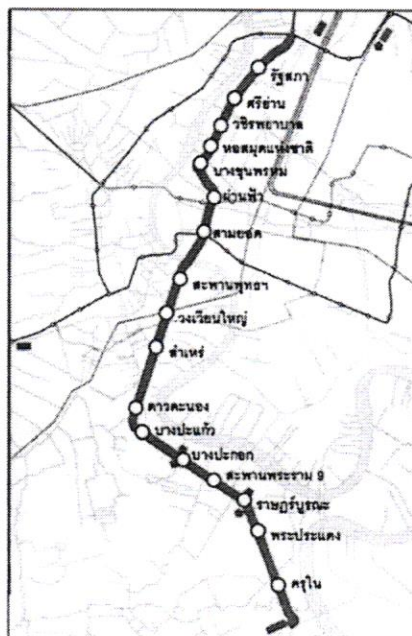

ที่มา : การรถไฟฟ้าขนส่งมวลชนแห่งประเทศไทย

- โครงการรถไฟฟ้าสายสีม่วง ช่วงเตาปูน - ราษฎร์บูรณะ (วงแหวนกาญจนาภิเษก)

โครงสร้างรถไฟฟ้าสายสีม่วง ช่วงเตาปูน - ราษฎร์บูรณะ มีระยะทางทั้งสิ้น ๒๓.๖ กิโลเมตร เป็นโครงสร้างทางวิ่งใต้ดิน ๑๒.๖ กิโลเมตร และโครงสร้างทางยกระดับ ๑๑ กิโลเมตร และมีสถานีทั้งสิ้น ๑๗ สถานี เป็นสถานีใต้ดิน ๑๐ สถานี และสถานียกระดับ ๗ สถานี

แนวเส้นทางโครงสร้างรถไฟฟ้าสายสีม่วง ช่วงเตาปูน - ราษฎร์บูรณะ เริ่มจากจุดเชื่อมต่อโครงการรถไฟฟ้าสายสีม่วง ช่วงบางใหญ่ - บางซื่อ ที่บริเวณสถานีเตาปูน โดยเปลี่ยนเป็นเส้นทางใต้ดินแล้วเบี่ยงเข้าสู่ถนนสามเสน ผ่านรัฐสภาแห่งใหม่ (โรงเรียนโยธินบูรณะเดิม) โรงเรียนราชินีบน กรมชลประทาน โรงพยาบาลศิริพยาบาล หอสมุดแห่งชาติ คลองบางลำพู เลี้ยวซ้ายเข้าสู่ถนนพระสุเมรุ ผ่านวัดบวรนิเวศราชวรวิหาร แยกผ่านฟ้า เข้าสู่ถนนมหาไชย ผ่านวัดราชชนิตดารามวรวิหาร เข้าสู่ถนนจักรเพชรลอดใต้แม่น้ำเจ้าพระยาบริเวณสะพานพระปกเกล้า เข้าสู่ถนนประชาธิปไตย ผ่านสี่แยกบ้านแขก ลอดใต้วงเวียนใหญ่ เข้าสู่ถนนสมเด็จพระเจ้าตากสิน ลอดแยกมไหสวรรย์ จากนั้นเปลี่ยนเส้นทางยกระดับผ่านแยกถนนจอมทองเข้าสู่ถนนสุขสวัสดิ์ ผ่านแยกถนนประชาอุทิศข้ามทางด่วนเฉลิมมหานคร เข้าสู่ราษฎร์บูรณะข้ามคลองแจรงร้อน ผ่านสามแยกพระประแดง และสิ้นสุดเส้นทางบริเวณครุฑ โดยมีแผนก่อสร้างโครงการและทดสอบระบบ ในปี พ.ศ. ๒๕๖๐ - ๒๕๖๕ ซึ่งคาดว่าจะเปิดบริการในช่วงเดือนมกราคม พ.ศ. ๒๕๖๖

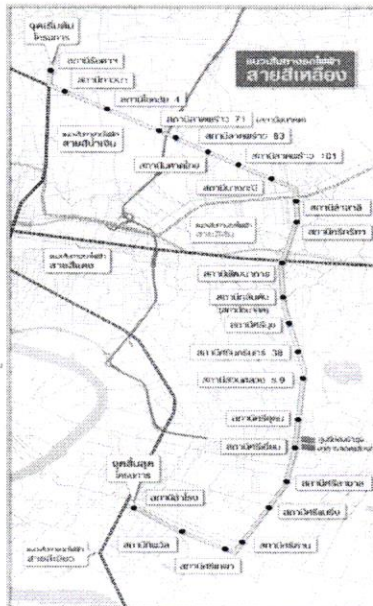
ที่มา : การรถไฟฟ้าขนส่งมวลชนแห่งประเทศไทย

- โครงการรถไฟฟ้าสายสีเหลือง ช่วงลาดพร้าว - สำโรง

โครงการรถไฟฟ้าสายสีเหลือง ช่วงลาดพร้าว - สำโรง เป็นระบบขนส่งมวลชนประเภทรถไฟฟ้ารางเดี่ยว (Straddle Monorail) มีลักษณะเป็นโครงสร้างยกระดับตลอดแนวเส้นทาง มีระยะทางทั้งสิ้น ๓๐.๔ กิโลเมตร รวม ๒๓ สถานี มีจุดประสงค์เพื่อเชื่อมต่อการเดินทางระหว่างสายสีน้ำเงินที่สถานีรัชดา

(สถานีลาดพร้าวของสายสีน้ำเงิน) กับระบบขนส่งมวลชน ๔ สาย คือ สายสีเทาของกรุงเทพ สายสีส้มบริเวณทางแยกลำสาละวดี รถไฟเชื่อมท่าอากาศยาน (Airport Rail Link) บริเวณทางแยกต่างระดับพระราม ๔ และสายสีเขียว ช่วงแบริ่ง - สมุทรปราการ ที่สถานีสำโรง

โดยแนวเส้นทางโครงการรถไฟฟ้าสายสีเหลือง ช่วงลาดพร้าว - สำโรง เริ่มต้นที่จุดเชื่อมต่อกับระบบรถไฟฟ้ามหานคร สายเฉลิมรัชมงคล (สายสีน้ำเงินระยะแรก) ที่แยกรัชดา - ลาดพร้าวไปตามแนวนถนนลาดพร้าว โดยเชื่อมต่อกับโครงการรถไฟฟ้าสายสีเทาของกรุงเทพมหานครที่แยกคลองรัชและยกระดับข้ามทางด่วน คลองรัชจนถึงทางแยกบางกะปิ จากนั้นแนวเส้นทางจะเลี้ยวขวาไปทางทิศใต้ตามถนนศรีนครินทร์ เชื่อมต่อกับโครงการรถไฟฟ้าสายสีส้มที่ทางแยกลำสาละวดี ต่อจากนั้นแนวเส้นทางจะยกระดับข้ามทางแยกต่างระดับพระราม ๔ โดยเชื่อมต่อกับโครงการรถไฟฟ้าเชื่อมท่าอากาศยานสุวรรณภูมิ (Airport Rail Link) และผ่านแยกพัฒนาการ แยกศรีนุช แยกศรีอุดมสุข แยกศรีเอี่ยม จนถึงแยกศรีเทพา จากนั้นแนวเส้นทางจะเลี้ยวขวากลับไปทางทิศตะวันตก ตามแนวนถนนเทพารักษ์ ผ่านจุดเชื่อมต่อกับโครงการรถไฟฟ้าสายสีเขียวช่วงแบริ่ง - สมุทรปราการ ที่สถานีสำโรง และสิ้นสุดแนวเส้นทางบริเวณถนนปู่เจ้าสมิงพราย รวมระยะทางทั้งสิ้นประมาณ ๓๐.๔ กิโลเมตร ประกอบด้วย สถานีทั้งหมด ๒๓ แห่ง โรงจอดรถศูนย์ซ่อมบำรุง ๑ แห่ง อาคาร และลานจอดแล้วจร ๑ แห่ง บริเวณพื้นที่ทางแยกต่างระดับศรีเอี่ยม

ที่มา : การรถไฟฟ้าขนส่งมวลชนแห่งประเทศไทย

๑.๔.๒ การใช้ไฟฟ้า

- การให้บริการการไฟฟ้า

จังหวัดสมุทรปราการอยู่ในเขตความรับผิดชอบของการไฟฟ้านครหลวง มีการบริการไฟฟ้าครอบคลุมพื้นที่ทุกอำเภอ โดยแบ่งเขตความรับผิดชอบการให้บริการไฟฟ้าเป็น ๔ เขต ได้แก่

- (๑) การไฟฟ้านครหลวง เขตสมุทรปราการ
- (๒) การไฟฟ้านครหลวง เขตบางพลี
- (๓) การไฟฟ้านครหลวง เขตประเวศ
- (๔) การไฟฟ้านครหลวง เขตราชบุรีบูรณะ

- สถิติการใช้ไฟฟ้า

สำหรับการให้บริการไฟฟ้าในพื้นที่ เมื่อปี พ.ศ. ๒๕๖๓ พบว่า มีจำนวนผู้ใช้กระแสไฟฟ้าทั้งสิ้น ๙๒๖,๓๑๗ ราย ใช้กระแสไฟฟ้ารวม ๑๗๐,๖๗๕ ล้านกิโลวัตต์/ชั่วโมง โดยใช้ในที่อยู่อาศัยจำนวน ๓,๑๙๘.๗๐ ล้านกิโลวัตต์/ชั่วโมง สถานธุรกิจและอุตสาหกรรม จำนวน ๑๓,๖๑๐.๓ ล้านกิโลวัตต์/ชั่วโมง และอื่นๆ จำนวน ๒๕๘.๖๐ ล้านกิโลวัตต์/ชั่วโมง ซึ่งมีแนวโน้มเพิ่มขึ้นเรื่อยๆ รายละเอียดดังตารางที่ ๕

ตารางที่ ๕ สถิติผู้ใช้ไฟฟ้า และการจำหน่ายพลังงานไฟฟ้าของการไฟฟ้านครหลวง จำแนกตามประเภทผู้ใช้
จังหวัดสมุทรปราการ พ.ศ. ๒๕๕๙ - ๒๕๖๓

ประเภทผู้ใช้	พ.ศ. ๒๕๕๙	พ.ศ. ๒๕๖๐	พ.ศ. ๒๕๖๑	พ.ศ. ๒๕๖๒	พ.ศ. ๒๕๖๓
จำนวนผู้ใช้ไฟฟ้า (ราย)	๔๔๓,๒๒๔	๔๖๑,๕๑๗	๔๙๑,๒๖๗	๕๒๖,๓๑๗	๕๘๓,๗๒๗
พลังงานไฟฟ้าที่จำหน่ายและใช้ (กิโลวัตต์-ชั่วโมง)	๙,๕๘๒,๔๗๓,๒๕๑	๑๐,๐๐๕,๙๖๐,๗๙๙	๑๖,๗๕๘,๐๔๓,๙๘๒	๑๗๐,๖๗๕,๐๐๐,๐๐๐	๙,๘๙๑,๔๖๔,๕๖๔
บ้านอยู่อาศัย	๑,๓๕๔,๖๐๐,๒๙๑	๑,๔๔๕,๓๕๒,๐๖๐	๑,๕๗๐,๑๕๖	๑,๖๘๘,๗๐๐,๐๐๐	๑,๘๙๙,๗๕๑,๔๒๐
กิจการขนาดเล็ก	๘๖๗,๕๘๖,๑๕๑	๙๐๗,๐๗๑,๒๓๙	๑๐๔,๙๙๕		๙๕๖,๒๘๔,๖๗๖
กิจการขนาดกลาง	๑,๗๙๐,๖๓๐,๑๓๐	๑,๖๓๕,๑๕๕,๑๕๕	๗,๙๕๐	๑๓,๖๑๐,๓๐๐,๐๐๐	๑,๗๒๘,๑๕๗,๖๐๘
กิจการขนาดใหญ่	๕,๓๔๑,๕๘๙,๑๓๘	๕,๗๖๙,๙๗๔,๘๐๑	๑,๐๓๗		๕,๐๗๕,๕๗๒,๐๕๐
อื่นๆ*	๒๒๘,๐๖๗,๕๔๑	๒๔๘,๔๐๗,๔๙๔	๗,๑๒๙	๒๕๘,๖๐๐,๐๐๐	๒๓๑,๖๙๘,๘๑๐

ที่มา : การไฟฟ้านครหลวง

หมายเหตุ : *ผู้ใช้ไฟฟ้าประเภทกิจการเฉพาะอย่าง องค์กรที่ไม่แสวงหากำไร สุนัขเพื่อการเกษตร ไฟฟ้าชั่วคราว และไฟฟ้าฟรี รวบรวมโดย สำนักงานสถิติจังหวัดสมุทรปราการ

๑.๔.๓ การใช้ประปา

จังหวัดสมุทรปราการอยู่ในความรับผิดชอบของการประปานครหลวง โดยสำนักงานการประปานครหลวงสมุทรปราการได้รายงานข้อมูลในภาพรวมปี พ.ศ. ๒๕๖๓ จำนวนผู้ใช้น้ำประปาทั้งสิ้น ๔๐๖,๖๙๑ ราย และมีปริมาณน้ำที่จำหน่ายแก่ผู้ใช้ ๒๕๖,๒๓๙,๒๕๙ ลูกบาศก์เมตร มีผู้ใช้น้ำสูงสุดในอำเภอเมืองสมุทรปราการ อำเภอบางพลี และอำเภอพระประแดง ตามลำดับ ดังตารางที่ ๖

ตารางที่ ๖ สถิติการประปา เป็นรายอำเภอ พ.ศ. ๒๕๖๓

พื้นที่	ปริมาณน้ำที่จำหน่ายแก่ผู้ใช้ (ลบ.ม.) Water sales (Cu.M.)	ผู้ใช้น้ำ (ราย) Consumers (Persons)
จังหวัดสมุทรปราการ	๒๕๖,๒๓๙,๒๕๙	๔๐๖,๖๙๑
เมืองสมุทรปราการ	๙๑,๑๐๕,๑๐๖	๑๕๙,๐๔๙
บางบ่อ	๒๐,๕๙๔,๙๘๒	๓๐,๗๘๘
บางพลี	๖๖,๓๖๔,๔๕๒	๑๐๐,๖๙๑
พระประแดง	๓๑,๕๗๖,๔๑๙	๔๔,๖๔๓
พระสมุทรเจดีย์	๒๐,๖๘๑,๗๕๖	๔๕,๐๑๙
บางเสาธง	๒๕,๙๑๖,๕๔๔	๒๖,๕๐๑

ที่มา : สำนักงานประปาสมุทรปราการ

รวบรวมโดย : สำนักงานสถิติจังหวัดสมุทรปราการ

๑.๔.๔ ข้อมูลด้านการกักกันของจังหวัด

มีด่าน ☒ ศุลกากร ประเภท ด้านตรวจเรือเข้า - ออก

ที่ตั้ง สำนักงานด้านตรวจศุลกากรสมุทรปราการ

ศาลากลางจังหวัดสมุทรปราการ ถนนสุขุมวิท

ต. ปากน้ำ อ. เมือง จ. สมุทรปราการ

ประเภท ท่าอากาศยาน

ที่ตั้ง ๑) สำนักงานศุลกากรตรวจสินค้าท่าอากาศยานสุวรรณภูมิ

๙๙๙ ต. ราชاتهเว อ. บางพลี จ. สมุทรปราการ

ที่ตั้ง ๒) สำนักงานศุลกากรตรวจของผู้โดยสารท่าอากาศยานสุวรรณภูมิ

๙๙๙ ต. ราชاتهเว อ. บางพลี จ. สมุทรปราการ

มีด่าน ☒ ตรวจพืช - มีห้องปฏิบัติการตรวจเบื้องต้น ☐ ไม่มี ☒ มี

- มีที่ตั้งด่านกักกันพืช ☐ ไม่มี ☒ มี

ที่ตั้ง ด้านตรวจพืช ท่าอากาศยานสุวรรณภูมิ

อาคาร CE ต. ราชาเทวะ อ. บางพลี จ. สมุทรปราการ

มีด้าน ☒ ตรวจประมง - มีห้องปฏิบัติการตรวจเบื้องต้น ☐ ไม่มี ☒ มี
 - มีที่ตั้งด้านกักกันสัตว์น้ำ ☐ ไม่มี ☒ มี

ที่ตั้ง ด้านตรวจสัตว์น้ำ ท่าอากาศยานสุวรรณภูมิ

อาคาร CE ต. ราชาเทวะ อ. บางพลี จ. สมุทรปราการ

มีด้าน ☒ ตรวจศัตรู - มีห้องปฏิบัติการตรวจเบื้องต้น ☐ ไม่มี ☒ มี
 - มีที่ตั้งด้านกักกันสัตว์ ☐ ไม่มี ☒ มี

ที่ตั้ง ด้านกักกันสัตว์สุวรรณภูมิ

อาคาร CE ต. ราชาเทวะ อ. บางพลี จ. สมุทรปราการ

ที่มา : สำนักงานด้านตรวจศุลกากรจังหวัดสมุทรปราการ, สำนักงานศุลกากรตรวจสินค้าท่าอากาศยานสุวรรณภูมิ,
 สำนักงานศุลกากรตรวจของผู้โดยสารท่าอากาศยานสุวรรณภูมิ

๑.๕ ข้อมูลด้านเศรษฐกิจของจังหวัด

๑.๕.๑ สภาพเศรษฐกิจโดยทั่วไป

ภาวะเศรษฐกิจโดยรวมของจังหวัดสมุทรปราการในปี ๒๕๖๒ พิจารณาจากผลิตภัณฑ์มวลรวมจังหวัด (Gross Provincial Product : GPP) มูลค่าเพิ่ม ณ ราคาประจำปี มีมูลค่าเท่ากับ ๗๗๒,๔๙๘ ล้านบาท ลดลงจาก ๗๙๑,๗๔๘ ล้านบาท ในปีที่ผ่านมา (ปี ๒๕๖๑) เท่ากับ ๑๙,๒๕๐ ล้านบาท หรือคิดเป็นร้อยละ ๒.๔ โดยการผลิตรวมลดลงร้อยละ ๑.๔ จากที่ขยายตัวร้อยละ ๗.๕ ในปี ๒๕๖๑ (ณ ราคาคงที่) ปัจจัยสำคัญมาจากการผลิตทั้งนอกภาคเกษตรและภาคการเกษตรชะลอตัว โดยเฉพาะการผลิตสินค้าอุตสาหกรรมลดลง ได้แก่ การผลิต การก่อสร้าง ด้านสุขภาพและงานสังคมสงเคราะห์ บริการอื่นๆ การขายส่งขายปลีกฯ ไฟฟ้า ก๊าซ ไอน้ำ และระบบปรับอากาศ เป็นต้น สำหรับสาขาที่มีการขยายตัว ได้แก่ ข้อมูลข่าวสารและการสื่อสาร กิจกรรมทางวิชาชีพ วิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี ที่พักแรมและบริการด้านอาหาร กิจกรรมทางการเงินและการประกันภัย การจัดการน้ำ การจัดการและบำบัดน้ำเสียของเสียและสิ่งปฏิกูล

โครงสร้างรายได้จากการผลิตของจังหวัด โดยพิจารณาจากสัดส่วนของมูลค่าเพิ่ม ณ ราคาประจำปี ภาคการเกษตรมีสัดส่วนร้อยละ ๐.๕ และนอกภาคการเกษตรสัดส่วนร้อยละ ๙๙.๕ ซึ่งสาขาที่สร้างรายได้สำคัญ ได้แก่ อุตสาหกรรมการผลิต การขนส่งและสถานที่เก็บสินค้า การขายส่งและการขายปลีกฯ กิจกรรมทางการเงิน และการประกันภัย และกิจกรรมการบริหารและการบริการสนับสนุน

มูลค่าผลิตภัณฑ์มวลรวมของจังหวัดสมุทรปราการสูงเป็นอันดับที่ ๔ ของประเทศรองจาก กรุงเทพมหานคร ชลบุรี และระยอง มีรายได้ต่อคนต่อปี (GPP per capita) เท่ากับ ๓๔๙,๔๐๖ บาท สูงเป็นอันดับที่ ๙ ของประเทศ รองจากระยอง กรุงเทพมหานคร ชลบุรี ปราจีนบุรี ฉะเชิงเทรา พระนครศรีอยุธยา ภูเก็ต และสมุทรสาคร ตามลำดับ รายละเอียดดังตารางที่ ๗ - ๘

ตารางที่ ๗ แสดงมูลค่าผลิตภัณฑ์มวลรวมจังหวัด ปี พ.ศ. ๒๕๖๒ เรียงตามมูลค่า GPP สูงสุด ๑๐ อันดับแรก

ลำดับ	จังหวัด	มูลค่า (ล้านบาท)
๑	กรุงเทพมหานคร	๕,๗๐๙,๙๔๐
๒	ชลบุรี	๑,๐๕๙,๗๙๗
๓	ระยอง	๙๙๓,๙๗๘
๔	สมุทรปราการ	๗๗๒,๔๙๘
๕	ปทุมธานี	๔๓๔,๐๐๔
๖	สมุทรสาคร	๔๐๙,๑๖๙
๗	พระนครศรีอยุธยา	๓๙๙,๖๒๑
๘	ฉะเชิงเทรา	๓๘๕,๗๘๓
๙	นครปฐม	๓๕๔,๙๑๓
๑๐	ปราจีนบุรี	๓๔๗,๐๑๕

ที่มา : สำนักงานสภาพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ

ตารางที่ ๘ แสดงมูลค่าผลิตภัณฑ์มวลรวมจังหวัดเฉลี่ยต่อคน ปี ๒๕๖๒ (GPP per capita) สูงสุด ๑๐ อันดับแรก

ลำดับที่	จังหวัด	GPP per capita
๑	ระยอง	๙๘๘,๗๔๘
๒	กรุงเทพมหานคร	๖๓๗,๓๙๗
๓	ชลบุรี	๕๗๑,๒๓๔
๔	ปราจีนบุรี	๕๕๑,๑๕๐
๕	ฉะเชิงเทรา	๕๕๙,๐๐๕
๖	พระนครศรีอยุธยา	๔๓๙,๑๕๙
๗	ภูเก็ต	๔๒๘,๓๕๑
๘	สมุทรสาคร	๓๘๘,๓๗๒
๙	สมุทรปราการ	๓๔๙,๔๐๖
๑๐	สระบุรี	๓๓๖,๓๙๓

ที่มา : สำนักงานสภาพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ

๑.๕.๒ ผลิตภัณฑ์มวลรวมของจังหวัดสมุทรปราการ (GPP)

ตารางที่ ๙ แสดงผลิตภัณฑ์มวลรวมจังหวัด ณ ราคาประจำปี จำแนกตามสาขาการผลิต จังหวัดสมุทรปราการ

พ.ศ. ๒๕๕๙ - ๒๕๖๒

สาขาการผลิต	มูลค่า (ล้านบาท) ปี ๒๕๕๙	มูลค่า (ล้านบาท) ปี ๒๕๖๐	มูลค่า (ล้านบาท) ปี ๒๕๖๑	มูลค่า (ล้านบาท) ปี ๒๕๖๒
ภาคเกษตร	๒,๘๒๙	๔,๐๐๖	๔,๑๙๐	๓,๘๙๗
เกษตรกรรม การป่าไม้ และการประมง	๒,๘๒๙	๔,๐๐๖	๔,๑๙๐	๓,๘๙๗
ภาคนอกเกษตร	๗๐๐,๐๕๗	๗๒๕,๖๔๕	๗๘๗,๕๕๗	๗๖๘,๖๐๑
การทำเหมืองแร่และเหมืองหิน	๘	๗	๗	๗
การผลิต	๒๙๑,๘๔๖	๒๘๗,๐๖๖	๓๒๘,๕๑๑	๓๐๕,๔๗๑
ไฟฟ้า ก๊าซ ไอน้ำ และระบบปรับอากาศ	๑๕,๙๗๙	๑๕,๙๕๓	๑๖,๓๕๐	๑๖,๘๗๕
การจัดหาน้ำ การจัดการ และการบำบัดน้ำเสีย ของเสีย และสิ่งปฏิกูล	๒,๕๑๕	๒,๖๗๖	๒,๗๐๔	๒,๘๗๒
การก่อสร้าง	๑๐,๔๐๘	๙,๖๓๙	๑๑,๑๐๙	๑๐,๕๗๙
การขายส่งและการขายปลีก การซ่อมแซมยานยนต์และจักรยานยนต์	๙๗,๕๒๕	๑๐๘,๓๔๐	๑๒๓,๒๖๔	๑๒๑,๗๔๓
การขายส่งและสถานที่เก็บสินค้า	๑๖๓,๕๕๐	๑๗๔,๘๘๔	๑๗๑,๑๘๖	๑๖๙,๐๓๘
ที่พักแรมและบริการด้านอาหาร	๙,๐๑๙	๑๐,๗๘๗	๑๒,๑๘๑	๑๔,๓๙๑
ข้อมูลข่าวสารและการสื่อสาร	๔,๕๕๑	๕,๘๕๗	๕,๖๑๙	๗,๐๙๗
กิจกรรมทางการเงินและการประกันภัย	๒๕,๕๖๒	๒๖,๖๘๐	๒๗,๓๕๒	๒๘,๒๖๖
กิจกรรมอสังหาริมทรัพย์	๑๔,๓๑๘	๑๕,๐๙๐	๑๗,๓๗๕	๑๘,๑๐๔
กิจกรรมทางวิชาชีพ วิทยาศาสตร์ และเทคนิค	๕,๖๓๙	๖,๙๔๔	๗,๓๑๐	๘,๙๗๖
กิจกรรมการบริหารและการบริการสนับสนุน	๒๒,๕๙๕	๒๒,๘๒๔	๒๓,๔๒๓	๒๔,๑๒๗
การบริหารราชการ การป้องกันประเทศ และการประกันสังคมภาคบังคับ	๑๐,๐๔๐	๑๐,๗๒๗	๑๑,๔๖๗	๑๒,๒๓๘
การศึกษา	๔,๑๐๘	๔,๒๕๓	๔,๐๖๒	๔,๐๙๓
กิจกรรมด้านสุขภาพและงานสังคมสงเคราะห์	๘,๗๖๖	๙,๕๑๕	๑๐,๑๑๖	๙,๘๙๘
ศิลปะ ความบันเทิง และนันทนาการ	๖๒๘	๘๙๗	๑,๐๑๔	๑,๑๒๕
กิจกรรมบริการด้านอื่นๆ	๑๓,๐๙๙	๑๓,๕๕๔	๑๓,๙๐๖	๑๓,๕๕๑
ผลิตภัณฑ์มวลรวมจังหวัด	๗๐๒,๘๘๕	๗๒๙,๖๕๑	๗๙๑,๗๔๘	๗๗๒,๔๙๘
ผลิตภัณฑ์มวลรวมจังหวัด ต่อคน (บาท)	๓๓๘,๗๒๑	๓๔๒,๒๙๗	๓๖๔,๖๒๑	๓๔๙,๔๐๖
ประชากร (๑,๐๐๐ คน)	๒,๐๗๕	๒,๑๓๒	๒,๑๗๑	๒,๒๑๑

ที่มา : สำนักงานสภาพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ

๒. ข้อมูลด้านการเกษตรที่สำคัญของจังหวัด

๒.๑ ครุว์เรือนเกษตรกรรมและแรงงานภาคการเกษตร

จากจำนวนครุว์เรือนประชากรทั้งหมดในจังหวัดสมุทรปราการ รวมทั้งสิ้น ๗๑๑,๘๐๔ ครุว์เรือน มีจำนวนครุว์เรือนเกษตรกรรม จำนวน ๘,๘๓๕ ครุว์เรือน คิดเป็นร้อยละ ๑.๒๔ โดยอำเภอบางบ่อมีครุว์เรือนมากที่สุด ๒,๙๓๑ ครุว์เรือน รองลงมา คือ อำเภอบางเสาธง ๑,๗๒๑ ครุว์เรือน อำเภอบางพลี ๑,๓๔๒ ครุว์เรือน อำเภอพระสมุทรเจดีย์ ๑,๒๓๙ ครุว์เรือน อำเภอพระประแดง ๙๑๕ ครุว์เรือน และอำเภอเมืองสมุทรปราการมี

จำนวนครัวเรือนเกษตรกรที่น้อยที่สุด ๖๘๗ ครัวเรือน สำหรับจำนวนแรงงานภาคเกษตร เนื่องจากในปัจจุบันสมาชิกในครัวเรือนเกษตรกรที่มีอายุอยู่ในวัยทำงานนิยมออกมารับจ้างในบริษัทเอกชน หรือประกอบอาชีพนอกภาคการเกษตรเป็นส่วนใหญ่ จะเหลือแต่เพียงแรงงานที่สูงอายุ โดยมีแรงงานภาคการเกษตร เฉลี่ยครัวเรือนละ ๒ คน รายละเอียดดังตารางที่ ๑๐

ตารางที่ ๑๐ จำนวนครัวเรือนเกษตรกรและจำนวนแรงงานภาคการเกษตรของจังหวัดสมุทรปราการ ปี ๒๕๖๓

อำเภอ	จำนวนครัวเรือน	จำนวนครัวเรือนเกษตรกร	ร้อยละจำนวนครัวเรือนเกษตรกร/ครัวเรือนทั้งหมด	จำนวนแรงงานภาคเกษตร (ราย)
เมืองสมุทรปราการ	๒๗๔,๗๐๘	๖๘๗	๐.๑๐	๑,๓๗๔
พระประแดง	๘๘,๖๗๗	๙๑๕	๐.๑๓	๑,๘๓๐
บางพลี	๑๖๘,๑๘๖	๑,๓๔๒	๐.๑๙	๒,๖๘๔
บางบ่อ	๕๑,๔๑๐	๒,๙๓๑	๐.๕๑	๕,๘๖๒
พระสมุทรเจดีย์	๖๗,๙๓๒	๑,๒๓๙	๐.๑๗	๒,๔๗๘
บางเสาธง	๖๐,๘๙๑	๑,๗๒๑	๐.๒๘	๓,๔๔๒
รวม	๗๑๑,๘๐๔	๘,๘๓๕	๑.๒๔	๑๗,๖๗๐

ที่มา : สำนักงานเกษตรจังหวัดสมุทรปราการ และ stat.bora.dopa.go.th

๒.๒ การใช้ที่ดินเพื่อการเกษตร

จังหวัดสมุทรปราการมีพื้นที่ทำการเกษตรลดลง เนื่องจากการขยายตัวของภาคอุตสาหกรรม ที่อยู่อาศัย และความเจริญด้านโครงสร้างพื้นฐาน ประกอบกับราคาที่ดินมีราคาสูง ทำให้เกษตรกรที่เคยเป็นเจ้าของที่ดินเมื่อประสบปัญหาในการทำการเกษตรก็เริ่มทยอยขายที่ดินให้กับนายทุน จากข้อมูลของสำนักงานเกษตรจังหวัดสมุทรปราการ ในปี ๒๕๖๓ จังหวัดสมุทรปราการมีพื้นที่รวมทั้งหมด ๖๒๗,๕๕๖ ไร่ โดยใช้เป็นพื้นที่ทำการเกษตรจำนวน ๑๓๑,๐๘๗ ไร่ คิดเป็นร้อยละ ๒๐.๘๙ ของพื้นที่จังหวัด มีการใช้พื้นที่เพื่อทำนามากที่สุดจำนวน ๑๘,๔๓๒ ไร่ คิดเป็นร้อยละ ๒.๙๔ ของพื้นที่ทั้งหมด รองลงมา คือ ประเภทยาง/ไม้ยืนต้น จำนวน ๑๔,๐๖๐ ไร่ คิดเป็นร้อยละ ๒.๒๔ และประเภทยาง/พืชไร่/พืชผัก/ไม้ดอก จำนวน ๓,๑๑๗ ไร่ คิดเป็นร้อยละ ๐.๕๐ และเกษตรอื่นๆ จำนวน ๙๕,๔๗๙ ไร่คิดเป็นร้อยละ ๑๕.๒๑

สำหรับพื้นที่ทำการเกษตรในจังหวัดสมุทรปราการรวม ๑๓๑,๐๘๗ ไร่ อำเภอบางบ่อมีพื้นที่ทำการเกษตรมากที่สุด ๔๗,๙๖๒ ไร่ รองลงมา คือ อำเภอบางเสาธง ๒๙,๙๖๒ ไร่ อำเภอบางพลี ๒๑,๒๖๖ ไร่ อำเภอพระสมุทรเจดีย์ ๒๐,๓๓๑ ไร่ อำเภอเมืองสมุทรปราการ ๙,๕๘๖ และอำเภอพระประแดง ๑,๙๘๐ ไร่ ตามลำดับ รายละเอียดดังตารางที่ ๑๑

ตารางที่ ๑๑ การใช้ที่ดินเพื่อการเกษตรแยกตามรายอำเภอของจังหวัดสมุทรปราการ ปี ๒๕๖๓

อำเภอ	พื้นที่ทั้งหมด (ไร่)	พื้นที่ทำการเกษตร								รวมพื้นที่ทำการเกษตร	
		ที่นา		ไม้ผล/ไม้ยืนต้น		พืชไร่/พืชผัก/ไม้ดอก		เกษตรอื่นๆ		จำนวน (ไร่)	ร้อยละพื้นที่ทั้งหมด
		จำนวน (ไร่)	ร้อยละพื้นที่เกษตร	จำนวน (ไร่)	ร้อยละพื้นที่เกษตร	จำนวน (ไร่)	ร้อยละพื้นที่เกษตร	จำนวน (ไร่)	ร้อยละพื้นที่เกษตร		
เมืองสมุทรปราการ	๑๑๙,๐๙๔	-	-	๒๑๔	๐.๐๓	๒,๗๕	๐.๐๐	๙,๓๖๙	๑.๕๙	๙๕๘๖	๑.๕๓
บางบ่อ	๑๕๓,๑๓๑	๑๔,๓๗๒	๒.๒๙	๔,๘๓๕	๐.๗๗	๑,๗๓๓	๐.๒๘	๒๗,๐๒๒	๔.๓๐	๔๗,๙๖๒	๗.๖๔
บางพลี	๑๕๒,๔๓๑	-	-	๒,๖๙๒	๐.๔๓	๔๐๓	๐.๐๖	๑๘,๑๗๒	๒.๙๐	๒๑๒๖๖	๓.๓๙
พระประแดง	๕๕,๘๕๖	-	-	๑,๕๓๖	๐.๒๕	๑๕๔	๐.๐๓	๒๙๐	๐.๐๕	๑๙๘๐	๐.๓๒
พระสมุทรเจดีย์	๗๕,๒๓๘	-	-	๒๔๘	๐.๐๔	๐.๐๐	๐.๐๐	๒๐,๐๘๓	๓.๒๐	๒๐๓๓๑	๓.๒๔
บางเสาธง	๘๗,๘๐๖	๔,๐๖๐	๐.๖๕	๔,๕๓๖	๐.๗๒	๘๒๔	๐.๑๓	๒๐,๕๕๒	๓.๒๗	๒๙,๙๖๒	๔.๗๗
รวม	๖๒๗,๕๕๖	๑๘,๔๓๒	๒.๙๔	๑๔,๐๖๐	๒.๒๔	๓,๑๑๗	๐.๕๐	๙๕,๔๗๙	๑๕.๒๑	๑๓๑,๐๘๗	๒๐.๘๙

ที่มา : สำนักงานเกษตรจังหวัดสมุทรปราการ

๒.๓ แหล่งน้ำเพื่อการเกษตร

พื้นที่เขตจังหวัดสมุทรปราการ แบ่งพื้นที่การรับผิดชอบออกเป็น ๒ ส่วน ดังนี้

๒.๓.๑. พื้นที่ในเขตชลประทาน ในเขตโครงการส่งน้ำและบำรุงรักษา ครอบคลุมพื้นที่ของจังหวัดสมุทรปราการฝั่งตะวันออก ทั้งหมด ๔๓๖,๑๐๐ ไร่ ซึ่งประกอบด้วย ๒ หน่วยงาน ได้แก่

- โครงการส่งน้ำและบำรุงรักษาชลหารพิจิตร รับผิดชอบพื้นที่อำเภอบางพลี อำเภอมืองสมุทรปราการ อำเภอบางบ่อ และอำเภอบางเสาธง มีพื้นที่ชลประทานครอบคลุมในเขตจังหวัดสมุทรปราการ ทั้งหมด ๓๒๑,๑๐๐ ไร่

- โครงการส่งน้ำและบำรุงรักษาพระองค์ไชยานุชิต รับผิดชอบพื้นที่บางส่วนของอำเภอบางบ่อ มีพื้นที่ชลประทานครอบคลุมในเขตจังหวัดสมุทรปราการ ทั้งหมด ๑๑๕,๐๐๐ ไร่

๒.๓.๒. พื้นที่นอกเขตชลประทาน เป็นพื้นที่ซึ่งอยู่นอกเขตโครงการส่งน้ำและบำรุงรักษา มีพื้นที่ประมาณ ๑๙๑,๕๔๗.๕๐ ไร่ ซึ่งพื้นที่ส่วนใหญ่อยู่ฝั่งตะวันตกของแม่น้ำเจ้าพระยา ได้แก่ อำเภอมะขาม อำเภอมะหาราช และพื้นที่บางส่วนอยู่ฝั่งตะวันออกของอำเภอมืองสมุทรปราการ ระหว่างแนวถนนสุขุมวิทกับแม่น้ำเจ้าพระยาตลอดชายฝั่งทะเลของอ่าวไทย ในฝั่งตะวันตกนี้ประชาชนอาศัยที่ดินประกอบอาชีพการเกษตร เช่น เลี้ยงปลา เลี้ยงปู เลี้ยงหอยแครง โดยอาศัยน้ำจากคลองธรรมชาติที่รับมาจากแม่น้ำเจ้าพระยาทางด้านเหนือของจังหวัด เช่น คลองบางมด คลองกระอ้อม ฯลฯ โดยไหลผ่านเขตบางขุนเทียน และเขตราชบุรีบูรณะของกรุงเทพมหานคร แล้วระบายน้ำส่วนที่ไม่ต้องการลงทางใต้ผ่านคลองสรรพสามิต ซึ่งเป็นคลองน้ำเค็มไหลออกสู่ทะเลต่อไป

การบริหารจัดการน้ำในจังหวัดสมุทรปราการ

จังหวัดสมุทรปราการเป็นจังหวัดที่ตั้งอยู่บริเวณปากแม่น้ำเจ้าพระยา มีพื้นที่ครอบคลุมบริเวณทั้งสองฝั่งของแม่น้ำ พื้นที่ส่วนใหญ่เป็นที่ราบลุ่ม มีลำคลองธรรมชาติอยู่หลายสาย ซึ่งคลองสายต่างๆ จะเชื่อมโยงกับแม่น้ำเจ้าพระยา สภาพพื้นที่มีแหล่งน้ำต้นทุนที่ไหลมาจากทางตอนเหนือ รวมถึงในเขตต่างๆ ของกรุงเทพมหานคร และการระบายน้ำออกสู่ทะเล ทำให้จังหวัดสมุทรปราการมีระบบบริหารจัดการน้ำที่มีประสิทธิภาพ โดยแบ่งได้ ๔ ลักษณะตามสภาพพื้นที่ ดังนี้

๑. พื้นที่ปิดล้อมฝั่งตะวันตกของแม่น้ำเจ้าพระยา
๒. การระบายน้ำในแม่น้ำเจ้าพระยาผ่านประตูระบายน้ำคลองลัดโพธิ์
๓. พื้นที่ปิดล้อมฝั่งตะวันออกของแม่น้ำเจ้าพระยา
๔. พื้นที่ทุ่งเจ้าพระยาตอนล่างฝั่งตะวันออก
๑. พื้นที่ปิดล้อมฝั่งตะวันตกของแม่น้ำเจ้าพระยา

เป็นพื้นที่นอกเขตชลประทาน แต่มีพื้นที่ปิดล้อมที่เชื่อมต่อลงมากับเขตราชบุรีบูรณะ เขตทุ่งครุของกรุงเทพฯ และบางขุนเทียน ได้แก่ พื้นที่ปิดล้อมบางกระเจ้า พื้นที่ปิดล้อมราชบุรีบูรณะ พื้นที่ปิดล้อมทุ่งครุ พื้นที่ปิดล้อมท่าเทวโณ และพื้นที่ปิดล้อมธนบุรีแนวในมีคลองธรรมชาติสายสำคัญที่ใช้ในการระบายน้ำออกจากพื้นที่ ได้แก่ คลองขุนราชพินิจใจ คลองสรรพสามิต คลองกระอ้อม มีอาคารระบายน้ำของกรมชลประทานที่ช่วยระบายน้ำออกจากพื้นที่ จำนวน ๕ แห่ง ได้แก่

- ๑.๑ ปตร. คลองลัดหลวง
- ๑.๒ ปตร. คลองสวน
- ๑.๓ ปตร. คลองกระอ้อม
- ๑.๔ ปตร. ศรีษะจรเข้
- ๑.๕ ทรบ. ดอนตะวัน

เกณฑ์การบริหารจัดการอาคารระบายน้ำ

- ช่วงปกติ (ธันวาคม - พฤษภาคม) เปิดเดือนละ ๑ ครั้ง คือ ช่วงข้างแรม ๘ - ๑๐ ค่ำ รวม ๓ วัน
- ช่วงน้ำหลาก (มิถุนายน - พฤศจิกายน) เปิดเดือนละ ๒ ครั้ง คือ ช่วงข้างแรม ๘ - ๑๐ ค่ำ และข้างขึ้น ๘ - ๑๐ ค่ำ รวม ๖ วัน

การเปิด - ปิดอาคารระบายน้ำ เป็นไปตามข้อตกลงของประชาชนที่อยู่ระหว่างพื้นที่เหนือน้ำกับท้ายน้ำ ซึ่งมีอาชีพที่แตกต่างกัน สำหรับในกรณีฉุกเฉินมีฝนตกหนักในพื้นที่ อาจทำให้เกิดน้ำล้นตลิ่งท่วมพื้นที่ด้านเหนืออาคารระบายน้ำทั้ง ๕ แห่งเป็นครั้งคราวไป นอกจากนี้ยังมีประตูลอยน้ำที่อยู่ในความดูแลรับผิดชอบขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นที่ได้รับถ่ายโอนจากกรมโยธาธิการ (เดิม) อีกหลายแห่ง ซึ่งตั้งอยู่ตามแนวพื้นที่ปิดล้อมปัจจุบันประตูลอยน้ำเหล่านี้ หลายแห่งมีสภาพชำรุดใช้งานไม่ได้ เนื่องจากขาดการดูแลรักษาและซ่อมบำรุง ทำให้การป้องกันและระบายน้ำในพื้นที่ขาดประสิทธิภาพ

๒. การระบายน้ำในแม่น้ำเจ้าพระยาผ่านประตูลอยน้ำคลองลัดโพธิ์

โครงการประตูลอยน้ำคลองลัดโพธิ์ อันเนื่องมาจากพระราชดำริ ช่วยร่นระยะทางในการระบายน้ำออกสู่ทะเลจาก ๑๘ กิโลเมตร เหลือเพียง ๖๐๐ เมตร ลดเวลาในการระบายน้ำจาก ๕ ชั่วโมง เหลือ ๑๐ นาที สามารถระบายน้ำได้วันละ ๔๕ - ๕๐ ล้านลูกบาศก์เมตร ทำให้ประสิทธิภาพการระบายน้ำของแม่น้ำเจ้าพระยาเพิ่มขึ้นร้อยละ ๑๓ - ๑๕ ส่งผลให้ระดับน้ำที่อำเภอบางไทร จังหวัดพระนครศรีอยุธยา ลดลง ๕ - ๑๕ เซนติเมตร สามารถช่วยลดผลกระทบน้ำท่วมต่อพื้นที่ริมแม่น้ำเจ้าพระยาดังแต่จังหวัดปทุมธานี นนทบุรี กรุงเทพมหานคร และสมุทรปราการได้เป็นอย่างดี

เกณฑ์การบริหารจัดการประตูลอยน้ำคลองลัดโพธิ์

❖ ช่วงฤดูฝน (ระย่น้ำเหนือหลาก)

- ในระหว่างเดือนกันยายน ถึงเดือนพฤศจิกายน จะเป็นช่วงระย่น้ำหลากของแม่น้ำเจ้าพระยา เมื่อปริมาณน้ำในแม่น้ำเจ้าพระยาไหลผ่านสถานีบางไทร จังหวัดพระนครศรีอยุธยา ในเกณฑ์ตั้งแต่ ๑,๐๐๐ ลูกบาศก์เมตรต่อวินาที เป็นต้นไป กรมชลประทานจะพิจารณาเปิดบานระบายน้ำของประตูลอยน้ำคลองลัดโพธิ์ เพื่อเร่งพร่องน้ำในลำน้ำของแม่น้ำเจ้าพระยาตอนล่างออกสู่ทะเล อันจะเป็นการเพิ่มศักยภาพของแม่น้ำเจ้าพระยาในการรองรับปริมาณน้ำเหนือที่จะไหลลงมาสู่พื้นที่กรุงเทพมหานครและปริมณฑล โดยจะเปิดบานเฉพาะช่วงที่ระดับน้ำด้านเหนือ (ด้านในแม่น้ำ) สูงกว่าระดับน้ำด้านท้ายน้ำ (ด้านทะเล) เท่านั้น

- ควบคุมบานให้มีความเร็วของน้ำไหลผ่านช่องลัดในเกณฑ์ไม่เกิน ๑ เมตรต่อวินาที ซึ่งเป็นเกณฑ์ออกแบบที่ไม่ก่อให้เกิดการกัดเซาะ รวมถึงควบคุมปริมาณน้ำผ่านประตูลอยน้ำไม่เกิน ๕๐๐ ลูกบาศก์เมตรต่อวินาที ตามความจุที่ออกแบบไว้ และทำการตรวจสอบระดับน้ำด้านเหนือและท้ายประตูลอยน้ำเป็นระยะๆ เพื่อพิจารณาปรับค่าการเปิดและปิดบานระบายสำหรับควบคุมความเร็วและอัตราการไหลของน้ำไม่ให้เกินกว่าค่าที่กำหนดไว้

❖ ช่วงผ่านพ้นระย่น้ำหลากและเข้าสู่ฤดูแล้ง

- ในช่วงผ่านพ้นระย่น้ำหลาก เมื่อมีปริมาณน้ำไหลผ่านสถานีบางไทร จังหวัดพระนครศรีอยุธยา น้อยกว่า ๑,๐๐๐ ลูกบาศก์เมตรต่อวินาที ซึ่งสภาพน้ำดังกล่าวจะไม่ส่งผลกระทบต่อพื้นที่ริมตลิ่งแม่น้ำเจ้าพระยาในเขตกรุงเทพฯ และปริมณฑล กรมชลประทานจะพิจารณาปิดบานประตูลอยน้ำเพื่อชะลอน้ำไว้ในลำน้ำ สำหรับการใช้น้ำช่วงฤดูแล้งที่จะมาถึง รวมถึงป้องกันมิให้น้ำเค็มรุกกล้ำผ่านประตูลอยน้ำเข้าไปส่งผลกระทบต่อการใช้งานในด้านต่างๆ จากแม่น้ำเจ้าพระยา

- จะเปิดประตูลอยน้ำช่วงระยะเวลาล้นๆ เป็นครั้งคราว เพื่อการดูแลบำรุงรักษา รวมถึงการรักษาคุณภาพน้ำในช่องลัด โดยจะเปิดในช่วงน้ำลงเท่านั้น ซึ่งในช่วงที่เปิดบานจะมีการควบคุมความเร็วและอัตราการไหลผ่านช่องลัดเช่นเดียวกับช่วงระย่น้ำหลาก

๓. พื้นที่ปิดล้อมฝั่งตะวันออกของแม่น้ำเจ้าพระยา

เป็นพื้นที่ปิดล้อมชุมชนเมือง ซึ่งเป็นพื้นที่เชื่อมต่อกรุงเทพฯ มีคลองระบายน้ำสายสำคัญหลักที่อยู่ในความรับผิดชอบขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ได้แก่ คลองสำโรง ช่วงตั้งแต่ กม. ๐+๐๐๐ ถึง กม.๑๖+๕๐๐ คลองบางนางเกรง คลองบางปิ้ง คลองชายทะเล ฯลฯ มีอาคารป้องกันและระบายน้ำที่สำคัญที่อยู่ตามริมแม่น้ำเจ้าพระยาและอ่าวไทย ได้แก่ สถานีสูบน้ำและประตูลอยน้ำคลองสำโรง สถานีสูบน้ำและประตูลอยน้ำคลองบางนางเกรง สถานีสูบน้ำและประตูลอยน้ำคลองมหาวงษ์ สถานีสูบน้ำและประตูลอยน้ำหัวเกาะ และสถานีสูบน้ำตำหรุ อาคารเหล่านี้ใช้ในการควบคุมดูแลของเทศบาล องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น และกรมชลประทานเมื่อเกิดภาวะ

ฝนตกหนักในพื้นที่ระดับน้ำในคลองสายต่างๆ สูงขึ้นจะส่งผลกระทบต่อสร้างความเดือนร้อนให้กับประชาชนทุกหน่วยงานจะมีการบูรณาการร่วมกันดำเนินการเร่งระบายน้ำออกจากพื้นที่ผ่านอาคารเหล่านีให้เร็วที่สุด

๔. พื้นที่ทุ่งเจ้าพระยาตอนล่างฝั่งตะวันออก

เป็นพื้นที่เชื่อมต่อกับพื้นที่ตอนบน ผ่านระบบชลประทานระบายน้ำเข้ามาในพื้นที่บริเวณนี้ โดยมีโครงการส่งน้ำและบำรุงรักษาชลหารพิจิตร และโครงการส่งน้ำและบำรุงรักษาพระองค์ไชยานุชิต เป็นหน่วยงานรับผิดชอบในการบริหารจัดการน้ำ มีคลองระบายน้ำสายสำคัญหลัก ๑๑ สาย เช่น คลองพระองค์เจ้าไชยานุชิต คลองบางโกล้ง คลองบางเสาธง ฯลฯ มีสถานีสูบน้ำที่สำคัญอยู่ตามริมถนนสุขุมวิท จำนวน ๗ แห่ง เมื่อเข้าสู่ช่วงฤดูน้ำหลากจะดำเนินการสูบน้ำเพื่อพร่องน้ำในคลองให้มีระดับต่ำเป็นการรองรับปริมาณน้ำที่จะไหลหลากลงมา กับปริมาณฝนที่ตก ในพื้นที่โดยที่ปริมาณน้ำทั้งหมดจะไหลมาลงที่คลองชายทะเลซึ่งใช้เป็นแก้มลิงก่อนที่จะถูกระบายผ่านสถานีสูบน้ำเหล่านี้ออกสู่ทะเลอ่าวไทยต่อไป นอกจากนี้ยังได้มีโครงการที่สำคัญที่จะมาช่วยเพิ่มประสิทธิภาพการระบายในพื้นที่บริเวณนี้ คือ โครงการระบายน้ำบริเวณสนามบินสุวรรณภูมิ ซึ่งมีประสิทธิภาพในการระบายน้ำได้ถึง ๑๐๐ ลบ.ม./วินาที

๒.๔ ข้อมูลสินค้าเกษตรที่สำคัญของจังหวัด

๒.๔.๑ ข้อมูลด้านการปลูกพืชเศรษฐกิจของจังหวัดสมุทรปราการ ปีการผลิต ๒๕๖๓

จังหวัดสมุทรปราการมีการทำเกษตรกรรมลดลง เนื่องจากการขยายตัวของภาคอุตสาหกรรมที่อยู่อาศัย และความเจริญด้านโครงสร้างพื้นฐาน อย่างไรก็ตามเกษตรกรรมบางส่วนก็ยังคงปลูกพืชที่เป็นพืชเศรษฐกิจของจังหวัดสมุทรปราการ จากข้อมูลของสำนักงานเกษตรจังหวัดสมุทรปราการ ในปีการผลิต ๒๕๖๓ พืชเศรษฐกิจที่สำคัญที่มีพื้นที่เพาะปลูกมากที่สุด ๕ ลำดับ คือ ข้าว จำนวน ๑๘,๔๓๒ ไร่ มะม่วง จำนวน ๗,๕๘๒ ไร่ ถั่วเขียว จำนวน ๒,๐๗๔ ไร่ มะพร้าวแฉะ จำนวน ๒,๑๓๙ ไร่ และมะพร้าวอ่อน จำนวน ๑,๗๐๙ ไร่ ตามลำดับ รายละเอียดดังตารางที่ ๑๒

ตารางที่ ๑๒ การปลูกพืชเศรษฐกิจของจังหวัดสมุทรปราการ ปีการผลิต ๒๕๖๓

ชนิดพืช	จำนวนเกษตรกร (ราย)	เนื้อที่เพาะปลูก (ไร่)	เนื้อที่เก็บเกี่ยว (ไร่)	ผลผลิตเฉลี่ย/ไร่ (กิโลกรัม)	ผลผลิตที่เก็บเกี่ยวได้ทั้งหมด (กิโลกรัม)	ราคาต่อเกษตรกรขายได้เฉลี่ย (บาท/กิโลกรัม)	มูลค่าผลผลิต (บาท)
ข้าว	๙๓๕	๑๘,๔๓๒	๑๘,๔๐๔	๗๓๕.๘๗	๑๓,๕๕๒,๙๕๑	๘.๑๘	๑๑๐,๗๘๑,๓๓๙.๑๘
มะม่วง	๕,๕๕๘	๗,๕๘๒	๗,๓๖๐	๔๑๙.๙๖	๓,๐๙๐,๙๐๕	๓๖.๖๒	๑๐๐,๘๒๕,๓๖๑.๑๐
ถั่วเขียว	๑,๔๖๓	๒,๐๗๔	๑,๙๘๙	๒,๑๒๑.๗๘	๔,๒๒๐,๒๒๐	๑๑.๑๐	๔๖,๘๔๔,๔๔๒.๐๐
ถั่วเหลือง	๓๓๖	๓๑๔	๓๐๒	๒,๓๘๙.๙๖	๗๒๑,๗๖๗	๑๔.๒๐	๑๐,๒๔๙,๐๙๑.๔๐
กระเจ็ด	๘๕	๔๓๖	๔๒๙	๕๐๐.๗๐	๒๑๔,๘๐๐	๗.๘๓	๑,๖๘๑,๘๘๔.๐๐
มะพร้าวอ่อน	๑,๖๓๗	๑,๗๐๙	๑,๖๖๙	๙๖๑.๕๙	๑,๖๐๔,๘๙๓	๑๘.๘๔	๓๐,๑๒๐,๑๘๔.๑๒
มะพร้าวแฉะ	๑,๗๔๒	๒,๑๓๙	๒,๐๖๓	๘๕๗.๙๖	๑,๖๖๙,๙๗๑	๒๒.๓๒	๓๗,๓๔๕,๗๕๒.๗๒

ที่มา : สำนักงานเกษตรจังหวัดสมุทรปราการ

๒.๔.๒ ข้อมูลด้านปศุสัตว์ของจังหวัดสมุทรปราการ ปีการผลิต ๒๕๖๓

ข้อมูลการเลี้ยงสัตว์ของจังหวัดสมุทรปราการเป็นการเลี้ยงแบบรายย่อย ไม่ได้เลี้ยงเป็นฟาร์มขนาดใหญ่เชิงพาณิชย์ แต่มีการนำเข้าสัตว์จากแหล่งอื่นเข้ามาแปรรูปในโรงงานแปรรูปสัตว์หลายแห่งที่ตั้งอยู่ในจังหวัด สำหรับผลผลิตสินค้าปศุสัตว์ที่มีจำนวนมากที่สุด ได้แก่ ไก่ เป็ด แพะ-แกะ สุกร และโค ตามลำดับ โดยมูลค่าผลผลิตด้านปศุสัตว์สูงสุด ๕ อันดับแรก ได้แก่ โค แพะ-แกะ สุกร ไก่ และเป็ด ตามลำดับ รายละเอียดดังตารางที่ ๑๓

ตารางที่ ๑๓ การเลี้ยงสัตว์ของจังหวัดสมุทรปราการ ปีการผลิต ๒๕๖๓

ชนิดสัตว์	จำนวนเกษตรกร (ราย)	จำนวนสัตว์ (ตัว)	จำนวนผลผลิต (ตัว)	ราคาเฉลี่ย (บาท/หน่วย)	มูลค่าผลผลิต (บาท)
โค	๒๗	๒๑๓	๔๘๐	๔๕,๒๐๘	๒๑,๖๙๙,๘๔๐
แพะ - แกะ	๓๙	๘๕๗	๖,๐๖๐	๒,๘๐๐	๑๖,๙๖๘,๐๐๐
สุกร	๔	๒๔๖	๑๐๘๐	๗,๑๔๒	๗,๗๑๓,๓๖๐
ไก่	๑,๙๖๘	๕๒,๒๐๘	๒๖,๔๐๐	๙๘	๒,๕๘๗,๒๐๐
เป็ด	๓๐๕	๘,๔๓๗	๗,๘๗๐	๒๓๐	๑,๘๑๐,๑๐๐

ที่มา : สำนักงานปศุสัตว์จังหวัดสมุทรปราการ ดัชนียอดข้อมูล ณ ๓๑ ธันวาคม ๒๕๖๓

หมายเหตุ : จำนวนผลผลิตหมายถึงสัตว์ที่เข้าโรงฆ่าโดยรวมจากที่อื่นด้วย

๒.๔.๓ ข้อมูลด้านประมงของจังหวัดสมุทรปราการ ปีการผลิต ๒๕๖๔

๒.๔.๓.๑ การเพาะเลี้ยงสัตว์น้ำจืด

จากสภาพภูมิศาสตร์ของจังหวัดสมุทรปราการมีพื้นที่เหมาะสมกับการทำประมงน้ำจืดและประมงชายฝั่ง เนื่องจากมีพื้นที่บางส่วนติดชายฝั่งทะเล ได้แก่ อำเภอเมืองสมุทรปราการ อำเภอบางบ่อ และอำเภอพระสมุทรเจดีย์ ประกอบกับกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ได้ประกาศ เมื่อวันที่ ๙ พฤษภาคม ๒๕๕๖ เรื่องการกำหนดเขตเหมาะสมสำหรับการเพาะเลี้ยงสัตว์น้ำ (การเพาะเลี้ยงกุ้งทะเลและสัตว์น้ำจืด) โดยวิเคราะห์จากปัจจัยการพัฒนาพื้นที่เพื่อการเพาะเลี้ยงสัตว์น้ำ ประกอบด้วย ความเหมาะสมของดิน แหล่งน้ำ เส้นทางคมนาคมร่วมกับปัจจัยที่เกี่ยวข้อง ซึ่งจังหวัดสมุทรปราการอยู่ในเขตเหมาะสมสำหรับการเพาะเลี้ยงกุ้งทะเลในพื้นที่ ๓ อำเภอ ๑๑ ตำบล ได้แก่ อำเภอบางบ่อ (ตำบลคลองด่าน) อำเภอพระสมุทรเจดีย์ (ตำบลนาเกลือ ในคลองบางปลาเก็ด บ้านคลองสวน แหลมฟ้าผ่า และปากคลองบางปลาเก็ด) อำเภอเมืองสมุทรปราการ (ตำบลท้ายบ้าน ท้ายบ้านใหม่ บางปู บางปูใหม่ ปากน้ำ) สำหรับพื้นที่เหมาะสมสำหรับการเพาะเลี้ยงสัตว์น้ำจืดอยู่ในพื้นที่ทั้ง ๖ อำเภอ ๕๐ ตำบล

การเพาะเลี้ยงสัตว์น้ำจืด ปลาน้ำจืดที่เกษตรกรนิยมเลี้ยง ได้แก่ ปลานิล ปลาสลิด และปลาดุก การเพาะเลี้ยงสัตว์น้ำจืดสามารถเพาะเลี้ยงได้ทุกอำเภอ สำหรับปลานิลมีเนื้อที่เพาะเลี้ยงรวม ๓๑,๗๒๕.๑๗๙ ไร่ เลี้ยงมากที่สุดอำเภอบางบ่อ ๑๕,๔๕๗.๒๔๙ ไร่ รองลงมาอำเภอบางพลี ๙,๓๓๙.๓๓ ไร่ และอำเภอบางเสาธง ๕,๒๔๖.๙๓ ไร่ ปลาสลิดมีพื้นที่ พื้นที่รวม ๙,๑๘๙.๘๓ ไร่ เลี้ยงมากที่สุดที่อำเภอบางบ่อ ๖,๐๒๒.๓๒ ไร่ รองลงมาอำเภอมืองสมุทรปราการ ๒,๕๐๗.๖๗ ไร่ และอำเภอบางพลี ๖๓๙.๘๔ ไร่ การเลี้ยงปลาดุกมีพื้นที่รวม ๕๘๕.๘๖ ไร่ เลี้ยงมากที่สุดที่อำเภอบางบ่อ ๓๘๑.๒๗ ไร่ รองลงมาอำเภอบางพลี ๑๘๙.๓๔ ไร่ และอำเภอมืองสมุทรปราการ ๑๓ ไร่ ดังตารางที่ ๑๔

ตารางที่ ๑๔ แสดงข้อมูลพื้นที่เพาะเลี้ยงสัตว์น้ำจืด

อำเภอ	การเลี้ยงปลานิล		การเลี้ยงปลาสลิด		การเลี้ยงปลาดุก	
	จำนวน (ราย)	เนื้อที่ (ไร่)	จำนวน (ราย)	เนื้อที่ (ไร่)	จำนวน (ราย)	เนื้อที่ (ไร่)
อ.เมืองสมุทรปราการ	๖๘	๑,๕๔๔.๓๖	๑๓๖	๒,๕๐๗.๖๗	๓	๑๓.๐๐
อ.บางบ่อ	๘๗๕	๑๕,๔๕๗.๒๕	๒๔๔	๖,๐๒๒.๓๒	๓๐	๓๘๑.๒๗
อ.บางพลี	๔๕๑	๙,๓๓๙.๓๓	๒๘	๖๓๙.๘๔	๗	๑๘๙.๓๔
อ.พระประแดง	๒	๐.๕	-	-	๒	๒.๒๕
อ.พระสมุทรเจดีย์	๑๑	๑๓๖.๘๑	-	-	-	-
อ.บางเสาธง	๒๗๖	๕,๒๔๖.๙๓	๑	๒๐	-	-
รวม	๑,๖๘๓	๓๑,๗๒๕.๑๘	๔๐๙	๙,๑๘๙.๘๓	๔๒	๕๘๕.๘๖

ที่มา : สำนักงานประมงจังหวัดสมุทรปราการ ข้อมูลเกษตรกรที่ขึ้นทะเบียน ณ ๒๓ สิงหาคม ๒๕๖๔

เมื่อวิเคราะห์ข้อมูลจากตารางจะพบว่า เกษตรกรนิยมเพาะเลี้ยงปลานิลมากกว่าปลาสลิด เนื่องจากระยะเวลาการเลี้ยงปลาสลิดใช้เวลายาวนานมากกว่าการเลี้ยงปลานิล แต่ปัจจุบันมีการเลี้ยงผสมผสานระหว่างการเลี้ยงปลานิลกับกุ้งขาว หรือปลาสลิดกับกุ้งขาว เนื่องจากกุ้งขาวมีระยะเวลาการเลี้ยงสั้นประมาณ ๒ - ๓ เดือนก็สามารถจับขายได้แล้ว

ปัจจุบันผู้เลี้ยงสัตว์น้ำของจังหวัดสมุทรปราการมีรูปแบบการเลี้ยงสัตว์น้ำหลายชนิดรวมกันแบบผสมผสานระหว่างการเลี้ยงปลานิลกับกุ้งขาว หรือปลาสลิดกับกุ้งขาว ซึ่งส่วนใหญ่ที่พบจะเลี้ยงปลานิลกับกุ้งขาว เนื่องจากการเก็บเกี่ยวผลผลิตจากกุ้งขาวที่ปล่อยร่วมกับปลานิลจะได้ ๒ - ๓ รอบการผลิตต่อปี เนื่องจากกุ้งขาวมีระยะเวลาการเลี้ยงสั้นประมาณ ๒ - ๓ เดือน จะได้ขนาดจับขายได้ ส่วนปลานิลจะเก็บเกี่ยวผลผลิตครั้งเดียว ซึ่งระยะเวลาประมาณ ๘ - ๑๒ เดือน จึงจับขายได้ จากข้อมูลการเลี้ยงปลานิลร่วมกับกุ้งขาววนนาไม้ของจังหวัดสมุทรปราการ ปี ๒๕๖๔ พบว่า มีเนื้อที่ทั้งหมด ๑๙,๔๔๔.๓๐ ไร่ โดยอำเภอบางบ่อมีเนื้อที่เลี้ยงมากที่สุด ๑๒,๑๔๑.๗๙ ไร่ รองลงมาอำเภอบางเสาธง เนื้อที่ ๓,๙๑๔.๗๔ ไร่ และอำเภอบางพลี ๒,๐๓๙.๙๙ ไร่ ตามลำดับ ดังตารางที่ ๑๕

ตารางที่ ๑๕ แสดงข้อมูลจำนวนรายและเนื้อที่เพาะเลี้ยงปลานิลร่วมกับกุ้งขาววนนาไม้ของจังหวัดสมุทรปราการ

ปีการผลิต ๒๕๖๔

อำเภอ	จำนวน (ราย)	เนื้อที่ (ไร่)
เมืองสมุทรปราการ	๕๒	๑,๓๑๖.๓๐
บางบ่อ	๖๗๐	๑๒,๑๔๑.๗๙
บางพลี	๗๘	๒,๐๓๙.๙๙
พระประแดง	-	-
พระสมุทรเจดีย์	๓	๓๑.๔๘
บางเสาธง	๒๐๕	๓,๙๑๔.๗๔
รวม	๑,๐๐๘	๑๙,๔๔๔.๓๐

ที่มา : สำนักงานประมงจังหวัดสมุทรปราการ ข้อมูลเกษตรกรที่ขึ้นทะเบียน ณ ๒๓ สิงหาคม ๒๕๖๔

๒.๔.๓.๒ การเพาะเลี้ยงสัตว์น้ำชายฝั่ง

กุ้งเป็นสัตว์น้ำเศรษฐกิจที่นิยมเลี้ยงบริเวณพื้นที่ที่ติดชายฝั่ง โดยเฉพาะกุ้งกุลาดำ มีพื้นที่เลี้ยงรวม ๑๔,๔๖๘.๐๑ ไร่ เลี้ยงมากที่สุดในอำเภอพระสมุทรเจดีย์ จำนวน ๑๔,๑๗๗.๘๐ ไร่ รองลงมาอำเภอบางบ่อ ๒๗๖.๒๑ ไร่ และอำเภอบางเสาธง ๑๔ ไร่ สำหรับกุ้งขาววนนาไม้เกษตรกรนิยมเลี้ยงร่วมกับปลาชนิดอื่นๆ มีเนื้อที่เลี้ยงรวม ๒๓,๒๙๘.๕๒ ไร่ เลี้ยงมากที่สุดในพื้นที่อำเภอบางบ่อ ๑๔,๕๗๐.๒๔ ไร่ รองลงมาอำเภอบางเสาธง ๔,๐๔๓.๖๔ ไร่ และอำเภอเมืองสมุทรปราการ ๑,๓๒๖.๘๐ ไร่ ตามลำดับ ดังตารางที่ ๑๖

ตารางที่ ๑๖ แสดงข้อมูลพื้นที่เพาะเลี้ยงสัตว์น้ำชายฝั่ง ๑

อำเภอ	ชนิดของกุ้ง			
	กุ้งขาววนนาไม้		กุ้งกุลาดำ	
	จำนวน (ราย)	เนื้อที่ (ไร่)	จำนวน (ราย)	เนื้อที่ (ไร่)
เมืองสมุทรปราการ	๕๔	๑,๓๒๖.๘๐	-	-
บางบ่อ	๘๐๔	๑๔,๕๗๐.๒๔	๙	๒๗๖.๒๑
บางพลี	๘๓	๒,๑๓๙.๙๙	-	-
พระประแดง	๑	๒.๐๐	-	-
พระสมุทรเจดีย์	๖๒	๑,๒๒๑.๐๕	๕๔๑	๑๔,๑๗๗.๘๐
บางเสาธง	๒๑๑	๔,๐๔๓.๖๔	๑	๑๔.๐๐
รวม	๑,๒๑๕	๒๓,๒๙๘.๕๒	๕๕๑	๑๔,๔๖๘.๐๑

ที่มา : สำนักงานประมงจังหวัดสมุทรปราการ ข้อมูลเกษตรกรที่ขึ้นทะเบียน ณ ๒๓ สิงหาคม ๒๕๖๔

นอกจากสัตว์น้ำชายฝั่งเศรษฐกิจชนิดที่มีการเลี้ยงสำคัญของจังหวัดสมุทรปราการดังกล่าวข้างต้นแล้ว เกษตรกรจังหวัดสมุทรปราการยังมีการเพาะเลี้ยงสัตว์น้ำชายฝั่งชนิดอื่นๆ ที่ทำรายได้ให้กับจังหวัด ได้แก่ หอยแครง หอยแมลงภู่ ปูทะเล ปลากระพงขาว เป็นต้น การเพาะเลี้ยงหอยแครงมีพื้นที่เลี้ยงรวม ๖,๐๓๙.๗๓ ไร่ พบมากที่อำเภอพระสมุทรเจดีย์ เนื้อที่เลี้ยง ๕,๔๕๕.๕๖ ไร่ รองลงมาอำเภอบางบ่อ เนื้อที่เลี้ยง ๕๗๘.๑๗ ไร่ และอำเภอเมืองสมุทรปราการ ๗ ไร่ นอกจากนี้ยังนิยมเลี้ยงหอยแมลงภู่มีเนื้อที่เลี้ยงรวม ๑,๔๖๙.๒๕ ไร่ มีการเลี้ยงที่อำเภอพระสมุทรเจดีย์มากที่สุด เนื้อที่เลี้ยง ๗๐๕ ไร่ รองลงมาอำเภอเมืองสมุทรปราการ เนื้อที่เลี้ยง

๔๓๗ ไร่ และอำเภอบางบ่อ เนื้อที่เลี้ยง ๓๒๗.๒๕ ไร่ สำหรับการเลี้ยงปลาทะเลที่นิยมเพาะเลี้ยงมากที่สุด คือ ปลาเกะพงขาวมีเนื้อที่เลี้ยงรวม ๘๒๗.๓๓ ไร่ เลี้ยงมากที่อำเภอบางบ่อ เนื้อที่เลี้ยง ๔๙๗.๑๕ ไร่ รองลงมาอำเภอ พระสมุทรเจดีย์ เนื้อที่เลี้ยง ๓๒๘.๑๘ ไร่ และอำเภอเมืองสมุทรปราการ ๒ ไร่ ดังตารางที่ ๑๗

ตารางที่ ๑๗ แสดงข้อมูลพื้นที่เพาะเลี้ยงสัตว์น้ำชายฝั่ง ๒

อำเภอ	ชนิดหอยทะเล				ปลากะพงขาว	
	หอยแครง		หอยแมลงภู่			
	จำนวน (ราย)	เนื้อที่ (ไร่)	จำนวน (ราย)	เนื้อที่ (ไร่)	จำนวน (ราย)	เนื้อที่ (ไร่)
เมืองสมุทรปราการ	๑	๗.๐๐	๗	๔๓๗	๑	๒.๐๐
บางบ่อ	๑๔	๕๗๘.๑๗	๑๐	๓๒๗.๒๕	๒๗	๔๙๗.๑๕
บางพลี	-	-	-	-	-	-
พระประแดง	-	-	-	-	-	-
พระสมุทรเจดีย์	๒๔๐	๕,๔๕๔.๕๖	๓๐	๗๐๕	๒๓	๓๒๘.๑๘
บางเสาธง	-	-	-	-	-	-
รวม	๒๕๕	๖,๐๓๖.๗๓	๔๗	๑,๔๖๙.๒๕	๕๑	๘๒๗.๓๓

ที่มา : สำนักงานประมงจังหวัดสมุทรปราการ ข้อมูลเกษตรกรที่ขึ้นทะเบียน ณ ๒๓ สิงหาคม ๒๕๖๔

๒.๔.๔ ข้อมูลสินค้าเกษตรที่ได้รับรองสิ่งบ่งชี้ทางภูมิศาสตร์ (GI)

ตารางที่ ๑๘ ข้อมูลสินค้าเกษตรที่ได้รับรองสิ่งบ่งชี้ทางภูมิศาสตร์ (GI)

ชนิดสินค้า	หน่วยนับ (ไร่)	จำนวนปริมาณผลผลิต (กิโลกรัม)
มะม่วงน้ำดอกไม้คุ้งบางกะเจ้า	๓๖๓	๒๘,๙๐๐
ปลาสด	๙,๑๘๙.๘๓	๕,๒๐๑,๔๔๓.๗๘

ที่มา : สำนักงานเกษตรจังหวัดสมุทรปราการ

๒.๔.๕ ข้อมูลมาตรฐานสินค้าเกษตร

มาตรฐานสินค้าประมงที่ได้รับการรับรอง ประกอบด้วย มาตรฐานสินค้าชั้นปลอดภัย (Safety Level : SL) และมาตรฐานการปฏิบัติทางการประมงที่ดี (Good Aquaculture Practices : GAP) ซึ่งมีสินค้าประมงหลักที่ได้รับการรับรองมาตรฐาน ได้แก่ ปลานิล ปลาตูกบึกก้อย ปลาเบญจพรรณ ปลาสลิด กุ้งก้ามกราม เป็นต้น ดังตารางที่ ๑๙

ตารางที่ ๑๙ ข้อมูลมาตรฐานสินค้าเกษตร ปี ๒๕๖๓

มาตรฐาน/ชนิดสินค้า	พื้นที่เพาะปลูก (ไร่)	จำนวนปริมาณผลผลิต (กิโลกรัม)
GAP ด้านพืช		
ข้าว	๑,๘๘๑.๗๕	๑,๔๑๕,๐๗๖
กล้วยน้ำว้า	๒๘.๗๕	๓๔,๕๐๐
กล้วยหอม	๑๐.๕๐	๑๓,๑๒๕
มะม่วง	๕๗๓.๕	๔๕๘,๘๕๖
มะพร้าว	๖๖.๖๓	๕๑,๑๐๑
มะนาว	๒๕.๘๐	๑,๑๖๕
GAP ด้านประมง		
ปลาเบญจพรรณ	๓๕๐	๑๐๗,๗๐๐
ปลานิล	๔,๑๑๔.๒๕	๓,๐๕๗,๑๐๐
จระเข้ (ตัว)	๒๘	๑,๔๐๐
กุ้งก้ามกราม	๔๔๙.๐๘	๑๒๑,๐๐๐
ปลาสลิด	๖๐๙.๕๐	๑๒๑,๖๐๐
ปลาตูกบึกก้อย	๔๐	๔๒,๙๐๐
Safety Level ด้านประมง		
ปลาเบญจพรรณ	๓,๔๑๕.๗๕	๑,๗๑๑,๒๓๐
ปลานิล	๒,๐๕๐.๒๕	๑,๒๐๑,๘๕๐
ปลาสลิด	๔๕๐	๑๑๗,๔๐๐

ที่มา : ด้านพืช สำนักงานเกษตรจังหวัดสมุทรปราการ

ด้านประมง สำนักงานประมงจังหวัดสมุทรปราการ

ตารางที่ ๒๐ ข้อมูลสินค้า OTOP ของจังหวัดสมุทรปราการ

ตารางที่ ๒๑ ข้อมูลการเพาะปลูกและผลผลิตเก็บเกี่ยวรายเดือนของสินค้าเกษตรของจังหวัดสมุทรปราการ (ต่อ)

ชนิดสินค้า	ปี ๒๕๖๓												ปี ๒๕๖๔											
	ม ค	ก พ	มี ค	เม ย	พ ค	มิ ย	ก ค	ส ค	ก ย	ต ค	พ ย	ธ ค	ม ค	ก พ	มี ค	เม ย	พ ค	มิ ย	ก ค	ส ค	ก ย	ต ค	พ ย	ธ ค
พืชผัก																								
๕. ตะไคร้																								
- ช่วงเวลาการเพาะปลูก																								
- ช่วงเวลาการออกผลผลิต (ร้อยละ)	๑๐	๑๐	๘	๔	๔	๔	๔	๑๓	๑๓	๑๐	๙	๙	๑๐	๑๐	๗	๔	๔	๔	๑๔	๑๔	๑๑	๑๐	๙	
๖. มะม่วง																								
- ช่วงเวลาการเพาะปลูก																								
- ช่วงเวลาการออกผลผลิต (ร้อยละ)	๒๑	๒๑	๒๐	๑๗	๕	๐	๐	๐	๐	๐	๒	๑๖	๒๐	๒๐	๒๐	๑๗	๕	๐	๐	๐	๐	๐	๑๖	
๗. กลั้วหอม																								
- ช่วงเวลาการเพาะปลูก																								
- ช่วงเวลาการออกผลผลิต (ร้อยละ)	๑๐	๑๐	๐	๐	๐	๑๐	๑๐	๑๓	๑๓	๑๓	๑๑	๑๐	๑๑	๑๐	๑	๐	๐	๑๐	๑๐	๑๑	๑๓	๑๑	๑๑	
๘. กลั้วน้ำว้า																								
- ช่วงเวลาการเพาะปลูก																								
- ช่วงเวลาการออกผลผลิต (ร้อยละ)	๙	๙	๘	๗	๑๐	๗	๘	๘	๘	๘	๙	๙	๙	๘	๘	๗	๙	๘	๘	๘	๘	๘	๙	
ไม้ยืนต้น																								
๙. มะพร้าวอ่อน																								
- ช่วงเวลาการเพาะปลูก																								
- ช่วงเวลาการออกผลผลิต (ร้อยละ)	๑๐	๖	๑๑	๖	๗	๑๐	๕	๑๐	๙	๑๑	๗	๖	๗	๘	๑๑	๗	๖	๙	๗	๑๑	๙	๑๐	๗	
๑๐. มะพร้าวแก่																								
- ช่วงเวลาการเพาะปลูก																								
- ช่วงเวลาการออกผลผลิต (ร้อยละ)	๑๒	๘	๘	๘	๗	๘	๕	๘	๙	๑๐	๙	๘	๑๑	๘	๘	๘	๗	๘	๖	๙	๙	๑๐	๙	

ที่มา : สำนักงานเกษตรจังหวัดสมุทรปราการ

๒.๕ สถาบันเกษตรกรและองค์กรเกษตรกร

กระทรวงเกษตรและสหกรณ์ ได้มุ่งเน้นการพัฒนาความสามารถสถาบันเกษตรกรในการให้บริการสมาชิก ประสิทธิภาพในการดำเนินธุรกิจ และการบริหารงานควบคู่กับการพัฒนาความเข้มแข็งสหกรณ์ภาคการเกษตร โดยการใช้แนวคิดและกระบวนการรวมกลุ่มของสถาบันเกษตรกรเป็นพื้นฐานในการเสริมสร้างความเข้มแข็งให้กับเกษตรกรเพื่อให้สามารถประกอบอาชีพได้อย่างยั่งยืน

จังหวัดสมุทรปราการ เกษตรกรมีการรวมกลุ่มเป็นสหกรณ์การเกษตร จำนวน ๔ แห่ง ประกอบด้วยสหกรณ์การเกษตรบางบ่อ สหกรณ์การเกษตรบางพลี สหกรณ์การเกษตรสาขลา และสหกรณ์การเกษตรเพื่อการตลาดลูกค้า ธ.ก.ส. สมุทรปราการ จำกัด สมาชิกรวม ๖,๓๙๘ ราย สำหรับสถาบันเกษตรกรมีการรวมกลุ่มเป็นวิสาหกิจชุมชนมากที่สุด จำนวน ๓๕๖ กลุ่ม สมาชิก ๓,๗๘๑ ราย รองลงมาเป็นกลุ่มแม่บ้านเกษตรกร จำนวน ๒๗ กลุ่ม สมาชิก ๔๕๓ ราย และกลุ่มยุวเกษตรกร ๒๑ กลุ่ม สมาชิก ๓๓๙ ราย ตามลำดับ

นอกจากนี้ยังมีสหกรณ์นอกภาคเกษตร เช่น สหกรณ์ออมทรัพย์ สหกรณ์เครดิตยูเนียน สหกรณ์บริการ สหกรณ์นิคม จำนวน ๑๘๐ แห่ง สมาชิก ๙๐,๙๕๘ ราย อีกด้วย รายละเอียดปรากฏตามตารางที่ ๒๒ และตารางที่ ๒๓

๒.๕.๑ ประเภทสหกรณ์ และจำนวนสมาชิก

ตารางที่ ๒๒ ประเภทสหกรณ์และจำนวนสมาชิก ปี ๒๕๖๓

ประเภทสหกรณ์	จำนวนสหกรณ์ (แห่ง)	จำนวนสมาชิก (ราย)
สหกรณ์ภาคการเกษตร	๔	๖,๔๐๘
สหกรณ์นอกภาคการเกษตร	๑๕๕	๘๙,๗๐๐
รวม	๑๕๙	๙๖,๑๐๘

ที่มา : สำนักงานสหกรณ์จังหวัดสมุทรปราการ ข้อมูล ณ วันที่ ๓๑ ธันวาคม ๒๕๖๓

๒.๕.๒ กลุ่มเกษตรกรจังหวัดสมุทรปราการ

ตารางที่ ๒๓ จำนวนและสมาชิกสถาบันเกษตรกรจังหวัดสมุทรปราการ ปี ๒๕๖๓

อำเภอ	กลุ่มเกษตรกร ^๑		กลุ่มแม่บ้านเกษตรกร ^๒		กลุ่มยุวเกษตรกร ^๓		กลุ่มวิสาหกิจชุมชน ^๔	
	กลุ่ม	สมาชิก	กลุ่ม	สมาชิก	กลุ่ม	สมาชิก	กลุ่ม	สมาชิก
เมือง	-	-	๖	๘๐	๔	๘๔	๗๖	๖๕๗
บางบ่อ	-	-	๒	๓๐	๑	๒๕	๖๑	๗๒๘
บางพลี	๑	๔๓	๖	๑๔๗	๗	๑๑๕	๗๔	๗๖๑
พระประแดง	๑	๘๑	๔	๕๓	๒	๓๐	๗๕	๖๘๓
พระสมุทรเจดีย์	-	-	๖	๗๘	๕	๘๕	๓๗	๕๗๖
บางเสาธง	-	-	๓	๖๕	๒	๔๐	๓๓	๓๗๖
รวม	๒	๑๒๔	๒๗	๔๕๓	๒๑	๓๗๙	๓๕๖	๓,๗๘๑

ที่มา : สำนักงานสหกรณ์จังหวัดสมุทรปราการ ข้อมูล ณ วันที่ ๓๑ ธันวาคม ๒๕๖๓

๒-๔ ที่มา : สำนักงานเกษตรจังหวัดสมุทรปราการ ข้อมูล ณ วันที่ ๗ เมษายน ๒๕๖๔

๒.๖ ข้อมูลจำนวนอาสาสมัครเกษตรของจังหวัด

อาสาสมัครเกษตร เป็นเกษตรกรที่สมัครใจทำงานเพื่อประโยชน์ของประชาชนและสังคม โดยไม่หวังผลตอบแทน จังหวัดสมุทรปราการมีอาสาสมัครเกษตรหมู่บ้านมากที่สุด จำนวน ๒๙๔ ราย รองลงมาเป็นหมอดินอาสา จำนวน ๒๒๖ ราย และประมงอาสา จำนวน ๑๙๑ ราย ตามลำดับ รายละเอียดดังตารางที่ ๒๔ ตารางที่ ๒๔ จำนวนอาสาสมัครเกษตรของจังหวัดสมุทรปราการ ปี ๒๕๖๓

อำเภอ	ด้านอาสาสมัครเกษตร (ราย)										หมายเหตุ
	เกษตรและสหกรณ์	ฝนหลวง	บัญชี	ประมง	ปศุสัตว์	หมอดิน	เกษตรหมู่บ้าน	สหกรณ์	ชลประทาน	เศรษฐกิจการเกษตร	
เมือง	-	-	๗	๓๓	๓๙	๔๘	๗๐	๒	-	๑	-
บางบ่อ	-	-	๑๖	๔๔	๓๑	๕๙	๑๘๓	๔	-	๑	-
บางพลี	-	-	๔	๓๔	๒๔	๓๔	๑๑๗	๓	-	๑	-
พระประแดง	-	-	๗	-	๓๓	๔๗	๙๖	๕	-	๑	-
พระสมุทรเจดีย์	-	-	๕	๕๐	๓๗	๓๐	๖๔	๔	-	๑	-
บางเสาธง	-	-	๓	๓๐	๗	๑๐	๔๖	๒	-	๑	-
รวม	-	-	๔๒	๑๙๑	๑๗๑	๒๒๘	๕๗๖	๒๐	-	๖	-

ที่มา : หน่วยงานในสังกัดกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ ตัดยอดข้อมูล ณ วันที่ ๓๑ ธันวาคม ๒๕๖๓

๒.๗ จำนวนปราชญ์ชาวบ้านของจังหวัด ภายใต้โครงการพัฒนาศูนย์เครือข่ายปราชญ์ชาวบ้าน

๒.๗.๑ ศูนย์เรียนรู้เครือข่ายปราชญ์ชาวบ้านของจังหวัดสมุทรปราการ ปี ๒๕๖๔ มีจำนวน ๑ ศูนย์ คือ ศูนย์เรียนรู้เกษตรผสมผสานตามแนวเศรษฐกิจพอเพียงอำเภอบางเสาธง

ตารางที่ ๒๕ ศูนย์เรียนรู้เครือข่ายปราชญ์ชาวบ้านของจังหวัดสมุทรปราการ ปี ๒๕๖๔

อำเภอ	ที่อยู่	ประธานศูนย์	ฐานการเรียนรู้
บางเสาธง	๑๐/๑ หมู่ ๘ ตำบลศีรษะจรเข้ใหญ่ อำเภอบางเสาธง จังหวัดสมุทรปราการ	นายสุรชัย แซ่จิว	เกษตรผสมผสานตามแนวเศรษฐกิจพอเพียง

ที่มา : สำนักงานเกษตรและสหกรณ์จังหวัดสมุทรปราการ

๒.๘ ข้อมูลด้านการเกษตรอื่นๆ ที่เกี่ยวข้อง เช่น ข้อมูล Smart farmer, Young smart farmer, แหล่งแปรรูป, แหล่งกระจายสินค้า ฯลฯ

๒.๘.๑ จำนวนเกษตรกร Smart farmer ในจังหวัดสมุทรปราการ ปี ๒๕๖๓
 ตารางที่ ๒๖ จำนวนเกษตรกร Smart farmer ในจังหวัดสมุทรปราการ ปี ๒๕๖๓

อำเภอ	เกษตร	ประมง	ปศุสัตว์
เมืองสมุทรปราการ	๒๐	๓๑	๘
บางบ่อ	๒๐	๙๒	๗
บางพลี	๒๐	๒๐	๘
พระประแดง	๒๐	-	๘
พระสมุทรเจดีย์	๒๐	-	๘
บางเสาธง	๒๐	๕๗	๕
รวม	๑๒๐	๒๐๐	๔๕

ที่มา : ด้านพืช สำนักงานเกษตรจังหวัดสมุทรปราการ

ด้านปศุสัตว์ สำนักงานปศุสัตว์จังหวัดสมุทรปราการ

ด้านประมง สำนักงานประมงจังหวัดสมุทรปราการ

๒.๘.๒ จำนวนเกษตรกร Young Smart farmer ในจังหวัดสมุทรปราการ ปี ๒๕๖๓
 ตารางที่ ๒๗ จำนวนเกษตรกร Young Smart farmer ในจังหวัดสมุทรปราการ ปี ๒๕๖๓

อำเภอ	เกษตร	ปศุสัตว์
เมืองสมุทรปราการ	๕	๑
บางบ่อ	๕	๑
บางพลี	๕	๒
พระประแดง	๕	๓
พระสมุทรเจดีย์	๕	๒
บางเสาธง	๕	๑
รวม	๓๐	๑๐

ที่มา : ด้านพืช สำนักงานเกษตรจังหวัดสมุทรปราการ

ด้านปศุสัตว์ สำนักงานปศุสัตว์จังหวัดสมุทรปราการ

๒.๘.๓ ข้อมูลแหล่งรับซื้อผลผลิตข้าวเปลือกในจังหวัด/นอกจังหวัดสมุทรปราการ ปี ๒๕๖๓
 ตารางที่ ๒๘ ข้อมูลแหล่งรับซื้อผลผลิตข้าวเปลือกในจังหวัด/นอกจังหวัดสมุทรปราการ ปี ๒๕๖๓

ประเภท	ในจังหวัด	กำลังการผลิต
โรงสีชัยภูมิพาณิชย์	๘๑ หมู่ ๔ ถนน อ่อนนุช-เทพารักษ์ ตำบลเป็ริง อำเภอบางบ่อ	๒๐๐ ตัน/๒๔ ชั่วโมง
โรงสีวิจิตรธัญญา	๒๒ ม ๑ ต. เป็ริง อ.บางบ่อ	๒๕๐ ตัน/๒๔ ชั่วโมง

ประเภท	นอกจังหวัด	กำลังการผลิต
โรงสีเจริญทรัพย์	อำเภอบ้านโพธิ์ จังหวัดฉะเชิงเทรา	-
โรงสี (คลอง ๑๘)	อำเภอบางน้ำเปรี้ยว จังหวัดฉะเชิงเทรา	-

ที่มา : สำนักงานเกษตรจังหวัดสมุทรปราการ

๒.๘.๔ ข้อมูลโรงสีข้าวของเกษตรกร องค์กรเกษตรกรในชุมชน ปี ๒๕๖๓
 ตารางที่ ๒๙ ข้อมูลโรงสีข้าวของเกษตรกร องค์กรเกษตรกรในชุมชน ปี ๒๕๖๓

อำเภอ	ที่อยู่	ผู้ดูแล
บางบ่อ	หมู่ที่ ๕ ตำบลคลองสวน	นายจินดา เกตุมา
	หมู่ที่ ๕ ตำบลคลองนิมยาตรา	นายอารมย์ โห
	หมู่ที่ ๗ ตำบลคลองสวน	นายเสนาะ แดงน้อย
บางเสาธง	หมู่ที่ ๑๐ ตำบลบางเสาธง	นายวันชัย พรเจริญ
	หมู่ที่ ๑๓ ตำบลบางเสาธง	นายนิวัต อินมร
	หมู่ที่ ๘ ตำบลศีรษะจรเข้ใหญ่	นายสุรัชย์ แซ่จิว

ที่มา : สำนักงานเกษตรจังหวัดสมุทรปราการ

๒.๘.๕ ข้อมูลศูนย์เรียนรู้การเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตสินค้าเกษตรของจังหวัดสมุทรปราการ ปี ๒๕๖๓

ตารางที่ ๓๐ ข้อมูลศูนย์เรียนรู้การเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตสินค้าเกษตรของจังหวัดสมุทรปราการ ปี ๒๕๖๓

อำเภอ	ที่อยู่	ประธานศูนย์	ฐานการเรียนรู้
เมืองสมุทรปราการ	๔๔๘ หมู่ ๓ ซอยเทศบาล ๑๑๙ ตำบลบางปู อำเภอเมืองสมุทรปราการ จังหวัดสมุทรปราการ	นายประยัด จันดา	ประมง (การเลี้ยงปลานิล)
บางบ่อ	๓๑ หมู่ ๗ ตำบลคลองสวน อำเภอบางบ่อ จังหวัดสมุทรปราการ	นายถนอม ยังเจริญ	ข้าว
บางพลี	๓๗ หมู่ ๑๐ ตำบลบางโฉลง อำเภอบางพลี จังหวัดสมุทรปราการ	นายสมชาย อนุพันธ์	มะม่วง
พระประแดง	๓๙/๑ หมู่ ๖ ตำบลบางน้ำผึ้ง อำเภอพระประแดง จังหวัดสมุทรปราการ	นายณรงค์ สำลีรัตน์	ไม้ดอกไม้ประดับ
พระสมุทรเจดีย์	๒๐๐ หมู่ ๑๓ ตำบลแหลมฟ้าผ่า อำเภอพระสมุทรเจดีย์ จังหวัดสมุทรปราการ	นายสุรกิจ ละเอียดดี	ประมง (การเพาะเลี้ยงสัตว์น้ำปลอดกัย)
บางเสาธง	๑๐/๑ หมู่ ๘ ตำบลศีรษะจรเข้ใหญ่ อำเภอบางเสาธง จังหวัดสมุทรปราการ	นายสุรัชย์ แซ่จิว	ข้าว

ที่มา : สำนักงานเกษตรจังหวัดสมุทรปราการ

ส่วนที่ ๓

การวิเคราะห์สภาพแวดล้อมด้านการเกษตรและสหกรณ์ของจังหวัด

ในการวิเคราะห์สภาพแวดล้อมของจังหวัดสมุทรปราการใช้เทคนิค SWOT Analysis ซึ่งผลจากการวิเคราะห์ข้อมูลพบว่าจังหวัดสมุทรปราการมีจุดแข็ง จุดอ่อน โอกาส และภาวะคุกคาม ที่มีผลต่อการพัฒนาเชิงพื้นที่ ดังนี้

๑. การวิเคราะห์สภาพแวดล้อมภายในที่เกี่ยวข้องกับการเกษตรและสหกรณ์ของจังหวัดสมุทรปราการ**๑.๑ จุดแข็ง (Strengths : S)**

๑.๑.๑ มีลักษณะโครงสร้างทางกายภาพที่ดี พื้นที่ตอนกลางเป็นที่ราบลุ่ม เป็นแหล่งเกษตรกรรมที่อุดมสมบูรณ์ มีโครงสร้างของดินที่ดี มีแม่น้ำเจ้าพระยาไหลผ่าน พื้นที่ชลประทานกระจายไปเกือบทุกพื้นที่ ทำให้เป็นแหล่งผลิตสินค้าเกษตรที่สำคัญ

๑.๑.๒ มีลักษณะของภูมิอากาศที่เอื้ออำนวย ปริมาณน้ำฝนเฉลี่ย ๑,๗๐๐ มิลลิเมตร/ปี ซึ่งจะส่งผลต่อเนื่องถึงปริมาณน้ำผิวดินและน้ำใต้ดิน คุณภาพดิน และความเหมาะสมในการทำการเกษตร

๑.๑.๓ มีพื้นที่ติดต่อกับชายฝั่งทะเลซึ่งสามารถเพาะเลี้ยงสัตว์น้ำได้ ทั้งสัตว์น้ำกร่อย และสัตว์น้ำจืด

๑.๑.๔ มีลักษณะทางภูมิศาสตร์ที่ได้เปรียบในเชิงเศรษฐกิจ เนื่องจากการคมนาคมมีความสะดวกในทุกมิติ โดยมีความหลากหลายและครอบคลุม แหล่งรวบรวมปัจจัยการผลิต และจำหน่ายสินค้าเกษตร ทำให้ได้เปรียบต้นทุนและค่าขนส่งต่างๆ

๑.๑.๕ มีโครงสร้างทางการผลิตที่ดี มีความหลากหลายในชนิดสินค้าซึ่งเป็นสินค้าเกษตรที่มีชื่อเสียง เช่น ปลาสลิด ปลานิล หอยแครง ผักกะเฉด ข้าว/ตะไคร้ มะม่วง กุ้งทะเล ปูทะเล ข้าว เป็ดปากน้ำ ไม้ดอกไม้ประดับ เป็นต้น และสินค้าเกษตรบางชนิดยังได้รับ GI อีกด้วย

๑.๑.๖ มีโครงการอันเนื่องมาจากพระราชดำริในส่วนของการบริหารจัดการน้ำ เช่น ประจวบชลประทาน คลองลาดโพธิ์ และสถานีสูบน้ำสุวรรณภูมิ ซึ่งจะช่วยแก้ไขปัญหการบริหารจัดการน้ำในช่วงฤดูน้ำหลาก ทำให้ไม่เกิดปัญหาอุทกภัยและภัยแล้งในพื้นที่เกษตรกรรม

๑.๑.๗ จังหวัดสมุทรปราการมีพื้นที่ต้นแบบในการผลิตสินค้าเกษตรที่ได้รับรองมาตรฐานอินทรีย์ด้านประมง

๑.๑.๘ มีพื้นที่ที่สามารถพัฒนาให้เป็นสถานที่ท่องเที่ยวเชิงเกษตร และเชิงอนุรักษ์วัฒนธรรมได้ เช่น พื้นที่ในอำเภอบางบ่อ อำเภอบางพลี อำเภอบางเสาธง

๑.๒ จุดอ่อน (Weaknesses : W)

๑.๒.๑ ปัญหาความเสื่อมโทรมของทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม ซึ่งเป็นผลกระทบจากการพัฒนาอุตสาหกรรม การขยายตัวของชุมชนเมือง ทำให้เกิดปัญหาน้ำท่วม น้ำเสียจากชุมชน และน้ำเค็มรุกฉ่ำพื้นที่การเกษตรในช่วงฤดูแล้ง การสูญเสียพื้นที่ชายฝั่งทะเล ซึ่งมีผลกระทบต่อการพัฒนาพื้นที่การเกษตร

๑.๒.๒ ปัญหาการขาดแคลนแรงงานภาคเกษตรกรรม เนื่องจากวิถีชีวิตทางการเกษตร หรือโครงสร้างด้านการจัดการภาคเกษตรในจังหวัดสมุทรปราการเปลี่ยนแปลงไป เกษตรกรส่วนใหญ่สูงอายุ ขาดผู้สืบทอดอาชีพ และปรับเปลี่ยนการจัดการโดยใช้แรงงานจ้างในการผลิตเป็นหลัก ทำให้ต้องพึ่งพาแรงงานนอกฟาร์ม ซึ่งมีทั้งแรงงานจากการใช้เครื่องจักรกลแรงงานที่ใช้แรงงานคน โดยเป็นแรงงานภายในจังหวัด และแรงงานต่างด้าว

๑.๒.๓ พื้นที่ทำการเกษตรส่วนใหญ่เป็นพื้นที่เช่า (มากกว่าร้อยละ ๘๐) เกษตรกรจึงไม่กล้าลงทุนปรับปรุงพื้นที่เพื่อขยายผลผลิตให้มากขึ้น

๑.๒.๔ ข้อมูลด้านการเกษตรและสหกรณ์ของจังหวัดไม่เป็นเอกภาพ และไม่เป็นปัจจุบัน ทำให้มีปัญหาเมื่อต้องการนำไปใช้ประโยชน์

๑.๒.๕ เกษตรกรบางส่วนยังไม่เห็นความสำคัญของการรับรองมาตรฐานสินค้าเกษตร เนื่องจากยังไม่สามารถสร้างความแตกต่างด้านราคาได้อย่างเป็นรูปธรรม

- ๑.๒.๖ กลุ่ม องค์กร สถาบันเกษตรกรรชาดความเข้มแข็งในการดำเนินกิจกรรม ในการผลิตสินค้าเกษตร
- ๑.๒.๗ ภาคการเกษตรลดลงอย่างต่อเนื่องจากการขยายตัวของชุมชนเมือง และภาคอุตสาหกรรม
- ๑.๒.๘ ปัญหาด้านการประชาสัมพันธ์ สื่อสารยังไม่ทั่วถึง ส่งผลให้เกษตรกรส่วนใหญ่ขาดความเชื่อมั่นในการใช้ประโยชน์ในพื้นที่เกษตร และการมีส่วนร่วมรับรู้นโยบายในการส่งเสริมภาคเกษตร

๒. การวิเคราะห์สภาพแวดล้อมภายนอกที่เกี่ยวข้องกับการเกษตรและสหกรณ์ของจังหวัดสมุทรปราการ

๒.๑ โอกาส (Opportunities :O)

๒.๑.๑ จังหวัดสมุทรปราการมีสนามบินสุวรรณภูมิเป็นศูนย์กลางแหล่งขนถ่ายสินค้าเกษตรกรรม สามารถเชื่อมโยงกับระบบ Logistic ในจังหวัดได้อย่างมีประสิทธิภาพ

๒.๑.๒ จังหวัดสมุทรปราการมีพื้นที่ติดต่อกับกรุงเทพมหานคร และระเบียงเศรษฐกิจภาคตะวันออก ซึ่งเป็นแหล่งบริโภคขนาดใหญ่ และหลากหลาย ทำให้เป็นข้อได้เปรียบในการดำเนินธุรกิจการค้าสินค้าเกษตรต่างๆ

๒.๑.๓ นโยบายการพัฒนาโครงสร้างพื้นฐานของภาครัฐ ได้แก่ ด้านการพัฒนาด้านการคมนาคม ในการขยายโครงข่ายด้านคมนาคม เช่น การขยายผิวการจราจร รถไฟฟ้า จะช่วยสนับสนุนระบบการขนส่ง และกระจายสินค้าให้มีประสิทธิภาพมากขึ้น ช่วยลดต้นทุนในการขนส่ง และเกิดความสะดวกในการทำธุรกิจการเกษตร

๒.๑.๔ นโยบายของรัฐที่ให้ความสำคัญกับ Food Safety, Zoning, Smart Farmer, Smart Officer และโครงการส่งเสริมการเกษตรในรูปแบบแปลงใหญ่ นโยบายส่งเสริมการตลาดนำการผลิต และการซื้อขายสินค้า Online

๒.๑.๕ มีการขยายตัวของแหล่งรับซื้อสินค้า เช่น ห้างสรรพสินค้า ทำให้สามารถเพิ่มช่องทางการจำหน่ายสินค้าเกษตรสู่ผู้บริโภคได้มากขึ้น

๒.๑.๖ มีท่าเรือขนส่งสินค้าภายในประเทศและต่างประเทศจำนวนมาก เป็นการสนับสนุนระบบ Logistic

๒.๑.๗ สถาบันการศึกษาในพื้นที่มีงานวิจัยที่จะสนับสนุนภาคเกษตร และพัฒนาให้มีประสิทธิภาพมากขึ้น

๒.๒ ภาวะคุกคาม (Threats : T)

๒.๒.๑ การรุกล้ำของภาคอุตสาหกรรม ชุมชนที่อยู่อาศัย และประชากรแฝง ที่รุกล้ำเข้ามาในพื้นที่ที่เหมาะสมในการทำเกษตรทั้งด้านดิน และแหล่งน้ำ ทำให้พื้นที่ทำการเกษตรที่เหมาะสมลดลง สิ่งแวดล้อมเสื่อมโทรม เกิดมลภาวะที่ส่งผลกระทบต่อการผลิตภาคการเกษตร ทำให้คุณภาพและผลผลิตลดลง

๒.๒.๒ ต้นทุนการผลิต โดยเฉพาะปัจจัยการผลิต อาหารสัตว์ ปุ๋ย สารเคมีป้องกันกำจัดศัตรูพืช น้ำมันเชื้อเพลิง ค่าเช่าที่ดิน ค่าจ้างแรงงานสูงขึ้นอย่างต่อเนื่อง

๒.๒.๓ ความไม่มีเสถียรภาพทางการเมือง นโยบายที่เกี่ยวกับสินค้าเกษตรเปลี่ยนแปลง ขาดความต่อเนื่อง ส่งผลกระทบต่อราคาสินค้าเกษตร

๒.๒.๔ สภาพภูมิอากาศที่เปลี่ยนแปลง (Climate Change) และแนวโน้มลักษณะภูมิอากาศที่จะเกิดขึ้นจากภาวะโลกร้อน ทำให้ระบบนิเวศเสื่อมโทรม ส่งผลต่อระบบการผลิตสินค้าเกษตร

๒.๒.๕ การบริหารจัดการด้านการเกษตรยังไม่มีคุณภาพตามมาตรฐานที่กำหนด เมื่อประเทศคู่ค้าสร้างเงื่อนไขในการส่งออกมากขึ้น ทำให้เป็นอุปสรรคทางการค้า

๒.๒.๖ มีการนำเข้าสินค้าเกษตรจากต่างประเทศ ทำให้ราคาสินค้าเกษตรตกต่ำ

๒.๒.๗ ผลกระทบจากภาวะโรคระบาดเชื้อไวรัสโคโรนา ทำให้เกษตรกรไม่สามารถจำหน่ายสินค้าได้ตามปกติ

ตารางที่ ๓๑ การวิเคราะห์สภาพแวดล้อมด้านการเกษตรและสหกรณ์ของจังหวัดสมุทรปราการ

จุดแข็ง (Strength)	จุดอ่อน (Weakness)
๑ มีลักษณะโครงสร้างทางกายภาพที่ดี พื้นที่ตอนกลางเป็นที่ราบลุ่ม เป็นแหล่งเกษตรกรรมที่อุดมสมบูรณ์ มีโครงสร้างของดินที่ดี มีแม่น้ำเจ้าพระยาไหลผ่าน พื้นที่ชลประทานกระจายไปเกือบทุกพื้นที่ ทำให้เป็นแหล่งผลิตสินค้าเกษตรที่สำคัญ ๒ มีลักษณะของภูมิอากาศที่เอื้ออำนวย ปริมาณน้ำฝนเฉลี่ย ๑,๗๐๐ มิลลิเมตร/ปี ซึ่งจะส่งผลต่อเนื่องถึงปริมาณน้ำผิวดินและน้ำใต้ดิน คุณภาพดินและความเหมาะสมในการทำการเกษตร ๓ มีพื้นที่ติดต่อยังฝั่งทะเลซึ่งสามารถเพาะเลี้ยงสัตว์น้ำได้ ทั้งสัตว์น้ำกร่อยและสัตว์น้ำจืด ๔ มีลักษณะทางภูมิศาสตร์ที่ได้เปรียบในเชิงเศรษฐกิจ เนื่องจากการคมนาคมมีความสะดวกในทุกมิติ โดยมีความหลากหลายและครอบคลุม แหล่งรวบรวมปัจจัยการผลิต และจำหน่ายสินค้าเกษตร ทำให้ได้เปรียบต้นทุนและค่าขนส่งต่างๆ ๕ มีโครงสร้างทางการผลิตที่ดี มีความหลากหลายในชนิดสินค้าซึ่งเป็นสินค้าเกษตรที่มีชื่อเสียง เช่น ปลาสลิด ปลานิล หอยแครง ผักกะเฉด ข้าว/ตะไคร้ มะม่วง กุ้งทะเล ปูทะเล ข้าว เบ็ดปากน้ำ ไม้ดอกไม้ประดับ เป็นต้น และสินค้าเกษตรบางชนิดยังได้รับ GI อีกด้วย ๖ มีโครงการอันเนื่องมาจากพระราชดำริในส่วนของบริหารจัดการน้ำ เช่น ประตุน้ำคลองลาดโพธิ์ และสถานีสูบน้ำสุวรรณภูมิ ซึ่งจะช่วยแก้ไขปัญหาการบริหารจัดการน้ำในช่วงฤดูน้ำหลาก ทำให้ไม่เกิดปัญหาลูกทกภัยและภัยแล้งในพื้นที่เกษตรกรรม ๗ จังหวัดสมุทรปราการมีพื้นที่ต้นแบบในการผลิตสินค้าเกษตรที่ได้รับรองมาตรฐานอินทรีย์ด้านประมง ๘ มีพื้นที่ที่สามารถพัฒนาให้เป็นสถานที่ท่องเที่ยวเชิงเกษตร และเชิงอนุรักษ์วัฒนธรรมได้ เช่น พื้นที่ในอำเภอบางบ่อ อำเภอบางพลี และอำเภอบางเสาธง	๑ ปัญหาความเสี่ยงโทรมของทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม ซึ่งเป็นผลกระทบจากการพัฒนาอุตสาหกรรม การขยายตัวของชุมชนเมือง ทำให้เกิดปัญหาน้ำท่วม น้ำเสียจากชุมชน และน้ำเค็มรุกพื้นที่การเกษตรในช่วงฤดูแล้ง การสูญเสียพื้นที่ชายฝั่งทะเล ซึ่งมีผลกระทบต่อการพัฒนาพื้นที่การเกษตร ๒ ปัญหาการขาดแคลนแรงงานภาคเกษตรกรรม เนื่องจากวิถีชีวิตทางการเกษตรหรือโครงสร้างด้านการจัดการภาคเกษตรในจังหวัดสมุทรปราการเปลี่ยนแปลงไป เกษตรกรส่วนใหญ่สูงอายุ ขาดผู้สืบทอดอาชีพ และปรับเปลี่ยนการจัดการโดยใช้แรงงานจ้างในการผลิตเป็นหลัก ทำให้ต้องพึ่งพาแรงงานนอกฟาร์ม ซึ่งมีทั้งแรงงานจากการใช้เครื่องจักรกลแรงงานที่ใช้แรงงานคน โดยเป็นแรงงานภายในจังหวัด และแรงงานต่างด้าว ๓ พื้นที่ทำการเกษตรส่วนใหญ่เป็นพื้นที่เช่า (มากกว่าร้อยละ ๘๐) เกษตรกรจึงไม่กล้าลงทุนปรับปรุงพื้นที่เพื่อขยายผลผลิตให้มากขึ้น ๔ ข้อมูลด้านการเกษตรและสหกรณ์ของจังหวัดไม่เป็นเอกภาพ และไม่เป็นปัจจุบัน ทำให้มีปัญหาเมื่อต้องการนำไปใช้ประโยชน์ ๕ เกษตรกรบางส่วนยังไม่เห็นความสำคัญของการรับรองมาตรฐานสินค้าเกษตร เนื่องจากยังไม่สามารถสร้างความแตกต่างด้านราคาได้อย่างเป็นรูปธรรม ๖ กลุ่มองค์กร สถาบันเกษตรกรขาดความเข้มแข็งในการดำเนินกิจกรรม ในการผลิตสินค้าเกษตร ๗ ภาคการเกษตรลดลงอย่างต่อเนื่องจากการขยายตัวของชุมชนเมือง และภาคอุตสาหกรรม ๘ ปัญหาด้านการประชาสัมพันธ์ สื่อสารยังไม่ทั่วถึง ส่งผลให้เกษตรกรส่วนใหญ่ขาดความเชื่อมั่นในการใช้ประโยชน์ในพื้นที่เกษตร และการมีส่วนร่วมรับรู้ นโยบายในการส่งเสริมภาคเกษตร
โอกาส (Opportunity)	ภัยคุกคาม (Threat)
๑ จังหวัดสมุทรปราการมีสนามบินสุวรรณภูมิเป็นศูนย์กลางแหล่งขนถ่ายสินค้าเกษตรกรรม สามารถเชื่อมโยงกับระบบ Logistic ในจังหวัดได้อย่างมีประสิทธิภาพ ๒ จังหวัดสมุทรปราการมีพื้นที่ติดต่อกับกรุงเทพมหานคร และระเบียงเศรษฐกิจภาคตะวันออก ซึ่งเป็นแหล่งบริโภคขนาดใหญ่ และหลากหลาย ทำให้เป็นข้อได้เปรียบในการดำเนินธุรกิจการค้าสินค้าเกษตรต่างๆ ๓ นโยบายการพัฒนาโครงสร้างพื้นฐานของภาครัฐ ได้แก่ ด้านการพัฒนา ด้านการคมนาคม ในการขยายโครงข่ายด้านคมนาคม เช่น การขยายผิวจราจร รถไฟฟ้า จะช่วยสนับสนุนระบบการขนส่ง และกระจายสินค้าให้มีประสิทธิภาพมากขึ้น ช่วยลดต้นทุนในการขนส่ง และเกิดความสะดวกในการทำธุรกิจการเกษตร ๔ นโยบายของรัฐให้ความสำคัญกับ Food Safety, Zoning, Smart Farmer, Smart Officer และโครงการส่งเสริมการเกษตรในรูปแบบแปลงใหญ่ นโยบายส่งเสริมการตลาดนำการผลิต และการซื้อขายสินค้า Online ๕ มีการขยายตัวของแหล่งรับซื้อสินค้า เช่น ห้างสรรพสินค้า ทำให้สามารถเพิ่มช่องทางการจำหน่ายสินค้าเกษตรสู่ผู้บริโภคได้มากขึ้น ๖ มีท่าเรือขนส่งสินค้าภายในประเทศและต่างประเทศจำนวนมาก เป็นการสนับสนุนระบบ Logistic ๗ สถาบันการศึกษาในพื้นที่มีงานวิจัยที่จะสนับสนุนภาคเกษตร และพัฒนาให้มีประสิทธิภาพมากขึ้น	๑ การรุกคืบของภาคอุตสาหกรรม ชุมชนที่อยู่อาศัย และประชากรแฝง ที่รุกล้ำเข้ามาในพื้นที่ที่เหมาะสมในการทำการเกษตรทั้งด้านดิน และแหล่งน้ำ ทำให้พื้นที่ทำการเกษตรที่เหมาะสมลดลง สิ่งแวดล้อมเสื่อมโทรม เกิดมลภาวะที่ส่งผลกระทบต่อการผลิตภาคการเกษตร ทำให้คุณภาพและผลผลิตลดลง ๒ ต้นทุนการผลิต โดยเฉพาะปัจจัยการผลิต อาหารสัตว์ ปุ๋ย สารเคมีป้องกันกำจัดศัตรูพืช น้ำมันเชื้อเพลิง ค่าเช่าที่ดิน ค่าจ้างแรงงานสูงขึ้นอย่างต่อเนื่อง ๓ ความไม่มีเสถียรภาพทางการเมือง นโยบายที่เกี่ยวข้องกับสินค้าเกษตรเปลี่ยนแปลง ขาดความต่อเนื่อง ส่งผลกระทบต่อราคาสินค้าเกษตร ๔ สภาพภูมิอากาศที่เปลี่ยนแปลง (Climate Change) และแนวโน้มลักษณะภูมิอากาศที่จะเกิดขึ้นจากภาวะโลกร้อน ทำให้ระบบนิเวศเสื่อมโทรม ส่งผลกระทบต่อระบบการผลิตสินค้าเกษตร ๕ การบริหารจัดการด้านการเกษตรยังไม่มีคุณภาพตามมาตรฐานที่กำหนด เมื่อประเทศคู่ค้าสร้างเงื่อนไขในการส่งออกมากขึ้น ทำให้เป็นอุปสรรคทางการค้า ๖ มีการนำเข้าสินค้าเกษตรจากต่างประเทศ ทำให้ราคาสินค้าเกษตรตกต่ำ ๗ ผลกระทบจากภาวะโรคระบาดเชื้อไวรัสโคโรนา ทำให้เกษตรกรไม่สามารถจำหน่ายสินค้าได้ตามปกติ

๓. การจัดทำ TOWS Matrix เพื่อกำหนดกลยุทธ์

ตารางที่ ๓๒ TOWS Matrix เพื่อกำหนดกลยุทธ์

ปัจจัยภายใน ปัจจัยภายนอก	S จุดแข็ง (ภายใน) ๑ มีลักษณะโครงสร้างทางกายภาพที่ดี พื้นที่ดินกลางเป็นที่ราบลุ่ม เป็นแหล่งเกษตรกรรมที่อุดมสมบูรณ์ มีโครงสร้างของดินที่ดี มีแม่น้ำเจ้าพระยาไหลผ่าน พื้นที่ชลประทานกระจายไปเกือบทุกพื้นที่ ทำให้เป็นแหล่งผลิตสินค้าเกษตรที่สำคัญ ๒ มีลักษณะของภูมิอากาศที่เอื้ออำนวย ปริมาณน้ำฝนเฉลี่ย ๑,๗๐๐ มิลลิเมตร/ปี ซึ่งจะส่งผลต่อเนื่องถึงปริมาณน้ำผิวดินและน้ำใต้ดิน คุณภาพดิน และความเหมาะสมในการทำเกษตร ๓ มีพื้นที่ติดต่อกับชายฝั่งทะเลซึ่งสามารถเพาะเลี้ยงสัตว์น้ำได้ ทั้งสัตว์น้ำกร่อย และสัตว์น้ำจืด ๔ มีลักษณะทางภูมิศาสตร์ที่ได้เปรียบในเชิงเศรษฐกิจ เนื่องจาก การคมนาคมมีความสะดวกในทุกมิติ โดยมีความหลากหลายและครอบคลุม แหล่งรวบรวมปัจจัยการผลิต และจำหน่ายสินค้าเกษตร ทำให้ได้เปรียบต้นทุนและค่าขนส่งต่าง ๆ ๕ มีโครงสร้างทางการผลิตที่ดี มีความหลากหลายในชนิดสินค้าซึ่งเป็นสินค้าเกษตรที่มีชื่อเสียง เช่น ปลาสด ปลาบิล หอยแครง ผักกะแต ข้าว/คะน้า มะม่วง ทุเรียน ทุเรียน ข้าว เป็ดปากน้ำ ไม้ดอกไม้ประดับ เป็นต้น และสินค้าเกษตรบางชนิดยังได้รับ GI อีกด้วย ๖ มีการดำเนินงานจากพระราชดำริในส่วนของการบริหารจัดการน้ำ เช่น ประชวรระบายน้ำคลองลาดโพธิ์ และสถานีสูบน้ำสุวรรณภูมิ ซึ่งจะช่วยแก้ไขปัญหาด้านการบริหารจัดการน้ำในช่วงฤดูน้ำหลาก ทำให้ไม่เกิดปัญหาอุทกภัยและภัยแล้งในพื้นที่เกษตรกรรม ๗ จังหวัดสมุทรปราการมีพื้นที่ต้นแบบในการผลิตสินค้าเกษตรที่ได้รับรองมาตรฐานอินทรีย์ด้วยปริมาณ ๘ มีพื้นที่ที่สามารถพัฒนาให้แปลงนาที่ท่องเที่ยวเชิงเกษตร และเชิงอนุรักษ์วัฒนธรรมได้ เช่น พื้นที่ในอำเภอบางบ่อ อำเภอบางพลี และอำเภอบางเสาธง	W จุดอ่อน (ภายใน) ๑ ปัญหาความเสื่อมโทรมของทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม ซึ่งเป็นผลกระทบจากการพัฒนาอุตสาหกรรม การขยายตัวของชุมชนเมือง ทำให้เกิดปัญหาน้ำท่วม น้ำเสียจากชุมชน และน้ำเค็มรุกเข้าพื้นที่การเกษตรในช่วงฤดูแล้ง การสูญเสียพื้นที่ชายฝั่งทะเล ซึ่งมีผลกระทบต่อการพัฒนาพื้นที่การเกษตร ๒ ปัญหาการขาดแคลนแรงงานภาคเกษตรกรรม เนื่องจากวิถีชีวิตทางการเกษตร หรือโครงสร้างด้านการจัดการภาคเกษตรในจังหวัดสมุทรปราการเปลี่ยนแปลงไป เกษตรกรส่วนใหญ่สูงอายุ ขาดผู้สืบทอดอาชีพ และปรับเปลี่ยนการจัดการโดยใช้แรงงานจ้างในการผลิตเป็นหลัก ทำให้ต้องพึ่งพาแรงงานนอกฟาร์ม ซึ่งมีทั้งแรงงานจากการใช้เครื่องจักรกล แรงงานที่ใช้แรงงานคน โดยเป็นแรงงานภายในจังหวัด และแรงงานต่างด้าว ๓ พื้นที่ทำการเกษตรส่วนใหญ่เป็นพื้นที่เช่า (มากกว่าร้อยละ ๘๐) เกษตรกรจึงไม่กล้าลงทุนปรับปรุงพื้นที่เพื่อขยายผลผลิตในภาคขึ้น ๔ ข้อมูลด้านการเกษตรและสหกรณ์ของจังหวัดไม่เป็นเอกภาพ และไม่เป็นปัจจุบัน ทำให้มีปัญหาเมื่อต้องการนำไปใช้ประโยชน์ ๕ เกษตรกรบางส่วนยังไม่เห็นความสำคัญของการรับรองมาตรฐานสินค้าเกษตร เนื่องจากยังไม่สามารถสร้างความแตกต่างด้านราคาได้อย่างเป็นรูปธรรม ๖ กลุ่มองค์กร สถาบันเกษตรกรขาดความเข้มแข็งในการดำเนินงานกิจกรรม ในการผลิตสินค้าเกษตร ๗ ภาคการเกษตรลดลงอย่างต่อเนื่องจากการขยายตัวของชุมชนเมือง และภาคอุตสาหกรรม ๘ ปัญหาด้านการประชาสัมพันธ์ สื่อสารยังไม่ทั่วถึง ส่งผลให้เกษตรกรส่วนใหญ่ขาดความเชื่อมั่นในการใช้ประโยชน์ในพื้นที่เกษตร และการมีส่วนร่วมรับรู้นโยบายในการส่งเสริมภาคเกษตร
O โอกาส (ภายนอก) ๑ จังหวัดสมุทรปราการมีสนามบินสุวรรณภูมิเป็นศูนย์กลางแหล่งขนถ่ายสินค้าเกษตรกรรม สามารถเชื่อมโยงกับระบบ Logistic ในจังหวัดได้อย่างมีประสิทธิภาพ ๒ จังหวัดสมุทรปราการมีพื้นที่ติดต่อกับกรุงเทพมหานคร และระบียงเศรษฐกิจภาคตะวันออก ซึ่งเป็นแหล่งบริโภคขนาดใหญ่ และหลากหลาย ทำให้เป็นข้อได้เปรียบในการดำเนินธุรกิจการค้าสินค้าเกษตรต่างๆ ๓ นโยบายการพัฒนาโครงสร้างพื้นฐานของภาครัฐ ได้แก่ ด้านการพัฒนา การคมนาคม ในการขยายโครงข่ายด้านคมนาคม เช่น การขยายผิวการจราจร รถไฟฟ้า จะช่วยสนับสนุนระบบการขนส่ง และกระจายสินค้าให้มีประสิทธิภาพมากขึ้น ช่วยลดต้นทุนในการขนส่ง และเกิดความสะดวกในการทำธุรกิจการเกษตร ๔ นโยบายของรัฐที่ให้ความสำคัญกับ Food Safety, Zoning, Smart Farmer, Smart Officer และโครงการส่งเสริมการเกษตรในรูปแบบแปลงใหญ่ นโยบายส่งเสริมการตลาดการผลิต และการซื้อขายสินค้า Online ๕ มีการขยายตัวของแหล่งรับซื้อสินค้า เช่น ห้างสรรพสินค้า ทำให้สามารถเพิ่มช่องทางการจำหน่ายสินค้าเกษตรสู่ผู้บริโภคได้มากขึ้น ๖ มีท่าเรือขนส่งสินค้าภายในประเทศและต่างประเทศจำนวนมาก เป็นการสนับสนุนระบบ Logistic ๗ สถาบันการศึกษาในพื้นที่มีงานวิจัยที่จะสนับสนุนภาคเกษตร และพัฒนาให้มีประสิทธิภาพมากขึ้น	SO S_๑O_๔ - ถ่ายทอดความรู้ให้เกษตรกรมีทักษะที่เหมาะสม ปรับปรุงกระบวนการผลิตให้ได้ผลผลิตที่มีคุณภาพตามนโยบายการตลาดนำการผลิต S_๔O_๖ - สนับสนุนการผลิตสินค้าเกษตรที่มีชื่อเสียง โดยใช้เทคโนโลยีและนวัตกรรมในการพัฒนาและสร้างผลิตภัณฑ์ใหม่ S_๗O_๔ - ส่งเสริมและพัฒนาให้เกษตรกรผลิตสินค้ามาตรฐานอินทรีย์ ทดแทนการใช้สารเคมีในการเกษตร S_๘O_๖ - พัฒนารูปแบบการค้าสินค้าเกษตร และสถานที่ท่องเที่ยวเชิงเกษตรให้เป็นที่ยู่งัก	WO W_๑O_๔ - พัฒนาศักยภาพเกษตรกรให้เป็น Smart Farmer W_๑O_๔ - ส่งเสริมให้เกษตรกร/กลุ่มเกษตรกรมีบทบาทในการบริหารจัดการทรัพยากรทางการเกษตร W_๔O_๔ - ส่งเสริมให้บุคลากรของกระทรวงเกษตรและสหกรณ์มีความรู้ ความสามารถสู่ความเป็นเลิศตามนโยบาย Smart Officer W_๖O_๔ - สร้างความเข้มแข็งให้กับเกษตรกรและสถาบันเกษตรกร
T ภัยคุกคาม (ภายนอก) ๑ การรุกคืบของภาคอุตสาหกรรม ชุมชนที่อยู่อาศัย และประชากรแฝง ที่รุกล้ำเข้าในพื้นที่ที่เหมาะสมในการทำเกษตรทั้งด้านดิน และแหล่งน้ำ ทำให้พื้นที่ทำการเกษตรที่เหมาะสมลดลง สิ่งแวดล้อมเสื่อมโทรม เกิดมลภาวะที่ส่งผลกระทบต่อการผลิตภาคการเกษตร ทำให้คุณภาพและผลผลิตลดลง ๒ ต้นทุนการผลิต โดยเฉพาะปัจจัยการผลิต อาหารสัตว์ ปุ๋ย สารเคมีป้องกันกำจัดศัตรูพืช น้ำมันเชื้อเพลิง ค่าเช่าที่ดิน ค่าจ้างแรงงานสูงขึ้นอย่างต่อเนื่อง ๓ ความไม่มั่นคงสภาพทางการเมืองนโยบายที่เกี่ยวข้องกับสินค้าเกษตรเปลี่ยนแปลง ขาดความต่อเนื่อง ส่งผลกระทบต่อราคาสินค้าเกษตร ๔ สภาพภูมิอากาศที่เปลี่ยนแปลง (Climate Change) และแนวโน้มลักษณะภูมิอากาศที่จะเกิดขึ้นจากภาวะโลกร้อน ทำให้ระบบนิเวศเสื่อมโทรม ส่งผลกระทบต่อระบบการผลิตสินค้าเกษตร ๕ การบริหารจัดการด้านการเกษตรยังไม่มีคุณภาพตามมาตรฐานที่กำหนด เมื่อประเทศคู่ค้าสร้างเงื่อนไขในการส่งออกมากขึ้น ทำให้เป็นอุปสรรคทางการค้า ๖ มีการนำเข้าสินค้าเกษตรจากต่างประเทศ ทำให้ราคาสินค้าเกษตรตกต่ำ ๗ ผลกระทบจากภาวะโรคระบาดเชื้อไวรัสโคโรนา ทำให้เกษตรกรไม่สามารถจำหน่ายสินค้าได้ตามปกติ	ST S_๑T_๔ - ส่งเสริมให้มีการบริหารจัดการน้ำเพื่อการเกษตรอย่างมีประสิทธิภาพ S_๔T_๖ - ส่งเสริมการใช้ปัจจัยการผลิตที่เหมาะสมเพื่อลดต้นทุนการผลิตและเพิ่มประสิทธิภาพการผลิต S_๔T_๑ - ส่งเสริมการผลิตสินค้าตามความเหมาะสมของสิ่งบ่งชี้ทางภูมิศาสตร์ (GI) เช่น ปลาสด มะม่วงน้ำดอกไม้ เป็นต้น	WT W_๑T_๑ - ส่งเสริมให้มีการบริหารจัดการและบูรณาการแผนพัฒนาการเกษตรและสหกรณ์อย่างเป็นรูปธรรม W_๔T_๑ - ปรับปรุงข้อมูลด้านการเกษตรและสหกรณ์ของจังหวัดและข้อมูลที่เกี่ยวข้องให้มีความถูกต้องครบถ้วนและเป็นปัจจุบัน

ส่วนที่ ๔

แผนพัฒนาการเกษตรและสหกรณ์ของจังหวัดสมุทรปราการ

๑. วิสัยทัศน์ (Vision)

สินค้าเกษตรสู่มาตรฐานสากล บนพื้นฐานความพอเพียงอย่างยั่งยืน

๒. พันธกิจ (Mission)

๒.๑ พัฒนาคุณภาพชีวิตเกษตรกรและสถาบันเกษตรกรให้มีความมั่นคง

๒.๒ พัฒนาเศรษฐกิจการเกษตรให้เติบโตอย่างมีเสถียรภาพ

๒.๓ ส่งเสริมการผลิตสินค้าเกษตรที่มีคุณภาพตลอดโซ่อุปทานให้สอดคล้องกับความต้องการของตลาด และส่งเสริมงานวิจัย เทคโนโลยี และนวัตกรรมเพื่อนำมาใช้ประโยชน์

๒.๔ ส่งเสริมให้มีการบริหารจัดการทรัพยากรการเกษตรและสิ่งแวดล้อมอย่างสมดุลและยั่งยืน

๓. เป้าประสงค์หลักการพัฒนาการเกษตรและสหกรณ์ของจังหวัด (Goals)

๓.๑ เพื่อสร้างความภาคภูมิใจในอาชีพเกษตรกร สามารถพึ่งพาตนเองได้ เป็น Smart Farmer มีการถ่ายทอดความรู้อย่างต่อเนื่อง

๓.๒ เพื่อส่งเสริมให้เกษตรกรและสถาบันเกษตรกรยกระดับผลิตภาพ ประสิทธิภาพ และมาตรฐาน สินค้าเกษตรปลอดภัย รวมทั้งสร้างมูลค่าเพิ่มสินค้าเกษตรให้ตอบสนองความต้องการของตลาด

๓.๓ เพื่อสร้างความสามารถในการแข่งขันของสินค้าเกษตร โดยนำเทคโนโลยีและนวัตกรรม มาใช้ประโยชน์

๓.๔ สามารถบริหารจัดการทรัพยากรการเกษตรอย่างมีประสิทธิภาพ ปรับตัวและสร้างภูมิคุ้มกัน รองรับต่อการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศได้

๔. ประเด็นยุทธศาสตร์การพัฒนาการเกษตรและสหกรณ์ของจังหวัด

ประเด็นยุทธศาสตร์ที่ ๑ การสร้างความเข้มแข็งให้กับเกษตรกรและสถาบันเกษตรกร

เป้าประสงค์

๑. เกษตรกรได้รับการพัฒนาศักยภาพสู่การเป็น Smart Farmer

๒. เกษตรกรมีการรวมกลุ่มและดำเนินการเป็นไปตามมาตรฐาน

ตัวชี้วัด

๑. ร้อยละที่เพิ่มขึ้นของ Smart Farmer

๒. ร้อยละของสถาบันเกษตรกรที่มีความเข้มแข็งในระดับมาตรฐาน

กลยุทธ์

๑. พัฒนาศักยภาพเกษตรกรให้เป็น Smart Farmer

๒. สร้างความเข้มแข็งให้กับเกษตรกรและสถาบันเกษตรกร

ประเด็นยุทธศาสตร์ที่ ๒

การเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตและยกระดับมาตรฐานสินค้าเกษตร

เป้าประสงค์

๑. ผลิตภัณท์มวลรวมด้านการเกษตรของจังหวัดเพิ่มขึ้น

๒. ฟาร์ม โรงงาน และสถานประกอบการ ได้มาตรฐาน

ตัวชี้วัด

๑. ร้อยละที่เพิ่มขึ้นของผลิตภัณท์มวลรวมด้านการเกษตร

๒. ร้อยละของจำนวนฟาร์ม/โรงงาน/สถานประกอบการ ที่มียื่นขอรับรองมาตรฐาน ผ่านการรับรอง

กลยุทธ์

๑. ส่งเสริมและพัฒนาการเกษตรตลอดโซ่อุปทานให้สอดคล้องกับความต้องการของตลาด

๒. ส่งเสริมและพัฒนาประสิทธิภาพการผลิต และคุณภาพมาตรฐานสินค้า

ประเด็นยุทธศาสตร์ที่ ๓ นวัตกรรม	การเพิ่มความสามารถในการแข่งขันภาคการเกษตรด้วยเทคโนโลยีและ
เป้าประสงค์ ตัวชี้วัด	เกษตรกรเข้าถึงและนำเทคโนโลยีและนวัตกรรมไปใช้ประโยชน์ ร้อยละของเกษตรกรที่ได้รับการถ่ายทอดเทคโนโลยีสามารถนำความรู้ที่ได้รับไปประยุกต์ใช้ในพื้นที่
กลยุทธ์ ประเด็นยุทธศาสตร์ที่ ๔ เป้าประสงค์	พัฒนาเทคโนโลยีและนวัตกรรมเพื่อการขับเคลื่อนให้สอดคล้องกับไทยแลนด์ ๔.๐ การบริหารจัดการทรัพยากรการเกษตรและสิ่งแวดล้อมอย่างสมดุลและยั่งยืน
ตัวชี้วัด	๑. พื้นที่การเกษตรได้รับการอนุรักษ์ ปรับปรุง และฟื้นฟู ๒. การบริหารจัดการน้ำมีประสิทธิภาพ
กลยุทธ์	๑. ร้อยละของจำนวนพื้นที่การเกษตรได้รับการอนุรักษ์ ปรับปรุง และฟื้นฟู ๒. ร้อยละของจำนวนพื้นที่ที่ได้รับประโยชน์จากการบริหารจัดการน้ำ
ประเด็นยุทธศาสตร์ที่ ๕ เป้าประสงค์	๑. พื้นที่และอนุรักษ์ทรัพยากรการเกษตรให้สมดุลและยั่งยืน ๒. บริหารจัดการทรัพยากรการเกษตรอย่างยั่งยืน
ตัวชี้วัด	การพัฒนากระบวนการบริหารจัดการของจังหวัด ๑. บุคลากรของหน่วยงานในสังกัดกระทรวงเกษตรและสหกรณ์จังหวัดสมุทรปราการ ได้รับการพัฒนาศักยภาพสู่การเป็น Smart Officer ๒. หน่วยงานในสังกัดกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ มีการทำงานเป็นทีมและบูรณาการทำงานร่วมกัน
กลยุทธ์	๑. ร้อยละที่เพิ่มขึ้นของบุคลากรของหน่วยงานในสังกัดกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ จังหวัดสมุทรปราการ เป็น Smart Officer ๒. จำนวนส่วนราชการในสังกัดกระทรวงเกษตรและสหกรณ์จังหวัดสมุทรปราการ มีการบูรณาการทำงานร่วมกัน
ตัวชี้วัด	๑. ส่งเสริมให้บุคลากรของหน่วยงานในสังกัดกระทรวงเกษตรและสหกรณ์จังหวัดสมุทรปราการ พัฒนาความรู้ความสามารถสู่ความเป็นเลิศตามนโยบาย Smart Officer ๒. ส่งเสริมให้มีการบริหารจัดการและบูรณาการทำงานร่วมกัน

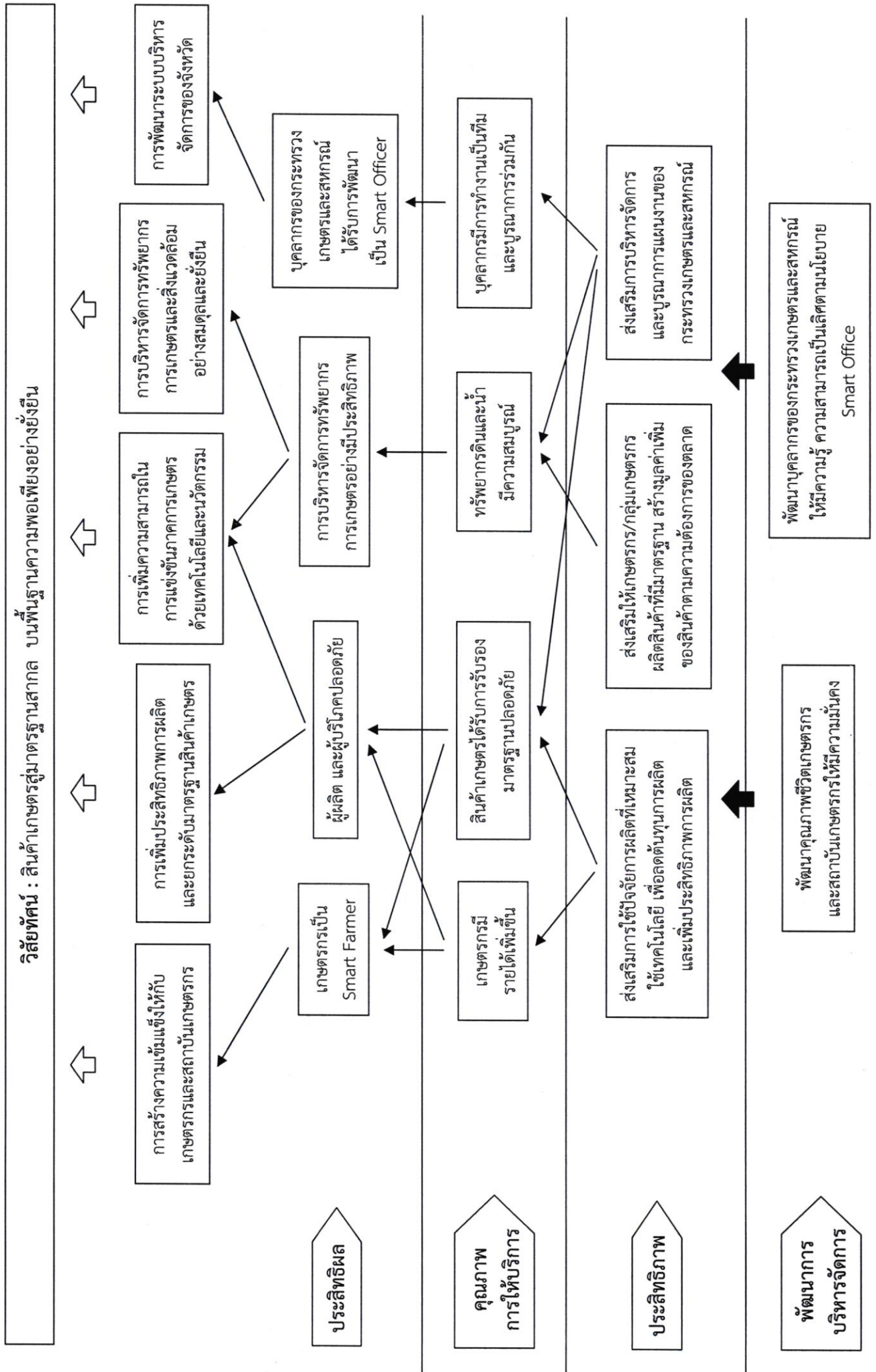
๕. แผนพัฒนาการเกษตรและสหกรณ์ของจังหวัดสมุทรปราการ (พ.ศ. ๒๕๖๖ – พ.ศ. ๒๕๗๐)

ประเด็นยุทธศาสตร์	เป้าประสงค์	ตัวชี้วัด	ค่าเป้าหมาย					กลยุทธ์
			พ.ศ. ๒๕๖๖	พ.ศ. ๒๕๖๗	พ.ศ. ๒๕๖๘	พ.ศ. ๒๕๖๙	พ.ศ. ๒๕๗๐	
ประเด็นยุทธศาสตร์ที่ ๑ การสร้างความเข้มแข็งให้กับ เกษตรกรและสถาบัน เกษตรกร	๑.๑ เกษตรกรได้รับการ พัฒนาศักยภาพสู่การเป็น Smart Farmer	๑.๑ ร้อยละที่เพิ่มขึ้นของ Smart Farmer	๑๒%	๑๔%	๑๖%	๑๘%	๒๐%	๑.๑ พัฒนาศักยภาพ เกษตรกรให้เป็น Smart Farmer
	๑.๒ เกษตรกรมีการ รวมกลุ่มและดำเนินการ เป็นไปตามมาตรฐาน	๑.๒ ร้อยละของสถาบัน เกษตรกรที่มีความเข้มแข็ง ในระดับมาตรฐาน	๑๐%	๑๐%	๑๕%	๑๕%	๒๐%	๑.๒ สร้างความเข้มแข็ง ให้กับเกษตรกรและสถาบัน เกษตรกร
ประเด็นยุทธศาสตร์ที่ ๒ การเพิ่มประสิทธิภาพการ ผลิตและยกระดับมาตรฐาน สินค้าเกษตร	๒.๑ ผลิตภัณณ์รวม ด้านการเกษตรของจังหวัด เพิ่มขึ้น	๒.๑ ร้อยละที่เพิ่มขึ้นของ ผลิตภัณฑ์มวลรวมด้าน การเกษตร	๓%	๓%	๓%	๓%	๓%	๒.๑ ส่งเสริมและพัฒนาการ เกษตรตลอดโซ่คุณค่าให้ สอดคล้องกับความต้องการ ของตลาด
	๒.๒ ฟาร์ม โรงงาน และ สถานประกอบการ ได้ มาตรฐาน	๒.๒ ร้อยละของจำนวน ฟาร์ม/โรงงาน/สถาน ประกอบการ ที่มียืนขอรับ รองมาตรฐานผ่านการรับรอง	๘๕%	๘๕%	๙๐%	๙๐%	๙๕%	๒.๒ ส่งเสริมและพัฒนา ประสิทธิภาพการผลิต และ คุณภาพมาตรฐานสินค้า
ประเด็นยุทธศาสตร์ที่ ๓ การเพิ่มความสามารถในการ แข่งขันภาคการเกษตรด้วย เทคโนโลยีและนวัตกรรม	เกษตรกรเข้าถึงและนำ เทคโนโลยีและนวัตกรรม ไปใช้ประโยชน์	ร้อยละของเกษตรกรที่ได้รับ การถ่ายทอดเทคโนโลยี สามารถนำความรู้ที่ได้รับไป ประยุกต์ใช้ในพื้นที่	๓๕%	๘๐%	๘๕%	๙๐%	๙๕%	พัฒนาเทคโนโลยีและนวัตกรรม เพื่อการขับเคลื่อนให้สอดคล้อง กับไทยแลนด์ ๔.๐

๕. แผนพัฒนาการเกษตรและสหกรณ์ของจังหวัดสมุทรปราการ (พ.ศ. ๒๕๖๖ - พ.ศ. ๒๕๗๐) (ต่อ)

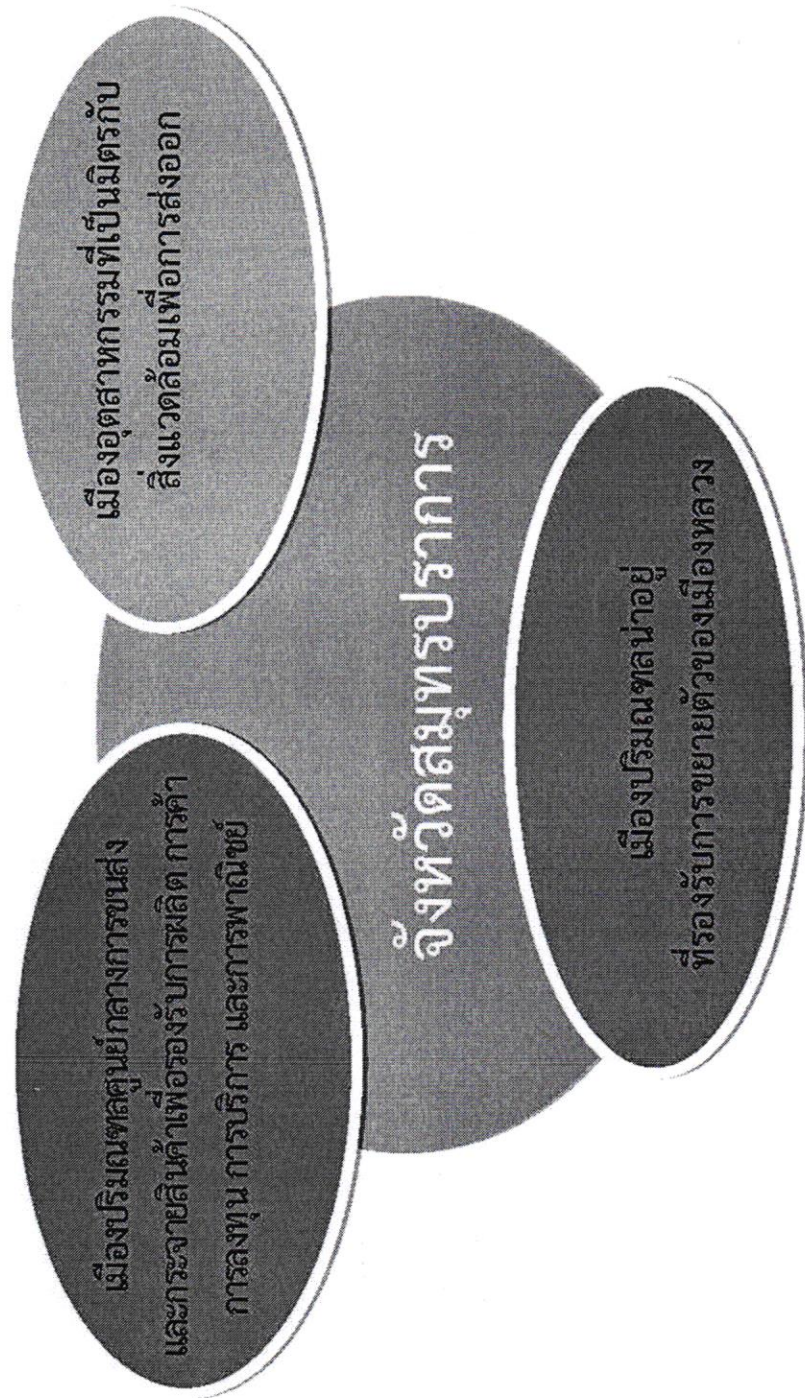
ประเด็นยุทธศาสตร์	เป้าประสงค์	ตัวชี้วัด	ค่าเป้าหมาย					กลยุทธ์
			พ.ศ. ๒๕๖๖	พ.ศ. ๒๕๖๗	พ.ศ. ๒๕๖๘	พ.ศ. ๒๕๖๙	พ.ศ. ๒๕๗๐	
ประเด็นยุทธศาสตร์ที่ ๔ การบริหารจัดการทรัพยากร การเกษตรและสิ่งแวดล้อม อย่างสมดุลและยั่งยืน	๔.๑ พื้นที่การเกษตรได้รับการอนุรักษ์ ปรับปรุง และฟื้นฟู	๔.๑ ร้อยละของจำนวนพื้นที่การเกษตรได้รับการอนุรักษ์ ปรับปรุง และฟื้นฟู	๗๕%	๘๐%	๘๕%	๙๐%	๙๕%	๔.๑.๑ ฟื้นฟูและอนุรักษ์ทรัพยากรการเกษตรให้สมดุลและยั่งยืน
	๔.๒ การบริหารจัดการน้ำมีประสิทธิภาพ	๔.๒ ร้อยละของจำนวนพื้นที่ที่ได้รับประโยชน์จากการบริหารจัดการน้ำ	๗๕%	๘๐%	๘๕%	๙๐%	๙๕%	๔.๒.๑ บริหารจัดการทรัพยากรการเกษตรอย่างยั่งยืน
ประเด็นยุทธศาสตร์ที่ ๕ การพัฒนาระบบบริหารจัดการของจังหวัด	๕.๑ บุคลากรของหน่วยงานในสังกัดกระทรวงเกษตรและสหกรณ์จังหวัดสมุทรปราการ ได้รับการพัฒนาศักยภาพสู่การเป็น Smart Officer	๕.๑ ร้อยละที่เพิ่มขึ้นของบุคลากรของหน่วยงานในสังกัดกระทรวงเกษตรและสหกรณ์จังหวัดสมุทรปราการ เป็น Smart Officer	๒๕%	๓๐%	๓๕%	๔๐%	๔๕%	๕.๑.๑ ส่งเสริมให้บุคลากรของหน่วยงานในสังกัดกระทรวงเกษตรและสหกรณ์จังหวัดสมุทรปราการพัฒนาความรู้ความสามารถสู่ความเป็นเลิศตามนโยบาย Smart Officer
	๕.๒ หน่วยงานในสังกัดกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ มีการทำงานเป็นทีมและบูรณาการทำงานร่วมกัน	๕.๒ จำนวนส่วนราชการในสังกัดกระทรวงเกษตรและสหกรณ์จังหวัดสมุทรปราการมีการบูรณาการทำงานร่วมกัน	๑๓ หน่วยงาน	๑๓ หน่วยงาน	๑๓ หน่วยงาน	๑๓ หน่วยงาน	๑๓ หน่วยงาน	๕.๒.๑ ส่งเสริมให้มีการบริหารจัดการและบูรณาการทำงานร่วมกัน

6. แผนยุทธศาสตร์ (Strategy Map)

7. ตำแหน่งการพัฒนาจังหวัดสมุทรปราการ (Positioning)

- 1) เมืองอุตสาหกรรมที่เป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อมเพื่อการส่งออก (Eco-Industrial Town)
- 2) เมืองปริมณฑลศูนย์กลางการขนส่งและกระจายสินค้าเพื่อรองรับการผลิต การค้า การลงทุน การบริการ และการพาณิชย์
- 3) เมืองปริมณฑลนำอยู่ ที่รองรับการขยายตัวของเมืองหลวง

ส่วนที่ ๕

โครงการภายใต้ประเด็นยุทธศาสตร์ตามแผนพัฒนาการเกษตรและสหกรณ์ของจังหวัดสมุทรปราการ (พ.ศ. ๒๕๖๖ - ๒๕๗๐)

ประเด็นยุทธศาสตร์ที่ ๑ การสร้างความเข้มแข็งให้กับเกษตรกรและสถาบันเกษตรกร

กลยุทธ์	โครงการ	แหล่ง งบประมาณ	งบประมาณ					รวม ๕ ปี	หน่วยงานดำเนินการ	
			พ.ศ. ๒๕๖๖	พ.ศ. ๒๕๖๗	พ.ศ. ๒๕๖๘	พ.ศ. ๒๕๖๙	พ.ศ. ๒๕๗๐		หลัก	รวม
๑.๑ พัฒนาศักยภาพเกษตรกรให้เป็น Smart Farmer	๑. โครงการเพิ่มศักยภาพศูนย์เรียนรู้การเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตสินค้าเกษตร (ศพก)	งบจังหวัด	๑,๕๖๐,๐๐๐.๐๐	๑,๗๐๐,๐๐๐.๐๐	๑,๘๕๐,๐๐๐.๐๐	๒,๐๐๐,๐๐๐.๐๐	๒,๑๕๐,๐๐๐.๐๐	๙,๒๖๐,๐๐๐.๐๐	กษ. สป.	ปม. สป. ปศจ. สป.
	๒. โครงการส่งเสริมและพัฒนาศักยภาพเกษตรกรสู่ความเป็น Smart Farmer	งบจังหวัด	๒,๑๐๐,๐๐๐.๐๐	๒,๓๐๐,๐๐๐.๐๐	๒,๕๐๐,๐๐๐.๐๐	๒,๗๐๐,๐๐๐.๐๐	๒,๙๐๐,๐๐๐.๐๐	๑๒,๕๐๐,๐๐๐.๐๐	กษ. สป.	ปม. สป. ปศจ. สป.
	๓. โครงการพัฒนาศูนย์เครือข่ายปราชญ์ชาวบ้าน	งบปกติ	๕๔,๐๐๐.๐๐	๕๔,๐๐๐.๐๐	๕๔,๐๐๐.๐๐	๕๔,๐๐๐.๐๐	๕๔,๐๐๐.๐๐	๒๗๐,๐๐๐.๐๐	กษ. สป.	สสจ. สป. สศส. สป. โครงการลูกพระดาบสมุทรปราการ
	๔. โครงการคลินิกเกษตรเคลื่อนที่ในพระราชานุเคราะห์ฯ	งบปกติ	๑๑๗,๐๐๐.๐๐	๑๒๙,๐๐๐.๐๐	๑๔๒,๐๐๐.๐๐	๑๕๖,๐๐๐.๐๐	๑๗๑,๐๐๐.๐๐	๗๑๖,๐๐๐.๐๐	สศส. สป. ปศจ. สป. สพด. สป. ศวพ. ปทุมธานี	
	๕. โครงการอันเนื่องมาจากพระราชดำริ	งบปกติ	๑๘๒,๔๐๐.๐๐	๒๐๑,๐๐๐.๐๐	๒๒๐,๐๐๐.๐๐	๒๔๐,๐๐๐.๐๐	๒๖๐,๐๐๐.๐๐	๑,๑๐๓,๔๐๐.๐๐	กษ. สป. ปศจ. สป. ศพจ. สป.	
	๖. โครงการส่งเสริมการค้าสินค้าอันเนื่องมาจากพระราชดำริ	งบปกติ	๑๔๘,๔๐๐.๐๐	๑๖๓,๐๐๐.๐๐	๑๘๐,๐๐๐.๐๐	๒๐๐,๐๐๐.๐๐	๒๒๐,๐๐๐.๐๐	๙๑๑,๔๐๐.๐๐	กษ. สป.	ปม. สป. สพด. สป.
	๗. โครงการลูกพระดาบสมุทรปราการตามพระราชดำริ	งบปกติ	๕๐,๐๐๐.๐๐	๕๐,๐๐๐.๐๐	๕๐,๐๐๐.๐๐	๕๐,๐๐๐.๐๐	๕๐,๐๐๐.๐๐	๒๕๐,๐๐๐.๐๐	คณม. กจ.	
	๘. โครงการค่ายเยาวชนรักษ์ไพรเฉลิมพระเกียรติ ๖๐ พรรษาสมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ	งบปกติ	๕,๕๐๐.๐๐	๖,๐๐๐.๐๐	๖,๕๐๐.๐๐	๗,๐๐๐.๐๐	๗,๕๐๐.๐๐	๓๒,๕๐๐.๐๐	คณม. กจ.	

ส่วนที่ ๕

โครงการภายใต้ประเด็นยุทธศาสตร์ตามแผนพัฒนาการเกษตรและสหกรณ์ของจังหวัดสมุทรปราการ (พ.ศ. ๒๕๖๖ - ๒๕๗๐)

ประเด็นยุทธศาสตร์ที่ ๑ การสร้างความเข้มแข็งให้กับเกษตรกรและสถาบันเกษตรกร

กลยุทธ์	โครงการ	แหล่ง งบประมาณ	งบประมาณ					รวม ๕ ปี	หน่วยงานดำเนินการ	
			พ.ศ. ๒๕๖๖	พ.ศ. ๒๕๖๗	พ.ศ. ๒๕๖๘	พ.ศ. ๒๕๖๙	พ.ศ. ๒๕๗๐		หลัก	รวม
๑.๑ พัฒนาศักยภาพเกษตรกรให้เป็น Smart Farmer	๙. โครงการถ่ายทอดองค์ความรู้และเทคโนโลยีด้านการปศุสัตว์	งบประมาณ	๑๖,๒๐๐.๐๐	๑๘,๐๐๐.๐๐	๒๐,๐๐๐.๐๐	๒๒,๐๐๐.๐๐	๒๔,๐๐๐.๐๐	๑๐๐,๒๐๐.๐๐	ปศจ. สป.	
	๑๐. โครงการศูนย์ถ่ายทอดเทคโนโลยีการพัฒนาที่ดิน	งบปกติ	๓๐,๐๐๐.๐๐	๓๓,๐๐๐.๐๐	๓๖,๐๐๐.๐๐	๓๙,๐๐๐.๐๐	๔๒,๐๐๐.๐๐	๑๘๐,๐๐๐.๐๐	สพด. สป.	
	๑๑. โครงการพัฒนาศูนย์เรียนรู้การเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตสินค้าเกษตร (ศพก.)	งบปกติ	๑,๑๑๐,๔๐๐.๐๐	๑,๒๐๐,๐๐๐.๐๐	๑,๓๐๐,๐๐๐.๐๐	๑,๔๐๐,๐๐๐.๐๐	๑,๕๐๐,๐๐๐.๐๐	๖,๕๑๐,๔๐๐.๐๐	สสส. สป. กษจ. สป. ปม. สป. สพด. สป.	
	๑๒. โครงการส่งเสริมเกษตรกรทฤษฎีใหม่	งบปกติ	๘๐,๐๐๐.๐๐	๙๐,๐๐๐.๐๐	๑๐๐,๐๐๐.๐๐	๑๑๐,๐๐๐.๐๐	๑๒๐,๐๐๐.๐๐	๕๐๐,๐๐๐.๐๐	ปม. สป. ปศจ. สป.	
	๑๓. โครงการส่งเสริมเกษตรกรทฤษฎีใหม่ด้านปฐมนิคม	งบปกติ	๑๐๐,๐๐๐.๐๐	๑๑๐,๐๐๐.๐๐	๑๒๐,๐๐๐.๐๐	๑๓๐,๐๐๐.๐๐	๑๔๐,๐๐๐.๐๐	๖๐๐,๐๐๐.๐๐	ศพจ. สป.	
	๑๔. โครงการพัฒนาเกษตรกรรมยั่งยืน (เกษตรทฤษฎีใหม่)	งบปกติ	๖,๕๐๐.๐๐	๗,๐๐๐.๐๐	๗,๕๐๐.๐๐	๘,๐๐๐.๐๐	๘,๕๐๐.๐๐	๓๗,๕๐๐.๐๐	สสส. สป.	
	๑๕. โครงการสร้างและพัฒนาเกษตรกรปราชญ์	งบปกติ	๑๘,๐๐๐.๐๐	๒๐,๐๐๐.๐๐	๒๒,๐๐๐.๐๐	๒๔,๐๐๐.๐๐	๒๖,๐๐๐.๐๐	๑๑๐,๐๐๐.๐๐	ปศจ. สป.	
	๑๖. โครงการพัฒนาเกษตรกรปราชญ์และเกษตรกรรุ่นใหม่	งบปกติ	๒๕๐,๐๐๐.๐๐	๒๗๐,๐๐๐.๐๐	๒๙๐,๐๐๐.๐๐	๓๑๐,๐๐๐.๐๐	๓๓๐,๐๐๐.๐๐	๑,๔๕๐,๐๐๐.๐๐	กษจ. สป.	
	๑๗. โครงการพัฒนาเกษตรกรและหมอดินอาสา และหมอดินน้อย	งบปกติ	๑๔๑,๐๐๐.๐๐	๑๕๕,๐๐๐.๐๐	๑๗๐,๐๐๐.๐๐	๑๘๕,๐๐๐.๐๐	๒๐๐,๐๐๐.๐๐	๘๕๑,๐๐๐.๐๐	กษจ. สป. ศพจ. สป.	
	๑๘. โครงการส่งเสริมและพัฒนาสหกรณ์และกลุ่มเกษตรกร	งบปกติ	๑๔,๐๐๐.๐๐	๑๕,๐๐๐.๐๐	๑๖,๐๐๐.๐๐	๑๗,๐๐๐.๐๐	๑๘,๐๐๐.๐๐	๘๐,๐๐๐.๐๐	สพด. สป.	
	๑๙. โครงการส่งเสริมและพัฒนาสหกรณ์และกลุ่มเกษตรกร	งบปกติ	๑,๘๐๐,๐๐๐.๐๐	๒,๐๐๐,๐๐๐.๐๐	๒,๒๐๐,๐๐๐.๐๐	๒,๔๐๐,๐๐๐.๐๐	๒,๖๐๐,๐๐๐.๐๐	๑๑,๐๐๐,๐๐๐.๐๐	สสจ. สป.	

ส่วนที่ ๕

โครงการภายใต้ประเด็นยุทธศาสตร์ตามแผนพัฒนาการเกษตรและสหกรณ์ของจังหวัดสมุทรปราการ (พ.ศ. ๒๕๖๖ - ๒๕๗๐)

ประเด็นยุทธศาสตร์ที่ ๑ การสร้างความเข้มแข็งให้กับเกษตรกรและสถาบันเกษตรกร

กลยุทธ์	โครงการ	แหล่งงบประมาณ	งบประมาณ					รวม ๕ ปี		หน่วยงานดำเนินการ	
			พ.ศ. ๒๕๖๖	พ.ศ. ๒๕๖๗	พ.ศ. ๒๕๖๘	พ.ศ. ๒๕๖๙	พ.ศ. ๒๕๗๐	รวม ๕ ปี	หลัก สดส. สป.	รวม	
๑.๑ พัฒนาศักยภาพเกษตรกรให้เป็น Smart Farmer	๒๐. ยกระดับศักยภาพเกษตรกรรุ่นใหม่ และผู้ประกอบการ/วิสาหกิจชุมชนในการผลิตสินค้าชุมชน	งบประมาณ งบปกติ	๑๕๐,๐๐๐.๐๐	๑๖๕,๐๐๐.๐๐	๑๘๐,๐๐๐.๐๐	๑๙๕,๐๐๐.๐๐	๒๑๐,๐๐๐.๐๐	๙๐๐,๐๐๐.๐๐			

ส่วนที่ ๕

โครงการภายใต้ประเด็นยุทธศาสตร์ตามแผนพัฒนาการเกษตรและสหกรณ์ของจังหวัดสมุทรปราการ (พ.ศ. ๒๕๖๖ - ๒๕๗๐)

ประเด็นยุทธศาสตร์ที่ ๑ การสร้างความเข้มแข็งให้กับเกษตรกรและสถาบันเกษตรกร

กลยุทธ์	โครงการ	แหล่งงบประมาณ	งบประมาณ						รวม ๕ ปี	หน่วยงานดำเนินการ	
			พ.ศ. ๒๕๖๖	พ.ศ. ๒๕๖๗	พ.ศ. ๒๕๖๘	พ.ศ. ๒๕๖๙	พ.ศ. ๒๕๗๐	พ.ศ. ๒๕๗๑		หลัก	ร่วม
๑.๒ สร้างความเข้มแข็งให้กับเกษตรกรและสถาบันเกษตรกร	๑. โครงการการสอบบัญชีสหกรณ์และกลุ่มเกษตรกร	งบปกติ	๑,๔๕๗,๖๕๐.๐๐	๒,๐๐๐,๐๐๐.๐๐	๒,๒๐๐,๐๐๐.๐๐	๒,๔๐๐,๐๐๐.๐๐	๒,๖๐๐,๐๐๐.๐๐	๑๑,๐๕๗,๖๕๐.๐๐	๑๑,๐๕๗,๖๕๐.๐๐	สคส. สป.	
	๒. โครงการพัฒนาวิสาหกิจสู่ความเป็นมืออาชีพ	งบปกติ	๑๓,๖๕๐.๐๐	๑๕,๐๐๐.๐๐	๑๗,๐๐๐.๐๐	๑๙,๐๐๐.๐๐	๒๑,๐๐๐.๐๐	๘๕,๖๕๐.๐๐	๘๕,๖๕๐.๐๐	สคส. สป.	
	๓. โครงการจัดการปัญหาแรงงานต่างด้าวและการค้ามนุษย์	งบปกติ	๒๓๒,๐๐๐.๐๐	๒๕๐,๐๐๐.๐๐	๒๗๐,๐๐๐.๐๐	๒๙๐,๐๐๐.๐๐	๓๑๐,๐๐๐.๐๐	๑,๓๕๒,๐๐๐.๐๐	๑,๓๕๒,๐๐๐.๐๐	ปม. สป.	ศปท. สป.
	๔. โครงการป้องกันและแก้ไขปัญหาการทำประมงผิดกฎหมาย	งบปกติ	๑,๐๔๕,๐๐๐.๐๐	๑,๒๐๐,๐๐๐.๐๐	๑,๔๐๐,๐๐๐.๐๐	๑,๖๐๐,๐๐๐.๐๐	๑,๘๐๐,๐๐๐.๐๐	๗,๐๔๕,๐๐๐.๐๐	๗,๐๔๕,๐๐๐.๐๐	ศปท. สป.	
	๕. โครงการจัดระเบียบการทำประมง	งบปกติ	๖๘๖,๘๖๐.๐๐	๗๕๐,๐๐๐.๐๐	๘๐๐,๐๐๐.๐๐	๘๕๐,๐๐๐.๐๐	๙๐๐,๐๐๐.๐๐	๓,๙๘๖,๘๖๐.๐๐	๓,๙๘๖,๘๖๐.๐๐	ปม. สป.	ศปท. สป.
	๖. โครงการส่งเสริมและสร้างทักษะในการประกอบอาชีพทั้งในและนอกภาคการเกษตร (นำลูกหลานเกษตรกรกลับบ้าน สานต่ออาชีพการเกษตร)	งบปกติ	๓๐๐.๐๐	๔๐๐.๐๐	๕๐๐.๐๐	๖๐๐.๐๐	๗๐๐.๐๐	๒,๕๐๐.๐๐	๒,๕๐๐.๐๐	สคส. สป.	
	๗. โครงการเสริมสร้างการจัดทำบัญชีครัวเรือน เพื่อการจัดทำเศรษฐกิจระดับครัวเรือน	งบปกติ	๑๔,๗๗๐.๐๐	๑๖,๐๐๐.๐๐	๑๘,๐๐๐.๐๐	๒๐,๐๐๐.๐๐	๒๒,๐๐๐.๐๐	๙๐,๗๗๐.๐๐	๙๐,๗๗๐.๐๐	สคส. สป.	
	๘. โครงการส่งเสริมเยาวชนชนบทพิเศษ	งบปกติ	๒๔,๖๐๐.๐๐	๒๗,๐๐๐.๐๐	๓๐,๐๐๐.๐๐	๓๓,๐๐๐.๐๐	๓๖,๐๐๐.๐๐	๑๕๐,๖๐๐.๐๐	๑๕๐,๖๐๐.๐๐	ศพจ. สป.	
	๙. โครงการเสริมสร้างการมีส่วนร่วมของชุมชนประมง	งบปกติ	๑๖๔,๕๕๐.๐๐	๑๘๐,๐๐๐.๐๐	๒๐๐,๐๐๐.๐๐	๒๒๐,๐๐๐.๐๐	๒๔๐,๐๐๐.๐๐	๑,๐๐๔,๕๕๐.๐๐	๑,๐๐๔,๕๕๐.๐๐	ศปท. สป.	
	๑๐. โครงการพัฒนาความเข้มแข็งของกลุ่มเกษตรกร	งบปกติ	๑๔๑,๖๐๐.๐๐	๑๕๐,๐๐๐.๐๐	๑๖๐,๐๐๐.๐๐	๑๗๐,๐๐๐.๐๐	๑๘๐,๐๐๐.๐๐	๘๐๑,๖๐๐.๐๐	๘๐๑,๖๐๐.๐๐	กษจ. สป.	

ส่วนที่ ๕

โครงการภายใต้ประเด็นยุทธศาสตร์ตามแผนพัฒนาการเกษตรและสหกรณ์ของจังหวัดสมุทรปราการ (พ.ศ. ๒๕๖๖ - ๒๕๗๐)

ประเด็นยุทธศาสตร์ที่ ๒ การเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตและยกระดับมาตรฐานสินค้าเกษตร

กลยุทธ์	โครงการ	แหล่งงบประมาณ	งบประมาณ					รวม ๕ ปี	หน่วยงานดำเนินการ	
			พ.ศ. ๒๕๖๖	พ.ศ. ๒๕๖๗	พ.ศ. ๒๕๖๘	พ.ศ. ๒๕๖๙	พ.ศ. ๒๕๗๐		หลัก	ร่วม
๒.๑ ส่งเสริมและพัฒนากาเกษตรตลอดห่วงโซ่อุปทานให้สอดคล้องกับความต้องการตลาด	๑. โครงการผลิตเมล็ดพันธุ์ข้าวคุณภาพดี	งบกลุ่มจังหวัด	๒๘,๐๐๐,๐๐๐.๐๐	๓๐,๐๐๐,๐๐๐.๐๐	๓๒,๐๐๐,๐๐๐.๐๐	๓๔,๐๐๐,๐๐๐.๐๐	๓๖,๐๐๐,๐๐๐.๐๐	๑๖๐,๐๐๐,๐๐๐.๐๐	สสจ. ปทุมธานี	กษจ. ปทุมธานี กษจ. นนทบุรี กษจ. นครปฐม ศวพ. ปทุมธานี
	๒. จัดแสดงสินค้าและเชื่อมโยงการกระจายสินค้าเกษตร	งบกลุ่มจังหวัด	๓๐,๐๐๐,๐๐๐.๐๐	๓๓,๐๐๐,๐๐๐.๐๐	๓๖,๐๐๐,๐๐๐.๐๐	๓๘,๐๐๐,๐๐๐.๐๐	๔๐,๐๐๐,๐๐๐.๐๐	๑๗๗,๐๐๐,๐๐๐.๐๐	กษจ. สป.	กษจ. ปทุมธานี กษจ. นนทบุรี กษจ. นครปฐม
	๓. โครงการเสริมสร้างศักยภาพการผลิตและพัฒนาช่องทางทางการตลาดและการจำหน่ายสินค้าสดวัน	งบกลุ่มจังหวัด	๑๑,๐๐๐,๐๐๐.๐๐	๑๒,๐๐๐,๐๐๐.๐๐	๑๓,๐๐๐,๐๐๐.๐๐	๑๔,๐๐๐,๐๐๐.๐๐	๑๕,๐๐๐,๐๐๐.๐๐	๖๕,๐๐๐,๐๐๐.๐๐	ปม. สป.	ปม. ปทุมธานี ปม. นนทบุรี ปม. นครปฐม
	๔. โครงการส่งเสริมและพัฒนาศักยภาพวิสาหกิจชุมชนจังหวัดสมุทรปราการ	งบจังหวัด	๓,๐๐๐,๐๐๐.๐๐	๓,๓๐๐,๐๐๐.๐๐	๓,๖๐๐,๐๐๐.๐๐	๓,๘๐๐,๐๐๐.๐๐	๔,๐๐๐,๐๐๐.๐๐	๑๗,๗๐๐,๐๐๐.๐๐	กษจ. สป.	
	๕. โครงการเพิ่มศักยภาพศูนย์เรียนรู้การเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตสินค้าเกษตร	งบจังหวัด	๑,๖๐๐,๐๐๐.๐๐	๑,๗๕๐,๐๐๐.๐๐	๑,๙๐๐,๐๐๐.๐๐	๒,๐๕๐,๐๐๐.๐๐	๒,๒๐๐,๐๐๐.๐๐	๙,๕๐๐,๐๐๐.๐๐	กษจ. สป.	
	๖. โครงการส่งเสริมการผลิตและสร้างมูลค่าเพิ่มสินค้าเกษตรปลอดภัยได้มาตรฐาน เป็นโครงการบูรณาการของหน่วยงานในสังกัดกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ ประกอบด้วย กิจกรรม	งบจังหวัด	๑๘,๗๔๘,๕๐๐.๐๐	๒๐,๐๐๐,๐๐๐.๐๐	๒๒,๐๐๐,๐๐๐.๐๐	๒๔,๐๐๐,๐๐๐.๐๐	๒๖,๐๐๐,๐๐๐.๐๐	๑๑๐,๗๔๘,๕๐๐.๐๐	กษจ. สป. ปม. สป. ปศจ. สป. พณ. สป.	
	๗. โครงการพัฒนาและบริหารจัดการทรัพยากรสัตว์น้ำ	งบปกติ	๑๒๐,๙๔๐.๐๐	๑๓๐,๐๐๐.๐๐	๑๔๐,๐๐๐.๐๐	๑๕๐,๐๐๐.๐๐	๑๖๐,๐๐๐.๐๐	๗๐๐,๙๔๐.๐๐	ปม. สป.	

ส่วนที่ ๕

โครงการภายใต้ประเด็นยุทธศาสตร์ตามแผนพัฒนาการเกษตรและสหกรณ์ของจังหวัดสมุทรปราการ (พ.ศ. ๒๕๖๖ - ๒๕๗๐)

ประเด็นยุทธศาสตร์ที่ ๒ การเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตและยกระดับมาตรฐานสินค้าเกษตร

กลยุทธ์	โครงการ	แหล่ง งบประมาณ	งบประมาณ					รวม ๕ ปี	หน่วยงานดำเนินการ	
			พ.ศ. ๒๕๖๖	พ.ศ. ๒๕๖๗	พ.ศ. ๒๕๖๘	พ.ศ. ๒๕๖๙	พ.ศ. ๒๕๗๐		หลัก	ร่วม
๒.๒ ส่งเสริมและ พัฒนาประสิทธิภาพ การผลิตและคุณภาพ มาตรฐานสินค้า	๑. โครงการระบบส่งเสริม เกษตรแบบแปลงใหญ่	งบปกติ	๓๔๖,๐๐๐.๐๐	๓๗๐,๐๐๐.๐๐	๔๐๐,๐๐๐.๐๐	๔๓๐,๐๐๐.๐๐	๔๖๐,๐๐๐.๐๐	๒,๐๐๐,๐๐๐.๐๐	กษ. สป.	ปม. สป. ปคจ. สป.
	๒. โครงการยกระดับคุณภาพสินค้าเกษตร สู่มาตรฐาน	งบปกติ	๑๔๐,๐๐๐.๐๐	๑๕๐,๐๐๐.๐๐	๑๖๐,๐๐๐.๐๐	๑๗๐,๐๐๐.๐๐	๑๘๐,๐๐๐.๐๐	๘๐๐,๐๐๐.๐๐	ศวพ. ปทุมธานี	
	๓. โครงการส่งเสริมการบริโภคและใช้ วัตถุดิบสินค้า Q	งบปกติ	๔๔๐,๐๐๐.๐๐	๔๕๕,๐๐๐.๐๐	๔๕๙,๐๐๐.๐๐	๔๕๓,๐๐๐.๐๐	๔๕๗,๐๐๐.๐๐	๒๔๕,๐๐๐.๐๐	กษ. สป.	
	๔. โครงการร้านอาหารวัตถุดิบปลอดภัย เลือกใช้สินค้า Q (Q Restaurant)	งบปกติ	๑๙,๐๐๐.๐๐	๒๑,๐๐๐.๐๐	๒๓,๐๐๐.๐๐	๒๕,๐๐๐.๐๐	๒๗,๐๐๐.๐๐	๑๑๕,๐๐๐.๐๐	กษ. สป.	
	๕. โครงการตรวจสอบรับรอง คุณภาพสินค้าสู่สัตว์	งบปกติ	๑๖๐,๐๐๐.๐๐	๑๗๕,๐๐๐.๐๐	๑๙๐,๐๐๐.๐๐	๒๐๕,๐๐๐.๐๐	๒๒๐,๐๐๐.๐๐	๙๕๐,๐๐๐.๐๐	ปคจ. สป.	
	๖. โครงการพัฒนาและส่งเสริม อุตสาหกรรมฮาลาลด้านปศุสัตว์	งบปกติ	๓๐,๐๐๐.๐๐	๓๓,๐๐๐.๐๐	๓๖,๐๐๐.๐๐	๓๙,๐๐๐.๐๐	๔๒,๐๐๐.๐๐	๑๘๐,๐๐๐.๐๐	ปคจ. สป.	
	๗. โครงการส่งเสริมการใช้สารอินทรีย์ ลดการใช้สารเคมีทางการเกษตร	งบปกติ	๗๐,๐๐๐.๐๐	๗๗,๐๐๐.๐๐	๘๔,๐๐๐.๐๐	๙๑,๐๐๐.๐๐	๙๘,๐๐๐.๐๐	๔๒๐,๐๐๐.๐๐	สพด. สป.	
	๘. โครงการพัฒนาจิต ความสามารถในการแข่งขัน สินค้าเกษตรแปรรูป	งบปกติ	๑๐๐,๐๐๐.๐๐	๑๑๐,๐๐๐.๐๐	๑๒๐,๐๐๐.๐๐	๑๓๐,๐๐๐.๐๐	๑๔๐,๐๐๐.๐๐	๖๐๐,๐๐๐.๐๐	กษ. สป.	
	๙. โครงการพัฒนาคุณภาพสินค้าประมงสู่ มาตรฐาน	งบปกติ	๑,๕๐๐,๐๐๐.๐๐	๑,๖๕๐,๐๐๐.๐๐	๑,๘๐๐,๐๐๐.๐๐	๑,๙๕๐,๐๐๐.๐๐	๒,๑๐๐,๐๐๐.๐๐	๙,๐๐๐,๐๐๐.๐๐	ปม. สป.	ศพจ. สป. ศพม. สป.
	๑๐. โครงการงานสินค้าเกษตรได้มาตรฐาน	งบปกติ	๑๕,๐๐๐.๐๐	๑๖,๕๐๐.๐๐	๑๘,๐๐๐.๐๐	๑๙,๕๐๐.๐๐	๒๑,๐๐๐.๐๐	๙๐,๐๐๐.๐๐	ศวพ. ปทุมธานี	
	๑๑. พัฒนาและส่งเสริมการใช้สารอินทรีย์ ชีวภาพ	งบปกติ	๑๖๕,๐๐๐.๐๐	๑๘๐,๐๐๐.๐๐	๑๙๕,๐๐๐.๐๐	๒๑๐,๐๐๐.๐๐	๒๒๕,๐๐๐.๐๐	๙๗๕,๐๐๐.๐๐	สพด. สป.	
	๑๒. พัฒนาคุณภาพสินค้าเกษตร สู่มาตรฐาน	งบปกติ	๔๐,๐๐๐.๐๐	๔๔,๐๐๐.๐๐	๔๘,๐๐๐.๐๐	๕๒,๐๐๐.๐๐	๕๖,๐๐๐.๐๐	๒๐๐,๐๐๐.๐๐	กษ. สป.	

ส่วนที่ ๕

โครงการภายใต้ประเด็นยุทธศาสตร์ตามแผนพัฒนาการเกษตรและสหกรณ์ของจังหวัดสมุทรปราการ (พ.ศ. ๒๕๖๖ – ๒๕๗๐)

ประเด็นยุทธศาสตร์ที่ ๒ การเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตและยกระดับมาตรฐานสินค้าเกษตร

กลยุทธ์	โครงการ	แหล่งงบประมาณ	งบประมาณ					รวม ๕ ปี	หน่วยงานดำเนินการ	
			พ.ศ. ๒๕๖๖	พ.ศ. ๒๕๖๗	พ.ศ. ๒๕๖๘	พ.ศ. ๒๕๖๙	พ.ศ. ๒๕๗๐		หลัก	รวม
๒.๒ ส่งเสริมและ พัฒนาประสิทธิภาพ การผลิตและคุณภาพ มาตรฐานสินค้า	๑๓. ส่งเสริมการอารักขาพืช เพื่อเพิ่ม ประสิทธิภาพการผลิตสินค้าเกษตร	งบประมาณ	๘๕,๐๐๐.๐๐	๙๕,๐๐๐.๐๐	๑๐๕,๐๐๐.๐๐	๑๑๕,๐๐๐.๐๐	๑๒๕,๐๐๐.๐๐	๕๒๕,๐๐๐.๐๐	กษจ. สป.	
	๑๔. ส่งเสริมและพัฒนาการผลิตไม้ผล ที่เป็นอัตลักษณ์ที่เหมาะสมกับศักยภาพ พื้นที่ของภาคตะวันออก	งบปกติ	๓๐๐,๐๐๐.๐๐	๓๓๐,๐๐๐.๐๐	๓๖๐,๐๐๐.๐๐	๓๙๐,๐๐๐.๐๐	๔๒๐,๐๐๐.๐๐	๑,๘๐๐,๐๐๐.๐๐	กษจ. สป.	
	๑๕. สนับสนุนให้สหกรณ์และ กลุ่มเกษตรกรส่งเสริมสมาชิกทำ เกษตรปลอดภัย	งบปกติ	๒,๒๐๐.๐๐	๓,๒๐๐.๐๐	๔,๒๐๐.๐๐	๕,๒๐๐.๐๐	๖,๒๐๐.๐๐	๒๑,๐๐๐.๐๐	สสจ.สป.	
	๑๖. ส่งเสริมการเกษตรแบบแปลงใหญ่ และการเสริมสร้างศักยภาพการผลิต เมล็ดพันธุ์ข้าวของศูนย์ข้าวชุมชน	งบปกติ	๑,๑๐๐,๐๐๐.๐๐	๑,๒๐๐,๐๐๐.๐๐	๑,๓๐๐,๐๐๐.๐๐	๑,๔๐๐,๐๐๐.๐๐	๑,๕๐๐,๐๐๐.๐๐	๖,๕๐๐,๐๐๐.๐๐	ศวช. ปทุมธานี	
	๑๗. เพิ่มประสิทธิภาพการบริหารจัดการ ด้านเกษตร	งบปกติ	๔๕,๐๐๐.๐๐	๕๕,๐๐๐.๐๐	๖๐,๐๐๐.๐๐	๖๕,๐๐๐.๐๐	๗๐,๐๐๐.๐๐	๒๙๕,๐๐๐.๐๐	กษจ. สป.	

ส่วนที่ ๕
โครงการภายใต้ประเด็นยุทธศาสตร์ตามแผนพัฒนาการเกษตรและสหกรณ์ของจังหวัดสมุทรปราการ (พ.ศ. ๒๕๖๖ – ๒๕๗๐)
ประเด็นยุทธศาสตร์ที่ ๓ การเพิ่มความสามารถในการแข่งขันภาคการเกษตรด้วยเทคโนโลยีและนวัตกรรม

กลยุทธ์	โครงการ	แหล่ง งบประมาณ	งบประมาณ					รวม ๕ ปี	หน่วยงานดำเนินการ	
			พ.ศ. ๒๕๖๖	พ.ศ. ๒๕๖๗	พ.ศ. ๒๕๖๘	พ.ศ. ๒๕๖๙	พ.ศ. ๒๕๗๐		หลัก	รวม
พัฒนาเทคโนโลยีและนวัตกรรม เพื่อการขับเคลื่อนให้สอดคล้องกับไทยแลนด์ ๔.๐	๑. โครงการพัฒนาเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร	งบปกติ	๙๐,๐๐๐.๐๐	๑๐๐,๐๐๐.๐๐	๑๑๐,๐๐๐.๐๐	๑๒๐,๐๐๐.๐๐	๑๓๐,๐๐๐.๐๐	๕๕๐,๐๐๐.๐๐	ปศจ. สป.	
	๒. ส่งเสริมการใช้เครื่องจักรกลทางการเกษตร	งบปกติ	๓๘,๑๐๐.๐๐	๔๐,๐๐๐.๐๐	๔๒,๐๐๐.๐๐	๔๔,๐๐๐.๐๐	๔๖,๐๐๐.๐๐	๒๑๐,๑๐๐.๐๐	กษจ. สป.	

ส่วนที่ ๕

โครงการภายใต้ประเด็นยุทธศาสตร์ตามแผนพัฒนาการเกษตรและสหกรณ์ของจังหวัดสมุทรปราการ (พ.ศ. ๒๕๖๖ - ๒๕๗๐)

ประเด็นยุทธศาสตร์ที่ ๔ การบริหารจัดการทรัพยากรการเกษตรและสิ่งแวดล้อมอย่างสมดุลและยั่งยืน

กลยุทธ์	โครงการ	แหล่งงบประมาณ	งบประมาณ					รวม ๕ ปี	หน่วยงานดำเนินการ	
			พ.ศ. ๒๕๖๖	พ.ศ. ๒๕๖๗	พ.ศ. ๒๕๖๘	พ.ศ. ๒๕๖๙	พ.ศ. ๒๕๗๐		หลัก	ร่วม
๔.๑ พื้นฟูและอนุรักษ์ทรัพยากรการเกษตรให้สมดุลและยั่งยืน	๑. การจัดงานวันพระบิดาแห่งฝนหลวง	งบปกติ	๔๐,๐๐๐.๐๐	๔๐,๐๐๐.๐๐	๔๐,๐๐๐.๐๐	๔๐,๐๐๐.๐๐	๔๐,๐๐๐.๐๐	๒๐๐,๐๐๐.๐๐	กษ. สป.	
	๒. โครงการส่งเสริมและพัฒนาการท่องเที่ยววิถีเกษตร	งบปกติ	๓,๕๐๐.๐๐	๔,๐๐๐.๐๐	๔,๕๐๐.๐๐	๕,๐๐๐.๐๐	๕,๕๐๐.๐๐	๒๒,๕๐๐.๐๐	กษ. สป.	
	๓. โครงการปรับปรุงคุณภาพดิน	งบปกติ	๗๕,๐๐๐.๐๐	๘๕,๐๐๐.๐๐	๙๕,๐๐๐.๐๐	๑๐๕,๐๐๐.๐๐	๑๑๕,๐๐๐.๐๐	๕๗๕,๐๐๐.๐๐	สพด. สป.	
	๔. พื้นฟูและป้องกันการชะล้างพังทลายของดิน	งบปกติ	๑,๑๐๐,๐๐๐.๐๐	๑,๒๐๐,๐๐๐.๐๐	๑,๓๐๐,๐๐๐.๐๐	๑,๔๐๐,๐๐๐.๐๐	๑,๕๐๐,๐๐๐.๐๐	๖,๕๐๐,๐๐๐.๐๐	สพด. สป.	
	๕. ส่งเสริมการหยุดเผาในพื้นที่การเกษตร	งบปกติ	๑๕๐,๐๐๐.๐๐	๑๖๕,๐๐๐.๐๐	๑๘๐,๐๐๐.๐๐	๑๙๕,๐๐๐.๐๐	๒๑๐,๐๐๐.๐๐	๙๐๐,๐๐๐.๐๐	กษ. สป.	
	๖. การบริหารจัดการทรัพยากรดินระดับตำบล	งบปกติ	๔๐,๐๐๐.๐๐	๔๕,๐๐๐.๐๐	๕๐,๐๐๐.๐๐	๕๕,๐๐๐.๐๐	๖๐,๐๐๐.๐๐	๒๕๐,๐๐๐.๐๐	สพด. สป.	

ส่วนที่ ๕

โครงการภายใต้ประเด็นยุทธศาสตร์ตามแผนพัฒนาการเกษตรและสหกรณ์ของจังหวัดสมุทรปราการ (พ.ศ. ๒๕๖๖ - ๒๕๗๐)

ประเด็นยุทธศาสตร์ที่ ๔ การบริหารจัดการทรัพยากรการเกษตรและสิ่งแวดล้อมอย่างสมดุลและยั่งยืน

กลยุทธ์	โครงการ	แหล่งงบประมาณ	งบประมาณ						รวม ๕ ปี	หน่วยงานดำเนินการ	
			พ.ศ. ๒๕๖๖	พ.ศ. ๒๕๖๗	พ.ศ. ๒๕๖๘	พ.ศ. ๒๕๖๙	พ.ศ. ๒๕๗๐	พ.ศ. ๒๕๗๑		หลัก	รวม
๔.๒ บริหารจัดการทรัพยากรการเกษตรอย่างยั่งยืน	๑. โครงการกักจิ้งหรีด	งบปกติ	๕๕๐,๐๐๐.๐๐	๖๐๐,๐๐๐.๐๐	๖๕๐,๐๐๐.๐๐	๗๐๐,๐๐๐.๐๐	๗๕๐,๐๐๐.๐๐	๘๐๐,๐๐๐.๐๐	๓,๒๕๐,๐๐๐.๐๐	คป. ชลหารพิจิตร	
	๒. โครงการป้องกันน้ำเค็ม	งบปกติ	๑,๑๐๐,๐๐๐.๐๐	๑,๒๐๐,๐๐๐.๐๐	๑,๓๐๐,๐๐๐.๐๐	๑,๔๐๐,๐๐๐.๐๐	๑,๕๐๐,๐๐๐.๐๐	๑,๖๐๐,๐๐๐.๐๐	๖,๕๐๐,๐๐๐.๐๐	คป. ชลหารพิจิตร คป. พระองค์ไชยานุชิต	
	๓. โครงการซ่อมแซมและบำรุงรักษา	งบปกติ	๓,๕๐๐,๐๐๐.๐๐	๓,๘๐๐,๐๐๐.๐๐	๔,๑๐๐,๐๐๐.๐๐	๔,๔๐๐,๐๐๐.๐๐	๔,๗๐๐,๐๐๐.๐๐	๕,๐๐๐,๐๐๐.๐๐	๒๐,๕๐๐,๐๐๐.๐๐	คป. พระองค์ไชยานุชิต	
	๔. โครงการค้าซ่อมแซมโครงการชลประทาน	งบปกติ	๒๔,๐๐๐,๐๐๐.๐๐	๒๖,๐๐๐,๐๐๐.๐๐	๒๘,๐๐๐,๐๐๐.๐๐	๓๐,๐๐๐,๐๐๐.๐๐	๓๒,๐๐๐,๐๐๐.๐๐	๓๔,๐๐๐,๐๐๐.๐๐	๑๔๐,๐๐๐,๐๐๐.๐๐	คป. สมุทรปราการ	
	๕. การจัดการคุณภาพน้ำ	งบปกติ	๖๖๐,๐๐๐.๐๐	๗๒๐,๐๐๐.๐๐	๗๘๐,๐๐๐.๐๐	๘๔๐,๐๐๐.๐๐	๘๙๐,๐๐๐.๐๐	๙๕๐,๐๐๐.๐๐	๓,๙๐๐,๐๐๐.๐๐	คป. สมุทรปราการ	
	๖. การจัดการน้ำชลประทาน	งบปกติ	๑,๖๐๐,๐๐๐.๐๐	๑,๗๕๐,๐๐๐.๐๐	๑,๙๐๐,๐๐๐.๐๐	๒,๐๕๐,๐๐๐.๐๐	๒,๒๐๐,๐๐๐.๐๐	๒,๓๕๐,๐๐๐.๐๐	๙,๘๐๐,๐๐๐.๐๐	คป. สมุทรปราการ	
	๗. การสนับสนุนการบริหารจัดการน้ำชลประทาน	งบปกติ	๑๖,๐๐๐,๐๐๐.๐๐	๑๗,๕๐๐,๐๐๐.๐๐	๑๙,๐๐๐,๐๐๐.๐๐	๒๐,๕๐๐,๐๐๐.๐๐	๒๒,๐๐๐,๐๐๐.๐๐	๒๓,๕๐๐,๐๐๐.๐๐	๙๕,๐๐๐,๐๐๐.๐๐	คป. สมุทรปราการ	
	๘. ปรับปรุงทางรับน้ำ ปตร. ชลหารพิจิตร	งบปกติ	๕,๘๐๐,๐๐๐.๐๐	๖,๔๐๐,๐๐๐.๐๐	๗,๐๐๐,๐๐๐.๐๐	๗,๖๐๐,๐๐๐.๐๐	๘,๒๐๐,๐๐๐.๐๐	๘,๘๐๐,๐๐๐.๐๐	๓๙,๐๐๐,๐๐๐.๐๐	คป. ชลหารพิจิตร	
	๙. พังกันน้ำคลองชายทะเลบริเวณสถานีสูบน้ำสุวรรณภูมิ	งบปกติ	๑๔,๐๐๐,๐๐๐.๐๐	๑๕,๕๐๐,๐๐๐.๐๐	๑๗,๐๐๐,๐๐๐.๐๐	๑๘,๕๐๐,๐๐๐.๐๐	๒๐,๐๐๐,๐๐๐.๐๐	๒๑,๕๐๐,๐๐๐.๐๐	๘๖,๐๐๐,๐๐๐.๐๐	คป. ชลหารพิจิตร	
	๑๐. งานขุดลอกคลอง	งบปกติ	๙๐๐,๐๐๐.๐๐	๑,๐๐๐,๐๐๐.๐๐	๑,๑๐๐,๐๐๐.๐๐	๑,๒๐๐,๐๐๐.๐๐	๑,๓๐๐,๐๐๐.๐๐	๑,๔๐๐,๐๐๐.๐๐	๕,๕๐๐,๐๐๐.๐๐	คป. ชลหารพิจิตร	
	๑๑. ค่าบำรุงรักษาและบริหารการส่งน้ำโครงการชลประทาน	งบปกติ	๖,๓๐๐,๐๐๐.๐๐	๗,๐๐๐,๐๐๐.๐๐	๗,๗๐๐,๐๐๐.๐๐	๘,๔๐๐,๐๐๐.๐๐	๙,๑๐๐,๐๐๐.๐๐	๙,๘๐๐,๐๐๐.๐๐	๓๗,๕๐๐,๐๐๐.๐๐	คป. ชลหารพิจิตร	
	๑๒. การจัดการทรัพยากรประมง	งบปกติ	๒,๐๐๐,๐๐๐.๐๐	๒,๒๐๐,๐๐๐.๐๐	๒,๔๐๐,๐๐๐.๐๐	๒,๖๐๐,๐๐๐.๐๐	๒,๘๐๐,๐๐๐.๐๐	๓,๐๐๐,๐๐๐.๐๐	๑๒,๐๐๐,๐๐๐.๐๐	คพม. สป.	

ส่วนที่ ๕
โครงการภายใต้ประเด็นยุทธศาสตร์ตามแผนพัฒนาการเกษตรและสหกรณ์ของจังหวัดสมุทรปราการ (พ.ศ. ๒๕๖๖ – ๒๕๗๐)
ประเด็นยุทธศาสตร์ที่ ๕ การพัฒนาระบบบริหารจัดการของจังหวัด

กลยุทธ์	โครงการ	แหล่งงบประมาณ	งบประมาณ					รวม ๕ ปี	หน่วยงานดำเนินการ	
			พ.ศ. ๒๕๖๖	พ.ศ. ๒๕๖๗	พ.ศ. ๒๕๖๘	พ.ศ. ๒๕๖๙	พ.ศ. ๒๕๗๐		หลัก	รวม
๕.๑ ส่งเสริมให้บุคลากรของหน่วยงานในสังกัดกระทรวงเกษตรและสหกรณ์จังหวัดสมุทรปราการพัฒนาความรู้ความสามารถสู่ความเป็นเลิศตามนโยบาย Smart Officer	๑. โครงการบุคลากรภาครัฐ	งบปกติ	๗,๒๐๐,๐๐๐.๐๐	๘,๐๐๐,๐๐๐.๐๐	๘,๘๐๐,๐๐๐.๐๐	๙,๖๐๐,๐๐๐.๐๐	๑๐,๔๐๐,๐๐๐.๐๐	๔๔,๐๐๐,๐๐๐.๐๐	ปม. สป. สสจ. สป. ปศจ. สป. ศพม. สป.	

ส่วนที่ ๕
โครงการภายใต้ประเด็นยุทธศาสตร์ตามแผนพัฒนาการเกษตรและสหกรณ์ของจังหวัดสมุทรปราการ (พ.ศ. ๒๕๖๖ – ๒๕๗๐)
ประเด็นยุทธศาสตร์ที่ ๕ การบริหารจัดการทรัพยากรการเกษตรและสิ่งแวดล้อมอย่างสมดุลและยั่งยืน

กลยุทธ์	โครงการ	แหล่งงบประมาณ	งบประมาณ					รวม ๕ ปี	หน่วยงานดำเนินการ	
			พ.ศ. ๒๕๖๖	พ.ศ. ๒๕๖๗	พ.ศ. ๒๕๖๘	พ.ศ. ๒๕๖๙	พ.ศ. ๒๕๗๐		หลัก	รวม
๕.๒ ส่งเสริมให้มีการบริหารจัดการและบูรณาการทำงานร่วมกัน	๑. โครงการขึ้นทะเบียนและปรับปรุงทะเบียนเกษตรกร	งบปกติ	๙๗,๐๐๐.๐๐	๑๐๗,๐๐๐.๐๐	๑๑๗,๐๐๐.๐๐	๑๒๗,๐๐๐.๐๐	๑๓๗,๐๐๐.๐๐	๕๘๕,๐๐๐.๐๐	กษ. สป.	
	๒. ปรับปรุงข้อมูลทะเบียนเกษตรกร	งบปกติ	๑๘,๐๐๐.๐๐	๒๐,๐๐๐.๐๐	๒๒,๐๐๐.๐๐	๒๔,๐๐๐.๐๐	๒๖,๐๐๐.๐๐	๑๑๐,๐๐๐.๐๐	ปม. สป. ปศจ. สป.	

แบบฟอร์มโครงการแบบย่อ (Project Brief) (งบจังหวัด)

ประเด็นการพัฒนาจังหวัด : ยุทธศาสตร์ที่ ๑ ส่งเสริมอุตสาหกรรมและเกษตรกรรมให้มีศักยภาพ เพื่อการแข่งขันในภูมิภาคอาเซียน โดยพัฒนากระบวนการผลิตที่เป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อม รวมทั้งอนุรักษ์และฟื้นฟูทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม

แผนงาน : บูรณาการส่งเสริมการพัฒนาจังหวัดและกลุ่มจังหวัดแบบบูรณาการ

หัวข้อ	รายละเอียด
๑. ชื่อโครงการ	ส่งเสริมการผลิตและสร้างมูลค่าเพิ่มสินค้าเกษตรปลอดภัยได้มาตรฐาน ปี ๒๕๖๖
๒. ความสำคัญของโครงการ หลักการและเหตุผล	ด้วยยุทธศาสตร์และแนวทางการพัฒนาการเกษตร ในแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ ๑๒ (พ.ศ.๒๕๖๐ – ๒๕๖๔) ยุทธศาสตร์ที่ ๒ การเพิ่มประสิทธิภาพการบริหารจัดการสินค้าเกษตรตลอดโซ่อุปทาน ได้กำหนดแนวทางการดำเนินงาน ให้มีการส่งเสริมการผลิตสินค้าเกษตรและอาหารเข้าสู่มาตรฐานความปลอดภัย สอดคล้องกับความต้องการของตลาด ส่งเสริมให้มีการบริหารจัดการโซ่อุปทานสินค้าเกษตร ส่งเสริมให้มีการเพิ่มมูลค่าสินค้าเกษตร ตลอดจนมีการพัฒนาระบบตลาดสินค้าเกษตร มุ่งหวังให้เกิดการสร้างมูลค่าเพิ่มสินค้าเกษตร และเป็นการสร้างความมั่นคงด้านอาหารอย่างยั่งยืน จากข้อมูลปี ๒๕๖๓ พบว่าสินค้าเกษตรด้านพืช (ข้าว มะม่วง มะพร้าว กะเจด และกล้วย) มีการรับรองมาตรฐานปลอดภัย GAP ไปแล้วเพียงร้อยละ ๓ เท่านั้น จึงจำเป็นต้องส่งเสริมสินค้าเกษตรให้ได้รับมาตรฐานปลอดภัยอย่างต่อเนื่อง นอกจากนั้น ในปี ๒๕๖๓ รัฐบาลได้ให้ความสำคัญกับการขับเคลื่อนการตลาดของสินค้าเกษตร โดยให้มีการลงนามบันทึกความร่วมมือ (Memorandum of Understanding) ภายใต้ นโยบาย “เกษตรผลิต พาณิชย์ตลาด” ระหว่างองค์การภาคี กระทรวงเกษตรและสหกรณ์ กระทรวงพาณิชย์ กระทรวงมหาดไทย สภาอุตสาหกรรมแห่งประเทศไทย ไปรษณีย์ไทย และสถานีวิทยุโทรทัศน์กองทัพบก เป็นการบูรณาการความร่วมมือ ภายใต้ยุทธศาสตร์ตลาดนำการผลิตเชิงปฏิบัติการลงในพื้นที่ครอบคลุมทุกชุมชน เพื่อผลักดันให้ประเทศไทย เป็นศูนย์กลางสินค้าเกษตรและอาหารคุณภาพของโลก เพื่อให้สอดคล้องกับนโยบายตามยุทธศาสตร์พัฒนาการเกษตร และการขับเคลื่อนนโยบาย “เกษตรผลิต พาณิชย์ตลาด” จังหวัดสมุทรปราการมีความจำเป็นมากในการส่งเสริมและพัฒนาสินค้าเกษตรของจังหวัดให้มีคุณภาพได้มาตรฐานความปลอดภัย โดยการสร้างมูลค่าเพิ่ม เช่น การใช้สิ่งบ่งชี้ทางภูมิศาสตร์ (GI) ที่แสดงถึงอัตลักษณ์ของท้องถิ่น การส่งเสริมสร้างองค์ความรู้ด้านเทคโนโลยีที่เกี่ยวข้อง เพื่อให้เกิดรายได้แก่เกษตรกรในจังหวัดอย่างยั่งยืน รวมทั้งเป็นการสร้างช่องทางการจำหน่ายสินค้าเกษตรปลอดภัยให้หลากหลายมากยิ่งขึ้นด้วย
๓. วัตถุประสงค์ของโครงการ	๑. เพื่อพัฒนากระบวนการผลิตสินค้าเกษตรปลอดภัยได้มาตรฐาน และนำองค์ความรู้ด้านเทคโนโลยีมาสร้างมูลค่าเพิ่มให้กับสินค้าเกษตร ๒. เพื่อพัฒนาศักยภาพโรงฆ่าสัตว์ ร้านจำหน่ายเนื้อสัตว์ ให้ได้มาตรฐานความปลอดภัย สร้างความเชื่อมั่นให้แก่ผู้บริโภค ๓. เพื่อเพิ่มช่องทางการจัดจำหน่ายสินค้าการเกษตร สร้างเครือข่ายและเพิ่มรายได้ให้แก่กลุ่มเกษตรกร
๔. ตัวชี้วัดและค่าเป้าหมาย	๑. จำนวนสินค้าเกษตรได้รับการส่งเสริมให้ได้มาตรฐานความปลอดภัย พร้อมทั้งการอนุรักษ์และฟื้นฟู ๖ ชนิด ได้แก่ ข้าว มะม่วง มะพร้าว พืชผักสมุนไพร ชันโรง และปลาสด

หัวข้อ	รายละเอียด
๔. ตัวชี้วัดและค่าเป้าหมาย (ต่อ)	๒. เกษตรกรผู้ปลูกข้าวและมะม่วง (สวนเก่า) ได้รับการตรวจประเมินแปลง ผ่านการรับรองมาตรฐาน GAP ไม่น้อยกว่าร้อยละ ๘๐ ๓. เกษตรกรผู้ปลูกมะม่วง (สวนใหม่) และเกษตรกรผู้ปลูกมะพร้าว ผ่านการเตรียมความพร้อมด้านมาตรฐานความปลอดภัยด้านพืช ไม่น้อยกว่าร้อยละ ๘๐ ๔. เกษตรกรที่ได้รับการตรวจประเมินฟาร์มปลาสดและผ่านการรับรองมาตรฐาน GAP ไม่น้อยกว่าร้อยละ ๘๐ ๕. ผู้ประกอบการโรงฆ่าสัตว์และร้านจำหน่ายเนื้อสัตว์ได้รับการพัฒนาศักยภาพด้านมาตรฐานความปลอดภัย (๗๔ ราย) ๖. รายได้จากการจัดจำหน่ายสินค้าผลิตภัณฑ์ด้านการเกษตร ไม่ต่ำกว่า ๑๕,๐๐๐,๐๐๐ บาท ๗. คู่ธุรกิจที่เจรจาตกลงหรือร่วมมือทำการค้าร่วมกันไม่น้อยกว่า ๑๐ คู่ค้า โดยมีข้อตกลงซื้อขายจากการเจรจาธุรกิจ ไม่ต่ำกว่า ๕,๐๐๐,๐๐๐ บาท
๕. พื้นที่เป้าหมาย	ทุกอำเภอในจังหวัดสมุทรปราการ
๖. กิจกรรมหลัก	ส่งเสริมการผลิตและแปรรูปสินค้าเกษตรปลอดภัยและได้มาตรฐาน
๖.๑ กิจกรรมหลักที่ ๑ งบประมาณ ผู้รับผิดชอบ หน่วยงานที่เกี่ยวข้อง	กิจกรรม : ส่งเสริมการผลิตและแปรรูปข้าวปลอดภัยและได้มาตรฐาน งบประมาณ : ๔๑๘,๗๐๐ บาท ผู้รับผิดชอบ : สำนักงานเกษตรจังหวัดสมุทรปราการ หน่วยงานที่เกี่ยวข้อง : หน่วยงานในสังกัดกระทรวงเกษตรและสหกรณ์
๖.๒ กิจกรรมหลักที่ ๒ งบประมาณ ผู้รับผิดชอบ หน่วยงานที่เกี่ยวข้อง	กิจกรรม : ส่งเสริมการผลิตมะม่วงน้ำดอกไม้สมุทรปราการคุณภาพเชิงการค้า งบประมาณ : ๑,๐๓๘,๑๐๐ บาท ผู้รับผิดชอบ : สำนักงานเกษตรจังหวัดสมุทรปราการ หน่วยงานที่เกี่ยวข้อง : หน่วยงานในสังกัดกระทรวงเกษตรและสหกรณ์
๖.๓ กิจกรรมหลักที่ ๓ งบประมาณ ผู้รับผิดชอบ หน่วยงานที่เกี่ยวข้อง	กิจกรรม : ส่งเสริมการผลิตมะพร้าวน้ำหอมเพื่อการค้า งบประมาณ : ๓๖๐,๓๐๐ บาท ผู้รับผิดชอบ : สำนักงานเกษตรจังหวัดสมุทรปราการ หน่วยงานที่เกี่ยวข้อง : หน่วยงานในสังกัดกระทรวงเกษตรและสหกรณ์
๖.๔ กิจกรรมหลักที่ ๔ งบประมาณ ผู้รับผิดชอบ หน่วยงานที่เกี่ยวข้อง	กิจกรรม : ส่งเสริมการผลิตสมุนไพรและพืชผักปลอดภัยจากสารพิษ งบประมาณ : ๑,๐๒๓,๘๐๐ บาท ผู้รับผิดชอบ : สำนักงานเกษตรจังหวัดสมุทรปราการ หน่วยงานที่เกี่ยวข้อง : หน่วยงานในสังกัดกระทรวงเกษตรและสหกรณ์
๖.๕ กิจกรรมหลักที่ ๕ งบประมาณ ผู้รับผิดชอบ หน่วยงานที่เกี่ยวข้อง	กิจกรรม : ส่งเสริมการเพาะเลี้ยงชันโรงปลอดภัยสร้างรายได้ งบประมาณ : ๓๐๒,๑๐๐ บาท ผู้รับผิดชอบ : สำนักงานเกษตรจังหวัดสมุทรปราการ หน่วยงานที่เกี่ยวข้อง : หน่วยงานในสังกัดกระทรวงเกษตรและสหกรณ์
๖.๖ กิจกรรมหลักที่ ๖ งบประมาณ ผู้รับผิดชอบ หน่วยงานที่เกี่ยวข้อง	กิจกรรม : ส่งเสริมการผลิตปลาสดให้ได้มาตรฐาน GAP เพื่อเชื่อมโยงการยื่นขอใช้ตรา GI ปลาสดบางบ่อ งบประมาณ : ๖๙๘,๕๐๐ บาท ผู้รับผิดชอบ : สำนักงานประมงจังหวัดสมุทรปราการ หน่วยงานที่เกี่ยวข้อง : หน่วยงานในสังกัดกระทรวงเกษตรและสหกรณ์

หัวข้อ	รายละเอียด
๖.๗ กิจกรรมหลักที่ ๗ งบประมาณ ผู้รับผิดชอบ หน่วยงานที่เกี่ยวข้อง	กิจกรรม : พัฒนาศักยภาพผู้ประกอบการ โรงฆ่าสัตว์ และร้านจำหน่ายเนื้อสัตว์ภายในจังหวัดสมุทรปราการ งบประมาณ : ๑๐๗,๐๐๐ บาท ผู้รับผิดชอบ : สำนักงานปศุสัตว์จังหวัดสมุทรปราการ หน่วยงานที่เกี่ยวข้อง : หน่วยงานในสังกัดกระทรวงเกษตรและสหกรณ์
๖.๘ กิจกรรมหลักที่ ๘ งบประมาณ ผู้รับผิดชอบ หน่วยงานที่เกี่ยวข้อง	กิจกรรม : จัดงานแสดงและจำหน่ายสินค้าผลิตภัณฑ์ด้านการเกษตร งบประมาณ : ๑๔,๗๕๐,๐๐๐ บาท ผู้รับผิดชอบ : สำนักงานพาณิชย์จังหวัดสมุทรปราการ หน่วยงานที่เกี่ยวข้อง : หน่วยงานในสังกัดกระทรวงเกษตรและสหกรณ์
๖.๙ กิจกรรมหลักที่ ๙ งบประมาณ ผู้รับผิดชอบ หน่วยงานที่เกี่ยวข้อง	กิจกรรม : อำนาจการและติดตามผลการดำเนินงาน งบประมาณ : ๕๐,๐๐๐ บาท ผู้รับผิดชอบ : สำนักงานเกษตรและสหกรณ์จังหวัดสมุทรปราการ หน่วยงานที่เกี่ยวข้อง : หน่วยงานในสังกัดกระทรวงเกษตรและสหกรณ์
๗. หน่วยงานดำเนินงาน	๑. สำนักงานเกษตรจังหวัดสมุทรปราการ ๒. สำนักงานประมงจังหวัดสมุทรปราการ ๓. สำนักงานปศุสัตว์จังหวัดสมุทรปราการ ๔. สำนักงานพาณิชย์จังหวัดสมุทรปราการ ๕. สำนักงานเกษตรและสหกรณ์จังหวัดสมุทรปราการ
๘. ระยะเวลาในการดำเนินการ	เดือนตุลาคม ๒๕๖๕ - กันยายน ๒๕๖๖
๙. งบประมาณ	๑๘,๗๔๘,๕๐๐ บาท
๑๐. ผลผลิต (OUTPUT)	ผลผลิต ๑. เกษตรกรได้รับความรู้ เทคโนโลยีที่เหมาะสมในการผลิตสินค้าเกษตรปลอดภัย ๒. ผู้ประกอบการโรงฆ่าสัตว์ ร้านจำหน่ายเนื้อสัตว์ มีศักยภาพในการพัฒนาสินค้าปศุสัตว์ ๓. เกษตรกรมีช่องทางการจำหน่ายสินค้าเกษตรปลอดภัยมากขึ้น
๑๑. ผลที่คาดว่าจะได้รับ (OUTCOME)	ผลที่คาดว่าจะได้รับ ๑. เกษตรกรสามารถใช้องค์ความรู้ เทคโนโลยี ภูมิปัญญาที่ได้รับไปพัฒนาการผลิตสินค้าเกษตรปลอดภัยได้มาตรฐานตรงตามความต้องการของตลาด ๒. ประชาชนได้บริโภคอาหารปลอดภัยได้มาตรฐาน ดีต่อสุขภาพ ๓. เกษตรกรมีรายได้เพิ่มขึ้น

ภาคผนวก

คำอธิบายอักษรย่อของหน่วยงาน

ในสังกัดกระทรวงเกษตรและสหกรณ์

กษ. สป.	=	สำนักงานเกษตรและสหกรณ์จังหวัดสมุทรปราการ
กษจ. สป.	=	สำนักงานเกษตรจังหวัดสมุทรปราการ
ปม. สป.	=	สำนักงานประมงจังหวัดสมุทรปราการ
ปศจ. สป.	=	สำนักงานปศุสัตว์จังหวัดสมุทรปราการ
สสจ. สป.	=	สำนักงานสหกรณ์จังหวัดสมุทรปราการ
สพด. สป.	=	สถานีพัฒนาที่ดินสมุทรปราการ
คป. สมุทรปราการ	=	โครงการชลประทานสมุทรปราการ
สตส. สป.	=	สำนักงานตรวจบัญชีสหกรณ์สมุทรปราการ
คบ. ชลหารพิจิตร	=	โครงการส่งน้ำและบำรุงรักษาชลหารพิจิตร
คบ. พระองค์ไชยานุชิต	=	โครงการส่งน้ำและบำรุงรักษาพระองค์ไชยานุชิต
ศปท. สป.	=	ศูนย์ป้องกันและปราบปรามประมงทะเลสมุทรปราการ
ศพจ. สป.	=	ศูนย์วิจัยและพัฒนาการเพาะเลี้ยงสัตว์น้ำจืดสมุทรปราการ
ศพม. สป.	=	ศูนย์วิจัยและพัฒนาประมงทะเลสมุทรปราการ
ศวช. ปทุมธานี	=	ศูนย์วิจัยข้าวปทุมธานี
ศวพ. ปทุมธานี	=	ศูนย์วิจัยและพัฒนาการเกษตรปทุมธานี
ศมม. กจ.	=	ศูนย์หม่อนไหมเฉลิมพระเกียรติสมเด็จพระนางเจ้าสิริกิติ์ พระบรมราชินีนาถ (กาญจนบุรี)

นอกสังกัดกระทรวงเกษตรและสหกรณ์

พนจ. สป.	=	สำนักงานพาณิชย์จังหวัดสมุทรปราการ
สก. สว.	=	สำนักงานคณะกรรมการส่งเสริมวิทยาศาสตร์ วิจัย และนวัตกรรม

จัดทำโดย : กลุ่มยุทธศาสตร์พัฒนาการเกษตร
สำนักงานเกษตรและสหกรณ์จังหวัดสมุทรปราการ
31/1 ถ.ศรีสมุทร ต.ปากน้ำ อ.เมืองสมุทรปราการ จ.สมุทรปราการ 10270
e-mail : paco_spk@opsmoac.go.th
website : www.opsmoac.go.th/samutprakan
fb : www.facebook.com/paco.spk